شفاخانه های اکادمی عسکری و دانشگاه پاریس مشغول کار و تحصیل بود که بعد از سپری نمودن کانکور ها موفق به اخذ سند ها و دیپلوم های ذیل شد: سرتیفیکت جراحی و اسکولر (اوعیه) از دانشگاه پاریس -۲- سرتیفکیت جراحی استخوان و ترومالوزی از کالج ارتوپیدی فرانسه -۳- دیپلوم نامزدی استانت شفاخانه های اکادمی فرانسه -٤- دیپلوم نامزدی متخصص جراحی عمومی شفاخانه های عسکری فرانسه.

جناب رامکی بر علاوه کار های عملی وتحصیلی مضامین علمی در نشرات کشور راجع به موضوعات جدید پرداخته است که طورمثال بر بعضی آنها انگشت میگذاریم: تشخیص اسباب وتداوی ادار شیر مانند -۲- تشخیص وتداوی دابور تیکول قسمت دوم اثنا عشر -۳- تشخیص وتکنیك تداوی در تضیقات معصره اودی oddi -٤- تکنیك جراحی در واقعات پانکرانیت ها. در هنگامی که دکتور رامکی مصروف کارهای پروفیسوري در دانشگاه پاریس بودند و فقط سه ماه در امتحان باقی بود در اثر درخواست حکومت همان وقت به وطن خواسته شده و بحیث شف سرویس جراحی عمومي و یورولوزی در شفاخانه قواي مرکز موظف گردید و بعد از سه ماه عازم ولایت هرات در راس یك گروپ دوکتوران شد. در ولایت هرات موصوف دست به عملیات های بزرگ (خرس جایش کلان باشد) که مجروحین محکوم به مرگ بود دست زد.

بعد از ختم وظیفه در هرات بکابل عودت وبحیث شف سرویس جراحی عمومي ویوررولوزی شفاخانه چهارصد بستر تقرر یافت وبعد از

مدت سه سال بحیث سر جراح اکادمی علوم طبی موظف شد در این ایام مریضان جراحی بیشتر از یکهزار بستر را تشکیل میداد. برعلاوه وظایف یاد شده ایشان مسوول تدریس داکتران جوان وستاژرها و اسیستانت ها بودند وتمامی مایل تدریسی علمی تداوی و اداری سرویس جراحی بدوش داکتر رامکی بود. موصوف میتود ها جدید عملیات ونو آوری ها در تمامرشته های جراحی بوجود آورده است که ذیلاً نام میبریم: انواع عملیات های شریان هاي بزرگ (جراحات و بندش ها) -۲- عملیات ها شیریان های بزرگ. -۳- عملیات های فستیو ، شریانی وریدی خصوصاً در شیریان های Drlcarotid -٤- انواع عملیات های معده خصوصاً عملیات های -Vagulom ves واگوتومی در زخم هاي -٥- میتود های عملیات در پریطوانت های های مختلفه خصوصاً پنطیونیت هاي حربی -٦- تکتیك های جدید در عملیات های اعضای پرانشمتوز خصوصاً در جروحات طحال وکبد (قبلاً در جهان اجرا نه شده بود) -۷- میتود های تداوی در عملیات های مغلق سنگ های کلیه بطور خلاصه در عرصهٔ جراحي میتودها و تکتیك هاي ذیل و جدید اجرا گردیده که درین صفحات کوچك امکان تشریح همه شان نیست برعلاوه نشریات بسیار زیاد در رشته های مختلف جراحی خصوصاً جراحی بطني کلیوي و اوعیه صورت گرفته که در مجلات وسال نامه های اکادمی علوم طبی درج است.

۱۷- دکتور احسان عالی

دکتور احسان عالی فرزند وکیل محمد غوث خان علمی در شهر غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به پایان رسانید. تحصیلات عالی را در طب کابل وبعد از فراغت از این انستیتوت در کادر علمی طب کابل تقرر حاصل نمودند. ایشان فعلاً استاد پوهنحی طب کابل و معاون ریاست طب عدلی میباشند.

۱۸- داکتر عبدالغفور شالیزی

مرحوم داکتر عبدالغفور سالیزی در قریه شالیزی مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا کشود تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی و تحصیلات طبی را در طب کابل انجام داد. عازم امریکا شد و در همانجا حیات را پدرود گفته.

۱۹- دکتور محمد علی غزنیوال

مرحوم داکتر محمد علی غزنیوال یکی از سابقه دار ترین دکتوران کشور در بخش ستوماتولوژی است که در خدمت هموطنان قرار گرفته. به گفته خودشان درزمان سال های اول کار شان داکتران ستوماتولوژی از تعداد انگشت شمار تجاوز نمیکرد.

ایشان در کلینیک مرکزی ستوماتولوژی ایفای وظیفه میکردند. در سال ۱۳۶۳ وفات شد.

۲۰- دکتور دکتور رسول فقیری

داکتر ارجمند داکتر رسول فقیری یکی از دکتوران سابقه دار ولایت غزنی میباشد ایشان فرزند ملا فقیر احمد خان در شهر کهنه غزنی سال ۱۳۲٤ چشم به جهان گشودند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی طبی را در طب کابل و ایران به انجام رسانید یکی از خصوصیات دکتور رسول فقیری این است که بیشتر از اوقات گرانبهاي خویشرا در خدمت مردم غزنی صرف نمود فعلاً ایشان در ولایت غزنی اقامت دارند.

۲۱- داکتر سید امیرزره

داکتر سید امیر زره فرزند جناب محترم سید سکندر مظفری وکیل ولسوالی جغتو ولایت غزنی میباشد. ایشان یکی از داکتران ورزیده کشور اند. در پهلوی مسلک طبابت دست به فعالیت های سیاسی گسترده زد. در زمان قدرت ببرک کارمل وزیر صحت عامه تقرر یافت و در زمان قدرت داکتر نجیب الله سفیر کبیر افغانستان در عراق بود. ایشان فعلاً در خارج کشور بسر میبرند.

۲۲- داکتر سید هاشم قطره

داکتر سید هاشم قطره برادر داکتر سید امیر زره و فرزند سید سکندر مظفری است. ایشان از جمله سر آمد هاي داکتران در رشته داخله میباشد.

مدت زیادی در شفاخانه ابن سینا مصروفیت داشت در سال ۱۳۷۰ به زیارت خانه کعبه شریف مشرف شد ولقب حاجي را گرفت. ایشان فعلاً در ارج کشور سکونت دارند.

۲۳- داکتر سید بشیر مظفری

داکتر سید بشیر مظفری پسر سید سکندر مظفری اند ایشان تحصیلات طبی در کابل والمان غرب به اتمام رسانیده اند رشته تخصصی جناب داکتر سید بشیر مظفری طب داندان ستوماتولوژي است ایشان از سال های ۱۳۵۹ الی ۱۳٦۷ به حیث رئیس کلینیك ستوماتولوزي ایفاي وظیفه نمود فعلاً در المان مسکن گزین میباشد.

۲٤- داکتر سید محمد یونس میری

داکتر میر محمد یونس میری فرزند سید یعقوب از جمله داکتران ورزیده ولایت غزنی است وی در علی آباد ولسوالی خواجه عمری متولد شد رشته تخصصی ایشان داخله واطفال میباشد. در کابل زندگی دارد. ایشان از جمله فارغان دانشکده طب ننگرهار اند. فعلاً وی مدت هاي زیاد معاون ریاست مرکز صحی وزارت تعلیم و تربیه بودند فعلاً در غزنی تشریف دارند.

۲۵- داکتر احمد شعیب دانش

داکتر جوان شعیب دانش فرزند داکتر عبدالصمد دانش در سال

۱۳۴۷ خورشیدي در کابل تولد یافت. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه امانی در سال ۱۳۶۳ وتحصیلات عالی طبی را در سال ۱۳۶۹ در پوهنحی طب کابل به اتمام رسانیده اند و متعاقب آن در کادر علمي پونحي طب باقی ماند. فعلاً در شهر پشاور إقامت دارد.

۲۶- داکتر بریالی بشیر امیری

داکتر بریالی بشیر امیری در سال ۱۳۳۶ در کندر ولایت غزنی تولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در مکتب سید حاجی صاحب کندر ولیسه تخنیك ثانوی کابل به پایان رسانید. داکتر بریالی نسبت موفق شدن در کانکور پوهنتون کابل به درجه دوم در سال ۱۳۵۵ راهی چکوسلواکیا گردید و در دانشکده طب شهر براتسلوا دیپلوم خویشرا بدست آورد. بعداً داکتر بریالی بشیر امیری راهي امریکا گردید و در امتحان که برای یك داکتر خارجي در امریکا ضروری است موفق بدر آمد. ایشان فعلاً در ایالت پنسلوانیا امریکا به صفت متخصص امراض داخله ایفای وظیفه میکنند. ایشان فرزند وکیل بشیر خان خروتی اند.

۲۷- داکتر توریالی بشیر امیری

داکتر توریالی بشیر امیری فرزند وکیل بشیر خان خروتی در سال ۱۳۴۳ در کندر ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی

وثانوی را در غزنی ولیسه تخنیک ثانوی کابل به اتمام رسانیده اند بعداً راهی اروپا گردید ودر سال ۱۳۶۹ موفقانه دیپلوم خویشرا بدست آورده و در کادر علمی دانشکده طب کابل شمولیت حاصل نمود. ایشان در همین سال راهی پاکستان شد. فعلاً در شفاخانه اطفال برای مهاجرین افغانی درشهر پشاور مصروف خدمت میباشد رشته تخصصی ایشان طب عمومی است یک تحقیق علمی ایشان تحت عنوان سوء تغذی اطفال مهاجر در پاکستان به چاپ رسیده است. مقالات دیگر شان در مجلات اقبال چاپ یافته اند.

۲۸- داکتر خاشع

داکتر خاشع در ولسوالی اندر ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در غزنی و تحصیلات عالی طبی را در دانشکده طب کابل به انجام رسانید. در ساحه طبابت وظایف خوب وخدمات قابل وصفی انجام داد. فعلاً سرطبیب شفاخانه ولایت غزنی وعضو شورای جهادی آنولایت است.

۲۹- داکتر عبدالغفور

داکتر عبدالغفور درقریه ده خدایداد مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی و تحصیلات عالی طبی را در دانشکده طب کابل به انجام رسانیده. داکتر عبدالغفور فعلاً در ولایت غزنی مصروف خدمات طبی اند.

۳۰- داکتر کوثر

یکی از داکتران ورزیده ولایت غزنی محترم داکتر کوثر اند که همین اکنون در این ولایت مصروف خدمت است تحصیلات طبی را در دانشکده طب کابل به انجام رسانیده و تحصیلات عالی تر طبی را از اروپا دارد. در غزنی مسکن گزین میباشد.

۳۱- داکتر محمد الله

یکی از جراحان پر اعتبار کشور داکتر محمدالله فرزند مولوی صاحب قریه خواجه احمد مولوی آدم خان است. ایشان تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی طبی را در دانشکده طب کابل به انجام رسانید ایشان مدت های زیادی در شفاخانه چهار صد بستر ایفای وظیفه نمود. فعلاً در السلام آباد اقامت دارد.

۳۲- دکتور صبور الله سیاه سنگ

دکتور صبور الله سیاه سنگ داکتر طب والدیب جوان است. روي زندگي شان در بخش شعرا ونویسندگان روشني داانداخته شده به انجا مراجعه فرمائید. ایشان فرزند جناب غلام دستگیر خان اند که شرح شان در فصل نظامیان آمده است.

۳۳- داکتر محمد داود حمزه

داکتر محمد داود حمزه در ولسوالی اندر ولایت غزنی چشم بدنیا کشود ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی طبی را در پوهنحی طب کابل به انجام رسانیده اند سال فراغت شان از پوهنحی طب کابل سال ۱۳۵۷ است. ایشان متأسفانه با شوك عصبی دچار گردیدند وفعلاً فارغ از هوش اند.

۳٤- شهید داکتر عبدالمتین

شهید داکتر عبدالمتین عثمانی فرزند حاجی محمد عثمان خان در قریه بهلول مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود در سال ۱۳۵۳ از لیسه سنائی فارغ و تحصیلات عالی طبی را در پوهنحی طب کابل در سال ۱۳۵۸ به اتمام رسانید.

شهید عزیز داکتر عبدالمتین عثمانی در سال ۱۳۵۹ به شهادت رسید.

۳۵- داکتر اصف نوری

داکتر اصف نوری فرزند عنایت اللّه خان حاکم در قلعه میر احمد خان مربوط مرکز ولایت غزنی جشم بدنیا کشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی طبی را در دانشکده طب کابل و امریکا به پایان رساند. ایشان فعلاً در امریکا بسر میبرند.

۳۶- داکتر آصف عشرتی

داکتر اصف عشرتي در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی طبی را درسال ۱۳۵۸ در دانشکده طب کابل به اتمام رسانیده است.

۳۷- داکتر عبدالمتین

داکتر عبدالمتین در قلعه میر احمد مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید. تحصیلات عالی را در پوهنحی طب کابل اتمام رسانید. فعلاً در اضلاع متحده امریکا بسر میبرد.

۳۸- داکتر ظاهر

داکتر عبدالظاهر خان فرزند برکت محمد اسحق خان در شهر غزنی ولایت غزنی متولد شده اند تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید. داکتر ظاهر طب کابل را به اتمام رسانیده اند و یکی از داکتران ورزیده ولایت غزنی و کشور به شمار میرود.

۳۹- داکتر غلام سنائی

داکتر غلام سنائی در قریه خواجه حکیم متولد شده اند. ایشان فرزند غلام نبی خان که یکی از ملا امامان خوب غزنی اند میباشد.

پوهنمل سیدمسعود در زمان تحصیل دارم ایشان بادرك دانش اقتصادي جای مناسب در دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل دارند.

به افتخار اطلاع حاصل نمودم که ایشان در پهلوی مصروفیت اصلی خویش یعنی تدریس در دانشکده اقتصاد، بحیث پژوهشگر نستوه بازهم در پهلوی آثار فراوان که تا اکنون در ایجاد نموده اند دست به تذکر، نویسی شخصیت های معاصر غزنی در شرایط دشوار هجرت زده اند که یقیناً کار دشوار بوده است.

میدانم که با زحمات فراوان با وجود عدم امکانات دسترسي به منابع (ادرس ها، اشخاص، عدم بودن کتاب ها در این زمینه) و مشکلات مالی، را متقبل شده اند تا این اثر که معرفی کننده ۸۲۱ شخصیت از ولایت غزنه در طی سال های (۱۹۹۵-۱۹۱۹) اند به معرض خوانش هموطنان و پژوهشگران قرار گیرد. کتاب در هفت فصل تحریر شده است و شیوهء نگارنده گی از نظر من با دانستن خصوصیات روانی مردم ولایت غزنی درست وحتی جالب است.

امیدوارم دانشمندان دیگر چون استاد سیدمسعود از این شیوه پیروی نمایند تا باشد که در زمان کوتاه از مجموعه ولایات مشاهیر افغانستان را در طی سال های ذکر شده بدست آوریم. یکبار دیگر موفقیت استاد عزیز را در زمینه کارهایش بخصوص در ساحه پژوهشگری متمنی ام.

با عرض حرمت

عزیز احمد حازم غزنوی

تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در پوهنحی طب کابل به انجام رسانیده است.

داکترغلا سنائی فعلاً در مزارشریف مصروف خدمت میباشد.

۴۰- داکتر نذیر

داکتر نذیر پسر غلام نبی خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنه متولد شده تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائي وتحصیلات عالی را در پوهنحی طب کابل به اتمام رسانید وفعلاً در شهر غزنی مصروف عرصه خدمات طبی میباشد.

۴۱- داکتر عبدالاحد شکیب

داکتر عبدالاحد شکیب در قلعه نو بالا مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا کشود. تعلیمات ابتدائي وثانوی را در لیسه سنائي به اتمام رسانیده و تحصیلات عالی را در طب کابل دارد. ایشان فعلاً در اسلام آباد تشریف دارند.

۴۲- داکتر داود

داکتر محمد داود خان فرزند حاجي محمد عثمان خان درقریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در طب کابل به اتمام رسانیده و ایشان فعلاً در ولایت غزنی اقامت دارند.

۴۳- داکتر فضل الرحمن صمیم

داکتر فضل الرحمن صمیم فرزند ملا محمد حسین مشهور به ملا ازبك در شهر غزنی ولایت غزنی متولد شد ایشان تعلیمات ابتدای و ثانوی را در لیسه سنائي به انجام رسانیده اند و تحصیلات عالی طبی را در پوهنحی طب کابل به اتمام رسانیده اند. یکی از دکتوران خوب کشور اند.

۴۴- داکتر عنایت الله حمیدی

داکتر عنایت الله حمیدي فرزند گل احمد خان در شهر غزنی متولد شده اند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه نادریه کابل به انجام رسانیده و تحصیلات عالی طبی را در طب کابل و طب بلغاریا به پایان ودیپلوم اخذ نمود.

داکتر عنایت الله حمیدی فعلاً در استرالیان سکونت دارد.

۴۵- داکتر جان محمد زریر

داکتر جان محمد زهیر یکی از دکتوران ورزیده کشور اند که در قریه، روضه مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شدند تعلیمات ابتدائي وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در طب کابل به اتمام رسانیده اند. ایشان برادر تاج محمد زریر ادیب خوب ولایت غزنی‌اند.

٤٦- شهید داکتر نصرت اللّه حمیدی

داکتر شهید نصرت اللّه حمیدی فرزند گل احمد خان در شهر غزنی متولد شده وتحصیلات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در طب کابل به اتمام رسانیده سال فراغت داکتر شهید سال ۱۳٦۳ است.

ایشان در ماجرای دستگیری کاکایش شهید جنرال خلیل اللّه حمیدی رئیس کشف وزارت دفاع دستگیر وبعداً به شهادت رسید.

٤۷- داکتر صدیق

داکتر صدیق در شهر غزنی تولد یافته اند. تعلیمات ابتدائی را درغزنی وتحصیلات عالی را در طب کابل به اتمام رسانیده فعلاً در شهر غزنی اقامت دارد.

٤۸- داکتر جعفر شهیر

داکتر جعفر شهیر فرزند حاجی محمد حیدر خان در شهر غزنی تولد یافت. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه نادریه به اتمامرسانید. تحصیلات عالی طبی را در اتحاد شوروی سابق به پایانبرد. فعلاً ایشان در جرمنی اقامت دارند.

٤۹- داکتر اعظم

داکتر عظم فرزند در تولد یافته تعلیمات ابتدائی وثانوی را

در لیسه سنائی غزنی و تحصیلات طبی را در طب کابل به انجام رسانید. فعلاً در خارج اقامت دارند.

۵۰- داکتر سید اسمعیل نوری

داکتر سید اسمعیل نوری فرزند محترم سید محمد حسن خان اند. ایشان تعلیمات ابتدائی وث انوی را در لیسه حبیبه کابل به پایان رسانیدند بعداً عازم فرانسه شدند و تحصیلات عالی طبی را در فرانسه به انجامرسانیدند ایشان فعلاً در جمهوریت اتحادی المان اقامت دارد. سال تولد داکتر اسمعیل نوری ۱۳۳۳ خورشیدی است.

۵۱- داکتر سید میرویس نوری

داکتر سید میرویس نوری فرزند سید محمد حسن خان در کابل دیده به دنیا گشود تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل لیسه حبیبیه به اتمام رسانید و عازم المان شدند. تحصیلات عالی طبی را در المان به اختتام رسانید. ایشان فعلاً نیز در المان اقامت دارند سال تولد داکتر سید میرویس نوري ۱۳۴۴ خورشیدی است.

۵۲- داکتر سید جمال الدین نوری

داکتر سید جمال الدین نوري فرزند سید محمد حسن خان در کابل دیده به جهان گشود تعلیماتابتدائی و ثانوی را در کابل لیسه اماني اتمام نمود. عازم امریکا شد و تحصیلات خویشرا در طب اضلاع

متحده به انجام رسانیده اند. فعلاً در امریکا اقامت دارند. سال تولد داکتر سید جمال نوری ۱۳٤٦ خورشیدی است.

۵۳- داکتر لعلی

داکتر لعلی از اهل تشیع ملیت هزاره ولایت غزنی اند. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات عالی طبی را در طب کابل فرا گرفت. رشته تخصصی شان جراحی بود و در شفاخانه ابن سینا ایفای وظیفه نمودند. او را میتوان یکی از جراحان ورزیده وصاحب تجربه فراوان درمسلك طبی قلمداد نمود. دسترسی عالی به مسلك داکتر لعلی را همیشه محبوب مردمش ساخته است.

۵٤- داکتر عبدالوهاب معصومی

داکتر عبدالوهاب معصومي از رامك ولایت غزنی و در قوم اندر است. تحصیلات عالی طبی را در دانشکده طب کابل به انجام رسانید. اکنون در یکی از شفاخانه های شهر بن مرکز جمهوری المان ایفای وظیفه میکنند. میتوان او رایکی از داکتران ورزیده کشور قلمداد کرد که درآینده، عرصه پزشکی کشور میتواند نقش خوب داشته باشد.

۵۵- داکتر عبدالاحد معصومی

پزشك توانان و خوب کشور داکتر عبدالاحد معصومي برادر

داکتر عبدالوهاب معصومی از رامك غزنی اند تحصیلات طبی خویشرا در پوهنحی طب انجام داد. یکی از دکتوران ورزیده کشور است. فعلاً در المان بسر میبرد.

۵۶- داکتر درانی

یکی از داکتران دواسازی (فارمست) داکتر درانی میباشد. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در حربی سونحی وتحصیلات عالی ادویه سازي را در پوهنتون کابل به انجام رسانیده. ایشان به رتبه دگروال فعلاً در شفاخانه چهار صد بستر مصروف فعالیت اند. خانمشان دکتورس سمین درانی از دکترلن خوب شفاخانه چهارصد بستر میباشد.

۵۷- داکتر غلام سخی صدیقی

داکتر غلام سخی صدیقی یکی از داکتران ورزیده بخش ستوماتولوژي اند تحصیلات عالی طبي را در پوهنحی طب کابل به انجام رسانید. داکتر غلام سخی صدیقی در کادر علمی پوهنحی طب دندان انستیوت طب کابل تقرر حاصل نموده واستاد این پوهنحي میباشد. ایشان شف جراحی کلینیك ستوماتولوژي اند. فعلاً در پاکستان تشریف دارند.

٥٨- داکتر عبدالطیف زهیر

داکتر لطیف زهیر از ولسوالی خواجه عمري غزني و در کابل متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل به اتمام رسانید و تحصیلات عالی خویشرا در انستیوت طب دندان به انجام داده است. وی را میتوان از جمله داکتران ورزیده رشته ستوماتولوژی دانست.

سال فراغت داکتر زهیر سال ١٣٦١ خورشیدی است، ایشان در کابل مصروف خدمت اند.

٥٩- داکتر صدیق

داکتر صدیق فرزند تورن جنرال محمد یونس خان از قلعه پس حصار اند ایشان تحصیلات عالي طبی را در چکوسلواکیا در بخش طب معالجوی به پایان رسانید وبعداً راهی المان گردید. فعلاً نیز در المان اقامت دارد.

٦٠- داکتر اکرم

داکتر اکرم فرزند تورن جنرال یونس خان از قلعه پس حصار غزنی است. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل انجام داده اند و در اضلاع متحده امریکا تحصیلات عالی را در بخش طب معالجوی به پایان رسانیده اند. فعلاً ایشان در المان اقامت دارند.

۶۱- داکتر همایون

داکتر همایون فرزند تورن جنرال محمد یونس خان مربوط قلعه پس حصار غزنی اند. تحصیلات عالی طبی را در اضلاع متحده امریکا به اتمام رسانیده است. فعلاً در المان تشریف دارند.

۶۲- داکتر محمد غوث

داکتر محمد غوث فرزند مولوی صاحب خواجه احمد درشهر غزنی متولد شده تعلیمات ابتدائی وثانوی را درلیسه سنائی و تحصیلات عالی طبی را در انستیوت طب دولتی پوهنحی ستوماتولوژی به انجام رسانید ایشان برادر داکتر محمدالله خان جراح مشهور کشور اند. داکتر محمد غوث خان فعلاً در غزنی مصروف خدمت طبی میباشد.

۶۳- دکتورس هاشمه طاهر صدیقی

یکی از ورزیده ترین داکتران ولادی و نسائی در سطح کشور دکتورس هاشمه میباشد. ایشان دختر میرزا ظبطوخان اند که در شهر غزنی متولد شده اند. تحصیلات طبی خویشرا دراتحاد شوروی سابق به پایان رسانیده از مدت زیاد در شفاخانه ولادی ونسائی (زایشگاه) ایفای وظیفه نمود. وقایع کابل وي را جبراً به پاکستان آورد. دکتورس هاشمه درسوات کلنك ولادی ونسائی داشت مدت هم درعربستان صعودی مصروف خدمت طبی بود. فعلاً در پشاور پاکستان تشریف دارند.

٦٤- دکتورس قدسیه مظفری

دکتورس قدسیه مظفری دختر جناب وکیل سید سکندر مظفری است. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در کابل به اتمام رسانید و تحصیلات عالی طبی را در پوهنحي طب کابل در سال ١٣٦٥ به پایان رسانید ایشان در شفاخانه ملالی و صحت طفل مصروف خدمت بودند. فعلاً در خارج کشور بسر میبرد.

٦٥- دکتورس شکیبا خواجه عمری

داکتر شکیبا خواجه عمري دختر حبیب الله خان خواجه عمری در کابل ر سال ١٣٤٨ دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در کابل به انجام رسانید. تحصیلات عالی طبی را در سال ١٣٦٨ در پوهنحی طب کابل به انجام رسانید وبه کلینك ده دانا به صفت داکتر شامل وظیفه شد. در اثر حوادث اخیر کابل به شهر مزار شریف تشریف بردند. ودر یکی از سازمان های مربوط ملل متحد در شهر مزارشریف مصروف خدمت است.

٦٦- دکتورس ذکیه بیات

دکتورس ذکیه بیات دختر غلام سرور خان از قریه سرتوورگن ولسوالی جغتو غزنی در کابل متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل و تحصیلات عالی طبی را در اتحاد شوروری سابق به انجام رسانید. فعلاً در کانادا به صفت داکتر مصروف عرضه خدمات طبی است.

۶۷- دکتورس ثریا حمیدی

دکتورس ثریا حمدی دختر پوهاند ذبیح الله حمیدی در کابل تولد شد. تحصیلات خویشرا در بخش طب معالجوی طب اطفال در انستیوت طب کابل در سال ۱۳۶۷ به انجام رسانید فعلاً در شفاخانه اطفال در پشاور مصروف خدمت است.

۶۸- دکتورس کبرا

یکی از داکتران ورزیده ولایت غزنی دکتورس کبرا میباشد. تحصیلات عالی طب را در انستیوت طب کابل پوهنحی طب معالجوی به انجام رسانید. فعلاً در شهر غزنی مصروف عرضه خدمات طبی میباشد.

۶۹- دکتورس ضیاگل اسفندیار

یکی از داکتران سرشناس ولایت غزنی دکتورس ضیاگل اسفندیار است. تحصیلات عالی طبی را در طب کابل اکمال نموده فعلاً در شهر غزنی اقامت دارد و مصروف عرضه خدمات طبی به همشهریان خویش میباشد.

۷۰- دکتورس مرضیه سیما ثمر

دکتورس مرضیه معروف به سیما ثمر در قریه سه پایه ولسوالی جاغوری دیده به جهان گشود تحصیلات عالی طبی را در

مقدمه:

از دیر زمانی بر آن بودم تا اثر تحقیقی را ایجاد نمائیم که در آن مشاهیر کشور نمودي روشن داشته باشد زیرا فکر میکنم وقایع وحوادث تاریخي کشور چنان بنیان شده است که اکثریت از عزیزترین مؤرخین ما تکیه براسمای سرداران که خود جابران زمانه خویش بوده اند، نموده ویادی حتي اندك یادی از کارنامه های سازنده گان اصلی تاریخ کشور و ستون هاي استوار جامعه در آن اکثراً ذکری بعمل نیامده است.

حوادث اخیر در کشور و بحران سیاسی که ناشی از عدم تمرکز قوت های نظامی اند این خیالم رانقش بر آب کرد و مجبوراً تنها زادگاهم را که روز گاری عروس البلاد نامیدنش وسروران ادبیان فارسی و جهان چون سنائي، سید حسین غزنوی، فردوسي، مسعود سعد سلمان، البیرونی وبیهقی را در خود پرورش داد و شهره افاق ساخت، نشاني کنم و در قدم اول تنها انگشت روی آدم هایش گذارم.

نام پر آوازه غزنه و غزنویان براي هر شخص عاقل این سوال را میدهد که فرزندان برومندترین امپراطوری در ترکیب جامعه خویش در زمان معاصر چه نقشی داشته اند.

به منظور جواب این سوال از یکسو و به منظور جلوگیری از خاموشی کامل کار نامه ها و نام های سترگان عرصه های مختلف زنده گی در غزنه دست به تألیف این اثر زدم.

دانشکده طب کابل به اتمام رسانید. عضو فعال در صحنه امورات اجتماعی و سیاسی است وی فعالیت های موثر و بشر دوستانه در ساحه جاغوری داشته است.

۷۱- دکتورس رئیسه

دکتورس رئیسه دختر عبدالمنان خان موظف در کلینیک ستوماتولوژی، داکتر ورزیده است. دکتورس رئیسه از ولسوالی قره باغ ولایت غزنی میباشد، تحصیلات عالی طبی خویشرا در انستیوت طب دندان کابل به انجام رسانید سال فراغت دکتورس رئیسه سال ۱۳۶۱ است ایشان فعلاً در پشاور اقامت دارد و در کلینیک باختر شهر پشاور ایفای وظیفه میکنند.

۷۲- دکتورس حنیفه مظفری

دکتورس حنیفه مظفری دختر جناب سید سکندر مظفری وخواهر داکتران ورزیده کشور داکتر زره، داکتر قطره و داکتر بشیر مظفری است.

ایشان در سال ۱۳۶۱ انستیوت طب دندان کابل را به پایه اکمال رسانید و در کادر علمی آن منحیث استاد باقی ماند وبه زودی یکی از استادان خوب مسلك خویش جا گرفت. دکتورس حنیفه مظفري در سال ۱۳۷۰ راهی خارج کشور گردید. اکنون در بیلا روسیه در شهر مینسك زندگی دارد.

۷۳- دکتورس شکریه نوری

دکتورس شکریه نوری در شهر نو کابل دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی وثانی را در کابل به اتمام رسانیده و تحصیلات عالی طبي را در انستیوت طب دولتی کابل پوهنحی ستوماتولوژی به انجام رسانید. ایشان درکلینیك ستوماتولوژی کابل ایفای وظیفه میکرد. سال تولد دکتورس شکریه نوری ۱۳٤۲ خورشیدی است. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۷٤- دکتورس عشرت

دکتورس عشرت دختر دگروال غلام جیلانی خان متولد شهر کابل تحصیلات عالي خویش را در فاکولته طب کابل در سال ۱۳٦٥ به اتمام رسانید. یکی از دکتوران ورزیده کشور به شمار می آید.

۷۵- دکتورس فهیمه

دکتورس فهیمه دختراستاد ارجمند میر نصیر الدین ازقریه نه برجه ولسوالي خواجه عمری غزنی است که در کابل تولد یافت. وی تحصیلات ابتدائی را در مکتب گوهری وثانوی را در لیسه سوریا بدرجه اول به اتمام رسانید. و شامل پوهنحی طب کابل گردید و در سال ۱۳٦٦ از پوهنحی طب فارغ و در شفاخانه صدری ابن سینا شامل وظیفه شد. وی تخصص خویشرا در رشته امراض قلبی وتنفسی از این شفاخانه اخذ و فعلاً در ولایت کندز در شفاخانه ملکی انجا

مصروف خدمت میباشد.

۷۶- دکتورس عادله آدینه

دکتورس عادله آدینه ، داکتر ورزیده ولایت غزنی از قریه ککرك ولایت غزنی میباشد ایشان در سال ۱۳۷۰ از پوهنحی طب کابل فارغ گردیدند. رشته موصوفه بخش نسائی وولادی است فعلاً در ولایت غزنی در شفاخانه ملکی این ولایت مصروف خدمت میباشد.

۷۷- دکتورس عاقله آدینه

دکتورس عاقله آدینه از قریه ککرك ولایت غزنی است. وی تحصیلاتعالی طبی را در سال ۱۳۷۰ در دانشکده طب کابل به انجام رسانید وبعداً به شفاخانه ملکی ولایت غزنی موظف گردید که تاهنوز به آن ادامه میدهند.

۷۸- دکتورس مرضیه احمدیار

دکتورس مرضیه احمدیار از ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی است. این داکتر جوان و ورزیده تحصیلات دانشگاهی خویشرا در دانشکده طب کابل انجام رسانیده و فعلاً موظف در شفاخانه ملکی ولایت غزنی میباشد.

۷۹- دکتورس گل غتی نوری

دکتورس گل غتی نوری دختر سید محمد حسن خان نوری در شهرنو کابل دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل به اتمام رسانیده و تحصیلات عالی طبی را در اضلاع متحده اکمال نموده اند. فعلاً در اضلاع متحده امریکا اقامت دارد. دکتورس گل غتی نوری در سال ۱۳۳۲ خورشیدی تولد شده است.

۸۰- دکتورس کریمه حمیدی

دکتورس کریمه حمیدی دختر محترم عبدالاحد حمیدی در کابل دیده به جهان گشود سال تولد داکتر گرامی ۱۳۴۸ است. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل اتمام نمود وشامل پوهنحی طب کابل شد. در سال ۱۳۷۰ موفقانه اتمام و دیپلوم اخذ نمود.

فعلاً در شفاخانه مخصوص مهاجرین که در تهکال پشاور موقعیت دارد مصروف خدمت میباشد.

۸۱- دکتور محمد یونس

دکتور محمد یونس فرزند محمد رحیم خان در غزنی چشم بدنیا گشود. تحصیلات عالی طبی را د طب کابل به اتمام رسانیده فعلاً در ننگرهار مصروف خدمت میباشد.

۸۲- دکتور سید داود نوری

جناب دکتور سید داود نوری فرزند سید انور محمد شاه از قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی در سال ۱۳۳۲ دیده به دنیا گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی و تحصیلات عالی طبی را در طب کابل به پایه اکمال رسانید. دکتور سید داود نوری فعلاً رئیس کلنیك نوری در شهر پشاور میباشد. ایشان عضویت اکادمی دکتوران چشم امریکا را دارند.

۸۳- دکتور محمدعارف فیضی

دکتور عارف فیضی ولد برکت محمد اسحق خان در قلعه عشرت مربوط مرکز غزنی چشم بدنیا گشود. تحصیلات عالی طبی داشته فعلاً منحیث داکتر طب در المان تشریف دارند.

۸٤- دکتور عبدالروف بها

دکتور عبدالروف بها فرزند غلام حضرت متولد ۱۳٤٤ قریه روضه، تعلیمات ابتدائی را در مکتب ابتدائیه روضه و تعلیمات ثانوی را در لیسه عالی حبیبیه در سال ۱۳٦۷ شامل دانشکده طب کابل ابوعلی ابن سینا گردیده و در سال ۱۳۷۳ در بخش طب معالجوی طب کابل فارغ وفعلاً مؤظف در سرویس داخله شفاخانه جمهوریت میباشد.

۸۵- دکتور بشیر احمد سروری

دکتور بشیر احمد سروري فرزند عبدالاحد ستاك سروری متولد ۱۳٤٥ شهر غزنی، تعلیمات ابتدائی را در مکتب نمبر ۲ ولایت غزنی و تعلیمات ثانوی را در لیسه شیرشاه سوری ولایت کابل به تمام رسانید. در سال ۱۳٦۷ شامل انستیتوت طب کابل ابوعلی ابن سینا و در سال ۱۳۷۳ از بخش طب معالجوی فارغ وفعلاً مؤظف در سرویس داخله شفاخانه جمهوریت میباشند.

۸٦- دکتور حیات اللّه شالیزی

دکتور حیات اللّه شالیزی فرزند نور اللّه در سال ۱۳٤٤ در قریه شالیزی مربوط ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی را در ولسوالی مقر ولایت غزنی و تعلیمات ثانوی را در لیسه شیرشاه سوری به انجام رسانید وبعداً در سال ۱۳٦۷ شامل انستیتوت طب کابل و در سال ۱۳۷۳ از آن موسسه علمی در بخش طب معالجوي فارغ، فعلاً در سرویس شفاخانه علی آباد موظف میباشد.

۸۷- دکتور محمداللّه

دکتور محمد اللّه در سال ۱۳۳۷ در قریه خواجه بقال ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به اختتام رسانید. وبعداً شامل انستیتوت طب کابل گردیده و در سال ۱۳٦۳ از بخش طب معالجوي فارغ گردیدند فعلاً مؤظف در

سرویس داخله شفاخانه جمهوریت میباشد.

۸۸- دکتور نعمت الله

دکتور نعمت الله در ولسوالی خواجه عمري ولایت غزنی دیده به جهان کشود. تعلیمات ابتدائی را در ولایت غزنی و تعلیمات ثانوی را در لیسه عالی حبیبه کابل به انجام رسانید. بعداً شامل انستیتوت طب کابل شده و بعد از فراغت از طب معالجوي کابل فعلاً مؤظف سرویس جراحی شفاخانه جمهوریت میباشد.

۸۹- دکتور لطف الله

دکتور لطف الله در ولایت غزنی متولد شده و تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به انجام رسانیده وبعداً در سال ۱۳۶۶ شامل دانشکده طب کابل گردید. بعد از فراغت در سرویس اطفال شفاخانه صحت عامه ولایت غزنی مصروف خدمت میباشد.

۹۰- دکتور صفی الله

دکتور صفی الله در شهر غزنی متولد شده اند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به انجام رسانیده وبعداً در سال ۱۳۶۶ شامل طب معالجوي کابل گردید وبعداً در سال ۱۳۷۱ از انجا فارغ وفعلاً در سرویس داخله شفاخانه جمهوریت به کار

گماشته شد. موصوف فعلاً در شهر پشاور مقیم اند.

۹۱- دکتور حبیب الله

دکتور حبیب الله در قریه بهلول ولایت غزنی متولد شده اند. تعلیمات ابتدائی را در ولایت غزنی وتعلیمات ثانوی را در ولایت کابل در لیسه عالی حبیبیه به انجام رسانیده وبعداً شامل طب معالجوی کابل گردیده وبعد از فراغت موظف در سرویس داخله شفاخانه جمهوریت کابل است.

۹۲- دکتور سید فرید ابدالی

دکتور سید فرید ابدالی فرزند سید بهادر شاه در سال ۱۳۴۷ در قریه بکاول ولایت غزنی تولد شده تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل انجام داده و در سال ۱۳٦٤ شامل دانشکده طب اطفال انستیتوت طب کابل گردید. وی در سال ۱۳٦۹ موفقانه از این مؤسسه فارغ التحصیل گردیده. فعلاً وی موظف در سرویس داخله اطفال شفاخانه صحت عامه ولایت غزنی میباشد.

۹۳- دکتور محمد عارف اسلمی

دکتور محمد عارف اسلمی فرزند دکتور عین الدین اسلمی متولد سال ۱۳۴۷ قریه قلعه نو ولایت غزنی بوده که تعلیمات ابتدائی را در مکاتب ابتدائی ولایت غزنی وکندهار و تعلیمات ثانوی را در

لیسه شیرشاه سوری بپایه اکمال رسانیده که در سال ۱۳٦٤ شامل پوهنحی طب کابل گردیده و در سال ۱۳٦۹ افتخار فراغت را کماهی کرد وبعداً تخصص اش را در رشته جراحي لورولوژی در شفاخانه چارصد بستر بدست آورده وفعلاً در سرویس جراحي شفاخانه صحت عامه ولایت غزني مصروف خدمت میباشد.

۹٤- دکتور محمد عمر سیرت

دکتور محمد عمر سیرت در قریه بهلول مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده ایشان بعد از اکمال پوهنحی طب تخصص خویشرا در بخش قلبی، روانی و عصبی بدست آورد. وي فعلاً مؤظف در شفاخانه ولایت غزنی میباشد.

۹۵- دکتور سید عبدالاحد سید

جناب داکتر سید عبدالاحد سید تعلیمات ثانوی را در ولایت غزنی به سر رسانیده تحصیلات عالی طبی را در سال ۱۳٦٦ در دانشکده طب کابل به انجام رسانید. ایشان تخصص جراحی در شفاخانه جمهوریت کابل اند.

۹٦- دکتور مصطفی بیات

ایشان یکی از داکتران ورزیده بودند که فعلاً در خارج کشور بسر میبرند طب کابل را به انجام رسانید. مؤظف در شفاخانه علی

آباد در سرویس داخله بودند فعلاً در آلمان مقیم اند.

۹۷- دکتور علی جان جمال

دکتور علی جان جمال فرزند جان علی متولد سال ۱۳۳۸ از قریه قلیاقل ولسوالی قره باغ ولایت غزنی که تعلیمات ابتدائی را در شهر غزنی به اتمام رسانیده و در سال ۱۳۵۸ شامل پوهنحی طب کابل گردید. وی بعد از فراغت در شفاخانه ملکی ولایت غزنی الی اکنون مؤظف میباشد. دکتور جمال علاوه به تحصیلات مسلکي طبی مدت هفت سال تحصیلات خصوصي در حوزهء علمیه برهان تهران تا درجه حجت الاسلام تحصیل نموده است. پدر داکتر جمال جناب جان علي خان در یکی از خیاطان بنام ولایت غزنی بود.

۹۸- دکتور غلام صدیق نصرت

دکتور غلام صدیق نصرت در قریه اهنگران ولایت غزني متولد شد تعلیمات ابتدائیه را در شهر غزني وتحصیلات عالی طبي را در دانشکده طب کابل در سال ۱۳۶٦ به انجام رسانید رشته تخصصی داکترنصرت داخله واطفال بوده وفعلاً موظف در شفاخانه ملکی ولایت غزني میباشد.

۹۹- دکتور محمد عارف ندا

جناب داکتر ندا از قریه لشمك ولایت غزني تعلیمات ابتدائی

در این اثر توجه جدي بر آن است تا اصل بیطرفی در نظر گرفته شود اشخاص ذکر شده در این اثر بدون در نظر داشت چگونگی عمل کرد آنان در زمان قدرت شان بیان شده است، خواننده عزیز میتواند مطابق جهان بینی خود بر اشخاص مورد نظر خویش قضاوت نمایند.

این اثر که در بر گیرنده سال ۱۹۱۹-۱۹۹٤ است اشخاص همین زمانه را معرفی می نمایند. ولی هدف تمام آنانکه در غزنی اند نیست بل آنانیکه در ساختار جامعه نقشی داشته اند مورد توجه قرار دارد. وحتی به منظور روشنی بیشترگاهی از این زمانه فراتر رفته یم ولی اینگونه موارد نادر است و اندك اتفاق افتیده است.

بدینگونه این اثر که در برگیرنده هفت فصل است ۸۲۱ شخصیت معروف غزنی را از ساحه مختلف زندگي در ولایت غزنی را به معرفی می نشیند که در اثر تماس مستقیم با خود شخصیت که تاهنوز زنده اند ویا فامیل شان وحتي توسط مکاتیب با آنانکه در خارج کشور مسکن گزین اند جمع آوري گردیده است.

بیوگرافی بعضی از شخصیت های محترم را نتوانستم نسبت عدم امکان دست یابی به خود شان فامیل شان، عدم بودن آدرس شان بدست آورم از اینرو مختصر به زنده گی شان بحث شده است. در چاپ دوم تلاش صورت خواهد گرفت تا این نقیصه رفع گردد از تمامي آنانکه شخصیت هاي بزرگ غزنه را که در کتاب متذکر به عمل نیامده است وآشنائی دارند بامنت گذاری خویش به منظور تدوین وآماده شدن چاپ دوم برایم ارسال فرمایند.

را در شهر غزنی و تحصیلات عالی طبی را در دانشکده طب کابل در سال ۱۳٦٦ به انجام رسانید. وی فعلاً داکتر موظف در بخش جراحي شفاخانه غزنی میباشد.

۱۰۰- دکتور سید محمد شاه حیدری

جناب دکتور سید محمد شاه حیدری در قریه قیاق ولایت غزنی تولد شدند تعلیمات ثانوی را در ولایت غزني و تحصیلات طبی را در سال ۱۳٦۰ از دانشکده طب کابل بخش اطفال به پایان رسانید. فعلاً موظف در سرویس صحت طفل علی آباد کابل مصروف عرضه خدمات طبی میباشد.

۱۰۱- دکتور میر نعمت الله

دکتور میر نعمت الله فرزند میر نصرالدین در سال ۱۳٤٤ در قریه نه برجه ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی متولد گردید. وی تعلیمات ابتدائی را در مکاتب جمال مینه و گوهری کابل و تعلیمات ثانوی را در لیسه حبیبیه کابل به اتمام رسانید. در سال ۱۳٦۲ شامل پوهنحي طب کابل گردید و در سال ۱۳٦۸ از این دانشکده فارغ التحصیل گردید و در شفاخانه ملکی ولایت غزنی مؤظف گردید. در سال ۱۳۷٤ بعد از موفقیت در امتحان تخصصی شامل رشته جراحي شفاخانه جمهوریت شده و تا حال در این رشته مصروف خدمت است.

۱۰۲- دکتور احمد حامد بیات

داکتر احمد حامد بیات فرزند غلام حیدر خان و برادر کوچك پوهنوال بیات در کابل تولد شد. تعلیمات ثانوی را در لیسه اماني به انجام رسانید و متعاقباً عازم امریکا شد در آنجا نخست در یونیورستی برکلي شامل و بیوشیمی را تعقیب وبعداً دانشکده طب را در همانجا تعقیب نمود. فعلاً در شهر سنسیاگو مشغول خدمت میباشد.

۱۰۳- دکتور محمد رسول طالب

دکتور محمد رسول طالب در قریه قره چه ولسوالی قره باغ ولایت غزنی دیده به جهان گشودند ایشان بعد از طی دوره تعلیمات ثانوی شامل دانشکده طب کابل گردید. دارای اندیشه فعال اجتماعی وسیاسي اند وعضو برجسته حزب وحدت اسلامی افغانستان میباشد.

۱۰٤- دکتور عبدالغیاث

داکتر عبدالغیاث فرزند ضیاء الدین در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائي و ثانوی را در لیسه سنائی در شماره اول فارغین آن در سال ۱۳٤۲ به انجام رسانید وشامل دانشکده فارسی دانشگاه کابل شد و در سال ۱۳٤٥ از آن مؤسسه علمی فارغ التحصیل گردید. ایشان عضو تفتیش ریاست امور فارسی در کابل بودند. فعلاً در کابل تشریف دارند.

۱۰۵- دکتور حمیدالله رشته

دکتور رشته از قریه قیاق ولایت غزنی است. تعلمیات ثانوي را در ولایت غزني وتحصیلات طبی را در سال ۱۳۷۰ در دانشکده طب کابل در بخش جراحي به اتمام رسانید. فعلاً داکتر موظف در بخش جراحی شفاخانه ملکي ولایت غزني میباشند.

۱۰۶- دکتورس نوریه نوری

دکتورس نوریه نوری دختر سید محمد حسن خان در کابل تولد یافته اند. تعلیمات ابتدائي وثانوی را در کابل به اتمام رسانیدند. پوهنحی ستوماتولوژی کابل را به پایان بردند و عازم امریکا شدند. در اضلاع متحده پوهنحی طب معالجوی را تعقیب و دیپلوم را بدست آوردند. ایشان در امریکا اقامت دارند. سال تولد دکتورس نوری ۱۳٤٤ خورشیدی میباشد.

۱۰۷- دکتور عبدالکریم منصور

دکتور عبدالکریم منصور فرزند عبدالقیوم منصور متولد ۱۳٤٦ در کابل، تحصیلات ابتدائي وثانوی را در اسلام آباد پاکستان و تحصیلات عالی طبی را در فاکولته طب نیویارك بپایان رسیده فعلاً بحیث داکتر داخله در ایالت کالیفرونیا ایلات متحده امریکا مصروف خدمت است.

II- مهندسین:

۱- انجنیر پوهاند دکتور غلام صدیق محبی

پوهاند دکتور غلام صدیق محبی در ولسوالی اندر ولایت غزنی دیده به دنیا گشوده تعلیمات ابتدائی وثانوي را در غزنی به اتمام رسانید و تحصیلات عالی را الی درجه دکتورا در پوهنتون دولتی مسکو به پایه اکمال رسانید. رشته تخصصی ایشان فزیك اتم اند. ایشان رئیس پولیتخنیك کابل، رئیس پوهنتون کابل، اولین وزیر تحصیلات عالی کشور در زمان قدرت محمد داود بودند در کنفرانس بین المللی که در سال ۱۳۵٤ در بنکاك مرکز تایلند دایر گردید مقاله ایراد شده پوهاند دکتور غلام صدیق محبی در بین بیشتر از ۳۷ کشور مدال طلائي آنرا بدست آورد انجنیر پوهاند دکتور غلام صدیق محبی از جمله افتخارات علمی غزنی و کشور است دارای چندین دکتورا افتخاری از جمله دکتورا پوهنتون نبراسکا امریکا است. در شهر پشاور اقامت دارد.

۲- انجنیر پوهاند دکتور عبدالمجید نباتی

پوهاند دکتور عبدالمجید نباتی فرزند نبات عاشور در شهر غزنی چشم بدنیا گشودند. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در غزنی به اکمال رسانید و تحصیلات عالی انجنیری را در اتحاد شوروی تکمل

نمود. پوهاند نباتی از جمله استادان ورزیده انستیتوت پولي تخنیك کابل میباشد.

۳- انجنیر پوهاند دکتور سخیداد ژوبلیار

پوهاند دکتور سخیداد ژوبلیار فرزند غلام سخی خان چاپفروش در شهر غزنی تولد یافت تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در غزنی و تحصیلات عالي الی درجه دکتورا را از اتحاد شوروی اخذ نموده یکی از استادان بنیاد ورزیده انستیوت پولی تخنیك به شمار میرود تخصص شان رشته برق میباشد. پوهاند دکتور سخیداد ژوبلیار در یازدهم جدی سال ۱۳۷۲ زخمي شد.

٤- پوهاند ذبیع الله حمیدی

انجنیر پوهاند ذبیع الله حمیدی فرزند رئیس عبدالسلام خان در شهر غزنی سال ۱۹۳۹ع چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در غزنی ولایت غزنی وتحصیلات عالی را درپوهنتون کابل پوهنحی انجنیری به اتمام رسانید و در کادر علمی این دانشکده شامل گردیدند موصوف به منظور کسب تجارب وتحصیلات بیشر در بین سالهای ۱۹٦۷ - ۱۹٦٥ع به هندوستان و در سال های ۱۹۷۱ - ۱۹۷۰ع به امریکا تشریف بردند وموفقانه به وطن عودت نمود. جناب انجنیر پوهاند ذبیع الله حمیدی سال های زیادی عضو کمیته تحقیق وریسرچ وعضو شورای علمی پوهنتون کابل بود. ایشان مقالات وآثار های

زیادی را در مجله علوم طبعی دانشگاه کابل به چاپ رسانیده اند. که تعداد این آثار از ۱۷ تجاوز میکند.

انجنیر پوهاند ذبیع الله حمیدی در کنفرانس های بین المللی اشتراك نموده و در آن ها فعالانه فعالیت نموده که میتوان از این ها نام برد.

در سال ۱۹۷۲ع ایران
در سال ۱۹۷۳ع امریکا
درسال ۱۹۸۰ع هندوستان
در سال ۱۹۸۸ع اندونیزیا.

پوهاند حمیدی فعلاً رئیس دانشکده انجنیری IRC در شهر پشاور میباشند.

۵- انجنیر پوهاند بسم الله نزهت

پوهاند بسم الله نزهت فرزند نورعلی فزیکدان در سال ۱۳۲۲ خورشیدي در شهر غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی ومتوسط را در مکتب متوسطه سنائی آن وقت در شهر غزنی به اتمام رسانیده بعداً به دارالمعلمین کابل به صنف دهم شامل گردیده وبعد از ختم دوره این مکتب به پوهنحی علوم پوهنتون کابل به حیث اسیستانت دیپارتمنت فزیك مصروف کار گردید در سال ۱۳۴۸ از طرف پولی تخنیك کابل جهت تحصیلات عالی به شوروی اعزام و در سال ۱۳۵۱دوباره موفقانه عودت نمود. ایشان مدت ۲۵ سال ایفای وظیفه کرده است.

به تعداد ۲۰ اثر از تالیفات، ترجمه ومقالات تحقیقی شان

تاهنوز به چاپ رسیده است پوهاند بسم الله نزهت در باره، ساختمان الکترون دیرك (M. Dirac) نظریه اي را طرح نموده که در شماره نهم مجله، علم و تکنالوژی پولی تخنیك کابل به چاپ رسانیده است.

وی معتقد است در اطراف الکترون تهیجی یك شبهه محیط به وجود می آید این شبهه محیط را حفره سیاه (cavity) نامیده است و به کمك این نظر اصلاحات جدی را در دیاگرام فاین (R.P.Feynmen) به خاطر رفع تباعد در انتگیرال های فاین ونیز اصلاحاتي را در تیوری ویرك وارد آورده است و طریقه اصلاحی را براي حل دیاگرام فاین پیشنهاد کرده وآنرا طریقه تجزیه نامیده است. که این طریقه نتیجه خوبی به بار آورده است. چنانچه قانون استیفن بوتسن را در تشعشع جسم سیاه مطلق ونیز اپراتوز قطبیت واپراتور کتله را در کوالنتم الکترودینامیك به کمك همین طریقه به آسانی محاسبه نموده که به نتایج تجربوی مطابقت کامل دارد. نزهت به کمك حفره سیاه که روی آن کار می کند مسئله (فاجعه ماتحت سرخ) وپرادکس کلین (O.Klein) را که از جمله معضلات فزیك معاصر است حل وتشریح نموده است.

٦- پوهنوال دکتور نصیر احمد نصیر

پوهنوال دکتور نصیر احمد نصیر انجنیر ورزیده کشور و استاد خوب پوهنحی انجنیری پوهنتون کابل در ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تحصیلات عالی انجنیری را در پوهنحي انجنیری دانشگاه کابل انجام دادند و تحصیلات بلندتر الی درجه دکتورا را از اضلاع متحده

امریکا بدست آورد. ایشان برحق یکی از استادان خوب و ممتاز پوهنحی انجنیری به شمار میرود. فعلاً در خارج کشور تشریف دارند.

۷- پوهنوال انجنیر دکتور بهاول درویش

پوهنوال انجنیر دکتور بهاول درویش در شهر غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی به اتمام رسانید و تحصیلات عالی انجنیری را الی درجه دکتورا در اتحاد شوروی به رشته جیودیزی وکارتوگرافی به انجامرسانید .قسمیکه سرآمد روزگار گشت وبه جرئت میتوان روی کرد که او مردیکه این عرصه به حساب می آید.

جناب ایشان الی مهاجرت سال در سال ۱۳۷۳ به پاکستان رئیس عمومی کارتوگرافی افغانستان واستاد ورزیده انستیوت پولی تخنیك بودند. در کنفرانس های بیشمار بین المللی شایستگی خود را به اثبات رسانیده اند.

۸- پوهنوال دکتور محمد ظریف سالم

پوهنوال دکتور محمد ظریف سالم فرزند عبدالقهار در شهر غزنی دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید وتحصیلات عالی را تا درجه دکتورا از اضلاع متحده امریکا بدست آورد. رشته دکتور محمد ظریف سالم کمیای خاك است که یکی ز مغلق ترین بخش زراعت به شمارمیرود. ایشان

ورزیده ترین خاکشناس افغانستان بودند که به گفته اکثریت تاهنوز کشور نتوانسته است جای خالی او را پر کند.

دکتور سالم مدت های زیادی رئیس کودکمیاوي افغان (۱۳۵۳-۵٤) و رئیس ارزیابی ریاست عمومی ترویج وانکشاف زراعت بود. متاسفانه این داکتر ورزیده وخاکشناس نادر در اثر تصادم موتر در جوزجان در سال ۱۳۵۵ شهید گردید.

۹- دکتور انجنیر محی الدین

جناب دکتور محی الدین خان از ولسوالی اندر ولایت غزنی بوده و از جمله ورزیده ترین انجنیران قوای هوائی کشور بوده تعلیمات ابتدائی را در ولسوالی اندر غزنی و تحصیلات عالی را در حربي شونحی وحربی پوهنتون وتحصیلات ماستري ودکتورا را در رشته انجنیری هوائی در اتحادشوروی سابق نمود. ایشان بحیث رئیس فابریکه ترمیم بگرام ایفای وظیفه نمود. در سال ۱۳۶۸ هنگام کودتای تنی وزیر دفاع وقت زندانی وبعداً به شهادت رسید.

۱۰- شهید دکتور انجنیر محمدرضا

شهید دکتور انجنیر محمد رضا از ملیت هزاره ولایت غزنی است. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی انجنیری را در کابل وبعداً درجه دکتورا انجنیری در اتحاد شوروی به اتمام رسانید. رشته تخصصی دکتور انجنیر محمد رضا رسم

وتخنیك بوده ویکي از استادان صاحب کرسی انستیتوت پولی تخنیك به شمار میرفتند. شهید دکتور انجنیر محمد رضا در سال ۱۳۵۸ دستگیر و به شهادت رسید. یادی دکتور انجنیر محمد رضا برای همیش در نزد شاگردانش باقیست.

۱۱- پوهنوال دکتور انجنیر محمددین

پوهنوال دکتور محمد دین استاد شایسته انستیتوت پولی تخنیك کابل در ولسوالی اندر ولایت غزنی چشم بدنیا کشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی انجنیری را در دانشکده انجنیری به اتمام رسانید. جناب پوهنوال دکتور محمددین به منظور اخذ دکتورا راهی اتحاد شوروی سابق گردید وبعد از اخذ دکتورا به کشور مراجعت ودر انستیتوت پولی تخنیك کابل دوباره به تدریس پرداخت. رشته تخصصی پوهنوال دکتور محمد دین ساختمان است. ایشان آثار متعددی علمی را برشته تحریر در آورده که اکثریت از آن ها اقبال چاپ یافته اند. این استاد برگزیده کشور فعلاً در شهر پشاور مقیم میباشد.

۱۲- پوهنوال دکتور رضا خان

جناب استاد پوهنوال دکتور رضا خان در ولسوالی اندر ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی را در دانشکده انجنیری دانشگاه کابل به اتمام

فکر میکنم تعقیب این راه ما را میتواند یاری دهد که در کدام عرصه ها باید نیرو خویش را بیشتر به کار ببندیم و ثبوت خواهد بود که غزنویان در عرصه نظامی، اقتصادی، حقوقی شعر و ادب، هنر و ورزش، مهندسي وطبابت و از همه مهمتر در عالم تصوف چنان شخصیت های را به جامعه تقدیم داشته اند که هر کدام مانند گذشته های دور، ستون همان ساحه به قیاس کشور بوده اند.

با تقدیم حرمت

پوهنمل سید مسعود

رسانیده، متعاقب آن در کادر علمی دانشکده پولی تخنیك کابل تقرر حاصل نموده و بعد از مدت عازم اتحاد شوروی سابق گردید وبعد از کسب درجه دکتورا در رشته ساختماني دوباره به وطن عودت نمود. ایشان یکی از استادان ورزیده وصاحب نام انستیتوت پولی تخنیك کابل میباشد آثارمتعددی را در رشته تحریر در آورده واکثریت آن ها اقبال چاپ یافته اند. وی فعلاً درشهر پشاور مقیم اند.

۱۳- پوهندوي دکتور احمد شاه

پوهندوی دکتور احمد شاه در شهر غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی به اتمامرسانید و تحصیلات عالی انجنیری تا سرحد دکتورا را در اتحاد شوروی انجام داد. استاد برگزیده وشایسته انستیتوت پولی تخنیك اند. فعلاً در شهر غزنی پیشه آزاد دارد.

۱٤- پوهنمل نجیب الله خواجه عمری

پوهنمل انجنیر نجیب الله فرزند حبیب الله خان خواجه عمری در کابل تولد یافت تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه حبیبه کابل به انجام رسانید وشامل پوهنحی انجنیری پوهنتون کابل گردید ایشان از سال ۱۳۵٦ در کادر علمی پوهنحی انجنیری باقی ماند. در سال های ۱۳٦۱ زندانی شد والی سال ۱۳٦۵ منحیث زندانی سیاسی باقی ماند.

بعد از رهائی از زندان منحیث استاد پوهنحی انجنیری دوباره به کار آغاز نمود در سال ۱۳۶۹ به منظور تکمیل دوره ماستری راهی هندوستان شد وبعد از تکمیل آن با موافقه پوهنتون کابل و مقامات وزارت تحصیلات عالی هندوستان به کار دکتورا آغاز نمود. استعداد پوهنمل نجیب الله خواجه عمری قابل ستایش است. برحق او چراغ روشن فردا انجنیری کشور خواهد بود.

۱۵- پوهنیار شریف عمری

انجنیر محمد شریف عمری فرزند محمد عمر اکبری در ولایت کابل چشم بدنیا کشود تحصیلات ثانوی را در لیسه حبیبیه در سال ۱۳۵۳ به اتمام رسانید وتحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك کابل در سال ۱۳۵۹ به انجام آوردند ودر همانجا به صفت استاد باقی ماند.

ایشان در سال ۱۳٦٤ راهی زندان شدند والی ۱۳٦۷ در زندان منحیث زندانی سیاسی در قید بود بعد از رهائی عازم هندوستان شد و در سال ۱۳۷۱ راهی انکلستان گردید ایشان فعلاً در شهر لندن ، بریتانیا اقامت دارد. جناب انجنیر عمری در سال ۱۳۳٤ در کابل تولد شد. وی از قریه خواجه حکیم شهر غزنی میباشد.

۱٦- پوهنیار انجنیر هویدا

انجنیر هویدا فرزند ارشد محترم هاشم هویدا وکیل ولسوالی

خواجه عمری در اخرین پارلمان کشور میباشد انجنیر هویدا بعد از اتمام دوره ثانوی شامل پوهنحی انجنیری گردیده و در سال ۱۳٦۲ از پوهنحی انجنیری فارغ شد ایشان استاد پوهنحی انجنیری پوهنتون کابل اند. آخرین وظیفه رسمی انجنیر هویدا مدیر عمومی حفظ ومراقبت پوهنتون کابل است که بعد از رژیم اسلامی به این مقام دست یافت فعلاً در شهر مزار شریف سکونت دارد.

۱۷- انجنیر عبدالمنان

دگروال انجنیر عبدالمنان فرزند حاجی محمد خان در کندر ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی انجنیری را در پوهنحی انجنیری پوهنتون کابل به اتمام رسانیده. ایشان سند ماستری خویشرا از جمهوری پولند بدست آورد. آخرین وظیفه انجنیر عبدالمنان خان رئیس تعمیرات وزارت دفاع الی جدی ۱۳۵۸ بود که بعداً ایشان به پاکستان مهاجرت اختیار نمود فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۱۸- انجنیر عبدالفتاح

انجنیر عبدالفتاح فرزند جان محمد خان در شهر غزنی متولد شد ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در شهر غزنی در لیسه سنائی به اتمام رسانید. بعد از ختم دوره ثانوي شامل انستیتوت پولی تخنیک شد وبعد از فراغت شان در سال ۱۳۵۵ به ریاست نفت گاز در کابل

مصروف خدمت شد. اکنون در نیوزیلاند اقامت دارد.

۱۹- محمد وزیر نظامی

جناب محمد وزیر نظامی فرزند قاضی نظام الدین عسکر متولد قریه بیرانه ولسوالی مقر ولایت غزنی میباشد. وی تعلیمات ثانوی را در لیسه غازی وتحصیلات عالی را در دانشکده علوم طبعی دانشگاه کابل به پایان رسانیده و با استفاده از یك بورس تحصیلی عازم ایالات متحده امریکا گردید ودر پوهنتون کولمبیا امریکا سند دیپلوم را در رشته کیمیا وبیالوژی بدست آورد. ایشان مدیر دارالمعلمین، معاون ریاست تدریسات ثانوی عضو علمی مرکز ساینس بودند به بسیاری از کشور های به منظور اشتراك در کنفرانس های بین المللی سفر های داشت. محترم نظامی در سال ۱۳٦۳ به سن ٦۳ سالگی جهان را وداع گفت.

۲۰ میر نصرالدین میری

میر نصرالدین میری فرزند میر اکبر علی در سال ۱۳۱۸ هـ خورشیدی در قریه نه برجه خواجه عمری ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی را در ولایت غزنی وتعلیمات ثانوی را در لیسه حبیبیه کابل در سال ۱۳۳۸ اتمام نمود و شامل MPCB پوهنتون کابل گردید ودرسال ۱۳٤۰ شامل صنف دوم رشته کیمیا وبیالوژی دانشکده علوم طبعی گردید که آنرا در سال ۱۳٤۲ اکمال نمود ایشان

تا اوایل سال ۱۳۴۴ در لیسه سنائی مصروف تدریس بودند. ایشان معلم در لیسه حبیبیه وعضو علمی موسسه تعلیم وتربیه دانشگاه کابل، عضو علمی مرکز ساینس وزارت تعلم وتربیه بود فعلاً جناب ایشان عضوعلمی ریاست مرکز ساینس میباشند.

وی در سال ۱۹۷۱ میلادی جهت اشتراك در پروگرام تابستانی ساینس عازم کشور متحده امریکا گردید. واز پروگرام فوق تصدیق نامه بدست آورد. در سال ۱۹۷۲ بعد از موفقیت در امتحان فولبراید دوباره چانس تحصیل در کشور امریکا را حاصل نمود ومدت یکسال مصروف فراگیری در امور بیالوژی بود وسند مافوق لسانس را از انجا بدست آورد. جناب میری فعلاً در شهر کابل تشریف دارند.

۲۱- انجنیر محمد عالم (اتوم)

انجنیر محمد عالم فرزند جناب وکیل محمد عوض خان از ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی میباشد که در کابل تولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه تخنیك ثانوي کابل به انجام رسانید و متعاقباً دست به ابتکارات در ساحه انجنیری ماشین زد وي که تحصیلات عالي انجنیری را نگذاشتانده است یکی از ورزیده ترینانجنیران کشور را میسازد. او به تنهائي قادر است تا ماشین آیسکریم ماشین چپس، جنراتورهای تولید کننده برق را بسازد که در وطن وکشور ما اندك اتفاق افتاده است. وی که در ورکشاپ اتوم فعالیت میکرد فعلاً در غزنی تشریف دارند.

۲۱ انجنیر میر یحیی

انجنیر میر یحیی فرزند بزرگ جناب سناتور سید محبوب غزنوي است. ایشان در سال ۱۳۱۳ در کابل متولد شدند تعلیمات ثانوي را الی صنف دهم در حربی شونحی به پایه انجام رسانید وبا استفاده از یك بورس تحصیلی عازم هندوستان گردید ودر رشته انجنیری هوائی تحصیلات خویشرا اکمال نمود ایشان مدت دوسال به منظور اکمال تخصص عازم اتحاد شوروی شد. فعلاً متقاعد اند و در کابل اقامت دارد.

۲۲- انجنیر عبدالظاهر جاندل

انجنر جنرال ظاهر جاندل فرزند کرنیل جاندل خان در شهر غزنی تولد یافت تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی وتحصیلات عالي هوائی را در حربي پوهنتون وتخصص خویشرا از اتحاد شوروي اخذ نمود. انجنیر ورزیده کشور است در قوای هوائی جاي خود را دارد انجنیر ظاهر جاندل در همین شرایط نیز آمر انجنیری میدان هوائي بگرام میباشد ویکی از مهره های خوب هوابازی کشور به شمار میرود.

۲۳- انجنیر نقیب الله

انجنیر نقیب فرزند محترم امان الله در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی انجنیری

را در پوهنحی انجنیري کابل وپوهنتون بنکاك تایلند به انجام رسانیده است. در پهلوی انجنیری مصروف فرهنگي نیز داشتند ومقالاتشان تحت اسم مستعار دقیق در روزنامه سنائی به چاپ رسیده است فعلاً انجنیر نقیب الله در کانادا تشریف دارند.

۲٤- استاد انجنیر نصرالله

جناب انجنیر نصرالله فرزند ملك محمد خان در ولایت صنعتی در سال ۱۳۳۲ متولد شد ایشان از قلعه قدم مرکز ولایت غزنی اند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه شیرخان قندز و تحصیلات عالی انجنیری را در اتحاد شوروي درسال ۱۹۸٤ تعقیب نمود. وی عضو کادر علمی انستیتوت پولی تخنیك کابل بود. در سال ۱۳٦۹ به پاکستان هجرت نمود. فعلاً در پشاور مقیم است و در موسسه شورای مشورتی بازسازی افغانستان مصروف خدمت اند.

۲۵- انجنیر عبدالظاهر

انجنیر عبدالظاهر فرزند مامور عبدالصمد خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات خویش را الی ختم دوره ثانوی در لیسه سنائی به اتمام رسانیده است. بعد از ختم دوره ثانوي با استفاده از یك بورس تحصیلي مدت ٦ سال عازم شوروی شد بعد از ختم تحصیلات منحیث انجنیر طیارات هوائی به وطن عودت نمود ایشان در سال ۱۳٦۸ مدیر مکلفیت ولایت غزنی

بودند. فعلاً در کشور ایران اقامت دارند.

۲٦- انجنیر عبدالجمیل ضارع

در سال ۱۳۳٤ در شهر غزنی تولد یافته وتحصیلات ابتدائی را در لیسه سنائی به پایانرسانید ایشان در سال ۱۳۵۵ از پولی تخنیك کابل فارغ گردیده و در نفت وگاز شبرغان ایفای وظیفه می نمودند و در سال ۱۳٦۲ به کانادا مقیم شد.

۲۷- شهید انجنیر عبدالستار

شهید انجنیر عبدالستار فرزند حاجی عب در قریه گدل مربوط ولایت غزنی متولد شد تحصیلات عالی را در پولی تخنیك در سال ۱۳۵۵ در رشته جیولوژی معاون به اقام رسانید انجنیر عبدالستار در سال ۱۳۷۲ توسط راکت درشهر کابل شهید گردید.

۲۸- انجنیر نقیب الله

انجنیر نقیب الله در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده اند ایشان از اولین دوره فارغین پولی تخنیك اند. رشته تخصص انجنیر نقیب الله جیولوژی معاون است وی دیر زمانی آمر عمومي مس عینك بودند.

۲۹- انجنیر رحیم الله

انجنیر رحیم الله فرزند عبدالرزاق خان در شهر غزنی متولد شده تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائي به انجام رسانیده وتحصیلات عالی را در انستیتوت پولی تخنیك به انجامرسانیده رشته تخصصی اشن فزیك زمین میباشد از سال ۱۳۵۹-۱۳۶۳ آمر آبرسانی ولایت غزنی بود. در سال ۱۳۶۳ به پاکستان مهاجرت نمود و در تنظیم محاذ اسلامی افغانستان بحیث آمر ساختمانی مقرر گردید. واز سال ۱۳۷۱ به بعد از طریق تنظیم محاذ اسلامی به موسسه اعمار مجدد افغانستان (رفا) مقررو به حیث آمر زون پکتیا، غزنی، وردك ایفای وظیفه نمود. او عضو انجمن باز سازی ولایت غزنی وعضو شورای اجرائیه آن میباشد.

۳۰- انجنیر نعیم بیدار

جناب انجنیر نعیم بیدار در قریه اسفنده مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشودند تعلیمات ابتدائی وثانوي را در غزنی به اتمام رسانید. ایشان در سال ۱۳۵۷ از انستیتوت پولی تخنیك فارغ التحصیل گردیدند. رشته انجنیر نعیم بیدار جیولوژی است.

۳۱- انجنیر محمد اسمعیل عمری

انجنیر محمد اسمعیل فرزند حاجی میرزا محمد عمرخان در سال ۱۳۳۱ در مرکز ولایت غزنی تولد شد ایشان در سال ۱۳۵۴ با

اکمال دوره ثانوی از لیسه سنائی غزنی فارغ وشامل انستیتوت پولی تخنیك کابل گردیدند. وآنرا در سال ۱۳۵۸ به اتمام رسانید.

در ماه ثور همان سال شامل کادر علمی، اکادمی علوم افغانستان شامل ومنحیث کادر مسلکی انستیتوت سایزجولوژی انجنیری ایفای وظیفه نمود. ودر سال ۱۳۶۱ بحیث آمر انستیتوت تقرر حاصل کرد موصوف در سمینارهای بین المللی در خارج کشور نیز اشتراك نموده اند.

انجنیر محمد اسمعیل در جریان همین مدت در اکادمي علوم افغانستان تحقیقات ذیل را به اتمام رسانیده است.

۱- رساله تحت عنوان: مطالعه وتحقیق پارامترهای رژیم سایزیکی ساحات فعال افغانستان.

۲- تحقیق درمورد - اهتزازات وفریکانس بلند شهر کابل.

۳- میکروزونیك مکروریان سوم.

٤- تحلیل وفعالیتهای استشن های سایزمکي.

٥- تکمیل پروژه علمی تحت عنوان فعالیت رژیم های زلزلوی عمیق ساحه هندوکش.

۳۲- انجنیر احمد جان

انجنیر احمد جان در بکاول مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائي وثانوي را در لیسه سنائی به اتمام رسانیده و در سال ۱۳۵۸ از پولی تخنیك کابل فارغ التحصیل گردید.

عمومیات

ولایت غزنی

الف-موقعیت جغرافیایی

غزنه یا غزنین از شرق با ولایات لوگر، پکتیا وپکتیکای کنونی و از غرب با ولایات ارزگان وزابل و ازشمال با ولایات مدان وبامیان و از جنوب با خاك پاکستان در ارتباط است.

مساحت این ولایت ٣١/٤٠٠ کیلومتر مربع بوده و در حدود ١,١٣٦,٤٠٠ نفر نفوس دارد. مرکز آن شهر غزنی بوده که از کابل ١٣٥ کیلو متر فاصله دارد.

ولسوالی ها و مراکز اداری: ولایت غزنی دارای ١١ ولسوالي - ١٢ علاقداری و ٧٨٣ قریه بوده که عبارت اند از:- زنه خان، ده یك - خواجه عمری- مقر - گیلان - آب بند- ناوه - اندر - گیدو - ناهور - جغتو - جاغوری - قره باغ - مالستان - کنواز - سلطان خیل - جانی خیل - دیله - اومنه - شرن و یوسف خیل:

ب: ترکیب جمیعت وساحه ولسوالی ها:

١- غزنی: دارای ٣٢٨ کیلومترمربع مساحت بوده که در آن ٧٤ قریه وقاع شده و در حدود ٨٦,٦٠٠ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های فارسی دری و پشتو صحبت میکنند.

٢- زنه خان: دارای ٢٥٩ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ٣٥ قریه واقع شده و در حدود ٨,٤٠٠ نفر نفوس دارد. مردم آن به

۳۳- انجنیر غلام فاروق حمزه

انجنیر غلام فاروق حمزه فرزند صمد خان در ولسوالی اندر ولایت غزنی تولد یافت تعلیمات ابتدائی وثانوي را در غزنی وتحصیلات عالي انجنیری را در سال ۱۳۵۸ در پولی تخنیك کابل در رشته ساختمان سرك به انجام رسانیده است.

۳٤- انجنیر عظیم

انجنیر عظیم در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در همانجا به اتمام رسانیده اند تحصیلات عالي انجنیري را در سال ۱۳۵۸ در انستیتوت پولیتخنیك در رشته هایدروتخنیك به انجام رسانید ایشان در وزارت آبیاری ریاست ساختمانی وظیفه دارد.

۳۵- انجنیر حفیظ الله

انجنیر حفیظ الله فرزند حاجی عبدالله در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در انستیتوت پولی تخنیك در رشته ساختمانی به پایان رسانیده است.

۳٦- شهید انجنیر عبدالغفور

شهید انجنیر عبدالغفور فرزند استاد نقشبند در قریه خواجه

احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائي وثانوي را در لیسه سنائي وتحصیلات عالي را در انستیتوت پولی تخنیك در سال ۱۳۵۵ به انجام رسانید. رشته تخصصی انجنیر عبدالغفور راه ومیدان سازی است ایشان در سال ۱۳٦٤ در اثر تصادم موتر شهید شد.

۳۷- انجنیر نجیب الله اوژن

انجنیر نجیب الله اوژن فرزند حاجی رئیس حبیب الله مولائی از ولسوالی خواجه عمري ولایت غزنی است تعلیمات ثانوی را در لیسه غازی کابل وتحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك کابل به انجام رسانید وی رئیس مؤسسه ساختمان پما ودر زمان قدرت داکتر نجیب الله معین وزارت شهرسازی بود بعد از سال ۱۳۷۱ راه هجرت را در پیش گرفت وی فعلاً ٤۸ بهار عمر را سپری میکند.

۳۸- انجنیر غلام محمد

انجنیر غلام محمد خان فرزند حاجي ضیاء الدین خان در شهر غزنی چشم بدنیا گشودند تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی انجنیری را در پوهنحی انجنیری کابل در سال ۱۳٦۱ به انجام رسانیده است. فعلاً در شاروالی غزنی مصروف خدمت است.

۳۹- انجنیر سید جعفر نوری

انجنیر سیدجعفرنوري فرزند سیدابراهیم آغا درخواجه حکیم مربوط شهر غزنی تولد شده اند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی غزنی وتحصیلات عالی را در انستیتوت پولی تخنیك کابل اتمام نمود. وی مدیر عمومي ساختماني فابریکه معدن پلخمری ایفای وظیفه میکند وهمچنان رئیس ساختمانی البیرونی ومعاون شرکت ساختمانی پنجشیر اند. ایشان فعلاً در کابل اقامت دارند.

۴۰- انجنیر رحیم الله

انجنیر رحیم الله فرزند عبدالرزاق خان در شهر غزني مرکز ولایت غزنی متولد شده تعلیمات ابتدائی وثنانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك در رشته فزیك زمین در سال ۱۳۵۷ به اتمام رسانیده است.

۴۱- انجنیر محمد نعیم

انجنیر محمد نعیم فرزند غلام دستگیر خان زرگر در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانیده اند و تحصیلات عالی انجنیری را در پوهنحی انجنیری در سال ۱۳۶۱ به اتمام رسانید. ایشان فعلاً در مؤسسه DAKAR دنمارك مقیم شهر پشاور مسئولیت دارد. یکی از انجنیران ورزیده کشور به شمار میرود، شخص آرام و در مناسبات اجتماعی وارد است.

٤۲- انجنیر صدیقه عمر

انجنیر صدیقه عمری دختر محترم محمد عمر اکبری در کابل متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سوریا وتحصیلات عالي انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك به انجام رسانید در سال ۱۳۷۱ راهی لندن مرکز بریتانیا گردید. قبلاً در هندوستان اقامت داشت.

٤۳- انجنیر عبدالحفیظ خواجه عمری

انجنیر عبدالحفیظ خواجه عمری فرزند حبیب الله خواجه عمری در کابل متولد شد تحصیلات ثانوی را در لیسه حبیبیه وتحصیلات عالی انجنیری را در سال ۱۳٦۱ در پوهنحی انجنیری به اختتام رسانید ایشان فعلاً در خارج کشور بسر میبرد.

٤٤- انجنیر شکیب حمیدی

انجنیر احمد شکیب حمیدی فرزند عبدالاحد حمیدی در ولایت کابل متولد شد تعلیمات ثانوی خویشرا در لیسه حبیبیه به پایه اکمال وتحصیلات عالی انجنیری را در پوهنحی انجنیري هوائی پوهنتون هوائی کابل به انجام رسانید.

در سال ۱۳٦۷ به پاکستان مهاجرت نمود وبعد از روی کار شدن رژیم اسلامی در کشور در شرکت هوانوردی آریانا بحیث فلایت انجنیر طیارات بوئنگ ۷۲۷ مصروف خدمت میباشند.

٤٥- انجنیر محمد کریم

انجنیر کریم فرزند محمد عثمان خان زرگر در شهر غزنی متولد شد تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید وتحصیلات عالي انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك به انجام رسانید. ایشان در سال ۱۳۷۳ عازم خارج کشور گردیدند.

٤٦- انجنیر عبدالوحید حمیدی

انجنیر عبدالوحید حمیدی فرزند جناب عبدالاحد حمیدی در غزني تولد شده وتحصیلات ثانوی را در لیسه ابن سینا و تحصیلات عالی انجنیری را در پوهنحی انجنیری ای، آر، سی شهر پشاور، پاکستان درسال ۱۳۷۳ به اکمال رسانید. فعلاً در شهر پشاور مقیم است.

٤٧- انجنیر وحید الله حکیمی

انجنیر وحیدالله حکیمی فرزند حاجی غلام سخی خان حکیمی در غزنی تولد شده وتحصیلات ثانوي را در کابل انجام رسانید. تحصیلات عالي انجنیری را در سال ۱۳۷۳ در پوهنحی ای، آر، سی شهر پشاور به پایه اکمال رسانیده است. رشته تخصصي انجنیر وحیدالله حکیمی ساختمان است. فعلاً ایشان در زیلاند جدید سکونت دارند.

۴۸- انجنیر سید جبار حامدی

انجنیر سید جبار حامدی فرزند محترم سید احمد گل خان در شهر غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائي وتحصیلات عالی را در پوهنحی سیانس رشته جیولوژي، پوهنتون کابل به پایان رسانیده است.

ایشان مدت زیادي در وزارت معادن وصنایع مصروفیت رسمی داشتند اخرین وظایف که سید جبار حامدي به آن اشتغال داشت مدیریت پلانگذاری صنایع در وزارت پلان بود. ایشان در سال ۱۳۶۹ تقاعد نمودند. فعلاً در شهر غزني، پیشه آزاد مصروف است.

۴۹- سید عبدالوهاب جویان

سیدعبدالوهاب جویان در سال ۱۳۲۶ در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در پوهنحي زراعت پوهنتون کابل در سال ۱۳۵۱ به انجام رسانید. ایشان به منظور اکمال تخصص وتکمیل دورهٔ ماستری عازم هندوستان شد و موفقانه به کابل عودت نمودند اخرین ماموریت رسمی سیدعبدالوهاب جویان رئیس زراعت ولایت غزنی است ایشان فعلاً پیشه آزاد دارند و مرد صوفي وفقیر اند که ذکر خداوند همیشه همراه ایشان است. وی پیروي طریقه ناجیه که یکی از شاخه های تصوف در کشور است میباشد.

۵۰- محمد عارف نوری

محمد عارف نوری در قلعه میراحمد مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان کشوده یکی از کادر های ورزیده بخش زراعت کشور را میساخت. ایشان در زمان قدرت رئیس جمهور محمد داود رئیس تحقیقات وزارت زراعت بودند. فعلاً در اضلاع متحده امریکا اقامت دارد.

۵۱- عصمت الله نوری

محترم عصمت الله نوری درقلعه میراحمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد گردید ایشان نیز یکی از شخصیت های معاصر ولایت غزنی به شمارمیروند.

اخرین ماموریت محترم عصمت الله نوری رئیس آبرسانی وزارت زراعت است. فعلاً جناب شان در امریکا اقامت دارند.

۵۲- گل احمد هوشمند

گل احمد هوشمند فرزند نور محمد خان خزانه دار در شهر غزنی دیده به جهان کشود تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی غزنی به پایه اکمال رسانیده و در سال ۱۳۵۱ تحصیلات عالی را در پوهنحی زراعت پوهنتون کابل به انجام رسانید.

ایشان وظایف چون آمر گروپ عملیاتی اصلاحات زراعتی، مدیر عمومی پلان وزارت زراعت رئیس اسناد وارتباط وزارت

انکشاف دهات را انجام داده اند. گل احمد هوشمند یکی از خطاطان خوب ولایت غزنی به شمار می آیند.

۵۳- غلام حیدر

محترم غلام حیدر خان فرزند مدیر کاظم خان از قریه غاری سراب ولسوالی جغتو ولایت غزنی اند. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه غازی به انجام رسانیده و تحصیلات عالی را در دانشکده زراعت دانشگاه کابل تعقیب نموده. و در سال ۱۳۵۷ از آن فارغ شد اکنون در شفاخانه جراحی کارته سه (صلیب سرخ) ایفای وظیفه می نمایند.

۵٤- غلام سنائی

جناب غلام سنائی فرزند جناب امیر خان زرگر در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید در سال ۱۳۵۱ از پوهنحی زراعت پوهنتون کابل موفقانه فارغ التحصیل گردید. ایشان وظایف چون، مدیر زراعت ولسوالی یغمان، مدیر زراعت ولسوالی ده سبز آمر سروی اراضی وغیره وظایف را بدوش داشت که با پاك ترین صورت آن به آن رسیده گی نمود. ایشان فعلاً پیشه آزاد دارند ودر پشاور مقیم اند.

۵۵- کمال الدین

کمال الدین خان فرزند پروفیسور سراج الدین خان پرهاك در غزنی چشم به جهان باز کرد تحصیلات عالي زراعتي را در پوهنحی زراعت به انجام رسانیده است. فعلاً در پروگرام امداد سلام ملل متحد ایفای وظیفه میکنند. در شهر مزار شریف اقامت دارد.

۵۶- شهید انجنیر عبدالوهاب

انجنیر عبدالوهاب فرزند عبدالله خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شدند تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در پوهنحي انجنیری به اتمام رسانید. ایشان در سال ۱۳۵۸ زندانی وبه شهادت رسیدند.

۵۷- محمد عارف

محمد عارف ولد عبدالله در قریه خواجه حکیم تولد شده و تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه سنائی تمام نمود در سال ۱۳۶۰ از پوهنحی سیانس فارغ شد فعلاً امر مرکز ساینس لیسه سنائی غزني میباشد.

۵۸- انجنیر عزت الله

عزت الله ولد عنایت الله خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی در سال ۱۳۳۸ متولد شد. تعلیمات خویشرا الی

پایان دوره ثانوی در لیسه سنائی به اکمال رسانیده وشامل پوهنحي ادبیات گردید. در سال ۱۳۵۹ در حالیکه صنف چهارم پوهنحی ادبیات بودند مهاجرت نمودند و راهی ایران شد. بعداً در سال ۱۳۶۹ به پاکستان تشریف آورد و آمر پروژه فرانسوی بنام افرن شد. مردم از احترام واستعدادش انجنیر خطابش میکنند.

۵۹- انجنیر غلام دستگیر

انجنیر غلام دستگیر فرزند محمد امان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده است.

۶۰- انجنیر گل عنان

انجنیر مدیرگل عنان خان در قریه مغلان مربوط مرکز غزنی متولد شده است ایشان تحصیلات عالی انجنیری ندارند ولي مدت های زیادی مدیر استیشن رادیوی قندهار وهمچنان مدیر استیشن رادیوی ولایت غزنی بوده اند از معاصرینزمان ظاهرشاه میباشد.

۶۱- انجنیر لعلی

انجنیر لعلی یکی از ورزیده ترین انجنیران کشور است که در ولایت غزنی متولد شده وی در چندین کابینه کشور بست وزارت را داشت. در اولین کابینه بعد از رژیم اسلامی در زمان حضرت مجددی در بست وزارت معادن وصنایع تکیه زد وتا اکنون که سال ۱۳۷۳

زبان پشتو صحبت میکنند.

۳- ده یك: دارای ۷۳۶ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ۵۸ قریه واقع شده و در حدود ۲۹,۸۰۰ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های دری و پشتو صحبت میکنند.

٤- خواجه عمري: دارای ۱۷٤ کیلو متر مربع مساحت بوده و در حدود ۹,٤۸۱ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان دری و پشتو صحبت میکنند.

۵- ناور یا ناهور: دارای ۵,۸۱۵ کیلو متر مربع مساحت بوده و در حدود ۸۲,۲۱۳ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان هاي دری وپشتو صحبت میکنند.

٦- جغتو: دارای ۱۲٦۵ کیلومتر مربع مساحت بوده که در آن ۲۸٦ قریه واقع شده و در حدود ۸٦/۰٤۰ نفر نفوس دارد مردم آن به زبان های دری و پشتو صحبت میکنند.

۷- جاغوری: داراي ۱,۸۵٤ کیلو مترمربع مساحت بوده که در آن ٤۱۹ قریه واقع شده و در حدود ۱۲۷/۵۸۷ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان هاي دری و بشتو صحبت میکنند.

۸- مالستان: دارای ۱۹۷۵ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ۲۷۳ قریه واقع شده و در حدود ۹۲/۵٤۱ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های دری و پشتو صحبت میکنند.

۹- قره باغ: دارای ۱۸۱۰ کیلومتر مربع مساحت بوده که در آن ٤۱۹ قریه واقع شده و در حدود ۹۲۵٤۱ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های دری و پشتو صحبت میکنند.

است این وظیفه را پیش میبرد.

٦٢- حاجي عزیز جان امیری

حاجي عزیز جان امیری فرزند خبیرگل درسال ١٣٢٨ در غزنی متولد شد. تحصیلات عالي خویشرا در پوهنحی زراعت پوهنتون کابل به انجام رسانید سال فراغت شان ١٣٥٣ است. در سال ١٣٦٠ مهاجرت نمود فعلاً مدیر عمومی محاسبه دفتر آریا میباشد. در پشاور اقامت دارد.

٦٣- دکتور عبدالظاهر قادری

دکتور عبدالظاهر قادری فرزند کلانتر عبدالقادر خان در شهر کهنه تولد شد. موصوف تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائي وتحصیلات عالي را در پوهنتون کابل و دکتورا را از اضلاع متحده امریکا اخذ نمود. ایشان یکی از استادان ورزیده پوهنحی زراعت دانشگاه کابل بود فعلاً در کانادا اقامت دارند.

٦٤- استاد امان الله نادری

استاد امان الله نادری در قریه بهلول مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شده موصوف تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائي وتحصیلات عالي در پوهنحی ساینس وعلوم طبعی وتحصیلات عالي تر را در اضلاع متحده به انجام رسانید و دیپلوم اخذ نمود، ایشان در کادر

علمي دانشکده علوم طبعی دانشگاه کابل تقرر یافتند و در دانشکده های علوم طبعی زراعت به تدریس مشغول شد. فعلاً در اضلاع متحده اقامت دارد.

٦۵- محمد عارف عصمتی

جناب محمد عارف عصمتی فرزند عصمت الله خان در قلعه پس حصار ولایت غزنی تولد یافتند. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه سنائی غزنی وتحصیلات عالی را در دانشکده زراعت دانشگاه کابل به اتمام رسانید. ایشان دوره ماستری خود را دراضلاع متحده امریکا سپری نموده وسال های زیاد مدیر پلان کود کیمیاوی افغان بود. فعلاً در غزنی اقامت داشته در حدود ٤٨ سال عمر دارد.

٦٦- انجنیر شریف

انجنیر شریف ولد نیاز محمد خان مشهور به سرکاتب در غزنی تولد شده اند تعلیمات ابتدائي وثانوي را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در دانشکده انجنیری دانشگاه کابل به پایان رسانیده در سال ۱۳۵۷ عازم استرالیا شدند. فعلاً استاد لکچر دهنده در پوهنی انجنیری استرالیا است.

٦٧- انجنیر عنایت الله

انجنیر عنایت الله یکی از انجنیران ورزیده کشور درشهر غزنی

متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در ولایت غزني وتحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیک کابل اتمام نمود. رشته تخصصی انجنیر عنایت الله تخنیک کمیا میباشد. او در سال ۱۳۵۷ از تحصیل فارغ و به جامعه معرفی گردید.

۶۸- انجنیر محمد زمان

انجنیر محمد زمان متولد شهر غزني از انجنیران ورزیده ولایت غزني وکشور است او تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به اتمام رسانید. تحصیلات عالی انجنیری را در انستیوت پولی تخنیک کابل در سال ۱۳۵۷ در رشته تخنیک کمیا به انجام رسانید.

۶۹- انجنیر غلام حضرت

انجنیر غلام حضرت فرزند عبدالاحد خان در قریه خواجه حکیم سربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در انستیتوت پولی تخنیک کابل در رشته ساختمان به انجام رسانید.

۷۰- انجنیر مصطفی:

انجنیر غلام مصطفی فرزند عبدالاحد خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در

لیسه سنائی و تحصیلات عالی انجنیری را در اتحاد شوروی در سال ۱۳۶۵ انستیتوت انجنیری شهر ماسکو به انجام رسانیده است. فعلاً در خارج کشور اقامت دارد.

۷۱- انجنیر غلام حضرت

انجنیر غلام حضرت خان فرزند حاجی خیرگل خان در شهر غزنی تولد یافت تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی غزنی وتحصیلات عالی را در پوهنحی سیانس وعلوم طبعی دانشگاه کابل رشته جیولوژی به انجام رسانید. یکی از ماهرین و متخصصین خوب این رشته به شمار می آیند.

۷۲- انجنیر شعیب

انجنیر شعیب متولد قریه بکاول مربوط مرکز ولایت غزنی از انجنیران ورزیده کشور است. او تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در انستیتوت پولی تخنیك کابل رشته ساختمانی به انجام رسانید. مدت پنج سال به ایران هجرت نمود وبعد از آن دوباره به کابل عودت نمود. فعلاً انجنیر خوب موسسه ساختمانی پما کابل میباشند.

۷۳- شهید انجنیر سید ظاهرشاه

انجنیر سید ظاهر شاه فرزند سید مجنون شاه آغا در علی آباد

ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوي را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی را در پوهنتون کابل به انجام رسانید.
ایشان در سال ۱۳٦۳ در قرغه ولایت کابل در اثر انفجار ماین به شهادت رسید.

۷٤- شهید انجنیر محمد ظاهر

جناب شان در رامك ولایت غزنی متولد شدند. تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در پوهنحی انجنیري پوهنتون کابل در سال ۱۳٥۸ به اتمام رسانید. در همین سال عازم عربستان سعودی شد والی سال ۱۳۷۳ در همانجا بود در هنگام عودت به زادگاهش درولایت غزنی از طرف اشخاص مسلح نامعلوم به شهادت رسید.

۷٥- انجنیر محمد داود

انجنیر محمد داود فرزند برات خان در سال ۱۳۳٦ در ناحیه دوم شهر کهنه ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید. در سال ۱۳٥٥ شامل انستیتوت پولی تخنیك کابل گردید و در سال ۱۳٦۰ از آنجا فارغ شد. فعلاً کارمند وزارت شهر سازی ومسکن میباشند ودر کابل تشریف دارند.

۷٦- انجنیر عبدالخالق:

انجنیر عبدالخالق خان فرزند عبدالاحد خان در سال ۱۳۳۵ در شهر غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ثانوي را در لیسه غازي کابل وتحصیلات عالي انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك در رشته جیولوژی و تخصص معادن جامد در سال ۱۳۵۸ اختتام نمود.

وی در پروژه مس عینك، ریاست سروی معادن وجیولوژي وزارت معادن وصنایع وظایف انجنیری را انجام داده فعلاً در شهر پشاور مقیم است.

۷۷- انجنیر محمد عارف محسنی

انجنیر محمد عارف محسنی فرزند میرزا محمد محسن خان مربوط قلعه آزادخان شهر غزنی است. تعلیمات ابتدائی وثانوي را در ولایت غزنی و تحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك کابل در دوره اول این انستیتوت به اکمال رسانید. رشته تخصصی جناب انجنیر محمد عارف محسنی سرك سازی میباشد. فعلاً در خارج کشور مقیم میباشد.

۷۸- محمد کبیر محسنی

محمد کبیر محسنی فرزند میرزا محمد محسن خان مربوط قلعه آزاد خان شهر غزنی میباشد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در پوهنتون علوم طبعي به انجام رسانیده

است. ایشان منحیث استاد فزیك در لیسه سنائی وجهان ملکه ولایت غزنی تقرر حاصل نمود. فعلاً در المان تشریف دارد.

۷۹- انجنیر میر احمد راوی

انجنیر میر احمد راوی در مسجد ارباب خیل شهر غزنی تولد یافته تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در پوهنحی انجنیری پوهنتون کابل در سال ۱۳۵۱ به اتمام رسانیده است. فعلاً در اداره انکشاف ملل متحد UNDP شهر پشاور مصروف خدمت است.

۷۹- دکتور انجنیرعبدالاحد

دکتور انجنیر عبدالاحد خان درقریه ده حاجي ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی چشم بدنیا کشود. تعلیما ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائي و تحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك به اتمام رسانید که از صنف اول الی ختم اول نمره عمومي این انستیتوت بود. وی بعد از ختم دوره تحصیل در کادر علمي این انستیتوت باقی ماندند وبعد از یکسال با استفاده از یك بورس تحصیلی عازم اتحاد شوروي سابق شد که بعد از اخذ دیپلوم دوباره به وطن عودت نمود. بار دوم به منظور اخذ درجه دکتورا بازهم عازم اتحاد شوروي شد ولی اینبار بعد از موفقیت وکسب درجه دکتورا عازم المان گردید که تاهنوز در همان کشور اقامت دارد.

۸۱- دکتور انجنیر صفی الله

جناب دکتور صفی الله فرزند دانشمند بزرگ کشور جناب غلام صدیق محبی در سال ۱۳۴۳ دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل و تحصیلات عالی انجنیری را در انستیتوت پولی تخنیك اتمام نمود واین رشته را الی درجه دکتورا ادامه داد. ایشان یکی از جوانترین انجنیران اند که به درجه دکتورا نایل آمده اند. فعلاً در شهر پشاورمقیم است.

۸۲- انجنیر عبدالکریم

انجنیر عبدالکریم فرزند نوروزعلی خان از ولسوالی جاغوری ولایت غزنی است. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه غازي وتحصیلات عالی را در دانشکده علوم طبعی دانشگاه کابل انجام رسانیده اند.

وی دیپلوم ماستری را از شهر باکو بدست آورد. فعلاً ایشان استاد انستیتوت پیداکوژی کابل اند.

۸۳- انجنیر محمدالله

جناب انجنیر محمدالله فرزند نوروز علی خان در قریه سنگ ماشه ولسوالی جاغوری غزنی دیده به جهان گشود وبعد از اتمام لیسه زراعت شامل دانشکده زراعت دانشگاه کابل گردید و در سال ۱۳۴۹ از این موسسه علمی فارغ گردید والی گوشه گیری امور رسمی دولتی

به حیث مدیر زراعت ولایت قندوز ایفای وظیفه نمود فعلاً متقاعد بوده و در کابل سکونت دارد.

۸٤- دکتور عبدالصمد عشرتی

دکتور عبدالصمد عشرتی فرزند غلام حیدر خان در سال ۱۳۱۲ در قلعه عشرت متولد شد. تعلیمات ابتدائی را در لیسه سنائی در سال ۱۳۲۸ اتمام وشامل لیسه زراعت گردید که در سال ۱۳۳۲ آنرا اکمال وبه وزارت مالیه ریاست غله جات منحیث کارمند معرفي شد. بعد از دوسال خدمت در سال ۱۳۳٤ شامل پوهنحی زراعت پوهنتون کابل و در سال ۱۳۳۹ از این دانشکده فارغ التحصیل گردید. بعداً با استفاده از یك فلوشیپ به المان غرب سفر نمود وبه تعقیب آن دوره دکتورا را در اتحاد شوروی سابق در شهر سمرقند اکمال نمود ایندور چهار سال را دربر گرفت ایشان در طول سال ها مقالات متعددی به رشته تحریر در آورده اند که مختصراً از بعضی آن ها یاد میکنیم.

۱- تطابق حیوان و نبات به مناطق حیاتي زیست.

۲- تاریخچه قره قل - جریده دهکده

۳- القاح مصنوعی

٤- نقش قره قل در اقتصاد کشور

۵- نورم و ستندرد بین المللی پشم صادراتي افغانستان، و ده ها مقاله دیگر

ایشان در سال ۱۳٦۳ رئیس بورد تحقیق وعضو شوراي

اکادمی علوم شدند، اخرین وظیفه جناب داکتر عشرتی مامور تخنیکی درریاست مواد نفتی وگاز بود. جناب داکتر عشرتی در سمینارهای بین المللی اشتراك فعال نموده اند. وی اشتراك کننده فلوشیپ در المان - اشتراك کننده در کنفرانس تهران - اشتراك در بورد مخصصین اتحاد شوروی که از طرف سازمان ملل متحد تنظیم گردیده بود - نماینده خاص وزارت تجارت در سمرقند وغیره. جناب عشرتی فعلاً در شهر پشاور مقیم است.

۸۵- زبیده

محترمه زبیده دختر جناب امین الله خان در شهر غزنی دیده به جهان کشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه جهان ملکه شهر غزنی به اتمام رسانید وتحصیلات عالی را دررشته کیمیا الی سویه ماستری در انستیتوت پیداگوژی کابل انجام داد وی بعد از فراغت به مسلك مقدس معلمی پرداخت وسالیان دراز در لیسه سوریا و دارالمعلمین کابل علم کیمیا را تدریس نمودند. وی عضو مسلکی ریاست تالیف وترجمه وزارت معارف اند ویکی از کارمندان بسیار خوب تعلیم وتربیه کشور بشمارمی آیند. فعلاً در کابل تشریف دارد.

۸۶- انجنیر محمد نوروز بیات

انجنیر محمد نوروز بیات فرزند غلام حیدرخان در کابل متولد شد ایشان اصلاً از سر تورگن والسوالی جغتو غزني است. تعلیمات

۱۰- مقر: دارای ۸۱٤ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ۱۱۰ قریه واقع شد و در حدود ۲۹/٦٥۰ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های دری وپشتو صحبت میکنند.

۱۱- گیلان: دارای ۱۰٤٥ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ۱۳۳ قریه واقع شده و در حدود ۳٥/٦۰۰ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های دری و پشتو صحبت میکنند.

۱۲- آب بند: دارای ۱۱۳۱ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ٥۸ قریه واقع شده و در حدود ۱۷۳٦۱ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان پشتو صحبت میکنند.

۱۳- اندر: دارای ۸۲۷ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ۲٥۷ قریه واقع شده و در حدود ۷۲۳۷۸ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان های دری و پشتو صحبت میکنند.

۱٤- گیرو: دارای ۸۷٦ کیلو متر مربع مساحت بوده که در آن ۸٤ قریه واقع شده و در حدود ۱۸/۹۱۱ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان پشتو و دری صحبت میکنند.

۱٥- ناوه: دارای ۲/٥٥۳ کیلومتر مربع مساحت بوده که در آن ۸۸ قریه واقع شده و در حدود ۳۰۳۱٦ نفر نفوس دارد. مردم آن به زبان پشتو صحبت میکنند.

ج: زراعت: ولایت غزنی دارای ۳۰٥٤۰۰۰ جریب زمین قابل کشت بوده که از آن جمله ۸٤/۰۰۰ جریب آبی - ۱۲٥۰۰۰ جریب للمی براي حبوبات - ۲۱۰۰ جریب براي سبزیجات - ٦۰۰۰ جریب زمین برای نباتات - ۳۲۰۰۰ جریب برای میوه جات - ۱٤٥۰۰۰

ابتدائی وثانوي را در لیسه حبیبیه کابل به اتمام رسانید وبعداً عازم امریکا شد در انجا در رشته کمپیوتر دیپلوم خویشرا بدست آورد فعلاً در شرکت هوائی ناث امریکا مشغول خدمت است. وی تاهنوز ۳۷ بهار از عمر را میگذراند.

۸۷- انجنیر محمد اکبر بیات

جناب انجنیر محمد اکبر بیات فرزند غلام سرور خان از سر تورگن ولسوالی جغتو ولایت غزني اند. ایشان تعلیمات ثانوی را در لیسه عالی حبیبیه به پایان رسانیدند وشامل دانشکده انجنیری کابل گردیده که باکمال موفقیت در سال ۱۳۵۲ آنرا به اتمام رسانیدند. ایشان اکنون ٤٥ بهار عمر را سپری می نمایند در کشور کانادا به صفت انجنیر مشغول خدمت اند.

۸۸- انجنیر کل رحمن پیمان

انجنیر گل رحمن پیمان فرزند الحاج جان گل متولد سال ۱۳٤۲ قریه روضه که تعلیمات ابتدائی را در قریه روضه وثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزني به اکمال رسانیده بعداً شامل دانشکده الکترومیخانیك انستیتوت پولی تخنیك کابل گردیده وموفقانه آنرا به اتمام رسانید. موصوف فعلاً در شهر مونشن اقامت دارد.

۸۹- معراج الدین

جناب معراج الدین فرزند عبدالقیوم خان در قریه مغلان ولایت غزنی در سال ۱۳۲۰ متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی غزنی وتحصیلات عالی را در مکتب عالی مخابرات به پایان رسانید. ایشان امر مخابرات قندهار، مدیر تیلگراف کابل بودند فعلاً استاد انستیتوت مخابرات کابل میباشد.

۹۰- انجنیر محمد امین

محمد امین فرزند محمد امان در قریه خواجه حکیم شهر غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به اتمام رسانید. شامل پوهنحی زراعت دانشگاه کابل گردید ۳۰ بار عمر را سپری نمود و در شهر پشاور مقیم است.

فصل سوم

فعالین عرصه حقوقی واقتصادی

I- فعالین عرصه حقوقی (اداری، دیپلوماتی، قضائی)

۱- انجنیر گلبدین حکمتیار

یکی از پایه های سیاست امروز کشور انجنیر گلبدین حکمتیار اصلاً از ولسوالی قره باغ ولایت غزنی قریه گورل است. که تعلیمات ثانوی خویشرا در حربی شونحی به انجام رسانیده اند شامل پوهنحی انجنیری کابل شد. نسبت فعالیت های سیاسی وتعقیب پولیس وقت مخفی گردید.

در جنبش مقاومت افغانستان رول کلیدی دارند. یکی از رهبران جهادی کشور میباشد. وی مؤسس حزب اسلامی افغانستان وتا امروز امیر این حزب میباشد.

۲- نور محمدتره کی

نور محمد تره کی فرزند نظر محمد خان در ولسوالی مقر ناوه غزنی دیده به جهان گشودند تحصیلات ابتدائی را نسبت مشکلات اقتصادی نتوانست تعقیب کند در شرکت پشتون قندرهار ایفای وظیفه کرد و از طرف همین شرکت منحیث نماینده به هندوستان فرستاده شد. تحصیلات ثانوی را الی صنف دهم در انجا تعقیب نمود وبه زبان انگلیسی اشنائی حاصل کرد. بعداً راهی سفارت افغانستان در امریکا شد وبه صف کارمند سفارت تقرر نمود. درسال ۱۳٤۳ ح.د.خ.ا را تاسیس نمودند در سال ۱۳۵۷ اولین رئیس شورای انقلابی تقرر یافت. در سنبله ۱۳۵۸ توسط حفیظ الله امین به قتل رسید.

۳- محمد هاشم میوند وال

محمد هاشم میوند وال ولد محمد اسلم خان در ولسوالی مقر ولایت غزنی چشم بدنیا گشود تحصیلات ابتدائی را تا درجه بکلوریا انجام داده است و در پهلوی آن تعلیمات مدرسه ای را نیز فرا گرفته است. ایشان وزیر اطلاعات کلتور اولین کابینه غیر شاهی افغانستان یعنی در زمان صدارت داکتر یوسف اند بعد از استعفا داکتر یوسف در اثر واقعه سوم عقرب به تاریخ ۷ عقرب ۱۳٤٤ به کرسی صدارت اعظمی کشور تکیه زد در سال ۱۳٤٦ حزب دموکراتیك ترقی را پایه گذاری کرد که بعداً به مساوات شهرت یافت. سردار محمد داود خان یکي از مخالفین وی به شمار میرفت و از جانب دیگر احزاب دیگر

چون خلق و پرچم از مخالفین وی بودند.

در زمان او سرك سازی که جز عمده واولی انکشاف اقتصادي اجتماعی است توجه زیادی شد. سرك هرات قندهار توسط شوروي ها وسرکت کابل کندهار توسط کارمندان امریکائی در زمان او افتتاح شد.

هاشم میوندوال در اثر فشارهای سیاسی از یك جانب ومریضی شخصی از جانب دیگر به تاریخ ۱۷ میزان ۱۳٤٦ از عهده صدارت استعفا داد ویك هفته بعد خودشان رهی امریکا شد وعبدالله یفتلی مامور سرپرستی صدارت گردید.

ایشان در زمان قدرت رئیس جمهور محمد داود به کودتا متهم گردید و در همان سال به شهادت رسید گرچه مطبوعات همانروز اعلان خودکشی او را با سر وصدا زیاد تبلیغ نمود.

٤- داکتر عبدالواحد سرابی

دکتور عبدالواحد سرابی سرشناس ترین چهره سیاسی و علمی کشور از سرآب ولایت غزني اند تعلیمات ابتدائی وثانوي را در ولایت کابل به اتمام رسانیده است و تحصیلات عالی خویشرا در المان غرب در رشته اقتصاد تا درجه دکتورا علوم اقتصادی پیش برده اند. ایشان اولین رئیس پوهنحی اقتصاد و اسناد تقریباً تمامی استادان پوهنحي اقتصاد پوهنتون کابل اند. جناب داکتر عبدالاواحد سرابی با دانش فراوان شان همیشه مورد توجه تمامی رژیم های دولتی بوده اند. داکتر سرابی در زمان قدرت شاه محمد ظاهر وزیر مشاور در حکومت اول

نور محمد اعتمادی بود و در کابینه دوم نوراحمد اعتمادی وزیر پلان، در کابینه داکتر عبدالظاهر وزیر پلان، و در کابینه موسی شفیق نیز وزیر پلان بوده و در سال ۱۳۵۸ مشاور وزارت تحصیلات عالی بعداً وزیر تحصیلات عالی، وزیر پلان، معاون صدر اعظم، معاون رئیس جمهور تقرر حاصل نموده اند. بعد از روی کار شدن رژیم اسلامی ایشان عهده دار پیشبرد امور وزارت تجارت شدند. ایشان فعلاً در المان بسر میبرند.

۵- اکرم یاری

محترم اکرم یاری یکی از افراد معروف و از رهبران موثر شعله جاوید بودند که دارای تفکر و اندیشه بخصوص اجتماعی وسیاسی بوده و در آن راستا فعالیت های چشمگیر را انجام دادند. بالاخره در زمان نور محمد تره کی از بین برده شد.

۶- عبدالستار شالیزی

بزرگ مرد غزنی جناب عبدالستار سایزی در قریه سایز غزنی مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ثانوی را در لیسه حبیبیه کابل به انجام رسانید. دانشکده حقوق را در کابل و هندوستان تعقیب نمود و در آن جا ازدواج نمود ایشان وزیر داخله کابینه جناب محمد هاشم میوندوال و معاون دوم صدراعظم بود. وی در سال ۱۳٤٦ استعفا داد. میگویند علت استعفا او کشیدگی او با ملکه خانم محمدظاهر شاه روی، اتش کشیدن چندتن دهقان از جانب خوانین

مزار بود که به نظر ملکه باید به موضوع دامن زده نمیشد. ایشان فعلاً در خارج کشور بسر میبرند.

۷- غلام بهاوالدین ژلاند

غلام بهاوالدین ژلاند فرزند کاپیتان طاووس در شهر غزنی متولد شد، تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید قسمیکه همه انانکه در این دوره مصروف فراگیری در لیسه سنائي بودند او را مي شناسند و از دانش عمیق اش یارهای دارند. غلام بهاوالدین ژلاند عضو فعال حزب دموکراتیك ترقی (مساوات) بود. ایشان باری در قضیه دستگیری هاشم میوندوال در زمان قدرت محمد داود دستگیر گردید و دوباره رها شد. غلام بهاوالدین ژلاند در سال ۱۳۵۷ در پلخمری توسط ارگان امنیت همان وقت (اکسا) دستگیر و به شهادت رسید.

۸- حیات الله بلاغی

جناب حیات الله بلاغی در بهار سال ۱۳۳۱ خورشیدی در قریه ده لعلی قریه یوسف مربوط ولسوالي جغتو ولایت غزنی دیده به جهان گشود.

ابتدا در مکتب آخندی قریه درس خواند بعداً به مدت سه سال در شهر غزني درس علوم اسلامی آموخته بعداً برای ادامه تحصیل در سال ۱۳٤۹ خورشیدی عازم شهر کابل گردید وبه فراگیری علوم

اسلامی از اساتید فن مشغول گردید.

از انجائیکه در این زمان کابل آبستن تحولات جدید بود وموج جنبش های فکری وسیاسی کابل را گرفته بود به فراگیری منطق وفلسفه روی آورد وچند سالی را در کابل مشغول تحصیل فلسفه بود بعد از سال ۱۳۵۷ ایشان جز اولین کسانی بودند که با تعمد وشریک مساعي در بهار سال ۱۳۵۸ قیام مسلحانه را علیه دولت در منطقه جغتو آغاز کرد.

ازهمان آغاز تشکیل حزب وحدت الی عضویت شورای مرکزی را پیدا نمود وبعداً بحیث مسئول دفتر نمایندگی حزب در شهر پشاور از سوی حزب معرفی ومقرر گردید والی سال ۱۳۷۱ همانجا بود بدنبال معاهدات اسلام آباد وجلال آباد ایشان وزیر تجارت در چوکات کابینه انجنر گلبدین حکمتیار تقرر حاصل کردند.

۹- عبدالله ملکیار

عبدالله ملکیار نیز یکی از چهره های بارز سیاسی ولایت غزنی وسطح کشور است. ایشان فرزند ارشد برگد عبدالاحمدخان در قلعه برگد مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشودند. علوم متداوله را از برگد وفیض پدر و استادان همان زمان فراگرفتند. با دختر سردار عنایت الله خان معین السلطه ازدواج کرد.وی خویشاوندی نزدیک با درباریان قایم نمود. دو دختر عبدالله ملکیار عروسان محمدظاهر شاه وسردار محمد داود اند. عبدالله ملکیار در زمان صدارت دکتور محمد یوسف معاون صدر اعظم کشور بود. وی بر

پست هاي سفير كبير افغانستان در امريكا و وزارت ماليه تكيه زده است. خواهر عبدالله ملکیار خانم جناب قاسم خان فراهی رئیس تنظم ولايت پکتیا در زمان ظاهر شاه است. فعلاً خودش با خانواده اش در اضلاع متحده اقامت دارند.

۱۰- مولوی محمد نبی محمدی

جناب مولوی محمد نبی محمدی رهبر تنظیم حرکت انقلاب اسلامی به گفته اکثریت اشخاص مسن ولایت غزنی از شیلگر ولایت غزنی اند که سال های قبل نخست به ترکسان وبعداً به لوگر هجرت نموده اند و در آنجا مقیم شده اند.

۱۱- پروفیسور غلام محمد خان نیازی

جناب غلام محمد خان نیازي مؤسس جمعیت اسلامی افغانستان ویکی از مبارزین آغاز جنبش اسلامي در کشور از شیلگر ولایت غزنی اند. ایشان در زمان قدرت رئیس جمهور محمد داود به شهادت رسید وی اکثراً رئیس جلسات مخفی را در زمان آغاز هسته گذاری به عهده داشت و به ابتکار او هسته دومی جمعیت اسلامی را در پوهنتون کابل اساس گذاشته شد که مصادف به سال ۱۳٤۳ است.

۱۲- عبدالقیوم منصور

جناب عبدالقیوم منصور فرزند ارشد حاکم عبدالطیف خان یکی

از چهره های سرشناس ولایت غزنی وکشور است که در شهر غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائي وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی را در پوهنتون کابل به انجام رسانید.

مدت های زیاد به سفارت های افغاني در کشورهای گوناگون شد. در زمان ریاست جمهوری محمد داود عضو هیأت افغاني به سرپرستي شخص محمد داود به اتحاد شوروی بود. اخرین وظیفه عبدالقیوم منصور مستشار وزیر مختار سفارت کبرا دولت افغانستان به پاکستان بود. ایشان در سال ۱۳۵۹ عازم امریکا شد وهمین اکنون در همانجا اقامت دارد.

۱۳- گل احمد ملکیار

گل احمد ملکیار فرزند برگد عبدالاحمد خان ملکیار در شهر غزنی دیده به جهان گشودند. تعلیمات ابتدائي وعلوم متداوله را در غزنی فرا گرفتند. یکی از شخصیت پر آوازه ولایت غزنی اند. ایشان مدت های زیاد والی مزار شریف بودند در ترمیم مرقد حضرت شاه ولایت مآب حضرت علی(ك) رول عمده را بازی نمودند. اسم شان در قسمت بالای دروازه ورودی سخی مزار به طور یادگار درج است. و از فعالیت او در ترمیم و به شکل در آوردن فعلی صحن مزار حضرت سخی حکایه میکند.

جناب گل احمد وکیل در مجلس سنا کشور از ولایت غزنی در دوره دوازدهم پارلمان کشور بودند فعلاً در خارج کشور بسر میبرند.

جریب برای جنگلات - ۲۰۶۲۰۰۰ جریب برای علفچرها - ۱۷۹۰۰۰ جریب متفرقه اختصاص یافته است.

د : **خصوصیات آبیاری:** ساحه ۵۸۷۷۷۶ جریب آبی این ولایت توسط ۸۱۸ نهر و کانال - ۶۰۴ چشمه - ۱۵۱۶ کاریز و ۶۳۶ حلقه چاه آبیاری میگردد.

هـ: **خصوصیات زمینداری:** در این ولایت ۶۶۰۰۰ نفر سند ملیکت زمین داشتندواوسط سرانه زمین ۱۲۱۸ جریب بوده است.

مالداری: در ولایت غزني ۸۸۸۰۰۰ راس گوسفند - ۳۴۰۰۰ راس بز - ۳۰۳/۰۰۰ راس گاو و گاومیش- ۸۵۰۰۰ راس مرکب - ۲/۰۰۰ شتر ۲۰۰۰ اسپ و ۳۶۳/۰۰۰ طیور موجود داشته است.

اطلاعات و کلتور : روزنامه سنائی روزانه با تیراژ متوسط ۵۰۰ نسخه دراینولایت منتشر میگردد

شهر غزني در بین کابل و قندهار، در ارتفاع ۲۲۰۰ متر از سطح دریا واقع گردیده است شهر جدید غزني در سال ۱۹۵۹ عیسوی احداث گردید.

شاهان غزنوی:

امپراطوری بزرگ غزنویان نه تنها از لحاظ نظامی وسیاسی اهمیت تاریخی دارد بل از جهت سهم عظیمي این امپراطوری در غنای ادبی ادب فارسي دری متبارز تراست چه صدها شاعر و به قول بیشتر از ۴۰۰ شاعر و دانشمند در دامان این امپراطوری عظیم پرورده شده و در حقیقت در بطن یك امپراطوری، امپراطوری دیگر بدون شمشیر ایجاد گردید که تاهنوز هم در قلمروی شعر وادب وعلوم دیگر شاهانه

۱۴- عبدالوهاب ملکیار

جناب عبدالوهاب خان ملکیار فرزند جناب نائب سالار عبدالاحد خان ملکیارند ایشان مدت های زیاد والی ولایت بلخ بودند. در زمان صدارت دکتور عبدالظاهر جناب شان معین وزارت داخله تقرر یافت. در خارج کشور مقیم است.

۱۵- عبدالهادی ملکیار

عبدالهادی خان ملکیار فرزند نائب سالار عبدالاحد خان ملکیار در شهر غزنی دیده به جهان گشود. ایشان وظایف چون قونسل افغانی در ایران را پیشبرده است. فعلاً در امریکا اقامت دارد.

۱۶- داکتر شاه جهان

داکتر شاه جهان در قریه ککرك ولسوالی جغتو ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی و تحصیلات عالی را در طب کابل به انجام رسانیده است یکی از فعالین برجسته تنظیم حرکت اسلامی میباشد. بعد از سال های ۱۳۵۷ در جنبش مقاومت رول کلیدی را بازی نموده است. از لحاظ سیاسی شخص باسواد است. فعلاً در کابل تشریف دارد.

۱۷- حاکم عبدالطیف خان

الحاج حاکم عبدالطیف خان فرزند قاضي عبدالحمیدخان در شهر غزني متولد شد وی از جمله اولین لیسانسه های دانشکده حقوق وعلوم بشری دانشگاه کابل است. وبه اینترتیب از جمله اندك کسانی بودند که شانس تحصیل را در دانشکده حقوق انزمان از ولایت غزنی بدست آورد. موصوف بعد از تکمیل تحصیل در حربی شونحی به حیث استاد تقرر حاصل نمود حاکم عبدالطیف خان مرد متقی وپرهیزگار بودند ودارای استعداد عالي در قسمت حفظ قرآن مجید داشتند. از اینرو حاکم صاحب عبدالطیف خان در مدت کمتر از دوسال قرآن عظیم الشان را حفظ نمود.

وی مدت های زیادي حاکم کلان بلخ بود. اخرین ماموریت شان رئیس فیصله منازعات تجارتي وزارت تجارت بود. پسرانش هریك عبدالقیوم منصور وعبدالقدوس منصور شخصیتهای خوب معاصر ولایت غزنی وسطح کشور را میسازند.

جناب الحاج عبدالطیف خان در سن پنجاه وهفت سالگی در سال ۱۳٤۳ پدرود حیات گفت.

۱۸- داکتر صادق یاري

جناب داکتر صادق یاری از داکتران معروف در ولسوالی جاغوری ولایت غزنی متولد شد دارای اندیشه سیاسی واجتماعی بخصوص است. وی یکی از اعضای برجسته شعله جاوید در زمان حاضر به شمارمیرود.

۱۹- نصرت الله خان ملکیار

جناب نصرت الله خان ملکیار یکی از رجال برجسته ولایت غزني در شهر غزنی است. وی در کابینه های مختلف بر پرست های وزارت تکیه زد. ایشان در کابینه دکتور عبدالظاهر و محمد موسی شفیق وزیر وزارت مخابرات بودند. فعلاً در خارج کشور اقامت دارند.

۲۰- عبدالکریم میثاق

جناب عبدالکریم میاق فرزند صفر در سربید ولسوالی جغتو متولد شد تعلیمات ثانوي را نسبت مشکلات گوناگون نتوانست تعقیب کنند ولی مطالعات خودي را به پایه اعلی فرا گرفت. وی عضو اولین کنگره ح.د.خ افغانستان و اولین وزیر مالیه بعد از قدرت گیری ح. د. خ در سال ۱۳۵۷ بود. اخرین وظیفه رسمی دولتی عبدالکریم میثاق رئیس ریاست شاروالی کابل بود وی فعلاً در المان مقیم است.

۲۱- حکمران احمد علی خان

مرحوم حکمران احمد علی خان در قریه جنگلك ولسوالی قره باغ متولد شد از جمله خوانین واشخاص با نفوذ ولایت غزني بشمار میرود. موصوف در ولایت لوگر وولایت پروان بحیث حکمران کارنموده اند.

۲۲- استاد محمد ابراهیم بابه

جناب استاد محمد ابراهیم بابه در قریه چونی ولسوالی قره باغ دیده به جهان گشود. بعد از تکمیل دوره ثانوی شامل پوهنحی ساینس وعلوم طبیعی گردید واز انجا موفقانه فارغ التحصیل گردید وی فعال در صحنه های اجتماعی، سیاسی وهمچنان در دوران مقاومت بوده واکنون عضو فعال حزب وحدت اسلامی میباشد.

۲۳- قاضی ملا احمد

قاضی ملا احمد در شهر غزنی دیده به دنیا گشودند ایشان علوم متداوله روزگار را نزد علما فرا گرفتند وانچنان پیشرفت نمودند که زبانزد عام گردید. قدرت فراگیری قوانین شرعی او را درمسلك قضاوت کشاند وتاحدی بالا رفت که نه تنها سرآمد ولایت غزنی گردید بل یکتاز کشور گردیدند و سر انجا بر مسند قاضی القضات در دوره امانیه تکیه زدند.

فرزند ایشان مولانا عبدالروف آزاد الکلام باقی غزنوی از شخصیت های ادبی کشور اند.

۲٤- قاضی عبدالحمید

قاضی عبدالحمید خان فرزند عبدالرشید خان در شهر غزني دیده به جهان گشود علوم متداوله زمان را نزد علما فرا گرفت و در شرعیت دست بالا یافت تا حدی که کرسی قضاوت برایشان پیشنهاد

گردید و از آنروز جناب ایشان را بنام قاضی عبدالحمید یاد مي نمایند. از محترمقاضی عبدالحمید مؤرخ خوب کشور جناب میر غلام محمد غبار در کتاب افغانستان درمسیر تاریخ منحیث مجاهد که بر علیه انگلیس شوریده است یاد می نماید.

عبدالسلام حمیدی، عبداللطیف خان حاکم، عبدالوهاب خان، عبدالغفور خان، داکتر عبدالصمد دانش، مدیر عبدالاحد خان حمیدی، وعبدالرزاق حمیدی از فرزندان آن جناب اند.

۲۵- حاکم عبدالقدوس

حاکم عبدالقدوس خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود ایشان مدت زیادی حاکم بکرامي ولایت کابل بودند از معاصرین اواخر نادرخان واوایل ظاهر شاه اند.

۲٦-عبدالجبار نیازی

جناب عبدالجبار نیازی فرزند عبدالغفور نیازی در قریه تنگی شیلگر ولایت غزنی متولد شد ایشان سمت معاون پروفیسور غلام محمد خان نیازی را داشت ازجمله مبارزین اولین ها به شمار می آیند.

۲۷- غلام سنائی خان

جناب غلام سنائی خان مشهور به ماما سنائی در قریه شمس ولایت غزني متولد شد تعلیمات ابتدائی را در غزني وتحصیلات عالی

را درپوهنحی شرعیات به اتمام رسانید. جناب غلام سنائی خان مدت معلم لیسه سنائی بود وشاگردان زیادی تربیه نمودند.

ایشان مدیر مدیریت عارضین صدارت عظمی در زمان صدارت موسی شفیق، وریاست اوقاف را بدوش داشتند. اخرین وظیفه ماما سنائی معاون ریاست محکمه انقلابی بودند که تا سال ۱۳۷۱ ادامه داشت. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

۲۸- قاری بابا

محترم تاج محمد خان مشهور به قاری بابا در ولسوالی اندر ولایت غزنی چشم بدنیا گشود تعلیمات وتحصیلات مکتبی ندارند ولی مدارس دینی را تعقیب نموده است. قرآن مجید را حفظ دارند. امور اداری را خوب بلد اند و در قوانین شرعی وارد میباشند.

بعد از هجوم بیگانه در کشور در جنبش مقاومت افغانستان در سطح ولایت غزنی رول شایسته را ایفا نمود ایشان عضو تنظیم حرکت انقلاب اسلامی است. بعد از استقرار رژیم اسلامی در کشور به حیث والی ولایت غزنی ورئیس تنظیمه زون تقرر حاصل کرد. وی سیاست قابل قبول همه در در پیش گرفت. اعتدال درکارها وعدالت میان مردم تا حد توان، توانسته است او را اتوریته خاصی بدهد باوجود دوام جنگ وبی نظمی در کشور در غزنی به چریک حادثه، قابل ذکری که از دلو ۱۳۷۳ آغازید در دوسال قبل از حادیث دلو رخ نداده است. این حادثه نظم جدید را غزنی ایجاد نمود و جنبش طالبان با گرفتن غزنی شیوه رهبری جدید را اختیار نمودند. جناب قاری بابا فعلاً در غزنی

تشریف ندارند و از وظیفه سبکدوش میباشد.

۲۹- عبدالاحد استاك سروری

عبدالاحد استاك سروری فرزند حاجی محمد سرور خان که تجارت چاپفروشی داشت در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید ودر مطبوعات ولایت غزنی و روزنامه سنائی به کارهای ژورنالستی پرداخت. ایشان دومین والی ملکی ولایت غزنی اند که خود از اهل غزني میباشند. ایشان تا روی کار شدن رژیم اسلامی یعني الی ۱۳۷۱ والي غزنی باقی ماند. فعلاً در اسلام آباد تشریف دارند.

۳۰- منشی علی احمد خان

منشی علی احمد خان از مفاخر ادبی وسیاسی ولایت غزني است که در قریه شالیز مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان برادر بزرگ جناب عبدالستارسایزی میباشد موصوف یکی از اراکین دولت امانیه بود که مورد اعتماد زیاد شاه قرار داشت واز همین رو شاه او را منشی خویش مقرر نمود. منشی علی احمد خان سایزی یکی از شاعران بنام عصر امانیه بشمار میایند.

۳۱- میرزا عبدالوهاب خان حاکم

میرزا عبدالوهاب خان حاکم فرزند عبدالعزیز خان در قلعه میر

احمد مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشود. ایشان امور میرزائی را به حسن صورت فرا گرفت جناب میرزا عبدالوهاب خان پدر جناب وکیل عبدالحی خان اخرین وکیل ولایت غزنی در اخرین پارلمان کشور منحل شده سال ۱۳۷۱ میباشد.

۳۲- سید زرین شاه

سید زرین شاه فرزند بزرگ سید مجنون آغا اند. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام وتحصیلات عالی خویشرا در پوهنحی تعلیم وتربیه به اکمال رسانده است.

ایشان به منظور اکمال تخصص راهی ایتالیا شدند وبعد از دو سال موفقانه دوباره به وطن عودت نموده اند. جناب سید زرین شاه مدت های زیاد رئیس تبلیغ و ترویج وزارت زراعت بودند. ایشان فعلاً مدیر اسناد وارتباط شرکت هوانوردی آریانا اند. در کابل تشریف دارند.

۳۳- ثارنوال حیات الله

حارنوال حیات الله فرزند وکیل عبدالرشید خان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائي وثانوی را در لیسه سنائی اتمام نموده اند. ایشان الی روی کار شدن رژیم اسلام حارنوال ولایت غزنی بودند.

۳٤- محمد اسمعیل ضارع

جناب محمد اسمعیل ضارع فرزند حاجی فضل الحق در دروازه کنك مرکز ولایت غزنی تولد شدند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید ودر سال ۱۳۵۰ شامل پوهنحی حقوق و در سال ۱۳٥٤ از آن فارغ شد.

ایشان وظایف چون حارنوال ابتدائی ولایت ارزگان را پیشبرده اند. اخرین وظیفه شان مشاورحقوقی وزارت احصائیه بود. که تا سال ۱۳۷۱ ادامه داشت ایشان فعلاً در زیلاند جدید تشریف دارند.

۳۵- حارنوال زمری بشیرامیری

ایشان در سال ۱۳۳۲ در قریه کندر ولایت غزنی متولد شدند موصوف سند لسانسه را از فاکولته حقوق پوهنتون کابل بدست آورد. سال های زیاد به صفت حارنوال ولایت کابل ایفای وظیفه نمود. فعلاً در پشاور زندگی دارند.

۳٦- حارنوال زرغونه

حارنوال زرغونه دختر غلام فاروق خان در کابل در سال ۱۳٤٦ تولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه مریم کابل به انجام رسانید تحصیلات عالی را در پوهنحی حقوق پوهنتون کابل در سال ۱۳٦۹ اختتام و در لوی حارنوالی تقرر حاصل نمود. فعلاً در پشاور مقیم است.

۳۷- پوهنمل رحیم ضارع

استاد رحیم ضارع فرزند حاجی فضل الحق در سال ۱۳۳۸ در شهر غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به انجام رسانید. ایشان در کانکور پوهنتون ۱۳۵۵ به درجه دوم موفق وشامل پوهنحی حقوق گردید. در سال ۱۳۵۸ زندانی شد. بالاخره در سال ۱۳۶۰ از پوهنحی حقوق فارغ شد و در کادر علمی پوهنحی باقی ماندند. پوهنمل ضارع سند ماستری خویشرا از اتحاد شوروی بدست آورد. فعلاً در خارج کشور مقیم است.

۳۸- سلطان احمد خان

جناب سلطان احمد خان فرزند کوچك میرزا بهاوالدین خان درقریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شدند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی وتحصیلات عالی را در پوهنحی حقوق در سال ۱۳۵۱ به اتمام رسانید. ایشان حارنوال ولایت میدان بودند فعلاً ایشان در مرکز فرهنگی کوشانیان وظیفه رسمی دارند. در کابل میباشند.

۳۹- حاکم عبدالحمید خان

حاکم عبدالحمید خان در شهر کهنه مرکز ولایت غزني تولد شدند. ایشان شخص با سواد بودند ومعلومات کافی عمومی را ارائه میکردند. راجع به تاریخ غزنه نکات دلچسپ و معلومات کافی

ایستاده است شاهان غزنوی همه در ایجاد این امپراطوری بدون شمشیر وسرنیزه سهمی شایسته داشته اند.

امپراطوری غزنویان که بیشتر از دو قرن حاکمیت داشت در خویش ۱۷ حکمروا را جا داد که قرار ذیل بودند:

۱- امیر البتگین از سال ۳۵٦ تا ۳٦۷ هـ ق حکومت کرد.
۲- امیر سبکتگین از سال ۳٦۷ تا ۳٦۷ هـ ق حکومت کرد.
۳- سلطان محمود از سال ۳٦۷ تا ٤۲۱ هـ ق حکومت کرد.
٤- سلطان مسعود از سال ٤۲۱ تا ٤۳۱ هـ ق حکومت کرد.
٥- امیر محمد از سال ٤۳۱ تا ٤۳٤ هـ ق حکومت کرد.
٦- سلطان مودود ازسال ٤۳٤ تا ٤٤۱ هـ ق حکومت کرد.
۷- مسعود ثانی از سال ٤٤۱ تا ٤٤۲ هـ ق حکومت کرد.
۸- علی از سال ٤٤۲ تا ٤٤۳ هـ ق حکومت کرد.
۹- عبدالرشید از سال ٤٤۳ تا ٤٤٤ هـ ق حکومت کرد.
۱۰- فرخ زاد از سال ٤٤٤ تا ٤٥۰ هـ ق حکومت کرد.
۱۱- ابراهیم از سال ٤٥۰ تا ٤۹۲ هـ ق حکومت کرد.
۱۲- مسعود ثالث از سال ٤۹۲ تا ٥۰۸ هـ ق حکومت کرد.
۱۳- شیرزاد از سال ٥۰۸ تا ٥۰۹ هـ ق حکومت کرد.
۱٤- ارسلان شاه از سال ٥۰۹ تا ٥۱۲ هـ ق حکومت کرد.
۱٥- بهرام شاه از سال ٥۱۲ تا ٥٤٤ هـ ق حکومت کرد.
۱٦-خسرو شاه از سال ٥٤٤ تا ٥٥۱ هـ ق حکومت کرد.
۱۷- خسرو ملك از سال ٥٥۱ تا ٥۹۸ هـ ق حکومت کرد.

داشتند. جناب شان مدت های زیاد حاکم شیندند هرات بودند.

٤٠- عبدالغفار خان خاصه دار

جناب عبدالغفار خان خاصه دار فرزند جرنیل مرحوم علی عسکر خان میباشد.
ایشان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده اند ومانند پدر مرحوم که لاله امیر عبدالرحمن بود به امر امیرعبدالرحمن پسر لاله خودش خاصه دار امیر حبیب الله که شهزاده جوان بود تقرر یافت.

٤١- حاکم اختر محمد خان سایزی

جناب حاکم اختر محمد خان سایزی یکی ازبزرگان ولایت غزنی است که در قریه سایز مربوط مرکز ولایت غزنی چشم به جهان گشودند. ایشان مدت های زیادی حاکم اندراب بودند و ازهمین سبب لقب حاکم را مردم برایش دادند.
مرد اداره چي وصاحب قلم بود وقایع وحوادث گذتشه را شرین بیان میکرد معلومات زیادی راجع به تاریخ غزنویان داشت.

٤٢- عزت الله خان عزیز

عزت الله خان فرزند ملك عبدالعزیز خان در قلعه اندر ولایت غزنی تولد شدند ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی

وتحصیلات عالی را در پوهنحی زبان وادبیات به پایان رسانیدند ایشان وظایف چون سکرتریت حمکنی سرپرست شورای انقلابی. مدیر اداری ولایت غزنی ومعاون اول ولایت ننگرهار را بیش برده اند. فعلاً در خارج کشور اند.

۴۳- محمد عمر اثیر

محمد عمر اثیر فرزند بزرگ داکتر امیر محمد اثیر اند. که درغزنی متولد شدند تحصیلات ابتدائی وثانوی را در غزنی وتحصیلات عالی را در پوهنتون کابل به پایان رسانیده اند. فعلاً سکرتر افغانی در سفارت افغانستان مقیم تاجکستان اند.

۴۴- غلام حضرت شهیم

غلام حضرت شهیم فرزند حاجی علی خان در غزنی دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به اتمام رسانید وتحصیلات عالی را در پوهنحی حقوق دارد ایشان رتبه علمی حقوقپوه را دارا میباشد. فعلاً در وزارت عدلیه وظیفه رسمی دارند.

۴۵- محمد ظفر

محمد ظفر خان فرزند حاجی محمد سرور خان در شهر غزنی متولد شده است. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه سنائی به اتمام رسانیده وتحصیلات عالی حقوق در پوهنحی حقوق بوهنتون کابل دارند.

٤٦- محمد داود

ایشان در غزنی تولد شده اند تعلیمات ثانوي را در لیسه ابن سینا به پایه اکمال رسانیده اند از پوهنحی حقوق با استفاده از یك بورس تصحیلی عازم تاجکستان شد ودیپلوم حقوق را از شهر دوشنبه بدست آورده در ستره محکمه ایفای وظیفه میکرد. فعلاً در بخش مهاجرین تاجك در شهر مزار شریف در موسسه مربوط سازمان ملل متحد ایفای وظیفه میکند.

٤٧- عبدالغفور ملك زاده

جناب ملك زاده درقریه ده یك رامك ولایت غزني متولد شدند. یکی از تحصیل کرده های خوب ولایت غزنی وسطح کشور اند. عبدالغفور ملك زاده مدت های زیادی رئیس اداره امور احصائیه وزارت پلان را بدوش داشت این ریاست بعدها ، وزارت احصائیه، ارتقا یافت و ملکزاده بحیث معین این وزارت باقی اند. جناب ملك در دوره دوازدهم شورای ملی در مرکز غزنی خویشرا کاندید نمود ولی با شکست مواجه گردید فعلاً در خارج کشور تشریف دارند.

٤٨- برید جنرال نظام الدین

برید جنرال نظام الدین فرزند نظر محمد خان معاون بلدیه ولایت غزنی متولد شهر غزنه تحصیلات ثانوی را در حربی شوونحی

وتحصیلات عالی را در حربي پوهنتون کابل به پایان رسانید، ایشان به صفت رئیس محکمه فرقه ۱٤ غزنه وبعداً رئیس دیوان محکمه نظامی وزارت دفاع تقرر یافتند ایشان تا اکنون در کابل به وظیفه خویش ادامه میدهد.

٤۹- دگرمن صفی الله خان ملکیار

جناب صفی الله خان ملکیار فرزند عبدالولي خان در قلعه نو مربوط مرکز ولایت غزني متولد شدند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وحربی شونحی به اتمام رسانید و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون انجام داده است. بعد از هجوم بیگانه شامل تنظیم محاذ ملی گردید در سال ۱۳٦۹ عازم کشور فرانسه شد فعلاً مقیم آنجا میباشد.

٥٠- محمد آصف محسنی

جناب شان فرزند میرزا محمد محسن خان متولد قلعه آزاد خان مربوط مرکز ولایت غزني، تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل وتحصیلات عالی را دانشگاه کابل دانشکده حقوق به اتمام رساندند.

وی عضو ریاست تفتیش صدارت اعظمی افغانستان بود. فعلاً در استرالیا میباشد. یکی از تحصیلکرده های خوب ولایت غزنی میباشد. قابل تذکر است که تمامی افراد خانواده محسنی از پسر و دختر تا درجان تحصیلی به فراگیری علوم مختلفه ادامه داده اند.

۵۱- غلام حضرت خان

جناب غلام حضرت خان فرزند غلام نبی خان در سال ۱۳۳۰ در چند اول کابل متولد شدند ایشان اصلاً از قریه تورمی ولایت غزنی اند. تعلیمات ثانوي را در ولایت کندز به اتمام رسانیدهاند در سال های ۱۳٦٤-۱۳٦۵ رئیس شاروالی ناحیه ششم شهر کابل بودند. در جنبش مقاومت افغانستان در بخش روشنفکری آن رول فعال داشتند. در کابل تشریف دارند.

۵۲- عبدالظاهر یعقوبي

جناب یعقوبی در شهر غزنی ولایت غزنی متولد شدند فرزند عبدالغني خان اند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی به پایان رسانیدند وبه تعقیب آن مسلك مقدس معلمی را انتخاب نمودند. وی معاون ریاست تدریسات ثانوی وزارت معارف افغانستان بودند والی سال ۱۳۷۱ وظیفه ولسوالی ده سبز کابل را به عهده داشتند. در سال ۱۳۷۱ عازم زادگاهش شهر غزنی گردید و با برادران خویش به پیشه آزاد پرداخت. درهمین سال از جانب اشخاص نامعلوم مسلح اختطاف وتاهنوز نشانهء از او را بدست نیاورده اند.

۵۳- گل محمد خان

گل محمد در ده حاجی مربوط ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی چشم بدنیا کشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی

وتحصیلات عالی را در پوهنحی سیانس وعلوم طبیعی دانشگاه کابل انجام داد. مدتی مسلك مقدس معلمی را پیشبردند. بعد از سال ۱۳۵۷ برای مدت کوتاه منشی کمیته ولایتي حزب بر سر اقتدار آنوقت در ولایت غزنی بود وبعداً از آن سبکدوش و مدیر عمومی اطلاعات ولایت غزنی شد. در سال ۱۳۵۸ به کابل آمد ومدیر عمومی مکاتب شهر کابل تقرر یافت وبعد از مدت کوتاه راهی المان غرب شدند وتاهنوز در همان کشور اقامت دارد.

٥٤- سید عبدالله

سید عبدالله فرزند روحاني صاحب نام مشهور به سید ده میرزا در شهر غزنی متولد شدند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به پایان رسانیدند. تحصیلات عالی را در دانشکدهٔ دانشگاه کابل به اختتام رسانیدند. وی تا سال ۱۳۷۱ منشی کمیته ولایتی ولایت غزنی از جانب حزب دموکراتیك خلق بود. فعلاً در خارج کشور اقامت دارد.

٥٥- طاهر صدیقی

جناب طاهر صدیقی فرزند محمد نادرخان درقریه منگور ولایت غزنی دیده به دنیا گشود، تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی غزنی به اتمام رسانید وشامل پوهنحی حقوق وعلوم سیاسی دانشگاه کابل گردید. و در سال ۱۳٤۷ از آن مقام علمی فارغ التحصیل گردید وی الی سال ۱۳٦۳ رئیس اداری ریاست هوانوردی وتوریزم بود که

بعداً وظیفه رسمی دولتی را ترك و به پیشه آزاد مصروف شد. ایشان شوهر دکتورس هاشمه طاهر صدیقی که یکی از ورزیده تریندا کتران ولادی ونسائی کشور اند. میباشند. فعلاً در پشاور سکونت دارند.

۵٦- غلام حسین بیات

جناب غلام حسین خان بیات فرزند عبدالرسول خان بیات از قریه سرتورگن ولسوالی جغتو ولایت غزنی اند. ایشان فارغ لیسه عالی تجارت اند که متعاقباً به پوهنحی حقوق وعلوم بشری شامل وآنرا موفقانه انجام دادند. و ماستری خویشرا از اضلاع متحده امریکا بدست آورد.

وی در طول دوره ماموریت خویش وظایف سنگین را بدوش داشت اخرین وظیفه رسمي دولتی غلام حسین بیات رئیس تجارت خارجي وزارت تجارت بود. ایشان فعلاً در المان اقامت دارند.

۵۷- نور محمد دلیلی

جناب نور محمد دلیلی ولد دین محمد در سال ۱۳۰۵ خورشیدی در قریه رامك ولایت غزنی دیده به جهان گشودند. تحصیلات ابتدائی را در لیسه امام سید حاجی قریه رامك ولایت غزنی وتحصیلات متوسط خود را در لیسه ابن سینا وتحصیلات عالی را در پوهنحی علوم طبیعی دانشگاه کابل به پایان رسانید. برای دو سال در بخش هواشناسی عازم اضلاع متحده امریکا شد. بعداً در ریاست هواشناسی به حیث مدیر عمومی هواشناسي ایفای وظیفه می نمود. در

سال ۱۳۵۷ به حیث رئیس هوانوردی وتوریزم مقرر گردید. در سال ۱۳۵۸ به حیث معین وزارت ترانسپورت وتوریزم ایفای وظیفه نمود. به تاریخ ۶ جدی ۱۳۵۸ از وظیفه سبکدوش گردید. وی در جریان زنده گی اش سفر های رسمی انجام داده اند. از جمله هند، تایلند، عربستان، شوروی، آسترلیا، ایران، سویس، جرمنی، پاکستان، چین. موصوف به شش زبان دسترسی داشتند: دری، پشتو، انگلیسی، روسی، اردو، عربی. بلاخره در ۱۶ عقرب سال ۱۳۶۱ در کارته پروان ولایت کابل از جانب اشخاص نامعلوم ترور گردیدند.

۵۸- پوهنیار طاهره

پوهنیار طاهره دختر نوروز علی خان در ولسوالی جاغوری مربوط ولایت غزنی در سال ۱۳۳۷ چشم به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی را در مکتب شاهدخت خاتول در کابل و تعلیمات ثانوی را در لیسه عایشه درانی به پایان رسانید. در سال ۱۳۵٤ شامل دانشکده شرعیات دانشگاه کابل و از رشته تعلیمات اسلامی نسوان در سال ۱۳۵۷ فارغ التحصیل گردید بعداً در سال ۱۳۵۸ شامل کدر علمی پوهنحی شرعیات شده که در سال ۱۳۶۲ از پروگرام ماستری دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه کابل سند ماستری را بدست آورد رشته استاد طاهره درایام کارماستری فلسفه میباشد. فعلاً ایشان مصروف تدریس در پوهنحی شرعیات پوهنتون کابل در دیپارتمنت فلسفه وعقیده میباشد.

۵۹- حمیرا سلجوقی

حمیرا سلجوقی بنت برگد عبدالاحمد خان در شهر غزنی متولد شد. وی یکی از اندک زنانی اند که در عرصه سیاست فعالانه قدم نهاد وشوهر با فضیلت اش جناب علامه صلاح الدین سلجوقی را چنان یاری نمود که بارها علامه بزرگ فرمودند که نیم از موفقیت بنده نتیجه ایجاد امکانات و مشوره های سودمند خانم است

محترمه حمیرا سلجوقی سناتور انتصابی دوره دوازدهم پارلمان کشور بودند. وی بعد از حادثه ۷ ثور ۱۳۵۷ آنهم بعد از دو سال راهی خارج کشور شدند وفعلاً درایالات متحده امریکا اقامت دارند.

مسجد حمیرا سلجوقی که بیانگر احساس مذهبی وملی حمیرا سلجوقی است و بنام خودشان مسمی میباشد و در کارته کابل واقع است. ولی افسوس که این مسجد نیز از گزند روزگار در امان نماند و در سال ۱۳۷۲ به ویرانه مبدل گشت.

II- فعالیت عرصه اقتصادی

۱- حبیب الله (خواجه عمری)

جناب حبیب الله خواجه عمری فرزند غلام نبی خان که از علمای معروف دینی ولایت غزنی بودند در قریه ده دوست ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی در سال ۱۳۱۰ دیده به جهان گشود دی تعلیمات ابتدائی را درغزنی وتحصیلات ثانوی را در مکتب اصول تحریر و لیسه تجارت در سال ۱۳۳۰ به اتمام رسانید و در سال ۱۳۳۲ شامل دانشکده حقوق وعلوم سیاسی گردید و ازاین مؤسسه علمی در سال ۱۳۳۶ با اخذ دیپلوم عالی فارغ گردید و از اینکه در دانشکده در بخش اقتصاد و مالیه بصورت تخصصی دروس محوله را پیشبرده بود از طرف حکومت وقت بوزارت مالیه معرفی گردید.

در وزارت مالیه به شعب مختلف مدت ۳۶ سال میشود که بخدمت دولت در پست های عالی ایفای وظیفه نموده پست های چون مدیریت عمومی عواید، مدیر عمومی ریاست تصدی ها، اعضای ریاست تفتیش وزارت مالیه، مدیر عمومی خزائن مرکزی، معاونیت ریاست خزائن وفعلاً از میزان ۱۳۷۲ بحیث رئیس تحلیل مالی وزارت مالیه ایفای وظیفه می نماید.

نامبرده به علاوه تحصیلات رسمی تحصیلات خصوصی در علوم متداوله از قبیل صرف، نحو، منطق، فقه نزد علمای دین دارد.

فصل اول

روحانیون و متنفذین

۱- خنجر خان

شخصیت با نفوذ ولایت غزنه است. ایشان معاصر زمان سلطنت امیر عبدالرحمن اند یکي از خوانین پر آوازه این ولایت به شمار میرفت. دشمني با آزاد خان داشت. امروز قریه قلعه خنجر از اسم او اشتقاق یافته است و اولاده او تاهنوز در قریه قلعه خنجر زنده گي دارند. سال تولد او را هیچ یك از اولادهایش نمیداند.

پسران خنجر خان هر یك عبدالرحیم خان، قادر خان و میر احمد خان اند که دیر زمان خوان خانی پدر را همانگونه گسترده نگهداشتند.

۲- آزاد خان

آزاد خان معاصر سلطنت امیر عبدالرحمن خان است. یکی از پر آوازه ترین خوانین ولایت غزنی به شمار میرفت. ایشان که در اصل از اندر ولایت غزني و در قوم نیز اندر اند به شهر غزنی آمدند.

یادداشت
پیرامون اثر غزنه گنجی از آدم ها

این اثر ارزشمند عصر نوین که توسط محترم پوهنمل سیدمسعود استاد پوهنحی اقتصاد پوهنتون کابل طرح و تدوین شده و موصوف موفقانه توانسته پیرامون مساحل مندرجات اثر خود تحقیق و پژوهش را در بدترین شرایط ناگوار هجرت به ثمر رسانیده از هر جهت قابل ستایش بوده و هم استاد نظر به حسن وطنپرستي که داشته روی مفکوره منطقه خود نگذاشته که مردان دیار غزنه وغزنویان در طی ۱۰۰ سال اخیر فراموش شود و موصوف با خلاقي مفکوره خویش توانسته مردان عصر جدید را در پرتو عرصه های مختلف رزمینده نی شان از خاموشی نجات دهد. طرز فکر و اندیشه استاد پیرامون اثرش که با درایت و شایسته گي این تحقیق و پژهش خویش را در عالم هزارها فرسنگ دور از وطن انجام شده که از ریفرنس دقیق هم اثری نبوده است صرف توانسته مهاجرین هم میهنش روی بیاورد هر دري از در هموطنانش را دق الباب نموده روي اساست اثرش از هموطنانش معلومات خواسته تا اینکه بعد ازیك سلسله تفاهمات مواد دلخواه اثرش را جمع آوری نموده است.باید هم وطنانش بداند که اینکار، کار دشوار و تتحمل ناپذیر بوده که خداوند بزرگ برایش حوصله مندی نصیب نموده تاینکه این اثر موزون غزنه به عرصه انجام رسید. این اثر

۲- پوهنمل داکتر عبدالهادی احمد یار

داکتر عبدالهادی احمد یار فرزند محمد حسین خان در ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی متولد شد. ایشان صنف اول دانشکده حقوق را ترک وعازم المان شدند در آن جا مکتب مسلکی اقتصادی را تعقیب نمودند و در سال ۱۳۵۷ به وطن عودت نمودند نخست در شورای وزیران تقرر یافت. در سال ۱۳۶۱ رئیس فاکولته اقتصاد از جانب شورای وزیران تقرر یافت پست های ریاست بانك ملی و بانك انکشاف صادرات را عهده دار بودند. وی دکتورا خویشرا بصورت غیابی از المان اخذ نمود. دانش اقتصادی داکتر احمد یار درین همکاران پوهنتون زبانزد است و کارآئی بانکی ایشان در بین همکاران بانکی او.

۳- پوهنیار فریده

پوهنیار فریده دختر سید عبدالرشید خان در کابل تولد یافت تعلیمات ابتدائی وثانوي را در لیسه رابعه بلخی کابل و تحصیلات عالی را در رشته اقتصاد در شهر الماتا مرکز قزاقستان به انجام رسانید و به تعقیب آن در کادر علمي پوهنحی اقتصاد دانشگاه کابل تقرر حاصل نمودند. ایشان به منظور تکمیل دوره دکتورا فعلاً در شهر الماتا مرکز قزاقستان تشریف دارند. پوهنیار فریده از علی آباد غزنی میباشد.

٤- سیف الدین مولائی

جناب سیف الدین مولائی فرزند مقام مولائی در سال ۱۳۰۳ در ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی دیده به جهان گشودند. بعد از اختتام تحصیلات ثانوي کارمند وزارت مالیه گردید ایشان مدت ۳۳ سال در وزارت مالیه خدمت نمودند و پست های چون مدیر میدان هوائی کابل، آمر گمرك میدان هوائی کابل، مدیر عمومي تأدیات را پیشبردند اخرین وظیفه جناب سیف الدین خان مولائی مستوفی ولایت چغچران بودند. وی در سال ۱۳۷۳ جهان را پدرود گفت.

٥- عین العابدین (ویژه)

جناب ویژه فرزند غلام محی الدین خان در شهر غزنی چشم بدنیا گشودند. تعلیمات ابتدائي وثانوی در لیسه سنائی ولایت غزنی اتمام نمودند و در سال ۱۳٤۷ تحصیلات عالی علوم اقتصادی را در دانشکده اقتصاد ادنشگاه کابل اکمال نمود. قبل از سال ۱۳٥۷ معاون ریاست عواید وزارت مالیه بود ایشان مدت در گمرکات قندهار و وزارت معادن وصنایع وظیفه اجرا نمود. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

٦- نور محمد خزانه دار

جناب مرحوم نور محمد خزانه دار فرزند غلام محمد خان به گمان اغلب در سال ۱۲۹۷ دیده به جهان گشودند میرزا ورزیده وصاحب قلم بود. بدون تعصب قومی و مذهبی وهمیشه خلاف این

تعصبات صحبت میکرد.

ایشان از اهل تشیع غزنی اند که مورد احترام مردم غزنی قرار داشتند میرزا نور محمد خزانه دار در سال ۱۳۷۲ به عمر ۷۵ سال پدرود حیات گفتند.

۷- محمد امین خزانه دار

جناب محمد امین خزانه دار در ولایت غزنی قریه توغی دیده به جهان گشود و مهمترین وظیفه دولت امانیه را یعنی خزانه دار دارالسلطنه را بدوش داشت و در آن روز این وظیفه معادل ریاست عمومی دافغانستان بانک بود. ایشان قرابت زیاد با خانواده مجددي داشتند وچون شخص رسیده در امور دینی نیز بودند از اینرو مدت زیادی متصدی امور کاری نور المدارس را جانب حضرت مجددی به عهده داشت.

۸- نصر الله خان

نصرالله خان فرزند امان الله خان درشهر غزنی تولد شده. تعلمیات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به پایان رسانید. ایشان در سال ۱۳۵۳ از پوهنحي اقتصاد پوهنتون کابل فارغ گردید. ایشان در وزارت مالیه وظیفه رسمي داشت در سال ۱۳۷۲ وفات یافت ودر غزنی به خاک سپرده شد.

۹- محمد عثمان امانت

محمد عثمان امانت فرزند جناب حاجی فقیر احمد خان در شهر کهنه غزنی تولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در پوهنحی اقتصاد پوهنتون کابل در سال ۱۳۵۲ به اتمام رسانیده است. ایشان فعلاً مدیر در وزارت معادن وصنایع است و در کابل تشریف دارند.

۱۰- عبدالحمید

برادر عبدالحمید فرزند عبدالرحیم در ولسوالی جغتو غزنی متولد شده است. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه استقلال کابل به اتمام رسانیده و در سال ۱۳۵۸ از پوهنحی اقتصاد پوهنتون کابل فارغ التحصیل گردید.

ایشان یکی از ماهرین امور بانکی کشور اند. مدت مدیر عمومی خزانه بانک انکشاف صادرات را عهده دار بودند. فعلاً مدیر عمومی اسناد و ارتباط بانک انکشاف صادرات اند.

۱۱- سید برات علی

محترم سید برات علی خان نیز از جمله بانکران خوب اند فعلاً در بانک ملی ایفای وظیفه میکند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی انجام داده اند و در سال (۱۳۶۵) از پوهنحی اقتصاد فارغ التحصیل گردیدند.

۱۲- سهیلا خواجه عمری

سهیلا خواجه عمری دختر حبیب الله خواجه عمری در کابل در سال ۱۳٤۳ متولد شدند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سوریا کابل اتمام نموده اند و در سال ۱۳٦٤ از پوهنحی اقتصاد فارغ گردید. ایشان کارمند مدیریت عمومی قروض (دافغانستان بانك) بودند به زبان انگلیسي خوب تکلم میتوانند فعلاً در سازمان ملل متحد در شهر مزار شریف مصروف خدمت است.

۱۳- شکیلا خواجه عمری

شکیلا خواجه عمری دختر حبیب الله خواجه عمري در کابل تولد شده اند تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل انجام داده و از پوهنحي اقتصاد پوهنتون کابل سال ۱۳٦٦ فارغ شدند در بانك پشتنی تجارتی ایفای وظیفه میکند.

۱٤- نظیفه

نظیفه دختر عبدالجلیل خان در شهر غزنی متولد شدند. تحصیلات عالي را در دانشکده اقتصاد، دانشگاه کابل به اتمام رسانیده است و به تعقیب آن در ریاست اطاق هاي تجارت افغانستان مشغولیت رسمی داشتند. در سال ۱۳۷۰ راهی خارج کشور گردید. فعلاً در خارج کشور اقامت دارد.

۱۵- سید حسن

جناب سید حسن خان در غزنی متولد شده. تحصیلات عالی را در پوهنحی علوم طبیعی به انجام رسانیده است. ایشان فعلاً در بانک انکشاف صادرات مصروف خدمت ویکی از فعالین اقتصادی در امور بانکداری میباشد.

۱۶- محمد حسن جاهد

الحاج محمد حسن خان جاهد فرزند عاشور خان در شهر غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی و تحصیلات را در کورس های تریننگ هوائی به اتمام رسانیده. جناب محمد حسن خان جاهد الی سال ۱۳۷۱ معاون فروشات شرکت هوانوردی آریانا بودند. فعلاً ٦۰ بهار عمر را سپری می نمایند. ایشان در هندوستان دو مراتبه که مرتبه اول دوسال و دوره دوم برای مدت ۵ سال در نماینده گی شرکت آریانا ایفای وظیفه نمود. همچنان برای دوسال به ایتالیا تشریف داشتند وهفت بار بزیارت کعبه شریف نایل آمدند. فعلاً در اسلام آباد اقامت دارند.

۱۷- نور الله سکندری

محترم نور الله سکندری در قریه رباط غزنی متولد شده. ایشان از بزرگترین تاجران ساحه تجارت سگریت اند. نماینده گی ایشان هم اکنون در شهر پشاور در سعادت مارکیت قرار دارد خود شان در

خارج کشور تشریف دارند.

۱۸- حاجی ابراهیم غزنیوال

حاجی ابراهیم غزنیوال فرزند احمد علی خان در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی در سال ۱۳۱۳ دیده به جهان گشودند. ایشان سالیان دراز است که در ساحه جاپان، اضلاع متحده و اروپا در تجارت مصروف اند. و در عرصه تجارت تجارب فراوان اندوخته اند. فعلاً در شهر پشاور مقیم میباشد.

۱۹- حاجی نعیم غزنیوال

حاجی نعیم غزنیوال فرزند حاجی ابراهیم غزنیوال در شهر غزنی در سال ۱۳۳۳ متولد شده اند ایشان در پهلوی پدر یکی از ستون هاي تجارت ولایت غزنی را تشکیل میدهند. فعلاً در شهر پشاور مقیم است.

۲۰- حاجی چمن

حاجی چمن خان فرزند خیر محمد خان در سال ۱۳۰۸ در غزنی متولد شده گرچه امروز حاجی چمن خان در ساحه انتیك فروشی شهرت یافته ولی شهرت شان در تجارت که از دیر زمانی است به آن دست یافته میباشد. ایشان فعلاً در پشاور اقامت دارند.

۲۱- حاجی برات

مرحوم حاجی برات خان در غزنی متولد شده اند ایشان از تاجران اولی اند که به مقیاس بزرگ دست به تجارت زد. ساحه کار شان در امور تجاری انواع تیزاب ها و نگین بود. ایشان در کابل وفات یافتند. فرزند ایشان حاجی عبدالقادر خان نیز پیشه پدر را تعقیب نموده فعلاً در پشاور مقیم است.

۲۲- حاجی صاحب جان

حاجی صاحب جان فرزند خیر محمد خان در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد از تاجران سابقه دار کشور به حساب می آیند.

۲۳- حاجي بهادر خان

حاجی بهادر در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شده. از تاجران شناخته شده ولایت غزنی است ساحه کار حاجی بهادر خان تجارت پوستین اند.

۲٤- حاجی اختر محمد خان

حاجی اختر محمد خان در قریه روضه مرکز ولایت غزنی متولد شد ایشان نیز از تاجران خوب ولایت غزنی به شمار می آیند.

۲۵- حاجی محمد انور

مرحوم حاجی محمد انور یکی از تاجران ورزیده کشور بود که سالیان زیادی به تجارت اشتعال داشت پسر مرحوم حاجی محمد انور حاجی جمعه محمد است که فعلاً نیز به تجارت مصروفیت دارد.

۲۶- حاجی شیرین

مرحوم حاجی شیرین خان درقریه بهلول مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت. بعداً یکی از تاجران گرانمایه ولایت غزنی به حساب آمد ایشان در اواخر قدرت ظاهر شاه وفات یافتند.

۲۷- مرحوم حاجی گلاب خان

حاجی گلاب خان در قوم نیازی اند و در قریه بهلول متولد شده. یکی از تاجران ورزیده ولایت غزنی بود در اواخر قدرت ظاهر شاه پدرود حایت گفت.

۲۸- نور محمد خان بزاز

جناب نور محمد خان بزاز فرزند شیر محمد خان در قریه بهلول مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. یکی از چهره های شناخته شده ولایت غزنی در عرصه تجارت منسوجات بود. وی در سال ۱۳۵۳ زندگی را پدرود گفت.

۲۹- حاجی محمد سرور

حاجی محمد سرورخان فرزند غلام حیدر خان در شهر غزنی متولد شد. از جوانی دست به فعالیت در ساحه بزازی زد. و امروز یکی از بزازان خوب ولایت غزنی میباشد.

۳۰- حاجی کبیر

حاجی کبیر فرزند وکیل سلطان خان در غزنی متولد شد. از تاجران خوب ولایت غزنی به شمار می آیند. در پشاور تشریف دارد.

۳۱- عطا محمد زیارمل

محترم عطا محمد خان فرزند آقا محمدخان در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به اکمال رسانید. تحصیلات اقتصادی را در انستیتوت اداره صنعت کابل به پایه اکمال رسانید و در وزارت تجارت منحیث کارمند تقرر یافت.

اخرین وظیفه رسمی که ایشان به آن مصروف بود معاونیت ریاست عمومی ارزاق بود موصوف در ساحه تجارت یکی از ماهرین تجارت اند. فعلاً در خارج کشور اقامت دارد.

۳۲- عزیز احمد حازم غزنوی

محترم عزیز احمد فرزند آقا محمد خان در سال ۱۳۳۶ در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی به درجه عالی به

تشویق آمدن در مناطق غیر پشتون نشین در زمان سلطنت امیر عبدالرحمن یکی از رکن های اساسی سیاست داخلی بشمار میرفت. منطقه که آزاد خان در آن مسکن گزید، به قلعه آزاد خان شهرت یافت وي دشمنی علنی با خنجر خان داشت که پنهان نمودن آنرا شرم میدانست. اولاده او بعداً خصوصیت تاجکان غزنه گرفت. رفته رفته زبان دری را اختیار نمودند تاحدی که امروز همه آنها خویشرا تاجك میدانند.

۳- حبیب الله خان

مرحوم حبیب الله خان از مهاجرین شکارپوری مومند است که در زمان امیر شیرعلی خان از جلال آباد فرار وبه غزنی اقامت گزیدند. قلعه حبیب الله از اسم ایشان اشتقاق شده است. فرزندان حبیب الله خان به چهار میرسد. که هر چهار آن منزلت زیادی در زمان امیرعبدالرحمن بدست آوردند یکی از پسران موصوف متصدی امور اموال شهزاد عبدالرحمن بود که بعداً روي آن صحبت خواهیم کرد ایشان در قلعه پس حصار وفات کردند و همانجا دفن است.

٤- میرزا فیض الله خان

میرزا فیض الله خان یکی از پسران مرحوم حبیب الله خان جناب میرزا فیض الله خان است که خلاف سه برادر دیگر مسلك میرزائی به ذوقش خوش آمد و از خدمت نظام سرباز زد ایشان میرزا

اتمام رسانید و تحصیلات عالی را در سال ۱۳۵۹ در دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل انجام داد. متعاقباً الی سال ۱۳۶۷ در بخش اقتصادی صدارت اعظمی ایفای وظیفه نمودند.

موصوف فعلاً در عرصه تجارت مشغول کار است حازم غزنوی در پهلوی مصروفیت های تجاری علاقه فراوان به شعر و ادب و موسیقی دارد. وی نگارنده این اثر را در نوشتن اثر ادبی نگرشی بر شعر و ادب غزنی درقرن اخیر همکاری فراوان نموده است.

۳۳- محمد حیدر غزنیوال

جناب محمد حیدر غزنیوال متولد شهر غزنی یکی از تاجران خوب کشور است. وی تعلیمات ابتدائی و متداوله را در شهر غزنی فرا گرفت. در جوانی به تجارت پرداخت. شرکت وارداتی وصادراتی وینوس را ایجاد نمود که از اعتبار خوب برخوردار گردید. فعلاً در المان سوپر مارکیت وینوس را افتتاح نموده است. وی کدام رابطه فامیلی با حاجي ابراهمي غزنیوال ندارد.

۳٤- حاجی محمد انورخان بزاز

جناب حاجی محمد انورخان فرزند محمد یوسف خان در مسجد مفتی شهر غزنی متولد شد. وی یکي از تاجران خوب وسرشناس ولایت غزنی به شمار میرود در ضمن یکي از زمینداران بزرگ ولایت غزنی نیز میباشد. فعلاً یعني سال ۱۳۷۳ که کم و بیش ۹۵ بهار عمر شان سپری میگردد. هنوزهم با فرزندان خویش یکجا به تجارت

منسوجات معروف است. مغازه بزازی در شهر غزنی دارد که از شهرت خوب بر خوردار است.

۳۵- عبدالرازق خان

جناب عبدالرازق خان فرزند عبدالاحد خان متولد سال ۱۳۳۳ شهر غزنی، تعلیمات ابتدائی وثانوي خويشرا در کابل ليسه غازي و تحصیلات عالي را در دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل در سال ۱۳۵۷ به اتمام رسانید. وی وظایف زیادی را در وزارت مالیه بدوش داشت. فعلاً مدیرعمومی کنترول معاونیت اداری ریاست پوهنتون کابل میباشد.

۳۶- سید رجب علی خان

جناب سید برات علی خان از قریه ککرك ولسوالی جغتو ولایت غزنی است. وی تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی را در ۱۳۶۰ دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل به انجام رسانید. در وزارت پلان تقرر یافت ویکی از کارمندان شایسته این وزارت است. فعلاً در کابل تشریف دارند.

۳۷- غلام محی الدین خان

جناب غلام محی الدین خان فرزند محمد اکبر خان یکی از اشخاص صاحب کرسي دولتی انوقت ولایت غزنی است ایشان مامور گمرك «تل» بودند که درسال ۱۳۲۸ بعمر ۲۳ سالگی جهان را وداع گفت.

فصل چهارم

شاعران و نویسنده گان

خواجه محمد غزنوی

حضرت خواجه محمد غزنوی در قلعه نو، خواجه روشنائی، شهر غزني متولد شده اند. ایشان یکی ازپیشوایان طریقه نقشبندیه شریف در ولایت غزنی اند جناب خواجه محمد غزنوی خلیفه طریقه نقشبندیه شریف بعد از خویش دو خلیفه را معرفی کرد خلیفَه معما غزنوی و خلیفه عبدالملك که هردو از بزرگان تصوف اند حضرت خواجه محمد غزنوی باوجود عدم داشتن سواد، نه کتاب به گونهء آثار گرانبها نوشتند. چهار اثر از جمله آثار حضرت شان اقبال طبع یافته اند.

آثار چاپ شده حضرت خواجه محمد غزنوی عبارت اند از:

۱- گلشن وحدت

۲- سوال السالکین وجواب الطابعین

۳- پند نامه شیخ

٤- حسب نامه بنی آدم

کتب دیگر حضرت خواجه محمد غزنوی در مورد تفسیر حروف مقطعات است که تا هنوز کسی جرئت به طبع آن را نه نموده است. به

نظرم جالب تر از همه این خواهد بود که جناب شان باوجود عدم سواد چگونه توانستند نه اثر را ایجاد نمایند که هر یك از دیگرش بهترتر است. برحق چنین خلیفه طریقت میتوانست شخص چون معما غزنوی را به مریدی گیرد و او را در راه اش رهنمونی کند.

۲- معما غزنوی

یکی از بزرگترین خلفای طریقه نقشبندیه شریف در ولایت غزنی در زمان قدرت امانیه است. ایشان شاعر خوب و پر آوازهء است که نه تنها درولایت غزنی بل ازتمام کشور ازعزت فراوان برخوردار اند.

حضرت معما غزنوی در شهر غزنی چشم بدنیا گشوده اند. و در جوانی عشق با خدا را در وجود خود احساس کردند و آنرا در قالب شعری گنجانیدند. راهیان حق در زمانش و ت ایندم اشعارش را همه در ذکر پروردگار هردو جهان است زمزمه میکنند و چراغ خانقاه را گرم میدارند ایشان بعضی اوقات به رباب گلزار گوش میدادند و آغاگل ربابي برایشان رباب می نواخت.

اثر مشهور حضرت معما غزنوی بنام گلزار وحدت نزد بسیار از ارادت مندان وجود دارد.

اینك دو قطعه از نمونه کلام

یارب زخواب غفلت بیدار کن تو ما را
مخمور و سرگردان ام هوشیار کن تو ما را
گفتا زجام وحدت هرکس که یاد تو شد
دیدار حق بیندهم نور مصطفی را

تا کی به خواب غفلت باشی به تن پرستی
برخیز بنده گی کن در صبحدم خدا را
هر صبحدم عاشق خوناب .دیده اینروز
در نقد وناله آرد مرغان صبحگاه را
یارب اگر نخواهی از درگاه ات مراتی
امید دیگرم نیست جز روضه، صفا را
باد صبا گذر کن سوی مدینه امروز
عرض وسلام ما گوی سلطان انبیا را
چشم غایتت را بکشا سوی ما بین
بهری خدا گذر کن جرم و گناه ما را
دریای رحمتت را یارب به جوش آور
از بنده گان عاصی میشویم تسولر را
یارب بروز عشر زیر لوای احمد
انجا سفیدگردان روی سیاه ما را
گفتا به روز عشر هرکس حساب دارد
انجا ببین معما جود وعطا ما را

ای دل ترا به عمر دمی اعتبار نیست
غافل میشو که گردش گیتی قرارنیست
گر سال ها تو خسرو خاقان چین شوی
تخت و بخت و دولت تو پایدار نیست.

غافل مشو ساعتی از ذکر حق مدام
باذکر حق بکوش که روزی سمار نیست
گرگ اجل که عمله کند میدرد ترا
هوشیار باش گرگ اجل اشکار نیست
جان ها ز وقتی زتن جدا شود
یك ساعتی ترا به خانه اعتبار نیست
وقتی که شستشو کندت به آب گرم
جز جامه سفید ترا در کنار نیست
وانگاه ترا بر مرکب چوبی کنند سوار
ازخانه تا به گور ترا واگذار نیست
وقتی در لحد نهند مرده ترا
یك ساعتی به خاك تودارونه دار نیست
آیند دو شخص بهری سوال تو در لحد
اندر لحد که ترا یارو دار نیست
یا گرز آتشین بزند بر سرت چنان
اندم به جز خدا ترا غمگسار نیست
در بهار روز عمر به دنیا مشو غرور
ترس عذاب گور ترا اشکار نیست
دل بسته مکین توبه فرزند و مال وجاه
بعد ازسه روزنام توبه پنج وچهار نیست
امروز که تو اشك معما کنی روان
فردا مگر به اتش دوزخ اشکار نیست

۳- شریندل شرین غزنوی

حضرت استاد شریندل شرین غزنوی فرزند تاج محمد خان در قریه ارباب ها مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به دنیا گشودند. ایشان علوم متداوله روزگار را نزد علما آموختند. در جوانی قریحه شعری در وجود مبارك شان جوانه زد و اولین شعر ها را سزوارند.

جناب شرین غزنوی، شاعر گرانمایه است که متأسفانه کمتر به آن توجه شده است. ایشان که هزاران بیت سروده اند با وجود یادهای کوتاه اندك که از ایشان صورت گرفته نتوانسته است. معرف اصلی شاعر گرانمایه ما گردد.

شرین غزنوی دارای ۱۷ دفتر شعری است که به گفته خودشان مشتمل بر ٦۳ هزار بیت است. ایشان در سال ۱۳٦۳ به ولایت کابل تشریف آوردند و در سرای غزنی کابل اقامت نمود. ودر همانجا زندگی را پدرود گفت. با مرگ شیرین کام ها تلخ گردید ولي شعر شرین همیشه در معافل شرینی خواهد بخشید. مرگ شرین در سال ۱۳۷۱ هفتم سنبله اتفاق افتاد.

کلام‌شاعر

چشم‌مست

چشم مستش از نگاهی گر خرابم میکند
خنده لعل لبش با آب وتابم میکند
گرچه من سر گشته ام از مهر رویش زره ولو
زره پرور لطف او چون افتابم میکند

آب گردم چون زشرم نارسای های خود

غوطه ور در بحر خود بی حسابم میکند

میکشد مرا دما دم از صحبت ستوی خویش

از زلال وصل خوشتر کام بابم میکند

گاه میسوزد مرا در آتش هجران چوشمع

گاه دو زلف خویش در گردن طنابم میکند

پست اگر رفتم به خاك درگه اش از نیستی

از نوازش های خود مالك رقابم میکند

گر زمن صادر شود تقصیری از سهو و خطا

آن خطا را عفو و منظور هوابم میکند

چون تواضع از سر صدق وصفا پیش کردم

صاحب توقید نزد شیخ وشابم میکند

چون بذکر نام شرین کنم کاروزبان

از و نور فیض واحسان کامیابم میکند

وعده نیك

خدمت جامعه را دعوی ناحق کردند

فعل بد با سخن نافعه ملحق کردند

وعده نیك بدادند و بکردند بدی

روز گفتند و بمردم شب مطلق کردند

شرح دارند بهم مژده پیوند ضمیر

پس بریدند دل زهمدگر وشق کردند

بستم رشته پیوند بریدند ز دوست
عشق تعلیم خود ازخصم چومشق کردند
پوست از خلق کشیدند بصد مکروفریت
دل سیاه جامه زتلویر خود ارزق کردند
نه معادن بکشیدند نه سرچشمه نفت
نه وطن راست به سرسبزی رونق کردند
غم خور خورده و گفتند غم خلق خوریم
خلق را در بدرو گشنه وخلق کردند
راست کردند بخود منزل ودکان سرای
کام را با سخن خام معلق کردند
هم پول رشوه گرفتند هم انعام و معاش
نیك نائی وکلا به جامه ابلق کردند
تا یکي خامه شد آباددوصد خانه خراب
خون صد قافله اغماض بنا حق کردند
خون خلق بمیکدند چون افعی بنفش
بهر خود پرده و کلکین و سرادق کردند
عالمی را بنشاندند بخاکستر غم
بخود ایوان و سر اطاق و مروق کردند
غم ندارند که خلقیست به ارزن محتاج
چوب و شیرین دهن ازشکروقندق کردند
کار خود کرده سر انجام به فرموده نفس
کار مخلق خدا ضبط لق و دق کردند

به غلط نام نکوئی نبرد کسی «شرین»
بد کسان ابدی شهرت فلزق کردند

٤- منشی علی احمد خان شالیزی

منشی علی احمد خان سایزی برادر عبدالستار سایزی معاون صدر اعظم و وزیر داخله کابنیه محمد هاشم میوندوال در قریه سایز مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود او منشی شاه امان الله خان بود و در دربار شاه قربتی قابل وصفی داشت. قلم بدست نستوه بود و در شعر و ادب سالیان درازی قلمفرسائی نمود. اواز جمله قلم بدستان کشور بود که تا اخرین نفس از جاده های شعر بیرون نشد و هر لحظه داشتنی تازه، از نظم و نثر به ادبیات زبان فارسی دری میداد. آثار منشی علی احمد خان سایزی درخور ستایش فراوان است.

٥- علامه استاد غلام جیلاني جلالی

استاد گرانمایه وعلامه روزگار جناب استاد غلام جیلانی جلالی در قریه شهزاده گان مربوط مرکز ولایت غزنی در سال ۱۲۷٦ دیده به جهان گشود، تعلیمات ابتدائی را نزد پدرش مولوی عبدالستار خان که خود یکي از دانشمندان عصر خود بود، فرا گرفت و آموزش علوم دینی را نزد علماي معتبر زمانش به انجام رسانید.

جناب علامه جلالی در جوانی در جاده های شعر و ادب گام برداشت و با استعدادیکه داشت به زودی از نام آوران ادبیات کشور

ورزیده و یکی از زمینداران و متنفذین قلعه پس حصار غزنی به شمار میرفت معاصر سلطنت امیر عبدالرحمن و حبیب الله خان است. در قریه قلعه پس حصار غزنی وفات یافته و در همانجا دفن است.

۵- میرزا محمد ایوب خان

میرزا محمد ایوب خان فرزند میرزا فیض الله خان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی متولد گردید. ایشان معاصر سلطنت امیر حبیب الله خان و امیر امان الله خان لور وي پدر جنرال محمد یعقوب خان و پدرکلان تورن جنرال محمد یونس خان است ایشان یکی از پر نفوذ ترین شخصیت مرکز غزني را در زمان حیاتش میساخت.

۶- مولاداد خان

جناب مولاداد خان فرزند شیر محمد خان در شیلگر قریه یعقوب ولایت غزنی متولد شده اند ایشان از خوانین بزرگ شیلگر بودند که در راه استرداد استقلال کشور با انگلیس ها جهاد نمود. اسم این مرد بزرگ راه استقلال در منار علم وجهل کابل که در زمان سلطنت امان الله خان اعتمار گردید درج است. ایشان در قوم اندر اند. جناب مولاداد خان در شیلگر وفات یافت و به خاك سپرده شد.

گردید. وی بعد از چندی به شغل مقدس مدرسی رو کرده ونخست در دارالمعلمین عالی کابل و سپس در دانشکده های حقوق و ادبیات دانشگاه کابل به حیث استاد شامل خدمت گردید. نباید فراموش کرد که جناباستاد جلالی در هنگام افتتاح بند سراج غزنی توسط شاه امان الله مدیر مکتب غزني بود.

علامه استاد غلام جیلانی جلالی مورخ، ادیب، شاعر وروزنامه نگار برجسته کشور است که فرهنگ و فرهنگیان کشور هیچگاه او را به باد فراموشی نخواهند سپرد.

تحقیقات و پژوهش های وی در آثار پر بهای کلاسیك ادبیات غنامند میهن ما، و بخصوص مطالعات دقیق و عمیق او در آثار حکیم سنائی غزنوي شاعر وعارف نامی خراسان زمین از ارزش زیادی برخوردار است. اینان شاعر عزیزیست که احساس اش را در قالب شعر چنان بافته است که گوی حوادث در شعر خود سخن میگوید. این احساس در چندین مجموعه شعری که از استاد باقیست به وضاحت مشاهده میشود. استاد جلالی در پهلوی تاریخ نگاری، شاعری و نویسنده گی از پیشگاهان عرصه مطبوعات و روزنامه نگری بوده و در این راستا نیز کارهای ارزشمند و پر بهائی انجام داده است. وی سالیان دراز متمادی مسئولیت انتشار روزنامه سنائی را که در شهر غزنی اقبال چاپ می یافت بدوش داشته. او از جمله بنیانگذاران واز شمار اعضای برجسته انجمن ادبی کابل می باشد. وی با کار خستگی ناپذیر مدتی امور تدوین آریانا دایرة المعارف را به شایستگی انجام داد.

آثار پر بهائی که این قلمپرداز توانا از خویش به یادگار گذاشته است این را میتوان بر شمرد.

۱- غزنه وغزنویان -۲- آثار و متروکات آل ناصر غزنین -۳- چهار اثر نایاب سنائی عقلنامه، عشقنامه، بهرام و بهروز و کارنامه بلخ -٤ تحشی و تعلیق -٥- سرنوشت شاعر -٦- جغرافیای طبیعی افغانستان -۷- سیاحت نامه ابن بطوط (ترجمه از عربی) -۸- فلسفه ابن سینا -۹- مقام ادب و ادبا در حیات بشر -۱۰- مدنیت اسلامی اندلس (ترجمه از عربی) -۱۱- اردبیات پشتو و مقایسه آن با ادبیات عرب -۱۲- تاریخ مختصر مصر -۱۳- رساله علم صوت -۱٤- دپشتو ادبیاتو تاریخچه.

همچنان یکتعداد از آثاری که اقبال چاپ نیافته است نیز از نویسنده در دست است که از بعضی آن نام می بریم: ۱٥- برمکیان بلخ -۱٦- تاریخ هرات قبل از اسلام -۱۷- تاریخ هرات دورهء اسلامی -۱۸- تاریخچه ستون و تتبعات فارسی -۱۹- اصول فلسفه جدید (ترجمه ازعربی) -۲۰- دپشتو ملی ادب او موسیقی -۲۱- پشتو لندي -۲۲- پشتو لغتونه -۲۳- تاریخچه افغانستان و شعر آن -۲٤- محاکمه سقراط -۲٥- مجموعه اشعار پشتو -۲٦- مجموعه اشعار دری.

جناب علامه استاد غلام جیلانی به زبان هاي خارجی چون اردو، انگلیسی، عربی، ترکی تسلط و احاطه داشت.

بالاخره استاد عزیز ا در سال ۱۳٥۹ در حالیکه ۸۳ بهار پر بار عمر را سپری نموده بود جهان را وداع گفت.

نمونه کلام

اجابت گوهر ناسفته مانداى اشك تدبیری
حذا را چارهد نومیدي دلاري ناله تاثیری
مقام دولت بر سر پایه ... راز ونیاز ماست
کجا برق نفس انجا رسانده آه دلگیری
زلیخا رانصیب ازعشق یوسف چیست دستورش
کزین خواب پریشانی نیست جز افسانه تعبیری
ازاین صحرا نوردی نیست حاصل جز گرفتاری
که مجنون ساخت آخر در غم لیلی به زنجیری
شهید تلخ کام عشق شرین کام نتوان شد
نداده خون بها فرهاد جز نقل دساتیری
در این گلشن به خود ورزیده مرغ بی پروبالم
به پای گل اگر زحمت کشی بیهوده تقریری
برای دوست اگر مشت پرکاهم بکار آید
روم در حلقه دامش سپارم تن به تقدیرم
قبول خاطر صافی ضمیران وي ننمود
شکست رنگ عاشق در دل آئینه تاثیری

۶- مولاناعبدالروف آزاد الکلام باقی غزنوی

مولانا عبدالروف آزادالکلام باقی غزنوي شاعر ورزیده و گرانمایه ولایت غزني و زبان فارسی دری است. ایشان در شهر غزنی در یك خانواده روشن در سال ۱۳۲۶ ق پا به عرصه وجود گذاشت.

پدرش جناب قاضی ملا احمد خان قاضی القضات دوره امانیه که شرح شان درصفحات قبلی آمده یکی از صاحب قلمان عصر خود بوده است. اشعار مولانا عبدالروف آزاد الکلام باقی در اشکال مختلف شعری سروده شده است که از پختگی خاصی برخوردار است. او از ۱۳۰۰ تا ۱۳۱۲ خورشیدی در مسجد جامع ملا محمود در کابل خطیب و تدریس نموده و متعاقباً مفتی محکمه ابتدائیه ولایت غزنی وبعداً هم قاضی محکمه ولسوالی قره باغ تقرر یافت.

از جبه تا به عارض گلگون عرق چکید
از چشم مرا اشك برنگ شفق چکید
شهباز قدس تا به فضای قدم رسید
از خورن جود مانده بود از طبق چکید
خط غبار صحف روی ترا چو دید
از لوح مهر شمسه بروی ورق چکید
باقی زگفتگوی خموشی پسند شد
در درس ماه فکرت ما این سبق چکید

ویك نمونه از رباعیات

ای آنکه جمال تو جمیل است بسی
بر حسن جمیل پی نبردست کسی
تا مهر و خیالت بدوسه جاه کرد
جز عشق توام نیست هوا وهوسی

۷- داکتر امیر محمد اثیر

داکتر اثیر فرزند میر علی خان در شهر کهنه غزنی در سال ۱۲۹۳ خورشیدی تولد گردید. تعلیمات ابتدائیه را در غزنی و تعلیمات عالی را در شهر کابل در دانشکده طب بپایان رسانید. و در شهر مزار شریف و هرات منحیث سرطبیب ایفای وظیفه نمود.

مرحوم اثیر صاحب بیشترین فعالیت های خودش را در عرصه ادبیات کشور دارد. که بدون شك نمیتوان فراموش کرد. عرصه مشخصه تحقیقات موصوف در ادبیات در بخش بیدل شناسی بود، ایشان از جمله بیدل شناسان ورزیده و پیام کشور اند.

از مرحوم اثیر صاحب آثاری چون «شرح طور معرفت بیدل» مجموعه اشعار عرفان مقدمه علم منطق و غیره باقیست.

اشعار و مقالات ایشان در اکثر مجلات و روزنامه های کشور اقبال چاپ را یافته اند. جناب دکتور اثیر صاحب در سال ۱۳٦۰ دیار فانی را ترك گفته اند. روحش شاد باد. وزیارت شان در قول آبچکان کابل واقع میباشد.

جمله عالم چون خیالات ضمیر
نقش می بندد به انسان کبیر
آن حقیقت واحد اندر اعتبار
شامل کثرت چو اعداد شمار
از یکی منشاء درخشنده چو نور
نسبت کثرت گرفت از قرب دور

شد مقید جمله از مطلق بیرون
نسبت است اندر میانه رهنمون
نیست اینجا ابتداء و انتها
هرکدام در ذات خود لا انتهی
جزو فرد اجزای کل عالم است
قابلیت لیك در اینجا کم است
جز وها باشد همه مجموع کل
هرگلی اینجا بهاری کرده گل
از مقید تا به مطلق در جهان
در نهاد آدمی گشته نهان
وسعتش بیش از حدود کائنات
فارغ است این عالم از قید حیات
ازیك جانب به حق شد منتهی
وز دیگر جانب زقید آمد تهی
میرسد اینجا چو نفع این جان پاك
میرود در مطلق از قید حیات
اصل ماند فرع میگردد زوال
نقص . خیزد هرکجا ماند کمال
کي به بحر از قطره باشد آگهی
کی زیك نسبت شود دریا تهی
طور خاصی دارد هر نسبت به حق
زان مقید را بود روح ورمق

من کجا و نسبت حق در کجا
من چراغ باشم کجا باشد خدا

۸- عبدالاحد عشرتی

جناب استاد گرامی عبدالاحد عشرتی فرزند غلام حیدر در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشوده اند. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی و تحصیلات عالی را در پوهنحی شرعیات پوهنتون کابل اتمام رسانیده اند. سال تولد شان ۱۳۱۰ قید است.

عبدالاحد عشرتی وظایف چون مدیریت مسؤل مجله الفلاح، عضو ریاست امور قانون گذاری، معاون لوی حارنوالی، معاون ریاست قضایای حکومت وغیره پست های رسمی را عهده دار بود. اخرین وظیفه که تا هنوز به آن ادامه داده اند رئیس اکادمي علوم افغانستان اند که در سال ۱۳۷۲ به آن انتصاب گردید. ایشان سفر های به مصر، ترکیه، عربستان صعودی، لبنان، کویت، عراق، هند وایران نموده و عمری هم در پاکستان بوده اند.

عبدالاحد عشرتي شاعر و نویسنده توانا کشور است که بیشتر از ۱۵۸ مقاله و اثر را برشته تحریر در آورده و رساله های متعددی دارد. از جمله ۷۹ آن اقبال چاپ یافته اند.

بعضی آثار عبدالاحد عشرتی

۱- خلوتگاه راز، ۲- سید جمال الدین افغانی و ماسونیه، ۳- قانون گذاری در اسلام و کمونیزم، ٤- شیوه های پخش

نصرانیت، ۵- ساحل نجات شعر، ٦- مسیحیت چیست؟، ۷- آرامش و اطمینان روحی (ترجمه)، ۸- تاریخچه عداوت شیطان با آدم علیه السلام (ترجمه)، ۹- اعتماد بر خویشتن (ترجمه) از عمرات الحق، ۱۰- چگونه میتوان محبوب همگان شد (ترجمه) از عمرات الحق، ۱۱- اصول فقه در دو جلد (ترجمه)، ۱۲- رسائل امام حسن البناء (ترجمه)، ۱۳- نظام اقتصادی در اسلام، ۱٤- دین اسلام کفیل سعادت بشر است، ۱۵- تصوف یا وادی گمگشتگان، ١٦- قضاء در اسلام و کمونیزم، ۱۷- از زیبایهای قرآن و ۱۸- حقوق زن در اسلام (تالیف وترجمه)

بهار خونین

بهار امد ز دامان سحر سیماب مي بارد
ز چشم نرگس شهلا خمار ناب می بارد

زوادی بدخشان تا به سیستان و هریرودش
ز ابر بهمنی آتش به جای آب می بارد

نوای عندلیبان قصه ها از مرگ جانسوز است
ز چشم آبشاران نالهء بیتاب می بارد

ز غزنی جز صدای بوم و پر ناید بگوش من
مگر انجا ز گردون فتنهء اسباب می بارد

بهار آمد برنگ کشتگان این وطن دیدم
ز داغ لاله خون ریزد غم اجاب می بارد

مزارستان خونین است گل وگلشن دراین وادی
بدشت وکوه وصحرا دجلهء خوناب می بارد

بهار آمد ولی ما را بهار اشك و خون دادند
سرشك غم زچشم زهره و مهتاب می بارد

طرح نو

درد دل را نتوان پیش کسان یاد کنم
چارهء نیست به جز آنکه ترا یاد کنم
بنده را جز سر تسلیم نباشد هنری
خجلتم می برد از خویش که بیداد کنم
زندگی بستهء اوهام و خیال است و جنون
طرح نو سازم و فکر دیگر ایجاد کنم
فرصت هستی من نیست به جز این نفسی
کی توان یاد گل و گلشن وشمشاد کنم
گر نشیند بکف پای تو خاکم روزی
چشم امید همین است که دلی شاد کنم
بر مزارم گذری گرزرهء مهر ووفا
شر این نعمت و آن لطف خداداد کنم
بعد ازاین عهد من وکعبهء مقصود همین
(زیر دیوار تو بنشیم و فریاد کنم)

۹- امان الله پروانه

جناب امان الله پروانه درقلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشوده اند. شاعر و ژورنالست ورزیده کشور

ولایت غزني اند ایشان مدت زیاد مدیر مسئول روز نامه پروانه بودند که در آن سهم فعال بیشتر از خود شان بود. این روزنامه که سراپا انتقادی بود مورد تاخت وتاز حکومات سابق قرار میگرفت ولی پروانه همیشه پروانه وار وطن را دُوست داشت و از شعله تباهی وطن میسوخت.

نوشته های امان الله پروانه وزین و زیباست که میتواند ساعت خواننده را سرگرم نگهدارد ایشان هنگامیکه در غزنی تشریف داشتند شعری در مورد بلدیه سروده بوّدند که اکثر از اشخاص مسن ولایت غزني آنرا به یاد دارند. نسبت عدم دسترسی به ادرس ویا آثار جناب پروانه نتوانستم نمونه کلام این فرهنگي خوب را عرض کنم.

۱۰- خیرمحمدمفتون نقشبندی (ملاملنگ)

جناب حضرت خلیفه خیر محمد مفتون در سال ۱۲۹۶ در قلعه یعقوب که مشهور به قلعه آشور ناظر که به فاصله یك فرسنگ جانب جنوب شهر کهنه غزنی و متصل شهر نو قریب میدان هوائی غزنی است تولد شدند. ایشانمرید خلیفه مصفا اند. تا هنوز از جناب شان شانزده جلد کتاب باقیست.

۱- سر انسان، ۲- دیوان شمس الوحدت، ۳- مخمسات، ٤- نسخه نقطهء راز دل، ٥- نور الوحدت، ٦- مثنوی جلوه عشق، ۷- مسنوی شرح الهامات حضرت شیخ عبدالقادر جیلانی، ۸- مکتوبات، ۹- پرتو نورعشق، ۱۰- نغمه عشاق در نوای عشق، ۱۱- خیر الکرامات فی کشف المقامات، ۱۲- مثنوی نوای عشق، ۱۳- رساله

۷- میرزا سید امیر غزنوی

مرحوم میرزا سید امیر غزنوي فرزند سید احمد شاه خان به گمان اغلب در سال ۱۲٤۰هـ ش دیده به جهانّ گشود. چون در خانواده صاحب قلم بزرگ شد در جواني به فراگیری خوش نویسي پرداخت و در پهلوی آن میرزائي را که در آن وقت فن پر اهمیت شمرده شد فراگرفت در خوش نویسي پیشرفت شایان کرد تا حدی که یکي از خوش نویسان بزرگ غزني به شمار آمد. وی از جمله چند میرزا اندك بود که شاگردان زیادی تربیه کرد.

شاگردان چون میرزا محمد صدیق خان، میرزا عبدالوهاب خان، میرزا غلام بهاوالدین خان، میرزا سید جعفر آغا را تربیت کرد. ولی افسوس که نشان از قلم این خوش نویس در حال حاضر در دست نیست. ووقایع اخیر کابل همه انچه از ایشان به یادگار بود طعمه حریق ساخت. میرزا سید امیر خان مدت مزیدي در شعبه خزانه که مستوفیت فعلی است ایفاء وظیفه کرد. در زمان امارت حبیب الله بچه سقا هنگام هجوم لشکریان شاه امان الله دروازه های غزنی را خاکریز نمود و در جهت امیر حبیب الله قرار گرفت.

هنگام تسلط بچه سقاء به غزنی، سپاهیان سقوي منزل حاکم غزني جانب جنرال سعید خان را به تاراج بردند ولی ناموس حاکم از جانب میرزا سید امیر غزنوی نجات داده شد. این عمل او را خانم حاکم غزني هنگام که حاکم میخواست جناب سید امیر غزنوی را سرزنش کند برای حاکم بازگو کرد.

میرزا سید امیر غزنوی در سال ۱۳۰۷ به اثر خواهش حکومت

لطائف الاذکار فی کوائف الاسرار، ۱٤- رساله فضل حق نامه، ۱۵- رساله روضة المبین فی بیعت الکاملین، ۱٦- رساله ریاض المبین فی جناب العاشقین

منکه دیدم صنما طاق دو ابروی شما
کرد به من اشارت جوره اهوی شما
به یکي گردش صبا دوچشم تو ز جان
به تماشا رخت آمده هندوی شما
مردم دیده عشاق ندارد آرام
بی می روي تو و نرگس جادوی شما
فلك این کون ومکان باهمه شور و زیان
کي بسنجد به لب سخن گوي شما
من که بودم به نهان خانه توحید پنهان
آمده بهری تو با صورت نیکوی شما
خلق آدم علی صورتی گفت احد
منمرانی سزد از قامت دلجوی شما
نور توحید بشارت بشد ازحسن بشر
نقشبندی منم از حق به هیاهوی شما

چشم مست تو عجب دانه ودامی دارد
که بهر حلقه دو صد بنده غلامی دارد
از لب لعل شکر خنده میگون خوشش
همه جا با همه کس خوش کلامی دارد

سرو زر جمله فدای سر زلف تو صنم
هر که سازد بخدا عیش مدامی دارد
قبله اهل نظر مردم چشم تو بود
زان بدیدار رخت خاص و عوامی دارد
هر نفس ها وهی وهوز جان خیرز
که به کوی تو صنم جمله مقامی دارد
عاشقان طاعت وتقوی به جمال توبهشت
گلشن روی ترا جنت عامی دارد
محفل طاعت و تقوی که بود روی صنم
طاق ابروی ترا قبله تمامی دارد
نقشبندی اگرت دیدن دیدار بود
همه آئینه بود دوست تمامی دارد

۱۱- غلام مصطفی مهجور

غلام مصطفی خان مهجور یکي از نویسنده گان گرانمایه ولایت غزنی است ایشان در شهر غزنی دیده به جهان گشودند. علوم متداوله و تعلیمات ابتدائی را در غزنی فرا گرفت. شخصی فرهنگی خوبی بود. مقالات ایشان در اکثر روزنامه های ولایت غزنی و کابل به چاپ رسیده است. غلام دستگیر سحر که خود از جمله نویسنده گان خوب اند فرزند این مرو بزرگ میباشد. فعلاً در خارج کشور اقامت دارند. باید گفت که جناب عبدالستار خان مهجور کابلی فرزند ملا خواجه احمد متولد سال ۱۲٦۲ ق و متوفای سال ۱۳۱٦ ق که از شعرای

بزرگ بودند سوای غلام مصطفی خان مهجور نویسنده گرانمایه ولایت غزنی است.

۱۲- نظر محمد خان سروش

یکی از بزرگترین رجال ادبی ولایت غزنی و کشور جناب نظر محمد خان سروش شالیزی در قریه سایز مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. وی را میتوان از بزرگان ادبیات معاصر کشور خواند. موصوف در طول عمر پر باری خویش آثار متعددی را ایجاد نموده و در جاده های شعر چنان قدم زد که از خوانش اشعارش انگشت در دهن است.

بزرگترین اثر نظر محمد خان سروش سایزی، مجموعه شعری بی نقطه است. این دیوان بزرگ که مملو از شعرهای نغز است از کلمات بدون نقطه ایجاد گردیده است در سراسر این دیوان حتی یک نقطه هم به کار نرفته است که به یقین میتوان گفت کاریست دشوار و فوق العاده بزرگ به امید انکه اهل دانش در معرفی بیشتر این ابر مرد شعر وادب فارسی دری همت گما رند.

۱۳- محمد منصور دردمل

جناب محمد منصور دردمل در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی و ثانوی را درغزنی و تحصیلات عالی را در دانشکده شرعیات کابل به اتمام رسانید. نویسنده و شاعر

گرانمایه است که اکثراً اشعار و نوشته هایش در روز نامه و مجلات اقبال چاپ یافته است. وي اکنون ٦٠ بهارعمر را سپری مي کند.

١٤- غلام سخی فضلی

جناب غلام سخی فضلی در سال ۱۳۰۰ خورشیدی چشم بدنیا کشود. زادگاهش شهر غزنی است. به گفته خودش در سال ۱۳۲۰ بود که اولین شعرش در جریده سنائی اقبال چاپ یافت. وبعد او آن در اکثر روزنامه ها و مجلات کشور اشعارش به زیور طبع آراسته گردید. وی از نویسنده گان خوب شهر غزنیست. طرح موضوع دقیق و شیوه نگارنده کی نگارنده زیباست، فعلاً در استرالیا اقامت دارد.

خارش عشق

من همیشه باز شغل و پیشهء دون میکشم
در سخن چون میرسم صد نکته معزون میکشم
درجهان اضطراری هیچ کس آسوده نیست
تا حیات است گرم وسرد ازچرخ گردون میکشم
چشم مستش از سر مستی و جور جام شراب
من بیاد نرگس از دیده جیحون میکشم
در هوای لعل خزان تو ای پسته دهن
گر چه همچو غنچه دل تنگم مضمون میکشم
دامن وصلتی چسان آرم بکف از بخت بد
خارخار عشق او از پای بیرون میکشم

تا معور حسن تصویر جهان آرا کشید
از دل خود جا به جای صد ناله اکنون میکشم
غبغب جاه ز نخدانش دلم بیتاب کرد
آتش عشقش بجان زان روی گلگون میکشم
به امید آن لب میگون جانان «فضلیبا»
چو نمی نـاب زین موجه خون میکشم

۱۵- پروفیسور سراج الدین پرهاك

جناب پروفیسور سراج الدین پرهاك در سال ۱۳۰۲ در ولایت غزنی متولد گردید علوم متداوله روزگار را نزد اساتید وعلما روزگار فرا گرفت و تاحدی که به نشرات آغازید ودر روزنامه اصلاح به حیث عضو مشغول کار شد.

بعداً شامل داالمعلمین گردید و در سال ۱۳۲۹ از این لیسه فارغ گردیدند ومدت چند ماه تحصیلات خود را در پوهنحی زبان وادبیات دانشگاه کابل ادامه داد که از انجا غرض تحصیل عالی تر عازم لندن مرکز انگلستانگردید و در رشته زبان شناسی انگلیسی تحصیلات خویشرا به اتمام رسانید.

ایشان به تدریس لسان انگلیسی در مکاتب دارالمعلمین، ابن سینا، لیسه تجارت، و لیسه جمهوریت پرداخته است. او اثر را بنام گلشن شعر به رشته تحریر در آورد. وی به لسان عربی وانگلیسی خوب صحبت میکند.

مرگ یتیم

قطره قطره آب باریدن گرفت - ابرها بر خویش بالیدن گرفت
باد های تند ناگه در خلا - هرطرف پرشورچرخیدن گرفت
رعد وبرق و باد بس بد شدید - خانه از بنیاد وجنبیدن گرفت
از وزش های نسیم نو بهار - برگ وشاخبید رقصیدن گرفت
بوددر ده یکی زنی با طفلکی - از صدای باد ترسیدن گرفت
نور تند برق از جوف هوا - بر فراز قریه رخشیدن گرفت
از صدای پاره بر تیره رنگ - طفلکان در خانه لرزیدن گرفت
عاقبت دیو سحاب نیلگون - بر فراز سقف باریدن گرفت
خشت خام کلبهء آن بیوه زن - از هجوم آب شاریدن گرفت
طفلك معصوم ذیر خانه شد - مادرش ازغصه نالیدن گرفت
روح پاکش همچو مرغ تیز دو - سوی اصل خویش پریدن گرفت
در سراغ طفلك بیچاره اش - چشم مادر تیز پالیدن گرفت
در اتاق تیره زیر خاك تر
دست هایش تند کاویدن گرفت

۱۶- اعظم رهنورد زریاب

فکرمیکنم تنها کافي خواهد بود تا نام از رهنورد زریاب شود و خواننده عزیز به بزرگ مرد معاصر کشور یك نگاه عمیق قابل ستایش کند. زیرا همه آنانکه با مجلات سرو کار دارند با داستان، شعر ونظریات پژوهشی اعظم رهنورد زریاب استثنائی دارند و فراتر از آن با سپورمی زریاب خانم ادیب اش که نوشته هایش در قالب داستان

های کوتاه چه جالب است و زیبا.

او در غزنی متولد شد. و تحصیلات عالی را در دانشکده زبان وادبیات به پایانرسانید. مدت هاي زیاد رئیس اتحادیه نویسنده گان وبعداً اتحاد به شعرا و نویسندگان بودند. موصوف فعلاً در فرانسه اقامت دارد. او در سال ۱۳۷٤ پنجامین سالروز خود را جشن گرفت.

۱۷- مصفا غزنوی

خلیفه عبدالمجید مصفا غزنوی در سال ۱۲۹۷ هـ قمری در قریه رامك غزنی متولد گردید علوم متداوله را نزد ملا محمد حمید فرا گرفتند و مرید خلیفه عبدالملك خلیفه مشهور طریقه نقشبندیه گردید وبعد از ایشان به مسند خلافت این طریقه تکیه زد.

ایشان در سال ۱۳٦۳ به عمر ٦٦ سالگی چشم از جهان پوشید آثار فراوان از خود به جا گذاشته است از قبیل ساقی نامه - معلومات نامه - عنایت الولایت وغیره.

ذات بی چون و چرای که بود حب توما ر
تو دهی بر همه عالم صفت چون وچرا را
توی که حی وحیاتي متواجد تویه ذاتي
متفرد به صفاتی نبود مدت شما را
نه ترا خواب نه غفلت نه ترا سهو ونه ذلتی
زانکه پکی تو زغفلت نه بود سهو خدا را
تو سمیعی وبصیری تو حلیمی تو خبیری
تو که بینی وببخش ز کرم جرم گناه را

تو که بی مثل و نظیری به همه خلق امیری
تو قدیری که نمانی ز قدر حکم قضا را
مصفا حمد تو گوید بدل از فضل تو جوید
چشم امید بسویت که خداوندی تو ما را

۱۸- ملا فیض محمد مذنب

مرحوم ملا فیض محمد متخلص به مذنب وفیضی در قریه یعقوب در سال ۱۲۹۵هـ قمری دیده به جهان گشود. از علمای روزگار خویش علم آموخته و تا درجه ملا ارتقا نمود. موصوف برای کسب علوم متداوله روزار به کهدامن، لغمان، کابل، پنجشیر سفر کرد و از علمای انجا علوم را فرا گرفت و درفقه حدیث، صرف، نحو و حدیث وتاریخ اندوخته های فراوان بدست آورد. اشعارش پراگنده است و میتوان آنرا به مشکل و اندك دستیاب کرد جناب شان در سال ۱۳۶۷ قمری پدرود حیات گفتند. تفسیر فیض الوحدت در چهار جلد - مبدأ الحرام ولطایف الاسرار از آثار است که از ایشان باقی است.

چشمم به انتظار جمالت دچار شد
اندر امید وصل صنم لاله زار شد
روزی که در غم تو دلم گشته مبتلا
از شوق آن جمال دلم گلعذار شد
از پرتو جمال تو درفرش کائنات
شورشی به عالم است که هرگیرو دارشد

۱۹- داکتر لطیف جلالی

داکتر لطیف جلالی فرزند استاد غلام جیلانی جلالی در قریه شاهزادگان ولایت غزنی دیده به جهان کشودند. وی بعد از اکمال دوره ابتدائی و ثانوي شامل دانشکده حقوق دانشگاه کابل گردید.

ایشان یکی از نویسنده گان برجسته ولایت غزنی و کشور اند. نوشته های داکتر لطیف جلالی در اکثر روزنامه ها به چاپ رسیده است. شیوه نویسنده.گی را خوب بلد است.

داکتر جلالی در زمینه تاریخ نگاری نگاشته های پر ارزش دارد و از جمله رساله های تحقیقی چون خلیج فارس، تاریخچه جنگ و پیامدهای آن، را میتوان نامبرد. وي عضو اکادمی علوم افغانستان بود فعلاً در خارج کشور مقیم است.

۲۰- علی احمد جلالی

علی احمد لالی فرزند استاد غلام جیلانی جلالی از قریه شاهزادگان ولایت غزنی است. ایشان بعد از تکمیل دوره ابتدائی وثانوی به منظور تحصیلات عالی شامل حربی پوهنتون گردیده و تحصیلات عالی افسری را در این دانشگاه و وایالت جورجیا اضلاع متحده امریکا به پایان رسانیده اند.

موصوف ارکان حرب را از کشور انگلستان بدست آورد وی یکی از نویسنده گان برجسته کشور به شمار میرود آثارفراوان برشته تحریر در آورده که اکثریت در مجله اردو به زیور طبع آراسته است

کتاب پر ارزش «مطالعه تاریخ افغانستان از نگاه عسکری» را که شامل دو جلد میباشد در سال های که جوان بود نوشت. ایشان مدت در انستیتوت دیپلوماسی وزارت خارجه وکورس عالی افسران تدریس نمود. وی با لسان های انگلیسی، فرانسوی، عربی، اردو، روسی، اشنائی کامل دارد. فعلاً در خارج مقیم است.

۲۱- عبدالقیوم مواج

جناب عبدالقیوم مواجه فرزند در شهر غزنی ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. وی بعد از تکمیل دوره، تعلیمات ابتدائی وثانوی شامل وظایف گوناگون در دوایر دولتی گردید مدت زمان طولاني شغل معلمی داشت. صاحب دیوان شعری است، فعلاً در کابل اقامت دارد.

۲۲- عاقله بیات

عاقله بیات دختر محمد حسین بیات در ولایت غزنی متولد شده. پوهنحی زبان و ادبیات دیپارتمنت ژورنالیزم را تمام نمود. در کادر علمی پوهنحی ژورنالیزم تقرر حاصل کرد ویکی از استادان خوب این پوهنحی به شمار میرفت. فعلاً در المان بسر میبرد. نوشته های زیاد به گونه مقالات و آثار دارد که بسیاری آن اقبال طبع یافته اند. وی را میتوان یکی از ژور نالستان خوب قشر اناث کشور دانست.

به کابل اقامت گزید و در بانك ملی الی سال ۱۳۱۵ که سال وفاتش است اجرای وظیفه نمود.

جنازه مرحوم سید اسیر غزنوی به غزني منتقل گردید و در جوار حضرت خواجه سید رشید الدین روشنائی که خود از فرزندان آن بزرگوار بودند دفن گردید.

۸- حاجی آدم خان خروتی

از شخصیت های زمان سلطنت امیر حبیب الله خان و امیر امان الله خان است در کندر ولایت غزنی مسکن گزین شد و خوان خاني گسترد. موصوف را امیر امان الله خان به رتبه جنرالی ملکی یا اعزازی مفتخر ساخت.

حاجی آدم خان خروتی فرزند حاجی پاینده محمد خان خروتی مي باشند. ایشان در راه استقلال کشور با مبارزین راه آزادی جهاد نموده اند. یکي از فرزندان حاجی آدم خان خروتی جناب وکیل بشر خان خروتي وکیل کوچیان ولایت غزنی بودند که بعداً روي آن صحبت شده است. مرقدِ حاجي آدم خان خروتي در قریه کندر ولایت غزنی واقع میباشد.

۹- میرزا فتح الله خان

مرحوم فتح الله خان یکی از زمینداران متنفذ و شخص صاحب رسوخ در بین قوم خویش و در سطح مرکز غزنیست ایشان درقریه

۲۳- بسم الله نزهت

استاد گرانمایه پوهاند بسم الله نزهت شاعر گرانمایه است که درسال ۱۳۲۲ خورشیدي در غزني تولد شده اند تعلیمات ابتدائی را درلیسه سنائی و تحصیلات عالی را در اتحاد شوروی در رشته انجنیری فزیک انجام داد ایشان از صنف ششم به این طرف به سرودن شعر آغاز نموده اند وی از صنف نهم الی سال ۱۳۵۷ نسبت مصروفیت در ساحه علم فزیك نتوانسته به شاعری ادامه دهند. اوضاع کشور درسال های اخیر احساس شاعر را زنده ساخت ودوباره او را در جاده های شعر بر گردانید پوهاند بسم الله نزهت فعلاً در پشاور اقامت دارد.

گر نیست محو حسن تو ای دلبر آئینه
چون دل چرا گرفته تو را در برآئینه
عاجز چرا زجلوهء تصویر چون تست
گر نیست از صدای حقیقت کر آئینه
من سوختم ز اتش حسرت دیگر منه
ای دلبر از برای خدا دل بر آئینه
از صد یکی حقیقت حسنت عیان نکرد
در حیرتم که گشت چرا کافر آئینه
تا آنکه در هوای تو بالد به خویشتن
گیرد زشوق روی تو بال و پر آئینه
نظاره را سکندری آرد اگر دمی
گیرد صفا لعل تو اسکان در آئینه
صد موج دود در دل را آئینه خفتیت

در پیش شام زلف مکش دیگر آئینه
هر نقش آرزو که زدم گشت واژگون
گویا گرفته طالع من بر سر آئینه
تقلید را خزینه انقدر اثر تهیست
کی شد ز آب دیده صورت تر آئینه
رویم نبود زره درآئینه چون زریر
نزهت گرفته صورت من درزر آئینه

غزل

دلم محزون هجرت کشت ووضع نابه سامانش
کجا شد جویبار میهن و طرف گلستانش
فضای دلکشش اندوه دل را می برد از یاد
به نسیان می دهد غم را هوا نغز نیسانش
شفق زین مکرودستان راضمیر افسانه دارد
که زان چرخ افسون پیشه خونین است دستانش
بنای کابل من شعله سوز دست کین کیست
مکن ای هموطن بهر خدا زین بیش ویرانش
شوق را زین درد تاب هرزه تازی است
تغزل از کجا میدان دهد در وصف خوبانش
به مهر این والا غزنه پرست محض نتوان بود
مراول می تپد از رگ رگ لعل بدخشانش

دلی ویرانه نی دارم زکابل تا به پروانش
عجب پامال شوخی ناپاکان و پاکان شد
جلال وحشمت شهر جلال آباد ولغمانش
چه نامی گلشکر ملکی که کام طوطیان هند
زحسرت آب می گردد به یاد قند بغلانش
سحابش نعرة می بارد زمین جلوه می کارد
ز کشمیر آیتی دارد درو دیوار پغمانش
صفائی خاطر من گر مکدر شود عجب نبود
زشهرت خود دارد مشت خاکستر به دامانش
به اوج مهر از فرط فرق می ساید
سری کا و اجد رموز وفا شد در دبستانش
بیا در وصف میهن این غزل بشنو زمن نزهت
که او زیبا گلستان است و من فرع غزلخوانش

۲٤- استاد جلاد خان حکمتی

استاد جلاد خان حکمتی فرزند ... در ... ولایت غزنی متولد شدند تعلیمات ابتدائی وثانوی را درغزنی و تحصیلات عالی خویشرا در دانشگاه کابل و دانشگاه بیروت مرکز لبنان انجام داده اند. رشته تخصصی جناب استاد حکمتی تعلیم و تربیه است.

استاد جلاد خان حکمتی در سمپوزیم های بین المللی درخارج کشور اشتراك نموده اند. مقالات وآثاري متعددی استاد گرامی در روزنامه ها و مجلات علمی کشور به زیور طبع آراسته است. جناب

شان عضو اکادمی علوم افغانستان اند. فعلاً در پشاور مقیم اند.

۲۵- گل احمد عابر

۲۶- محمد امین عامل

۲۷- ملا فیض محمد کاتب

در سال ۱۲۹۷ قمری در دهکده، زردسنگ از توابع قره باغ غزنی چشم به جهان گشود تحصیلات عالی خویش را در نجف اشرف، هند برتانیوی (لاهور و پشاور) وهم مدتی در قندهار نزد علمای اهل سنت فرا گرفته اند. ایشان به زبان های عربی، انگلیسی، اردو و پشتو آشنائي داشتند. ملا فیض یکی از خوش نویسان ورزیده و بنام کشور بوده و در نوشتن خطوط ثلث، نسخ و نستعلیق و شکسته مهارت داشت. ایشان در لویه جرگه پغمان اشتراک داشت. او در سال ۱۳۰۸ شمسی از طرف بچه سقاء ماموریت یافت که به همراه هیائتی هزاره جات رفته از آن مردم به نفع سقاوی بیعت نامه بگیرد اما کاتب بر عکس در خفا مردم هزاره جات را به مقاومت تشویق کرد. ایشان نگارنده، تاریخ مشهور سراج التواریخ مشهور به تاریخ فیض محمد کاتب هزاره می باشند. وی در شانزدهم شعبان سال ۱۳۴۹ قمری مطابق شانزدهم جدی ۱۳۰۹ شمسی در سن هفتاد سالگی در کابل چشم از جهان پوشید و در بالاجوی چنداول به خاک سپرده شد.

۲۸- محمد شریف صدیقی

جناب محمد شریف صدیقی فرزند میرزا ضبطوخان در قریه منگور ولایت غزنی در سال ۱۳۱۹ خورشیدی دیده به جهان گشوده اند. از جوانی احساس شعری در وجود شان جوانه زده و تا اکنون که دیوان ضخیم شعری در اختیار دارد در جاده های شعر قلمفرسائی میکنند. جناب شریف صدیقی را بر حق میتوان یکی از درخشندگان شعر و ادب غزنی و سطح کشور دانست. وی فعلاً در غزنی تشریف دارد.

۲۹- عایشه جلالی

محترمه عایشه جلالی دختر غلام جیلانی جلالی در کابل متولد شد و از ولایت غزنی قریه شاهزاده گان میباشد تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در لیسه عایشه درانی و تحصیلات عالی را در دانشکده زبان و ادبیات دانشگاه کابل در سال ۱۳۵۳ به پایان رسانید. وی ژورنالیست، نویسنده و دایرکتر رادیوتلویزیون افغانستان است. او اولین زن دایرکتر است که به این کرسی تکیه مي زند. اخرین وظیفه رسمی عایشه جلالی مدیر عمومی هنر و ادبیات رادیو تلویزیون افغانستان است مقالات زیاد عایشه جلالی در روزنامه ها و مجلات کشور زیور طبع یافته است. وی فعلاً استاد پوهنحی زبان و ادبیات پوهنتون امهات المؤمنین میباشد. در پشاور اقامت دارد.

۳۰- ازهر فیض یار غزنوی

احمد شاه ازهر فیض یار غزنوی در شهر غزنی متولد شده است. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزني به انجام رسانید. ایشان تحصیلات عالی را در پوهنحی زبان وادبیات شامل ورشته تخصصی دری را به پایان آوردند. جناب ازهر فیض یار فقط در سال ۱۳۵۵ هنگامیکه در اوج جوانی بود زنده گی را پدرود گفت. ایشان یکی از با استعداد ترین شعرا کشور را تشکیل میداد. ایشان اکثر از آهنگ هنرمند خوب احمد ظاهر را تصنیف نمودند مرگ این چهره تابناك را از شهر شعر ما گرفت. وی در سال ۱۳۵۲ از پوهنحی فارغ گردید ودر رادیو افغانستان آنوقت ایفای وظیفه میکرد.

۳۱- عبدالغفور امینی

جناب امین در سال ۱۳۲۹ در شهر کهنه غزنی متولد گردیده. تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی درسال ۱۳٤۷ به پایان برد. تحصیلات عالی را در بوهنحي زراعت دانشگاه کابل درسال ۱۳۵۳ به اتمام رسانید. ایشان وظایف چون مدیر عمومی زراعت ولایت غزنی، رئیس اداره زراعت ولایت غزنی، مدیر مسئول مجله مرکز، مدیر عمومی نشرات رادیو تلویزیون در ریاست تبلیغ و ترویج آموزش زراعتی وزارت زراعت واصلاحات اراضی - مدیر عمومی چاپ و تصحیح مجله آواز و مدیر عمومی برنامه های اقتصادی

ریاست نشرات رادیو افغانستان ایفای وظیفه نمودند.

بیشتر از ۹۰ عنوان مضامین مسلکی در روزنامه ها و مجلات به چاپ رسیده است. تعداد از اشعار او در روزنامه و مجلات اقبال چاپ یافته اند. ایشان فعلاً در مهاجرت بسر میبرند و در شهر پشاور سکونت دارند.

۳۲- سید حضرت روحانی

استاد عزیز سید حضرت روحانی استاد پوهنځی ادبیان و زبان پوهنتون کابل در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت (۱۳۲۹) تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در لیسه سنائی و تحصیلات عالي را در پوهنتون کابل دانشکده زبان و ادبیات رشته انکلیسی انجام داد.

ایشان در سال ۱۳۵۸ عازم اضلاع متحده امریکا شدند وفعلاً در پوهنتون نیویارك در پوهنحی زبان و ادبیات منحیث استاد لکچر دهنده مصروف خدمت است. در این أواخر چندین اثر استاد روحانی به زبان انکلیسی در نیویارك اضلاع متحده اقبال چاپ یافته اند.

۳۳- دکتور عبدالغفور غزنوی

داکتر عبدالغفور غزنوی یکی از قلم بدستان کشور است که در شهر غزنی دیده به جهان گشودند. داکتر عبدالغفور غزنوی علاوه از مقالات و آثار متعدد چاپ شده در قسمت تهیه کتب درسی مکاتب

رول فوق العاده ئی را بازی نموده ایشان رئیس تدریسات ثانوی وزارت معارف افغانستان بودند.

۳٤- نیاز محمد خوشه

جناب نیاز محمد خان متخلص به خوشه در شهر غزنی چشم به دنیا کشوده اند ایشان تعلیمات ابتدائی دارند و تحصیلات عالی را نگذشتانده اند. ولی از جوانی به سرودن شعر آغازیده و در این اواخر در شهر غزنی شهرت به هم رسانید اشعارش در روزنامه سنائی اقبال چاپ می یابد. ایشان کارمند مخابرات ولایت غزنی اند.

۳۵- حاجی عزیز الله (سید فقیر)

۳٦- پوهندوی عبدالخالق رشید

استاد گرامی پوهندوی عبدالخالق رشید نویسنده خوب در سال ۱۳۳۵ خورشیدی در ولایت غزنی ولسوالی مقر متولد شده. ایشان تحصیلات ابتدائی و ثانوی را در ولایت غزنی و تحصیلات عالی را در پوهنحی زبان و ادبیات پوهنتون کابل در سال ۱۳۵۸ به انجام رسانیده اند. جناب شان رئیس فرهنگی پوهنتون کابل اند. فعالیت فرهنگی پوهندوی عبدالخالق رشید از بخش زبان پشتو قابل ستایش است ایشان عضو هیات تحریر مجله جرگه میباشد.

مقالات این استاد عزیز در اکثر در مجلات و روزنامه طبع

شده است. جناب ایشان در سمپوزیم ها و سمینار ها اشتراك فعالانه می نمایند. فعلاً در بخش پشتو رادیو بی بی سی در شهر پشاور مصروف است.

۳۷- استاد محمد هاشم

جناب استاد محمد هاشم خان فرزند بهادر خان در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشودند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی فرا گرفت. مسلك مقدس معلمی را انتخاب نمودند و در لیسه سنائی شاگردان زیادی تربیه کرد. ایشان به ادبیات علاقه فراوانی دارند و شعر های را نیز سروده اند. جناب استاد محمد هاشم فعلاً در پاکستان مهاجر میباشد.

۳۸- محمد نعیم خان قاصد

مرحوم جناب میرزا محمد نعیم قاصد در سال ۱۲۷۸ در قریه قلعه میر احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان فرزند میرزا محمد کریم خان بودند که با فرزند یکجا در فرقه ولایت غزنی به ماموریت اشتغال داشتند.

اشعار قاصد اکثراً در نعمت و صفت ذکر مالك دوجهان و پیامبر برگزیده اش میباشد.

کلام قاصد

ای شاه حرم سرور و سالار مدینه
سردار عرب سید الابرار مدینه

گردون همه یك منظره گنبد خطر است
عرش است کمین کوچهء بازار مدینه

جنت نکند همسری روضهء یثرب
بهتر بود از خلد چمن زار مدینه

قربان جهان جمله خریدار تو هستند
ای یوسف مصر و سروسردار مدینه

شاهان همه بنهاده سر عجز به تسلیم
در خاك حریم درو دربار مدینه

قاصد به تمنای شرفیابی کویت
بگشوده نظر جانب دیوار مدینه

۳۹- پوهنیار استاد زریر

جناب استاد تاج محمد خان زریر در سال ۱۳۳۱ در قریه روضه غزنی مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالي را در دانشکده ادبیات دانشگاه کابل درسال ۱۳۵۳ فارغ التحصیل گردید. در سال ۱۳۶۳ در کادر علمی انستیتوت پیدا گوژی تقرر یافت. آثار شان: ۱- نقد ادبی، ۲- شعر چیست، ۳- تیوری ادبیات در سه جلد، ٤- مجموعه اشعار جناب استاد زریر در روزنامه ها کشور اقبال چاپ

اسفنده دیده به جهان کشود معاصر سلطنت امیر امان الله خان اند. سال تولد ایشانرا کسی نمیداند. نواسه مرحوم میرزا فتح الله خان همان سروری مشهور است که در سال ۱۳۵۷ به ریاست اکسا، دستگاه استخباراتی رژیم نور محمد تره کي و معاون صدر اعظم در سال ۱۳۵۸ رسید که در جایش به آنتوجه زیادی خواهیم نمود.

۱۰- میرزا خالقداد خان

میرزا خالقداد خان یکي از سرشناس ترین شخصیت های زمان امان الله خان بشمار میرود ایشان فرزند مستوفی ولایت غزني که ازاهل هنود بود وبعداً به دین مبین اسلام مشرف شد میباشد و جناب میرزا خالقداد خان داراي ۲۱ فرزند بود که از آن همه فقط سه پسر باقی ماند.

قصه مشهور جنگ سه شبانه روزي او با سپاهیان حاکم غزني به منظور دفاع از عروس و داماد جوان که حاکم شهر مخالف آن بود زبانزد همه غزنی است.

ایشان باشنده قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزني بودند از ایشان سه فرزند به جا ماند هریك میرزا محمد اکبر خان، میرزا محمد اسلم خان و عبدالله خان که روی هر یك در صفحات بعد روشنی انداخته شده است.

پسران موصوف در بحران سیاسی شاه امان الله و حبیب الله بچه سقاء طرف شاه امان الله را داشتند.

یافته اند وتعداد اشعار چاپ ناشده آماده چاپ است. در پهلوی فعالیت فرهنگی یاد شده استاد محترم در قسمت نمایشنامه نویسی دست درازی دارند. ۱- مسافریکه گم شد، ۲- راین، ۳- روز تولد من. ایشان در شهر غزنی اقامت دارند.

٤٠- عبدالباری جهانی

عبدالباری جهانی فرزند عبدالاحمد خان فرزند عبدالله فرزند میرزا خالقداد خان از ولایت غزنی اند و در قندهار تولد شده. جناب عبدالاحمد خان پدر مرحوم شان در جوانی عازم قندهار شد و در همان جا مسکن گزید.

ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه احمد شاه بابا قندهار و تحصیلات عالی را در پوهنتون کابل واضلاع متحده امریکا در رشته حقوق به انجام رسانیده اند.

ایشان استاد ورزیده پوهنحی حقوق پوهنتون کابل اند که در سال های ۱۳۵۷ به اضلاع متحده مهاجرت نمود یکی از بزرگترین شعر معاصر زبان پشتو معاصر است. فعلاً در امریکا تشریف دارند. در بخش پشتوی رادیو صدای امریکا نطاق میباشد.

ورکه مینه

دژوندون وحشی موجونو
له اشنا مینی بیل کری
د زمان باغی بادونو
بل جهان ته یم راوری

راپادبری می جونکره
راپادبری می خالونه
هسی لری راته سکاري
لکه ورك ستری خوبونه

٤١- پوهنمل ملیحه دانش

پوهنمل ملیحه دانش دختر داکتر عبدالصمد دانش در سال ۱۳۳۷ خورشیدی در غزنی تولد شد ایشان تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در لیسه عایشه دراني به انجام رسانیدند و تحصیلات عالی را در پوهنحی زبان و ادبیات در رشته انگلیسی به اتمام رسانید. و در همانجا در کادر علمی این پوهنحی باقی ماند. ایشان در سال ۱۳۶۳ عازم المان گردیدند و دیپلوم ماستری را از آنجا بدست آورد او را میتوان یکی از زبانشناسان خوب بشمار آورد. ایشان آثار را به منظور ترفیع رتبه علمي و اثار علمی ضمنی را به رشته تحریر در أورده اند.

آثار:- ۱- چگونه می توان ذخیره، واژه های انگلیسی را تقویه کرد (به زبان انگلیسی)، ۲- خصوصیات محاوروی در زبان تحریری، ۳- سهم گیری زمان ها و حالات و ارتباط آنان در ایجاد یك میتن نرسیف - و مقالات چاپ شده در مجلات دانشگاه کابل. ایشان فعلاً در شهر پشاور مقیم اند.

٤۲- عبدالرحیم رفعت

عبدالرحیم رفعت ژورنالیست ورزیده کشور در خواجه عمری ولایت غزنی چشم بدنیا گشود یکی از ژورنالستان خوب اند که همیشه در خدمت مردم قرار دادتشه اند. ایشان سالیان زیادی با روزنامه های چون کابل تایمز و روزنامه و جراید دیگر همکاری داشته اند. زبان انگلیسی را خوب میدانتند و در مجالس روسای جمهور کشور، سایر شخصیت های بین المللی ترجمان بوده اند. ایشان در پهلوی وظایف مهم دیگر در سال ۱۳٦۷ در وزارت خارجه تقرر یافتند رحیم رفعت یکی از اشتراك کننده گان هیات افغانی در قرار داد ژنیو میان افغانستان و پاکستان بود تبصره های سیاسی رحیم رفعت که از طریق رادیو تلویزیون به نشر میرسد مورد دلچسپی فراوان قرار گرفت. ایشان فعلاً در خارج کشور قرار دارد.

٤۳- فقیر احمد عزیزی غزنوی

فقیر احمد عزیزی غزنوی در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائي ومدرسه ای ندارد ولی شاعر توانا با قریحه شعري زیبا است.

ایشان در آوان کودکي و نوجوانی که در دکان پوستین دوزها شاگردی میکردند آواز سر داد و سوز دل را در قالب شعر آمیخت. فعلاً ایشان در هندوستان اند. مجموعه ویدا و چلچراغ او اقبال چاپ یافته اند.

نمونه شعر شاعر

احسان فلك

اي فلك بر من ستم های فراوان کرده ئی
سینه ام را ز آتش اندوه برمان کرده ئی
انچه با بیچاره گان شداد بی دین کرده بود
ای کبود کینه خو با من تو چندان کرده ئی
رنج بیکاشانگی و زحمت آواره گی
هردو را بر من زخوان خویش احسان کرده ئی
زین هم اسباب قناعت مرترا حاصل نشد
زآن به قتل والدم آهنگ میدان کرده ئی
بیش ازاین دیگر چه خواهی باعزیزی کردنت
باهمه کر وفری کز قهر سامان کرده ئی

جهل علم است و علم نادانی است

روز بـــازار جهل و نادانیســـت - علم ودانش متاع نقصانیست
جهل راحت سرای جاوید است - علـم سـرمایه پریشـانیست
پارسا در حصار زندان اسـت - فاسق درمسند حکمرانیست
بر سلیمان چه فتنه رفت که حال - دیو را دعـــوی سلیـمانیست
چه محیطیست اینکه درهمه جا - (جهل علم است وعلم نادانی است)
با حقارت بسوی ما نگـرنـد - زانکه ما را ضمیر نورانیست
صورت آراسته به شرع درسـت - سیرت از اصل وفرع گبرانیست
خرمن ریش و گرده دسـتار - دام تزویر ومکر شیطانیست
رخت از این محیط باید برد - که نه این جایگاه انسانیست

با چوریشان جهول باید بود - کاین تقاضای چرخ دورانیست
چون عزیزی نه آن توان ونه این
زنده گی مایهء پشیمانیست

٤٤- عبدالجلیل دانش

عبدالجلیل دانش فرزند داکتر عبدالصمد دانش در سال ۱۳۳۲ در ولایت کابل متولد شد. ایشان تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه حبیبیه در ۱۳۵۰ وتحصیلات خویشرا در پوهنحی ادبیات رشتهء ژورنالیزم به پایان رسانیده اند. او مدتی معاون روزنامه انیس بودند اخرین وظیفه ایشان مسئول شعبه آموزش و تبلیغ اتحادیه ژورنالیستی است.

محترم عبدالجلیل دانش از زمان فراغت از پوهنحی ادبیات الی امروز آثار فراوان به چاپ رسانیده و رساله های را به رشته تحریر در آورد. ایشان را میتوان یکی از ژورنالیستان خوب کشور قلمداد کرد. عبدالجلیل دانش در سال ۱۳٦۷ راهی کشور المان گردید و تا اکنون در این کشور بسر میبرد. آثارمطبوع عبدالجلیل دانش را چنین میتوان بر شمرد: مقالات، سر مقالات وتبصره ها در روزنامه انیس و روزنامه سنایی در سال ۱۳٤۹، ترجمه و نوشته ها در ماه نامه ژورنالیست انتشار یافته از جانب اتحادیه ژورنالیستان - سازمان بین المللی ژورنالیستان (ترجمه) ۱۳٤۹ - ژانر های ژورنالتیك را چگونه باید نوشت (ترجمه) ۱۳٦۷ - مسایل ارتباط جمعی جمهوری افغانستان (نوشته) ۱۳٦۵ همچنان این اثر جایزه مطبوعاتی سال را نیز جائز

گردید - اثر چاپ نشده و تحت کار -

ترجمه کتاب کابل اثر الکساندر برنس - پارچه های ادبی کوتاه در صفحه سنایی روزنامه انیس با صفحه های ۵۰ - ۵۱ صفحه در روزنامه انیس بنام سنائی چاپ میگردید) چاپ گردیده است.

۴۵- عبدالباقی هیله من

عبدالباقی هیله من فرزند مولانا حاجی سلطان علی خان در سال ۱۳۳۶ در قریه قلعه میراحمد خان مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده. ایشان تحصیلات نظامی را در ح.ش به پایان رسانیده و تحصیلات خویشرا در رشته ادبیات نیز ادامه داده اند. عضو اتحادیه نویسنده گان افغانستان است. ایشان در پهلوی مقالات چاپ شده رسالهء را تحت عنوان تاریخچه سواد آموزی افغانستان به طبع رسانیده اند. ورساله دیگر تحت عنوان دیار سنائی به تازه گی از چاپ بیرون رفت. (۱۳۷۲)

رساله های تحت عناوین عرفا و صوفیان متأخر - عشق وانسان از نظر سنائی و مولانا آماده چاپ است.

شوق تماشا

زبسکه شوق تماشا جنون علامت شد

نگر که هر نگه ام سیلی ندامت شد

زپیچ و تاب هوش راه عافیت مطلب

مقیم شهر قناعت شدن سلامت شد

وفا و دَعوای عشق صفا کجا یابی
اگر زکشور خوبان سفر قیامت شد
کریم کار گشای و هادی همه خلق
بدون نصرت تو هستی ام هلاکت شد
شه شهان وغنی همه جهانی تو
که هدیه ام گنه و عمر هم ملامت شد
خدای داد ترا آن چنان زبان و کلام
که لطف طبع روان آئینه سلاست شد
زبی وفائی خوبان و نارسائی عشق
تمام حاصل عمر هیله من ندامت شد

٤٦- داکتر صبور الله سیاه سنگ

داکتر صبور الله سیاه سنگ جوانترین نو خاسته شعر وادب ماست که در این اواخر چنان نموی روشني دارد که خود را در بین بزرگان این جاده جا داده است.

ایشان فرزند غلام دستگیر خان در سال ۱۳۳۸ در غزني تولد یافته اند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در کابل به انجام رسانیده، چندین بار راهی زندان شده و بلاخره در سال ۱۳٦۹ از پوهنحي طب کابل فارغ التحصیل شده اند. ایشان در پهلوی مسلك مقدس طب دست به نویسنده گی زدند و اقبالشان در این عرصه نسبت هر عرصهء دیگر درخشنده گی خاصی خود را دارد.

در مجله سباوون نشست و هفته نامه کابل را مدتي یاری نمود.

ایشان در سال ۱۳۷۲ زخمی شدند وبه سلام آباد مرکز پاکستان تشریف آوردند. او عضو هیأت تحریر مجله سباوون که در اسلام آباد به نشر میرسد میباشد. در اسلام آباد مقیم اند.

شب‌هنگام

دوتا همنوا تاریکی سیمینه گیتاری

نمیدانم کدامین پردهء پرناله را بر روزنان گوش من

آرام مي آویخت

که من از خویش میرفتم

و چون گیتار زن می خواند

دوباره باز میکشتم

پس از چند قطره اشک شور با شش تار او همراز و با آهنگ او دمساز میکشتم

ولی‌امشب؛

ولی‌امشب

یگانه یادگار ماندگار او همان گیتار

همان گیتار بی پروردگار

آویز دیوار است

کر گویم؟

پس از صد قطره اشك تلخ من

همراز شیرینم

چسان بیگانه با سازنیست

چسان خشکیده آواز است

که گوئی این خداوند سکوت این بار دیرنم
هرچه اهتزاز سیم در دنیاست بیزار ست
کجای‌ا های گم گردیده گیتاری؟
کجای؟ رفته برنا گشته گیتاری؟
بیا که یادگار ماندگار تو - همان گیتار
همان گیتار، از خواب سپیدار سپید انگار
به سوگ مرگ توحی می تار است
بیا که مادر تر چادر مان تا کنون شبگیر و بیدار است
شنیدستم، زبانم لال
شنیدستم که پنج انگشت خونینت
به بال سیمی گیتار
همان گیتار نقش افتاده بر دیوار
دگر هرگز نمی لغزد
شنیدستم در دست زلزله انگیز تو
دو خاج چوب کاج
دو همریشه دو همپیوند یك شمشاد را از شانه ببریدند
شنیدستم که توای شهپر طاورس کشته ما رفته در سینه قرآن
کنون دیریست اندر استگاه واپسین یك فراسخانه می خوانی
والقصه شب هنگام
سیه پوشان سازستان
به گرد آن کهن گیتار یکانه یادگار ماندگار روزگار یاد
به یاد تار زن، فریاد میکارند

ولی گیتار دل افکار می خوانند
هلا! گیتار زن ای خوش محمودین چوب سرو اندیش
بگو ای تا به زانو ایستاده در میان چاه خون خویش
اگر گیتار مان، این آبشارنغمه های از جنون سرشار
هزار آوای بی تکرار را
از سوز افکند
وگر آن کومه بار پرده ها
از روی میخ افتار
کدام آوا شنیده گنگ مادر زاد
کدامین آفت شرزاد
کدامین سرمه ورشهء
سرود جزرومد خون دستانت
دو خاج جاودان همسایه گیتار
دوتا گیتار قرمز تار را
خاموش خواهد کرد

٤٧- فیضی اسفنده ئی

جناب نور محمد فیضی اسفنده ئی شاعر خوب ولایت غزني در قریه اسفنده مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در غزني انجام داده اند و تحصیلات عالی را در دارالمعلمین کابل اختتام نمودند به تعقیب آن مسلك مقدس معلمی را انتخاب نمودند بعد از سال ۱۳۵۷ منشی شهری، کمیته ولایتي غزنی

۱۱- میرزا محمد اکبر خان

میرزا محمد اکبر خان فرزند ارشد میرزا خالقداد است به گمان اغلب ایشان در سال ۱۲۸۶ تولد یافته. زادگاه میرزا محمد اکبر خان قریه خواجه حکیم است ایشان یکي از صاحبان قلم ولایت غزنه بود. در زمان تسلط سپاهیان سقوی در غزنی تمامی هستی میرزا محمد اکبر خان به تاراج برده شد. وخودش را از بالای هار غزنه به پائین پرتاب کردند و جسد او را تا سه شبانه روز اجازه دفن نمیداند تا اینکه در اثر خواهش ریش سفیدان غزنی اجازه دفن داده شد.

این عمل توسط عصمت الله کوهستانی که از سپاهیان سقوي بود در سال ۱۳۲۹ اتفاق افتید. مزار میرزا محمد اکبر خان در شهر غزنی قرار دارد. از ایشان دو فرزند محمد عمر اکبري و محمد سرور اکبری بجا ماند.

۱۲- میرزا محمد اسلم خان

میرزا محمد اسلم خان فرزند میرزا خالقداد است. مانند برادر از هستی فراوان و از استعداد سرشار در امور میرزائي برخوردار بود خوش نویس خوب به شمار میرفت. هستی او نیز مانند برادرش مورد تاراج سپاهیان سقوی قرار گرفت. سال وفاتشان دقیق معلوم نیست درغزنه وفات یافته و در همان جا مرقد ایشان قرار دارد.

مربوط حزب دموکراتیك خلق تقرر حاصل نمودند بعداً نسبت اختلافات از پست منشی شهری سبکدوش و به کابل تشریف آوردند و در وزارت تعلیم وتربیه منحیث کارمند آن وزارت تقرر حاصل نمودند.

فیضی اسفنده ئی شاعر خوب و گرانمایه ولایت غزنی است. اشعار ایشان به تعداد قابل ملاحظه در مطبوعات کشور به چاپ رسیده است و ذوقمندان مطالعه به آن کم و بیش آشنائی دارند. فعلاً در کابل اقامت دارند.

٤۸- محمد اکبر سنا

محمد اکبر سنا فرزند محمد اعظم خان متولد شهر کهنه غزنی در سال ۱۳۲۰ اند تحصیلات ثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در پوهنحی ادبیات به اکمال رسانیدند ایشان از جمله شاعران شناخته شده کشور به شمار میرود ایشان از جمله استادان ادبیات دری بوده و همچنان معاون انجمن حکیم سنائی غزنی میباشد.اشعار سنا در اکثر روزنامه های و مجلات کشور به چاپ رسیده است. موصوف علاوه از دیوان شعر اشعه زرین در شرح عرفای غزنین، بهار رنگین در احوال شعرای متقدم غزنه،وصف سخن در خصوص شرح اموال شاعران معاصر غزنه دارند.

شام غم اندود

دیریست که یك نامه به جانان ننوشتیم

بروي سخنی از دل نالان ننوشتیم

حرفی نزدیم از لب نوشین کسی هیچ
جز قصهء گیسوی پریشان ننوشتیم
بر شام غم اندود وطن زار گریستم
چیزی دگر از عصر درخشان ننوشتیم
عمریست که بر دفتر اندیشه کلامی
غیر از ستم کفر ومسلمان ننوشتیم
غمنامه ما یك قلم افسانه درد است
از خاطر شاد ولب خندان ننوشتیم
از خامهء ما جز رقم ناله بنالید
حرفی خوشی از گردش دوران ننوشتیم
ماهم، چو سنا در بدل مصرع رنگین
جز نالهء برجسته به دیوان ننوشتیم

عقرب۱۳۷۳

۴۹- صوفی عبدالقیوم

۵۰- غلام بهلول فهام

جناب غلام بهلول فهام در شهر غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی الی صنف نهم در لیسه سنائی وبعداً در مدرسه ابوحنیفه پغمان به انجام رسانید و شامل پوهنحی شرعیات دانشگاه کابل گردید. جناب فهام ماستری خویشرا از اضلاع متحده امریکا اخذ

و در وزارت عدلیه مشغول کار شدند. دارالوکاله را در شهر غزنی افتتاح نمود و به کار های حقوقي پرداخت. مقالات شان در رشته تخصصی وسایر ساحات در روزنامه ها اقبال چاپ یافته اند. فعلاً در خارج کشور بسر میبرد جناب فهام یکی از استادان خوب ومجرب دانشکده شرعیات دانشگاه کابل بشمار می آیند.

۵۱- قوام

محترم محمد حنیف قوام فرزند خلیفه عبدالسلام خلیفه مشهور طریقه نقشبندیه شریف اند که در شهر کهنه ولایت غزنی تولد یافت. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به اتمام رسانیده تحصیلات عالی را در دانشکده حقوق کابل اتمام نمود. او وظایف چون عضو تفتیش صدارت عظمی رادارا بود جناب ایشان از جوانی به نویسنده گی پرداخت و مقالاتشان در روزنامه های کشور اقبال چاپ یافته است. ایشان فعلاً در خارج کشور برسر میبرد (امریکا).

۵۲- تاج محمد زابر

۵۳- عبدالسمیع حامد

دوشیزه خیال

شبی که زمزمهء شعری عاشقانه کنم
سکوت عرش خدا را پر از ترانه کنم

حریم طره دوشیزه خیال ترا
به نور جاری انگشت شعر شانه کنم

منم یگانه پرستوی بالگستر عشق
که برو راق بلند دل تو لانه کنم

سوی چشم تو ایدوست هیچ راهم نیست
مگر عیادت بیمار را بهانه کنم

بیا که رشته سیمین اشک هایم را
به پای جمله وصل تو دانه دانه کنم

تو نوبهاری خالی بیا که از نفست
چونکه رخت غزل گل کنم جوانه کنم

من پرنده آزاد آسمان غرور
که زیر سایه بال خود اشیانه کنم

شاید برای خواننده عزیز جالب باشد که خلاف نبشته های دیگر از شعر آغازیدم و به معرفی آمدیم ولی من می خواستم بدون آنکه به بیوگرافی او که تا هنوز من هم آنرا خوب نمیدانم ترا به شعرش آشنا کنم.

ایشان عبدالسمیع حامد از ولایت غزنی اند و به شهر مزار

شریف اقامت دارند. چه زیبا مهاجرت از عروس البلد رخت سفر بست و به ام البلاد رخت اقامت گسترد.

وی صنف یازدهم مکتب اند وبدین صورت او ۱۸ بهار را سپری میکند. در آینده نزدیك به معرفی بیشتر او خواهیم پرداخت به امید اینکه بیوگرافی مکمل شاعر با اشعارش را بدست آوریم.

٥٤- پوهنمل سید مسعود

پوهنمل سید مسعود فرزند جناب سید محمود غزنوی وکیل دوره، هفت وهشت شورای ملی کشور در سال ۱۳۳٤ در کابل تولد شد.

تعلیمات ابتدائی را در تجربوی دارالمعلمین کابل وتعلیمات ثانوی را در لیسه حبیبیه به اتمام رسانیده است در سال ۱۳۵۸ با درجه عالی از پوهنحی اقتصاد دانشگاه کابل فارغ التحصیل گردید و در کادر علمي این دانشکده باقی ماند تحصیلات عالی در کشور های المان و اتحاد شوروی سابق در رشته اقتصاد دارد.

ازسال های ۱۳٦۰ به اینطرف مقالات اش که از ٥٠ تجاوز میکند در اکثر روزنامه ها وجراید و مجلات به چاپ رسیده است آثار تحقیقی طُرز سنجش مالیه افغانستان - تجارت خارجی افغانستان و راه های بیرون رفت آن را به منظور ترفیع رتبه علمی به رشته تحریر در آورده است. مجموعه شعری بنام «اخرین خشت» آماده چاپ دارد کتاب حاضر را نیز خدمت دوستان تقدیم داشته است.

فریاد او

یکشب واژه هایم در خون شعر
چون پلك های چشمم نا آرام خوابید
انگاه زمین تنور گشته جانم
زدریای مست شعر سیراب شد
نمیادنم کدامین غوغای
کدامین فریادی بی انتهائی
ویا کدامین شور بی آوازی
درون تارهای شعرم درياب شد
که من زخون دیده آب میکنم
نمیدانم صدائی قلبی کسی
یا سرود غمین کدامین بینوائی
در قلبم، به آهن کوبیده بازشد
که من ز صدایش فریاد میکنم
این سحر زخمیست
شبی بیدار است
آتش، آتشبار است
آتشکده خشکیده خراب است
که زسوز خاکستر اش
گلم فریاد شد
ومن یادی ز آتش خراب میکنم

حیات آباد - پشاور- ١٩٩٤-١١-٢٩

٥٥- اصغری جاغوری

٥٦- احمد شکیب حمیدی

انجنیر احمد شکیب حمیدی فرزند جناب عبدالاحد خان حمیدی در شهر غزني در سال ١٣٤٥ در شهر غزنی متولد گردید. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه حبیبیه و تحصیلات عالی را در پوهنتون هوائی کابل انجام داد. ایشان یکي از شاعران جوان ولایت غزنی اند که تعداد زیادي از اشعارش در روزنامه ها و مجلات کشور اقبال چاپ یافته. فعلاً انجنیر فلایت طیاره بوئینگ ۷۲۷ شرکت هوانوردی آریانا اند.

سوزدل

ایخدا این سوز دل آخر مرا دیوانه کرد

واله وشیدا نمود وبی سر و سامانه کرد

آرزوها پی زپی مردند و دل درسوز آن

همچومرغ خسته ای سر دردرون لانه کرد

ازجوانی جز حکایت ها ندیدم من غمین

بیخبر از زندگی در قد آن زد لانه کرد

من ندانم عاقبت این رنج بنیان سوز من

از همین دنیاي فانی کی مرا بیگانه کرد

ای خداوند بکن رحمی بحال زار من

عشق محبوب سیه چشمان مرادیوانه کرد

سوز دل آخر حمیدی میکشد سیلاب اشك
عشق و حرمانش مرا شوریده و ویرانه کرد

۱۳٦٦ کابل

مخمس حمیدی بر غزل رهی معیری

آهم کنون به عرش محلی رسیده ام
با بالهای شهپر عنقا پریده ام
حاشاکه من اغوش مسیحا گزیده ام
اشکم ولی به پای عزیزان چکیده ام
خارم ولی به سایه گل آرمیده ام

امشب بیاد روی تو ای ماندگار عشق
چون عاشق شکسته دلی بیقرار عشق
دانی که با ختم من امشب قمار عشق
با یاد رنگ وبوی تو ای نو بهار عشق
همچون بنفشه سر به گریبان کشیده ام

عمری که رفت و ببردش چرخ پیش پیش
ازکجروی زمانه اموخت کم و بیش
موی سپید وپشت دوتا سینه ریش ریش
من جلوه شباب ندیدم به عمر خویش
از دیگران حدیث جواني شنیده ام

حرمان ویأس را فلکم هر زمان بداد
صد گونه رنج و محنت وغم ارمغان بداد

از سیر پر تلاطم غمها امان نداد
موی سپید را فلکم رایگان نداد
این رشته را به نقد جوانی خریده ام
اندر خیال سر تو به بالین من نهی
از ساغر و جال دوپیمانه ام دهی
جان می شود (حمید) مرا از نفس تهی
که میگریزم از نظر مردمان (رهی)
عیبم مدار آهوی مردم ندیده ام

۵۷- گلالی نوري

گلالی نوری دختر سید محمد حسن در سال ۱۳٤۱ خورشیدی در شهر نو کابل دیده به جهان گشود. تحصیلات ثانوی خود را در لیسه زرغونه به پایان رسانید وشامل پوهنحی زبان وادبیات کابل گردید.

گلالی نوری این دانشکده را یکبار دیگر در امریکا در شهر نیویارك تعقیب نمود و نتیجه چنان بود که در کادر علمی دانشکده ادبیات پوهنتون نیویارك باقی ماند او خانم زبان شناس خوب کشور جناب سید حضرت خان که قبلاً شرح شان آمد میباشد. فعلاً در شهر نیویارك اظلاع متحده امریکا مقیم اند.

۵۸- حسن شهاب

جناب محمد حسن شهاب در ولسوالی جغتوولایت غزنی متولد شده یکی از شاعران خوب و رزمنده این ولایت اند که در دوران مقاومت مردم افغانستان در مقابل هجوم بیگانه با شعر های آتشین شعله گرم مبارزه را داغ تر میکرد.

۵۹- حاجی خیر گل مغموم

جناب شان در قریه روضه ولایت غزنی متولد شدند. به یقین میتوان گفت که یکی از شعرای ورزیده ولایت غزني وسطع کشور است. ایشان باوجود نداشتن سواد در شعر دست دازي داشته اند. وسالیان درازیست که در جاده های شعر قلم فرسائی میکنند. جناب حاجی خیرگل مغموم فعلاً در شهر پشاور مقیماند. اینك کلام شاعر.

روزیکه پرد مرغ حیات از قفست
مهلت ندهد تیغ اجل یك نفست

جمال عشق

یك قطره نوشم زلب جام جمالش
هرگزنشوم تشنه به محشر زکمالش
در کنج خرابات چه خواهی تن بیمار
بر خیز وبزن غوته در ین بحر وصالش
این عالم فانی که چیهاست زرویش

۱۳- میرزا عبدالقدوس

جناب میرزا عبدالقدوس خان در شهر غزني تولد یافت. در امورمیرزائی سر آمد روزگار خویش بود و صاحب نفوذ فراوان در سطح ولایت غزنی به شمار میروفت. ادب دوست و علم پرور بود و این خصوصیت شانرا پسرانش میرزا عبدالرزاق خان تورن جنرال عظیم خان و تورن جنرال عبدالمتین خان به ارث برده اند. مرقد جناب ایشان در شهر غزني است.

۱٤- مسجدی خان (تورمی)

یکی او شخصیت های غزنیست وی در (تورمی) ولایت غزنی تولد یافت تعلیمات متداوله را نزد ملا امامان فرا گرفت. ایشان یکی از نزدیکان معین السلطه بود ودر زمان که معین السلطه به قتل رسید یکی از اشخاص که در دقایق اولی به گرفتاری اش دست زده شده همین مسجدی خان است.

باید گفت که مسجدی خان با میر مسجدی خان مجاهد بزرگ اشتباه نشود.

۱۵- میرزا فضل احمد

میرزا فضل احمد خان یکی از میرزاهاي نامدار ولایت غزنی است. ایشان از شهر غزنی و معاصر سلطنت امان الله خان میباشد. میرزا فضل احمد خان از جمله میرزا های معدود است که در آن زمان

فرقان حمید کرده صفت قرب و مقامش
تقدیر ازل را نشود هیچ مبدل
بنوشته روز اول ازقرهء فالش
عمریست که بیمار غم عشق توام من
چون شمع همی گیریم از درد فراقش
شب ها زخیال رخ تو سروخرامان
با زلف سیاه خال وخط وخواب خرامش
مسکین و فقیریم در این دیری خرابات
ای کاش شوی زود توهم دانهء دامش
هر شام و صباح عذر بدرگاه خدا کن
زآن رو که تو مغموم شوی شارب جامش

۶۰- پوهنیار عبدالوحید غروال

جناب پوهنیار وحید غروال فرزند محمد یوسف خان وبرادرزاده جناب دکتور غروال استاد شایسته و جوان دانشکده ژورنالیزم دانشگاه کابل است. ایشان تحصیلات عالی خویشرا در دانشکده ژورنالیزم دانشگاه کابل به اتمام رسانیدند یکی از استادان خوب این دانشگاه به شمار میرود. جناب پوهنیار غروال در پهلوی مصروفیت های اکادمیك مصروفیت های فرهنگی فراوان دارد. وی یکی از گردانندگان جریده ندای اسلام است که در شهر مزار شریف به چاپ میرسد. مقالات و مطالب استاد جوان و گرامی ما به تعداد قابل ملاحظه اقبال چاپ یافته اند. فعلاً در کابل اقامت دارد. به ابتکار

این نویسنده جوان چند شماره جریده فریاد کابل از چاپ بر آمد ه بعداً نشر آن نظر به علت های معطل قرارداده شد.

۶۱- غلام غوث عندلیب

جناب غلام غوث عندلیب متولد قلعه پس حصار شهر غزنی تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در پوهنحی زبان و ادبیات رشته ژورنالیزم دانشگاه کابل به اتمام رسانیده اینان در رادیو افغانستان وظیفه رسمی داشت.

نویسنده عالی ومجرب ولایت غزني به شمار میرود. درامه ها، مقالات وآثاري زیادی غلام غوث عندلیب در بسیاري از روزنامه های کشور اقبال چاپ یافته است.

نباید فراموش کرد که غلام غوث عندلیب با شاعر جوان کشور محمد امی عندلیب فرزند غلام محمد خان طرزی متولد در سال ۱۲۶۷ ق و متوفی در شهر قندهار در سال ۱۲۸۶ ق صاحب دیوان که سه هزار و چند صد بیست دارد، قرابتی ندارند. جناب غلام غوث عندلیب فعلاً در شهر اسلام آباد تشریف دارند.

۶۲- دکتور اشعه

جناب شعیب اشعه در پهلوی طبابت یکی از فرهنگیان کشور است در سال ۱۳۴۷ درکابل تولد شد از جوانی زماني که صنف دهم مکتب اماني بود نبشته های کوتاه در کمکیانو انیس برای اطفال می

نوشت بعداً نوشته های او در قالب طنز ها درامه ها در روزنامه های معتبر کشور اقبال چاپ یافت آثار زیاد چاپ ناشده نزد خود موجود دارد. ه‌ر شهر پشاور مقیم است.

٦٣- راز محمد دلیلی

جناب راز محمد دلیلی فرزند فقیر محمد در قریه رامك علاقه داری ده یك در سال ۱۳۳۸ خورشیدی دیده به جهان گشود. دوره ابتدائی تعلیمی را در مکتب سید حاجی رامك غزني و متوسطه میرویس نیکه کابل اتمام نمود و دوره ثانوی رادر لیسه عالی غازی انجام داد. در سال ۱۳۵۹ الی ۱۳٦۳ در پوهنحي اقتصاد پوهنتون کابل مصروف فراگیری علوم اقتصادی گردید. در سال ۱۳٦۳ به پاکستان هجرت نمود وی کورس زبان انگلیسی کابل سنتر را در شهر پشاور ایجاد که فعلاً به تعداد ۱۰۰۰ نفر محصل درآن مشغول فراگیری زبان انگلیسی اند.

- وي مؤسس جریده انگلیسی زبان The Treasure اند که تا هنوز ۱۸ شماره آن بدسترس قرار دارد.

- نشر جریده رنگین کمان یکی ازابتکارات این فرهنگی جوان ماست که برای اطفال و نوجوانان به نشر میرسد.

- تاسیس کتابخانه از جانب راز محمد دلیلی یك خدمت فرهنگی دیگر است که به تاریخ ۲۰ مارچ ۱۹۹٤ تاسیس گردید.

- تأسیس مکتب ابتدائیه به استندرد بین المللی دردیار هجرت درسال۱۹۹٤.

- طبع و تهیه چندین جلد کتاب در اثر کوشش رازمحمد دلیلی که از آنجمله میتوان (کتاب شیوه مکتوب نویسی درانگلیسی و فکاهیات نصرالدین به لسان انگلیسی وغیره) را نام برد.

برحق فعالیت های فرهنگی این جوان فرهنگی کشور ستودنی است.

٦٤- محمد عارف معصومیار

محترم محمد عارف معصومیار فرزند عطا الله در سال ۱۳٤۳ در قریه خندان ولسوالی قره باغ ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدای را در مکتب سید جمال الدین افغان به اتمام رسانید و در حالیکه هنوز بسیار جوان بود و متعلم لیسه ابن سینا راهی زندانش ساختند. بعد از رهائی عازم کشور پاکستان وبعداً به ایران هجرت نمود و در آنجا شامل صنف دوازدهم گردید. وی بعد از اتمام دوره ثانوی شامل دانشکده حقوق دانشگاه شیراز گردید وآنرا بادرجات عالی به اتمام رسانید. وی هنگامیکه در سال ۱۳٦۸ حزب وحدت اسلامی تشکیل گردید به عضویت شورای عالی نظارت حزب وحدت اسلامی در آمد جناب شان تا اکنون اشعار شانرا که تراوش فکری خود شان است.علاوه بر آن مقالات متعددی در روزنامه های ایران و نشرات افغانی به چاپ رسانیده است. محمد عارف معصومیار در پهلوی شعر وشاعری خطاط ماهر و ورزیده است.

٦۵- حیات الله سبحانی

جناب حیات الله سبحانی فرزند عبدالمبین خان در سال ۱۳۳۷ خورشیدی در قریه چاده ولسوالی جغتو ولایت غزنی دیده به جهان گشود. وي الی صنف یازدهم در تخنیک ثانوی به دروس خویش ادامه داد وبعد از سال ۱۳۵۷ راهی دیار هجرت گردید. ایشان دیپلوم خویشرا در رشته حقوق از دانشگاه آزاد اسلامی ایران بدست اورد وی دارای مجموعه های شعری بنام روایت عاشورا - مرثیه کابل است.

ترا چگونه به افسون بخواب می سازند
زخویش رفته به بوی شراب می سازند

به خاك پیکر تو تیغ و دشنه میکارند
بشوق ساختن اخر خراب مي سازند

تونغز وناب ترین فصل وباب دفتر هستی
ترا چه یاوه ترین فعل وباب می سازند

تو موج سرکش این بحر بی رمق بودی
ترا به پیچ و تکن ها حباب می سازند

مپیچ این همه در پهنه کویر مپیچ
ترا بخار تف افتاب می سازند

بیاو تازه نفس کن که چشمه پر آب است
ضعیف و خسته مرو سد آب مـی سازند

٦٦- غلام رسول فیض یار

جناب غلام رسول تخلص به فیضیار درسال ۱۳۲۷ خورشیدی در قریه بهلول متولد گردید موصوف تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به پایان رسانید وشامل وزارت پلان به حیث کارمند گردید. نمونه کلام او

مهرنهانی

آن مهرنهانی که به دل دارم از او
عمریست برومند که پر بارام از او
زآن آتش، عشقش که به کانون دل است
باشد به مزار خود گلی آرام از او
تنویر دل و روان کذ حسن رخش
تمجید غزل زکلك پر کارم از او
شب ها به خیال دوست بودم تا روز
یك لحظه صبرو قرار کی دارم از او
ما را نبود به وصل او ارج قرین
بی ثروت و بر کنار و افکارم از او
تا شعله زده اتش عشقش به دلم
«فیضیار» زغمفراق بیمارم از او

٦٧- فدا محمد فدائی غزنوی

فدا محمد فرزند سید احمد گدولی تخلص به فدائی غزنوی در سال ۱۳۳۰ خورشیدی در ولایت غزنی تولد گردید در سن جوانی

یعنی در ۱۵ سالگی در جاده هاي شعر قدم گذاشت. وی یکی از دست پرورد گان استاد شرین غزنوی است. نمونه کلام اش چنین است:

بوی بهار آمد از کهسار غزنه
گویم خیر مقدم آمد بهار غزنه

از زینت ولطافت چون خلد باطراوت
صحرا وبوم وبیشه کنج وکنار غزنه

مرغان صبحگاهی در گلشن سنائی
خواند ذکر باری در مرغزار غزنه

بادام سیب وآلو کرده شگوفه یکسر
درباغ خواجه بلغار ودر هردیارغزنه

ازپرنیان درختان سرخ وسپید وسبز است
دل میبرد زهرکس حسن بهار غزنه

زباغ و راغ حزم دارد نشان زجنت
سر میزند به گردون بید و چنار غزنه

فیض حکیم وشعرش عزو وقاشرق است
مجد سنائی افزود در افتخار غزنه

این شهرعارفان است محمودرامکان است
عابدان را مقام است خاك دیار غزنه

روز شبان «فدائی» خواهد به عذر خواهی
صد رحمت خداوند گردد نثار غزنه

قابل یاد آوري است که جناب فدا محمد فدائی غزنوي نباید با

جناب فدا محمد فدائی مرحوم رهبر برجسته افغان ملت اشتباه گردد. فدا محمد فدائی یکي از مهره های سیاسی کشور در زمان شاه و محمد داود بود که سالیان دراز در زندان ها بسر برد و بلاخره درزمان قدرت محمد داود پدرود حیات گفت. اینان از ولایت کابل اند ولي ملا محمد فدائی غزنوي شاعر ولایت غزنی است.

۶۸- پوهنیار محمد کبیر نظامی

پوهنیار محمد کبیر نظامی فرزند محمد وزیر نظامی در سال ۱۳۴۳ در قریه بیرانه ولسوالي مقر ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه حبیبیه و تحصیلات عالي در پوهنحی زبان وادبیات دانشگاه کابل در رشته هسپانیوی به پایان رسانید و در کادر علمی انجا باقی ماند وی به منظور ارتقا دانش زبان شناسی هسپانوی در سال ۱۳۶۷ با استفاده از یك بورس تحصیلی عازم کیوبا شد و بعد از ختم آن موفقانه به کشور عودت نمود جناب استاد نظامی آثاری را به چاپ رسانید. و در رشته زبان شناسی بخش هسپانیوی یکی از استادان مجرب به شمار میرود. اثر گرانبهای «مقایسه اسم در زبان هسپانیوی ودری» به منظور ترفیع رتبه علمی به رشته تحریر در آورده است.

۶۹- قاری عبدالفتاح صادق غزنوی

جناب قاري عبدالفتاح صادق غزنوی فرزند بسم الله خان در سال ۱۳۰۵ خورشیدی در قریه اسفنده ولایت غزنی متولد شد وبعد از

کسب سواد شامل دارالحفاظ کابل شده و در سال ۱۳۲۰ خورشیدی به ختم حفظ قرآن عظیم الشان موفق گردیده است.

او در سال ۱۳۲۵ خورشیدی در مدرسه نورالمدارس که در جنوب شهر غزنی واقع است بحیث استاد قرائت و تجوید مقرر و تا سال ۱۳٤۳ هـ ش این وظیفه را دنبال کرده بعداً به حیث آمر دارالحفاظ شهر غزنی تبدیل و تاکنون این وظیفه بدوش اوست.

صادق به شعر وادب علاقه داشته طبع روان دارد. تعداد ابیات او که حاوی انواع شعر است در حدود سه هزار بیت میرسد.

ز آب وتاب رخت رونق است باغ مرا
دهد عقیق جهت روشنی چراغ مرا

ز بوی توست معطر مشام من ورنه
زمانه کی دهد آسایش دماغ مرا

ز ساقیان جهان جام من نشد پر می
مگر سرشك روان پر کند اياغ مرا

به حلقهء سر زلف نگار جای منست
اگر کسی ز محبان کند سراغ مرا

براه عشق بجای رسید همت من
که از وفور تعب پربریخت زاغ مرا

زغنچه دهنش تنگ شد جهان برمن
شرار آتش رویش فزود داغ مرا

زپا فتاده دم اکنون کجا روم «صادق»
بسوخت برق جنون خرمن فراغ مرا

۷۰- محمد عوض فکرت

محمد عوض فکرت در پاینده خیل جرمتو ولسوالی جغتو متولد شد دارای تفکر واندیشه اجتماعی وسیاسی اند شاعر ونویسنده خوب است. دیوان شعری وی به نام همای انقلاب چاپ و به علاقمندان تقدیم شده است.

انگشت شمار بود شاگردانزیادي تربیه نمود.

وکیل غلام فاروق خان یکي از پسران این میرزا توانا است پسر دیگر شان جناب سخی فضلی که از نویسنده گان خوب غزنه است میباشد میگویند وقایع تاریخی راخوب در حفظ داشتند و بخصوص تاریخ غزنه و غزنویان را دقیق طرح می نمود. قرار ادعا پسرش مرحوم فاروق خان وکیل اسناد جلالی را در نوشتن کتاب غزنه وغزنویان ایشان همکاري زیاد نموده است. ایشان در غزنی وفات یافت و در همانجا به خاك سپرده شد.

۱٦- عبدالقادر خان

یکي از بزرگترین زمینداران قریه نوغی مرکز غزنیست از آنرو یکی از متنفذین مرکز ولایت غزنی به شمار میرود. ایشان معاصر سلطنت امان الله خان اند.

ایشان شوهر عمهء جنرال محمد عظیم خان میباشد. یکی از پسران موصوف انجینیر عبدالروف خان است.

۱۷- میرزا عبدالقیوم

میرزا عبدالقیوم خان یکی از با نفوذترین شخصیت ولایت غزنه است. ایشان معاصر سلطنت امیر امان الله خان ونادر خان بود. امور میرزائی وقلم را از پدر شان آموخت و انقدر در نوشتن پیشرفت نمود که لقب میرزا را به خود اختصاص داد. ایشان در قلعه آزاد

فصل پنجم

نظامیان

۱- جرنیل علی عسکر خان

مرحوم جرنیل علی عسکر خان فرزند مرحوم حبیب اللّه خان در قلعه پس حصار ولایت غزني مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان لاله امیر عبدالرحمن خان بودند که تربیه و کنترول شاهزاده عبدالرحمن پسر امیر افضل خان را بدوش داشتند.

۲- کرنیل علی اللّه خان

کرنیل علی اللّه خان فرزند دوم مرحوم حبیب اللّه خان درقلعه یکی هار ولایت غزنی چشم بدنیا گشوده ایشان یکی از نظامیان صاحب نام اردو افغانستان در زمان امارت عبدالرحمن خاناند.

۳- سرتیپ عزیز اللّه خان

سرتیپ عزیز اللّه خان فرزند سوم مرحوم حبیب اللّه خان و برادر اندر کرنیل علی اللّه خان وجرنیل علی عسکر خان اند. ایشان در همان زمان در قوماندانی امنیه کابل تقرر یافتند.

٤- نایب سالار محمد علم خان

نایب سالار محمد علم خان در قریه کشی ولسوالی قره باغ ولایت غزنی چشم بدنیا گشود اند مجاهد نستوه بوده که در جهاد ضد هجوم انگلیس ها از خویش رشادت قابل وصف تبارز داد. خانم نایب سالار محمد علم خان نیز چون زن اصیل افغانی در این جهاد باشوهر مجاهد یکجا وارد میدان نبرد گردید و زخم شمشیر زن افغان را بریدن نازك انگلیس از دور آمده وبی خبر از قیام مردم اشنا میساخت.

٥- فرقه مشر سعید خان

ایشان در ولسوالی مقر ولایت غزنی متولد شده اند. رئیس تنظیمه ولایت غزنی در زمان امانیه بود و در زمان امیر حبیب الله بچه سقا راهی زندان شدند بعد از واژگونی رژیم سقوی دوباره رئیس تنظیم ولایت غزنی تقرر حاصل نمود. شخص مدبر وقابل اعتماد مردم بود.

٦- جرنیل محمد خان مقری

جرنیل محمد خان مقری در مقر ولایت غزني در یك خانواده متعد وزمیندار چشم بدنیا گشود. ایشان نظامی ورزیده و اداره چی ماهر بودند. معاصر سلطنت محمد نادر خان و اوایل ظاهر خان اند ایشان مشهور ترین نایب الحکومه ولایت قندهار به شمار میرود.

۷- برگد عبدالاحمد خان ملکیار

برگد عبدالاحمد خان ملکیار فرزند جناب ملك یار محمد خان است که در قوم کنی گراند ولی ایشان اکثراً خود را در قوم مومند میدانند. ایشان معاصر زمان امانیه و نادر خان اند. تخلص ملکیار را از اسم ملك یار محمد خان پدرش اخذ نمود. وی در بغاوت شاشی و شمالی که در سمت جنوبی صورت گرفت از خویش رشادت نشان داد و به رتبه برگد دست یافت

۸- برگد عاشورخان

برگد عاشور خان در شهر غزنی محله کنجك مربوط مرکز ولایت غزنی چشم به جهان کشود نظامی ورزیده روزگارخویش بود وظایف پولیس امروزی را پیشبرده و از همین رو در زمان صدارت شاه عمود خان غازي قوماندان امنیه ولایت مقرر گردید.

۹- برگد عسکر خان

برگد عسکر خان یکی از بزرگان نظامي ولایت غزني است که در قریه بکاول مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان خدمات زیادی به اردوی افغانستان انجام داد. برگد عکسر خان در سال ۱۳۲۱ خورشیدی سرحد دار لایت قندهار در سپین بولدك تقرر حاصل کردند. این اخرین وظیفه رسمي بر برگد عسکرخان به شمار میرود.

۱۰- سپهسالار عبدالاحد خان ملکیار

سپهسالار عبدالاحد خان ملکیارفرزند رشید و جنگاور برگد عبدالاحمد خان ملکیار در مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان چون در خانواده روشن متولد شدند از همان آغاز جوانی به فراگیري علوم پرداختند. مدت های زیادی رئیس تنظیم ولایت غزنی ایفای وظیفه کرد در سال ۱۳۲۰ وزیر داخله افغانستان بود.

۱۱- کرنیل محمد علم خان

مرحوم کرنیل محمد علم خان درقریه کشك مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد ایشان رتبه کرنیل را در زمان قدرت محمد نادر خان بدست آورد. شخص با نفوذ وصاحب رسوخ ولایت غزنی به شماری آیند.

۱۲- برگد محمد اسحق خان

جناب برگد محمد اسحق خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان در زمان سلطنت امیر حبیب الله بچه سقا، طرفداری از رژیم سقوی برخاستند و در همان زمان به رتبه برگد دست یافتند. پسر انشان دگروال محمد اصف خان و داکتر ظاهر از جمله شخصیت های خوب ولایت غزنی اند. مرقد شان در غزنی واقع است.

۱۳- کرنیل جاندل

مرحوم کرنیل جاندل خان یکی از نظامیان ورزیده جنگ سقوی است ایشان در قلعه پس حصار غزنی تولد شد. در جنگ هاي نادر خان که بر ضد سپاهیان امیر حبیب الله خادم دین رسول الله انجام میدادند به رتبه کرنیل دست یافت. او شخص با تجربه و کار آزموده در امور حربی بود. معلومات زیادی راجع به تاریخ غزني در ذهن داشت.

۱٤- کرنیل محمد کریم خان

کرنیل کریم یکی ازاشخاص با نفوذ وصاحب رسوخ غزنی است ایشان در شهر غزنی سرای ارباب ها ولایت غزني متولد شده اند رتبه کرنیل را در زمان سلطنت نادر خان بدست آورد.

۱٥- فرقه مشر میر احمد خان

فرقه مشر میر احمد خان فرزند مسجدي خان، خان بزرگ ومشهور ولایت غزنی در ولسوالي خواجه عمری ولایت غزنی چشم به دنیا گشود. فرقه مشر میر احمد خان یکی از با نفوذ ترین شخص مورد اعتبار ولایت غزنی بشمار می آید. اصلاً ایشان در قوم کُرد اند که شاخه، مهاجرین ایرانی به افغانستان را تشکیل میدهد. جنرال میر احمد خان قوماندانی فرقه قندهار، جلال آباد را در زمان سلطنت اعلیحضرت محمد ظاهر شاه داشت.

۱۶- جنرال یعقوب خان

جنرال یعقوب خان فرزند میرزا محمد ایوب خان و پدر شهید تورن جنرال محمد یونس خان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا کشود ایشان نظامی ورزیده بودند. تحصیلات ابتدائی وعالی نظامی را در داخل کشور انجام داده بودند. در پهلوی مهارت های نظامی به علوم دیگر چون تاریخ وعلوم متداوله دینی دسترسي داشت.

۱۷- تورن جنرال محمد یونس خان

یکی از برجسته ترین و پراستعداد ترین نظامی دوره معاصر ولایت غزنی وسطح کشور تورن جنرال محمد یونس خان فرزند برید جنرال محمد یعقوب خان است که در قلعه پس حصار ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات ثانوی و عالی را در حربی شونحی و حربی پوهنتون به انجام رسانید. ایشان قوماندانی فرقه ریشخور را به صورت شایسته انجام دادند. اخرین وظیفه تورن جنرال محمد یونس خان قوماندان فرقه ۱۱ ننگرهار تا سال ۱۳۵۷ است. موقع حادثه ۷ ثور ۱۳۵۷ جنرال یونس خان قرار بدین داشت تا در مقابل این حادثه به پشتیبانی رئیس جمهور محمد داود بر خیزد. ولی دستگیر اش نمودند و در گراج مصئونیت ملی که اداره جاسوسی رئیس جمهور محمد داود بود توسط سید مکرم و بهرام (به گفته خسر جنرال محمد یونس دگروال محمد یوسف) که از ولایت وردك بودند توسط مرمی به شهادت رسانیده شد.

۱۸- جنرال عبدالجبار ملکیار

برید جنرال عبدالجبار ملکیار فرزند کرنیل جان محمد خان در قلعه نو مرکز ولایت غزنی متولد شدند. تعلیمات ابتدائي را در غزنی و تحصیلات عالی را در کابل به انجام رسانید. جنرال عبدالجبار ملکیار وظایف چون پیژندوال وزارت دفاع را بدوش داشت. ایشان در قضیه هاشم میوندوال در زمان قدرت رئیس جمهور محمد داود دستگیر گردید ولی مدت بعد از زندان رها شد. در خارج کشور اقامت دارد.

۱۹- جنرال عبدالسلام ملکیار

جنرال عبدالسلام ملکیار فرزند کرنیل جان محمد خان در قلعه نو مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی را درغزنی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون اتمام نمود و بر زمانی رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی بود. در ماجرای دستگیری هاشم میوندوال در زمان محمد داود دستگیر شد ولی به زودی دوباره رها گردید. در خارج کشور اقامت دارد.

۲۰- تورن جنرال محمد عظیم خان

تورن جنرال محمد عظیم خان فرزند میرزا عبدالقدوس خان در شهر غزنی ولایت غزنی چشم بدنیا باز نمود، تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات ثانوی وعالی نظامي را در حربی شونحي و حربی

پوهنتون انجامداد و نظامی ورزیده قامت راست نمودند وظایف چون قوماندان لوای ۳۱ کوماندو، قوماندان فرقه ۱٤ غزنی، قوماندان فرقه ۸ قرغه را پیشبرد ایشان در یک سانحه هوائی جام شهادت نوشیدند.

۲۱- برید جنرال عبدالمتین خان

تورن جنرال عبدالمتین خان فرزند میرزا عبدالقدوس خان و برادر تورن جنرال محمد عظیم خان در شهر غزنی چشم بدنیا کشود. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون انجام داد. عازم المان شد و رشته پولیسی را برگزید وتخصص خویشرا از کشور المان غرب بدست آورد. ایشان فارغ التحصیل اکادمی پولیس المان غرب ند.

جناب شان وظایف چون ریاست مرکز تعلیمی وزارت امنیت، ریاست چهارم وزارت امنیت را بدوش داشتند. در سال ۱۳۷۲ عازم خارج گردیدند وفعلاً در خارج کشور اقامت دارد.

۲۲- تورن جنرال محمد اصف فروزان

تورن جنرال محمد اصف فروزان فرزند محمد حنیف خان است که در شهر غزنی چشم بدنیا کشود. ایشان تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی به اتمام رسانید وتحصیلات عالی را در پوهنحی حقوق پوهنتون کابل به اکمال نمود. به وزارت صحت عامه تقرر حاصل کردند. در سال ۱۳۵۸ رئیس اداری وزارت صحت عامه و در همان

سال منحیث رئیس اداري کام دستگاه مخفی جاسوسی زمان حفیظ الله امین مقرر شد. بعداً رئیس لوژستیك خاد ایفای وظیفه نمود ودر اخیر پست معین لوژستیکی وزارت امنیت را عهده دار شد. ایشان در زمان قدرت داکتر نجیب الله رئیس تنظیم ولایت غزنی در پهلوی وظیفه اصلی تقرر حاصل نمود فعلاً در خارج از کشور در شهر تاشکند اقامت دارد.

۲۳- جنرال اسد الله سروری

جنرال اسد الله سروری فرزند محترم حاجی سرور خان و نواسه میرزا فتح الله خان درقریه اسفنده مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت تعلیمات ابتدائی را درغزنی وثانوی و عالی را در حربی شونحی وحربی پوهنتون بهانجام رسانید. ایشان نظامی سختگیر و ماجرا جو اند جنرال اسدالله سروری در سال ۱۳۵۲ هنگام خیزش محمد داود بر علیه شاه محمد ظاهر او را همراهی نمود و بعد از پیروزی محمد داود به دورتبه نظامی ارتقا یافت. در سال ۱۳۵۷ با رژیم تره کی بر ضد محمد داود قیام کرد و به ریاست اکسا دستگاه مخفی جاسوسی تره کی دست یافت. در سال ۱۳۵۸ ماه سنبله برضد حفیظ الله امین و برطرفداری نور محمد تره کی قیام کرد ومخفی گردید و در خفا فعالیت شدید ضد امینی کرد و بعد از سرنگونی حفیظ الله امین به معاونیت صدارت دست یافت. بعد ازمدت کوتاه با سلطان علی کشتمند مخالف گردید وراهی سفارخانه های کشور در خارج شد. جنرال سروری در سال ۱ ۱ در کابل دستگیر و زندانی گردید.

۲۴- ستر جنرال سید حسن

ستر جنرال سید حسن خان مشهور به سید جگرن رئیس شورای اتفاق در ولسوالی جغتو ولایت غزنی چشم بدنیا گشوده، تعلیمات ابتدائی را درغزنی و تحصیلات عالی وثانوی را در حربی ښونځی و حربي پوهنتون اکمال نمود. قبل از سال ۱۳۵۷ در فرقه غزنی ایفای وظیفه میکرد در آنروزگاررتبه نظامي جناب شان جگرن بود و از همین رو بعد به سید جگرن معروف گردید. ایشان ازآغاز جنبش مقاومت عضو فعال آن بوده وشایستگی خویشرا به اثبات رسانید. رئیس شورای اتفاق که یکی از رکن های اساسی را در مبارزه علیه بیگانه بازی کرد میباشد.

۲۵- برید جنرال احمد یار

برید جنرال محمد علي احمد یار در ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی دیده به جهان گشود تحصیلات عالی را در حربي پوهنتون به انجامرسانید و مسلك پولیسی را قبول نمود. ایشان مدت هاي زیاد رئیس ترافیك کابل بود اخرین وظیفه برید جنرال احمد یار قوماندان امنیه مزار شریف الی سال ۱۳۷۱ اند. فعلاً در خارج کشور به سر میبرد. برید جنرال احمد یار در قوم بیات است.

۲۶- جنرال محمد علی بابه جاغوری

یکی از بزرگان اردو افغانستان ویکی از اشخاص اندك شمار که از ملیت هزاره به رتبه جنرالی رسید جناب جنرال محمد علی بابه

مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان کشود، باید گفت میرزا در ولایت غزنه در آنزمان به کسی اطلاق میگردید که اموزگاری اداری، دعوای حقوقی، سنجش حساب را میدانست.

از میرزا عبدالقیوم خان سه فرزند برجا ماند. عبدالرحیم خان آزادزوی، عبدالقدیر آزاد زوی، وعبدالبصیر آزاد زوی.

۱۸- میرزا فضل احمد خان

میرزا فضل احمد خان در یك فامیل صاحب نفوذ و زمیندار در قلعه آهنگران مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان کشود وصاحب رسوخ فراوان گردید. ایشان مرد زیرك وهوشیار بوده در حل و فصل دعوا مهارت خاص داشت. میرزا نیازمحمد خان سرکاتب قوماندانی ولایت غزنی را خود از اشخاص صاحب نفوذ است فرزندان همین میرزا میباشد. میرزا فضل احمد خان معاصر سلطنت امیر امان الله خان بود.

۱۹- عبدالغفارخان

مرحوم عبدالغفار خان فرزند مرحوم جرنیل علی عسکر خان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی دیده بدنیا کشوده است ایشان مانند پدر مرحوم شاندر خوان شاهان کشور دست داشت.

جناب مرحوم عبدالغفار خان خاصه دار امیر حبیب الله خان شهید بود و از جمله نزدیکان شاه به شمار میرفت. تمامی امورات که

جاغوری فرزند شیرعلی خان است. ایشان که تحصیلات عالی نظامی را در حربی پوهنتون کابل به اتمام رسانیدند یکی از رشته دارهای مردم هزاره بود که در اردو افغانستان درخشیدن گرفت. او به گفته خودش جنرال ظاهرشاهی بود که با هزار زحمت و با هزار ها سنگ اندازی ها به اینرتبه نائل آمده بود ورنه مانند دیگران باید در رتبه جگرن متقاعد میشد. وی قوماندان قلات، پکتیا، فرقه غزنی بودند در اخیر رئیس خریداری های وزارت دفاع ملی شد.

۲۷- تورن جنرال اسلم انتظار

جناب تورن جنرال اسلم انتظاردر قلعه میر احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در حربي شونحی و تحصیلات عالی را در پوهنتون هوائی کابل و اتحاد شوروی به پایان رسانید. فعلاً معاون غند هلیکوپتر مزار شریف میباشد. از هوابازان ورزیده کشور به شمار می آید.

۲۸- جنرال معراج الدین خان عمران

یکی از ماهر ترین توپچی های اردو افغانستان جنرال معراج الدین عمران فرزند خروتی در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی در غزنی و تعلیمات ثانوی و تحصیلات عالی را در حربی شونحی و حربی پوهنتون انجام داد، ایشان که در سال ۱۳۵۹ قوماندان کندك ۲ قطعه ۱۹۰ توپچی قول اردو مرکزی را داشتند در اثر لیاقت خویش به قوماندانی آن قطعه نایل آمد. والی،

قوماندانی فرقه ۱۱ ننگرهار ارتقا نمود. چندی بعد از روی کار شدن رژیم اسلامی در کشور به پاکستان مهاجرت نمود فعلاً در پشاور اقامت دارد. جناب تورن جنرال عمران را میتوان از افتخارات اردوی افغانستان در عصر معاصر به حساب آورد.

۲۹- جنرال سید شیر آغا

جنرال سید شیرآغا در تاسن ولایت غزنی تولد یافته ایشان تعلیمات ابتدائی را در ولایت غزنی فرا گرفت وشامل حربی شونحی گردیده و تصحیلات عالی نظامی را در حربی پوهنتون اکمال نمود. ایشان الی سال ۱۳۷۱ رئیس توپو گرافی وزارت دفاع ملی بودند فعلاً در ماسکو اقامت دارد.

۳۰- شهید جنرال خلیل الله حمیدی

شهید جنرال خلیل الله فرزند رئیس عبدالسلام خان درسال ۱۳۲۸ درشهر غزنی متولد گردید تحصیلات ابتدائی را در مکتب کابل و تحصیلات عالی نظامی را در حربی پوهنتون کابل و امریکا به پایان رسانید. وظایف جون ریاست کشف وزارت دفاع ملی را بدوش داشت. جنرال خلیل الله در سال ۱۳۶۱ دستگیر گردید به تعقیب آن که سالی دقیق آن معلوم نیست به شهادت رسید.

۳۱- جنرال عبدالرحمن منسی

جنرال عبدالرحمن منسی در قریه اسفنده مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به اتمام رسانید و تحصیلات عالی در رشته زبان وادبیات در پوهنحی زبان و ادبیات پوهنتون کابل دارند. بعد از فراغت به صفت معلم در لیسه سنائی غزنی مشغول خدمت شد بعد از سال ۱۳۵۸ وارد خدمت نظامی در بخش وزارت امنیت گردید والی رتبه جنرالی ارتقا نمود اخرین وظیفه جنرال عبدالرحمن منشی رئیس ریاست دوم وزارت امنیت دولتی بود. فعلاً در خارج کشور است.

۳۲- جنرال سید افندی

برید جنرال سید افندی در تاسن مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان در طول مدت بعد از سال های ۱۳۵۷ در تمامی دستگاه های مخفی نسبت کار آئی و آزمودگی کامل در کارهای امنیتی شامل بودند.

بعد از سال ۱۳۷۱ موقع روی کار شدن رژیم اسلامی نسبت کارآئی شان به رتبه جنرالی از جانب رژیم اسلامی نایل آمدند. فعلاً در خارج کشور بسر میبرد.

۳۳- جنرال اکبر هاشمی قاسمی

جنرال اکبر مشهور به ضابط اکبر عضو شورای اتفاق و معاون

قوماندان آن سثر جنرال سید حسن است. تعلیمان ابتدائی را درغزنی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون انجام داد. در جنبش مقاومت رول عمده و کلیدی را در ولایت غزنی بازی نمود. شخص قوم دوست بوده و با اهل غزنه در هر کجائی که هست کمک نموده اند. فعلاً در غزنی تشریف دارند.

۳۴- جنرال عبدالفتاح

جنرال عبدالفتاح در خوگیانی ولایت غزنی دیده به جهان گشود. ایشان تعلیمات ابتدائی خود را در غزنی و تعلیمات ثانوی و عالی را در حربی پوهنتون اختتام نمود. یکی از چهره های شناخته شده نظامی کشور است. او شخص پر اعتماد در دولت دکتور نجیب الله بود. در هنگام سقوط بامیان جناب شان شامل هیات بود که که با مجاهدین به مذاکره می نشست. ولی در همان جا در میدان هوائی بامیان به شهادت رسید.

۳۵- جنرال عبدالغنی

جنرال عبدالغنی مشهور به تورن عبدالغنی فرزند حق داد خان در قریه یعقوب شیلگر تولد یافت. تعلیمات ابتدائی در غزنی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون انجام داد. ایشان عضو فعال جنبش مقاومت افغانستان بر علیه هجوم بیگانه بود ویکجا با قوت های ظامی مربوط خودش رزمیده اند. فعلاً در ولسوالی قره باغ قریه کشی تشریف دارند و قوت نظامی را رهبری می نماید.

۳٦- جنرال آدم خان

جنرال آدم خان از جمله آن نظامیان اند که از بین مردم بر خاسته و در رهبری مقاومت ایشان بر علیه هجوم بیگانه قرار گرفته است. ایشان در شهر غزنی تولد یافته اند و تحصیلات نظامی ندارند ولی تجربه کافی در امور نظامی در طول ۱٤ سال مقاومت بدست آورده است. جنرال آدم خان در آغاز انقلاب اسلامی قوماندان فرقه ۱٦ بود. امروز عضو شورای جهادی ولایت غزنی وقوت هائی نظامی قابل وصف در اختیار دارد.

۳۷- حاکم شاه جهان امیري

حاکم شاه جهان امیری در سال ۱۳۰۰ در قریه کندر مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد ایشان فرزند حاجی محمد خان که خود یکی از خوانین کندر بود میباشند.

در جنبش مقاومت فعالیت چشمگیر داشت. ایشان عضو تنظیم اتحاد اسلامی بود فعلاً حاکم شاه جهان امیری یکی از قوماندانان ورزیده کشور اند.

۳۸- جنرال آقا محمد خان

برید جنرال آقا محمد خان فرزند عبدالحمد خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. عضو جنبش مقاومت افغانستان بوده و عضو فعال تنظیم معاذ ملی میباشد. وظیفه رسمی

شان بعد از رژیم اسلامی رئیس توپچی وزارت دفاع ملی است. در کابل تشریف دارند.

۳۹- جنرال الحاج ملا پاینده خان

جنرال الحاج ملا پاینده در لوغات ولایت غزنی چشم بدنیا کشود باوجود جوانی در علوم متداوله دینی دست بالا دارد ویکي از قوماندانان خوب بشمار می آیند ایشان در ایام که بیگانه هجومش را در کشور آغازید قوماندان عمومی ولایت غزنی بودند و آنرا بصورت شایسته انجام دادند فعلاً رئیس کمسیون نظامی ولایت غزنی میباشد.

۴۰- جنرال عارفی

ایشان در سرآب غزنی دیده به جهان گشوده اند در جنبش مقاومت افغانستان رول کلیدی داشته ویکی از فعالین فعال وسرشناس حزب وحدت اسلامی افغانستان است. ایشان نماینده حزب وحدت اسلامی در مرکز ولایت غزنی بودند.

۴۱- جنرال قوماندان امین

جنرال قوماندان امین درقریه ککرك ولسوالی جغتو ولایت غزنی تولد شد یکی از قوماندانان برجسته حزب حرکت اسلامی میباشد. که در جنبش مقاومت افغانستان رول خوب بازی نموده اند. وی رئیس اداره ٔ امنیت ولایت غزنی بودند.

٤۲- تورن جنرال خیال محمد حسینی

تورن جنرال خیال محمد حسینی در ولسوالی اندر ولایت غزني چشم بدنیا گشود یکی ازاعضای فعال تنظیم حرکت انقلاب اسلامی در ولایت غزنی است و در زمان مقاومت معاون قاری بابا بود. وی قوماندان فرقه ۱٤ ولایت غزني در زمان ولایت قاری بابا میباشد.

٤۳- جنرال شهید خیل

جنرال شهید خیل در قریه اسفنده مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان در زمان مقاومت عضو فعال جنبش مقاومت افغانستان بوده اند عضو تنظیم اتحاد اسلامی میباشند ومعاون مولوی نیك محمد خان قوماندان برجسته ولایت غزنی که از طرف اشخاص نامعلوم به شهادت رسید بود. مولوی نیك محمد خانقوماندان حوزه مرکز ولایت غزنی بودند. جنرال شهید خیل فعلاً یکي از قوماندانان برجسته ولایت غزنی است.

٤٤- جنرال محمد اسمعیل خان

جنرال محمد اسمعیل خان فرزند خوجین محمد گل خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائي تعقیب نمود. در جنبش مقاومت افغانستان سهم شایسته داشت فعلاً در غزنی تشریف دارند ویکی از قوماندانان

ورزیده ولایت غزني و کشور بشمار می آیند. بزرگترین قوت های نظامی در مرکز غزنی در زمان حاضر در تحت قوماندانی این قوماندان خوب قرار دارد.

٤٥- تورن جنرال اختر محمد خان تولواك

تورن جنرال اختر محمد خان تولواك فرزند حاکم شاه جهان خان در سال ۱۳۵۰ در کندر ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان در جنبش مقاومت افغانستان بر علیه هجوم بیگانه رول عمده داشته اند. اکنون منشی شورای قوماندانان جهادی افغانستان میباشند.

٤٦- جنرال عمر کمال صمدیار

جنرال عمر کمال صمدیار مشهور به تورن عمر کمال صمدیار فرزند شیر محمد خان است. تعلیمات ابتدائی را درغزني و تحصیلات عالي را در حربي پوهنتون اختتام نموده و در جنبش مقاومت افغانستان رول بس مهم را بازی نمود فعلاً در قریه کشی ولسوالی قره باغ قوت های نظامی را رهبري م نمایند.

٤٧- جنرال انجنیر نواب خان

جنرال انجنیر نواب خان فرزند عبدالروف خان در قوم رفتانی است او یکی از قوماندانان است که در زمان مقاومت چهارده ساله کشور عرض وجود نمود. فعلاً در ولسوالی قره باغ غند از قوت های

نظامی را رهبری مي نمایند.

۴۸- تورن جنرال عبدالمجید خروتی

تورن جنرال عبدالمجید خروتي فرزند محمد خان خروتی در سال ۱۳۴۲ در کندر ولایت غزني دیده به جهان گشودند. عضو فعال اتحاد اسلامی است و در داخل همین تنظیم مبارزه نمود و سهیم شایسته در جنبش مقاومت افغانستان داشته است.

۴۹- تورن جنرال عبدالمؤمن خروتی

ایشان برادر تورن جنرال عبدالمجید خان خروتی و فرزند محمد خان خروتی است. در سال ۱۳۳۹ خورشیدی چشم بدنیا گشود. در جنبش مقاومت افغانستان رول خوب داشته و یکی از قوماندانان برجسته تنظیم اتحاد اسلامی افغانستان است.

۵۰- جنرال عبدالرشید

جنرال عبدالرشید خان در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شد ایشان تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در ولایت غزني و تحصیلات عالی در پوهنحی سیانس وعلوم طبعی پوهنتون کابل به اتمام رسانید. وبه صفت معلم در لیسه حربی شونحی تقرر حاصل نمود و رتبه نظامی گرفت. ایشان الی رتبه جنرالی ارتقا نمود و باری قوماندان حربي شونحی تقرر حاصل کردند شخص باسواد وحلیم اند و معلومات کافی

عمومي دارد یکی از ورزیده ترین استادان حربي شونحي مبباشند.

۵۱- جنرال کبیر رامکی

جنرال کبیر رامکی در رامك غزنی تولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در غزنی انجام داد. شامل پوهنحی سیانس وعلوم طبعی گردیده و بعد از فراغت به صفت معلم با رتبه نظامی در حربی شونحی به کار گماشته شد. اینك ایشان دارای رتبه جنرالی اند.

۵۲- جنرال گل محمد شان

جنرال گل محمد خان در ولسوالی اندر ولایت غزني متولد شد تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تعلیمات ثانوی و عالی را در عربي شونحی وحربی پوهنتون به انجام رسانید مدت های زیاد به صفت رئیس جنائی وزارت داخله ایفاي وظیفه نمود. و کمك کننده خوب مردم غزنی بود.

۵۳- جنرال سراج الدین

جنرال سراج الدین خان فرزند خروتی و برادر تورن جنرال معراج الدین خان عمران در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در حربی سونحی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون به انجام رسانید یکی از نظامیان ورزیده در سطح کشور است.

خاصه شاه میبود مرحوم عبدالغفار خان آنرا سامان میداد ایشان در غزنی وفات کرد در همانجا مرقد شان قرار دارد.

۲۰- مسجد خان خواجه عمری

جناب مسجدی خان از خوانین بزرگ است که در ولسوالی خواجه عمری دیده به جهان گشود ویکی از سرشناس ترین شخصیت های بانفوذ وسیع درین ولسوالی و در سطح غزنی به شمار آمد.

این همان مسجدی خان است که با دشمنی با برکت عبدالاحمد خان برخاست ونگذاشت سرك که باید از میان اراضی وی اعمار میگردید به سر رسد. این دشمنی سر انجام به مرگ برگد عبدالاحمدخان در کابل و آن هم در منزلش به گفته بسیاري از اشخاص، توسط افراد مسجدی خان، پایان پذیرفت ایشان پدر فرقه مشر میر احمد خان اند که خود یکی از شخصیت های بانفوذ ولایت غزني را میسازد. جناب مسجدی خان در ۷ صفر ۱۳۳۲ق گرفتار و در سال ۱۳۳۶ قمری در دهن توپ اعدام گردید.

۲۱- غلام قادر خان

در زمره بزرگترین خوانین مقر ولایت غزنی بشمار میرفت. معاصر نادرخان بود. زمینداری فراوان داشت مانند خویش کسی را خان نمی پنداشت همیش از دوستی با نادر خان دم میزد وشاه را نیز خان خطاب میکرد.

را مطالعه نمودم و به نظر اینجانب این اثر یك اثر ارزشمند تاریخی بوده که در ردیف سایر اسناد تاریخی کشور قرار خواهد گرفت که از اهمیت وویژه گی خاص برخوردار است.

لازم است که بگویم بعد از دوره غزنویان کدام اثر تاریخی مشخص در ارتباط غزنه باستان در قسمت تذکره نگاری مؤرخین به رشته تحریر در نه آورده اند. اگر دانشمندان و مؤرخین بتوانند در سایر نقاط کشور همچو اثر را ترتیب و تحقیق نمایند دور از مفاد نخواهد بود. بخاطریکه در ده دهه اخیر در وطن ما ماجراهای جلو این خدمات وسایرین را گرفته بود. هم انسان های برومند وصاحبدل عرصه های مختلف از کشور شان به کشورهای خارج روی فشارهای سیاسی دور شدند با آنهم استاد مسعود را باید روی قدم نیك اش حرمت کرد که در شرایط بدهجرت همرا با مشکلات توانست خود وهموطنانش را فراموش نکند وعشق وعلاقه خویش را به میهن بزرگش تبارز دهد.

به عموم خوانندگان تاکید میدارم اینکه مجموعه ممکن بعد از مطالعه دقیق شان بیك سلسله انتقادات نیك شان مواجه شود که انهم در فوق یادداشت روی مشکلات اشاره شده است وهم ممکن یك سلسله پیشنهادات مشخص سازنده هم داشته باشند وهم یکمقدار از صاحبان اهل ممکن از قلم بازمانده باشند که در یك بخش نظر به خود رهنمائی جدی و مشخص داده است.

باالاحترام

محقق انجنیر محمد اسمعیل عمری

عضو اکادمی علوم افغانستان

۵٤- دگروال عبدالرحیم آزاد زوی

دگروال عبدالرحیم آزاد زوی فرزند ارشد میرزا عبدالقیوم خان که قبلاً شرح آن آمد در قلعه آزاد مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی را درغزنی و تحصیلات عالی نظامی را در حربی پوهنتون انجام دادند. و نیز مدت برای اکمال تخصص در اتحاد شوروی اقامت داشت. ایشان گرچه به رتبه جنرالی ارتقا نه نمودند و سالیان دراز همه پست های که در آن تیکه زدند پست و کرسی جنرالی بود.

آخرین وظیفه که دگروال عبدالرحیم آزاد زوی به آن مشغولیت داشت رئیس وزارت دفاع ملی افغانستان بود. در زمان قدرت محمد داود ایشان به تقاعد سوق گردیدند و در سال ۱۳۵۸ به المان مهاجرت نمود در سال ۱۳۷۳ در المان پدرود حیات گفت و در همانجا دفن گردید.

۵۵- دگروال عبدالعلی خان

دگروال عبدالعلی خان برادر بزرگ عسکر خان است که در قریه بکاول مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان مدت های زیاد مدیر لوازم قول اردو پکتیا بود. فرزند جناب دگروال عبدالعلی خان جناب عبدالکریم استاد پوهنتون کابل بود.

۵۶- شهید دگر جنرال عبدالحکیم

شهید دگر جنرال عبدالحکیم متولد قریه نی قلعه ولسوالی قره باغ ولایت غزني بودند ایشان الی صنف دوازدهم بدروس خویش ادامه داده بودند. بعد از هجوم بیگانه ها به کشور در جنبش مقاومت کشور رول کلیدی بازی کردند ویکی از قوماندانان برجسته ولایت غزنی بودند. جناب جنرال در سال ۱۳۷۱ به شهادت رسید.

۵۷- شهید تورن جنرال احمد بنیادی

شهید تورن جنرال احمد بنیادی فرزند بنیاد علی در قریه نی قلعه ولسوالی قره باغ ولایت غزنی دیده به جهان گشود ایشان یکی از فارغین اکادمی پولیس کابل بودند در طول مبارزه علیه بیگانه فعالانه رزمیدند ویکی از قوماندانان برجسته ولایت غزنی به شمار میرفتند جناب تورن جنرال احمد بنیادی در سال ۱۳۷۲ به شهادت رسید.

۵۸- شهید تورن جنرال ضابط حکیم

جناب تورن جنرال ضابط حکیم در قریه توچی ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در حربی شونحی وتحصیلات عالی نظامی را در حربی پوهنتون کابل به اتمام رساند. یکی از قوماندانان برجسته ولایت غزنی به شمار میرفتند. وی بعد از استقرار رژیم اسلامی به شهادت رسید.

۵۹- دگرجنرال ابوذر

جناب دگرجنرال ابوذر در قریه پاتو ولسوالی جاغوری ولایت غزنی متولد شده اند. یکی از برجسته ترین قوماندانان فعلی در چوکات حزب وحدت اسلامی افغانستان اند. وی در پهلوی عرصه نظامی یکی از فعالین برجسته سیاسی این حزب را نیز تشکیل میدهند.

۶۰- دگر جنرال خداداد عرفاني

جناب دگر جنرال خداداد عرفانی در قریه دولانه جاغوری ولایت غزني متولد شدند یکی از قوماندانان برجسته ولایت غزنی اند که در طول دوران مقاومت افغانستان درمقابل هجوم بیگانه از خود رشادت های زیاد نشان داد ایشان اکنون مسئول نظامی حزب وحدت اسلامی در ولسوالی جاغوری میباشند.

۶۱- شهید تورن جنرال روح الله

شهید تورن جنرال روح الله در قریه سوخته ولسوالی جاغوری متولد شدند یکي از قوماندانان خوب و مبارز نستوه به شمار می آیند. وي در سال ۱۳۷۲ به شهادت رسید.

۶۲- تورن جنرال جانعلی

جناب تورن جنرال جانعلی در ولسوالی مالستان ولایت غزنی

متولد شدند. تعلیمات ابتدائي وثانوی را در حربی شونحی و تعلیمات نظامی را در حربی پوهنتون اکمال نمود. هنگام هجوم وتجاوز بیگانه در کشور بر جنبش مقاومت افغانستان پیوست، وی یکی از قوماندانان برجسته ولایت غزنی بشمار میرود.

٦٣- شهید قوماندان بوستانعلی

شهید قوماندان بوستانعلی در ولسوالی مالستان ولایت غزنی متولد گردیده بود. یکی از قوماندانان خوب ولایت غزنی بشمار میرفت.

٦٤- قوماندان دیدار علی شکیبا

جناب دیدار علی شکیبا فرزند صفر علی در قریه یوسف ولسوالی جغتو متولد شده اند ایشان ازفعالین برجسته جنبش مقاومت افغانستان اند ویکی از قوماندانان دست اول ولایت غزنی به شمار میرود.

٦٥- شهید سید محمد واعظ

جناب سید محمد واعظ یکی از پیشگامان مبارزه علیه اشغالگران بوده است اغای واعظ را میتوان برحق برجسته ترین قوماندانان دوره جنبش مقاومت شمرد. وی در یك نبرد رویاروی با بیگانه به شهادت رسید. ایشان از تفنگ بدستان اولین، در ولایت

غزنی در مقابل تجاوز روس ها بوده اند.

٦٦- سترجنرال هاشمی

جناب انجنیر سید یزدان شناس (هاشمی) از جمله قوماندانان و ماهرین در رشته نظامی و تخنیک سلاح میباشد وی در قریه نورمي ولسوالی خواجه میری ولایت غزنی متولد شده اند. در هنگام هجوم و تجاوز بیگانه ها نخست در ولایت بامیان بحیث مسئول قرارگاه مرکزی بعداً عضو شورای مرکزی حزب وحدت اسلامی افغانستان گردیدند. بعد از استقرار رژیم اسلامی بحیث قوماندان گروپ اوپراتیفی حزب وحدت وبعداً بحیث قوماندان عمومی قول اردوی مرکزی حزب وحدت اسلامی ایفای وظیفه میکند. او را بر حق میتوان یکی از قوماندانان عالی در پهلوی اندك قوماندانان شمرد که در سطح کشور میتواند برازنده گی داشته باشد، بر شمرد.

٦٧- تورن جنرال محمد علم بهرامی

از جمله قوماندانان صاحب نام حزب وحدت اسلامی جناب تورن جنرال محمد علم بهرامی در قریه لعمان ولسوالی جاغوری متولد شد. مبارزه قابل قدر نمود. بعد از استقرار رژیم اسلامی بحیث مسئول امنیت شورای مرکزی حزب وحدت وبعداً بحیث آمر کشف گروپ اوپراتیفی وبداً بحیث امر عمومی کشف قول اردو این حزب وظیفه می نماید.

۶۸- دگر جنرال نادر علی خان جاغوری

دگر جنرال نادر علی خان جاغوری از جمله صاحب منصبان اند که دارای تحصیلات عالی نظامی اند وی که زادگاهش ولسوالی جاغوری ولایت غزني اند در مدت کار اش به وظایف گوناگون گمارده شده اند. وی رئیس ارکان قطعه تشریفات وبعداً قوماندان قطعه تشریفات قوماندانی عمومي پولیس ولایت بروان وبعداً تا حال منحیث قوماندان عمومي پولیس ولایت وزجان ایفای وظیفه میکنند.

۶۹- شهید فرید احمد

شهید فرید احمد فرزند حاجی شیر احمد خان در ولسوالی جغتو ولایت غزني دیده به جهان گشود تعلیمات ثانوی را در لیسه حبیبیه به اتمام رسانید. وی سال های قبل از ۱۳۵۷ شامل سازمان نصر گردید ودر صف مبارزین پیوست موصوف بعد از هجوم بیگانه ها به کشور در جنبش مقاومت افغانستان سهم ارزش مندی را داشت. ایشان مسئول شورای ولایتی کابل سازمان نصر بودند. شهید فرید احمد در سال ۲۲ حوت ۱۳۶۲ در یك عملیات نظامی بر میدان هوائی کابل جام شهادت نوشید.

۷۰- تورن جنرال لطیف احمد

تورن جنرال لطیف احمد فرزند حاجی شیر احمد در ولسوالی جغتو دیده به دنیا گشود تعلیمات ثانوي را در لیسه حبیبیه به اکمال

رسانید و شامل پوهنحی اقتصاد دانشگاه کابل گردید و در سال ۱۳٦٤ به درجه عالی از این دانشکده فارغ التحصیل گردیده و به پیشه آزاد مصروف شد ودر چوکات جنبش مقاومت افغانستان رول شایسته ایفا کردند. بعد از رویکار شدن رژیم اسلامي به عرصه نظامی رو آورد ویکي از قوماندانان خوب حزب وحدت اسلامی افغانستان گردید. وی عضو شورای ولایتی وعضو هیات صلح غرب کابل بودند. جناب ایشان در سال ۱۳۷۳ زخم برداشتند وفعلاً در شهر پشاور اقامت دارند.

۷۱- دگروال محمد اکبر خان

دگروال محمد اکبر خان ولد فیروز تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در حربی سونحی وتحصیلات عالی را در حربی پوهنتون انجام داده اند ایشان در ولسوالی قره باغ چشم بدنیا گشوده اند دگروال محمد اکبر خان وظایف چون سرباور حفیظ الله امین، سرباور نور محمد تره کی و سر باور ببرك کارمل بوده اند.

۷۲- شهید داکتر عبدالرحیم خان

۷۳- قوماندان معلم امام الدین خان

قوماندان امام الدین خان معلم فرزند حسام الدین خان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی در سال ۱۳۲۸ چشم بدنیا گشود.

تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی لیسه سنائی فرا گرفت و تحصیلات عالی را در تربیه معلم سیدجمال الدین کابل انجام رسانید. در هنگام هجوم بیگانه ها در کشور در جنبش مقاومت افغانستان در ولایت غزنی رول کلیدی بازی نمود و تحت اسم مستعار استاد حامد به فعالیت رزمی خویش ادامه دادند. ایشان یکی از قوماندانان ورزیده کشور به شمار میروند جناب استاد امام الدین خاطرات شانرا به رشته تحریر در آورده که به زودی به نشر خواهد رسید.

۷۴- استاد مطیع الله خان

استاد مطیع الله یکی از قوماندانان شایسته جنبش مقاومت ولایت غزنی است که از آغاز هجوم بیگانه تا اینذم در سنگر مبارزه باقیست. ایشان معاون جبهه ولایت غزنی به شمار میروند عضو فعال حزب اسلامی افغانستان است. او رشادت های زیادی از خویش نشان داده است. در هنگام نبرد یك پا را از دست داد.

۷۵- شهید استاد زبیر
(شهید داکتر غلام غوث احمدیار)

شهید داکتر غلام غوث خان احمدیار در شهر غزنی ولایت غزنی دده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی غزنی به انجام رسانید وشامل دانشکده طب کابل گردید در صنف چهارم به منظور رفع هجوم بیگانه در جنبش مقاومت افغانتسان در

میادن رزم پا نهاد و تا درجه شهادت رزمید. جناب شهید داکتر غلام غوث احمدیار به اسم مستعار استاد زبیر در حزب اسلامی افغانستان فعالیت می نمود.

۷۶- جنرال نور احمد خان

جنرال غلام حضرت خان با اسم مستعار کفیل نور احمد خان در قریه واغز دیده به جهان گشوده ایشان قبل از سال ۱۳۵۷ یکی از منصبداران تانك اردو افغانستان بود. در هنگام تسلط بیگان به جنبش مقاومت پیوست و در حزب اسلامی افغانستان مبارزه نمود. یکی از قوماندانان و جنرالان خوب وشایسته به شمار می آیند.

۷۷- جنرال سلطان احمد خان

جنرال سلطان احمد خان در قریه آرزو ولایت غزنی متولد شدند ایشان که قبل از سال ۱۳۵۷ به کفیل سلطان احمد خان شهرت داشت در اثر رشادت وپایمردی در سنگر به رتبه جنرالی ارتقا نمود ویکی از قوماندانان خوب جنبش مقاومت ولایت غزنی به شمار می آیند. جناب جنرال سلطان احمد خان در ولایت غزنی اقامت دارد.

۷۸- جنرال شرف الدین خان

جنرال شرف الدین خان یکي از مبارزین حزب اسلامی افغانستان ویکی از قوماندانان خوب جبش مقاومت افغانستان است.

او قبل از سال ۱۳۵۷ رتبه کفیل یا لومری بریتمن اردو افغانستان را داشت. در طول مقاومت و استعمار زدائی به رتبه جنرالی ارتقا یافت. این قوماندان خوب از شیلگر ولایت غزنی است.

۷۹- تورن جنرال محمد موسی شهریار

جناب شهریار در سال ۱۳۱۸ خورشیدی در قلعه نو خواجه روشنایی شهر غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی اتمام نمود و در سال ۱۳۳۸ شامل اکادمی پولیس گردیده و موفقانه آنرا به پایان رسانید. وی آمر سرقه و متفرقه قومانداني امنیه کندهار، معاون سرمامور غزنی، قوماندان امنیه اندر ولایت غزنی، مدیر پیژند قومانداني امنیه و ژاندارم ولایت غزنی، مدیر ترافیك ولایت لغمان، امر جنائي کندهار، قوماندان دند کندهار، معاون ریاست جنائی کابل بوده در سال ۱۳۶۰ راه هجرت را در پیش گرفت و در جنبش مقاومت افغانستان در چوکات تنظیم محاذ اسلامی فعالیت قابل وصف را از خود تبارز داد. ایشان در سال ۱۳۷۰ به رتبه تورن جنرال که از جانب حضرت مجددی منظور گردید رسید. جناب تورن جنرال موسی شهریار فعلاً در استرالیا اقامت دارد.

۸۰- استاد محمودی

جناب محمد عمر ولد سید محمد متخلص به محمودی در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی

۲۲- جناب الحاج سید محبوب غزنوی

جناب سید محبوب غزنوی در سال ۱۲۸۵ در مرکز ولایت غزنی در محله رئیس در یك خانواده صاحب قلم و کتاب دیده به جهان گشودند. ایشان علوم متداوله را از نزد پدر وعلماي همان روز در غزنه فرا گرفت. در شعبه خزانه ولایت غزنی در حالیکه تازه به ایام جوانی پا نهاده بود ایفای وظیفه نمود این اولین مصروفیت اداری جناب شان بود.

هنگام تسلط امیر حبیب الله بچه سقاء به غزنی بر خلاف او نظریات داشت وبعد از برچیده شدن سلطه سقوی ها با پدر و فامیل راهی کابل شند ومطابق رسم همان زمان که فرزندان اشخاص صاحب نفوذ در وزارت دربار ایفا وظیفه میکرد جناب شان نیز منحیث کارمند وزارت دربار مقرر گردید این واقعه در سال ۱۳۰۷ به وقوع پیوسته است. بعداً به مدیریت بند وانهار و به تعقیب آن به ریاست حمل ونقل آنزمان تقرر یافت در سال ۱۳۱٦ در زمان صدارت محمد هاشم خان رای زندان شد والی سر آغاز دوره صدارت شاه محمود خان منحیث زندانی سیاسی باقی ماند. در زمان صدارت شاه محمود خان از زندان رها وعضو تفتیش صدارت گردید و در اخیر همین دور به ریاست تفتیش وزارت مالیه دست یافت. در قضیه خصومت ملك خان وزیر مالیه با ناشر به طرفداري ناشر هنگام تفتیش کارهایش پرداخت ازاینرو با ملك خان طرف واقع گردید و از کار گوشه گیری نمود. این دوره تا آغاز دوره صدارت داکتر یوسف ۱۳٤۲ ادامه داشت. بعد از آن الی سال ۱۳۵۰ در ریاست تفتیش صدارت عظمي ایفاي وظیفه

و ثانوی را در ولایت غزنی به پایان رسانید وتحصیلات عالی را در دانشکده حقوق وعلوم بشري دانشگاه کابل پایان بخشید. ایشان قبل از ثور ۱۳۵۷ در صدارت عظمی مؤظف بود بعد از هجوم بیگانه به کشور در جنبش مقاومت افغانستان در چوکات حزب اسلامی افغانستان فعالیت ستایش انگیز نمود وی یکی از اعضای برجسته حزب اسلامی در غزنی میباشد.

۸۱- شهید مولوی نیک محمد خان

شهید مولوی نیک محمد خان در مرکز ولایت غزني زاده شد. تعلیمات ابتدائی و علوم متداوله دینی را نزد علمای دین فرا گرفت وتا درجه مولوی ارتقا نمود. شخص مسلمان پاکدل بودند. در زمانیکه وطن در معرض خطر بیگانه قرار گرفت در جنبش مقاومت افغانستان در سطح ولایت غزنی داخل رزم گردید قوماندان عمومی حوزه مرکز غزنی بود. جنرال شهید خیل معاون مولوی شهید نیک محمد خان بود. جناب شهید مولوی نیک محمد در سال ۱۳۷۰ از طرف اشخاص که تاهنوز هویتشان بصورت قطعی معلوم نیست به شهادت رسید.

۸۲- شهید جنرال خلیل الله

شهید جنرال خلیل الله متولد مسجد مفتی مربوط مرکز ولایت غزني تعلمیات ابتدائی و ثانوی را الی صنف دهم در ولایت غزنی و الی اکمال دوره، ثانوی را در ح.ش و تحصیلات عالی نظامی را در ح.پ نجام دادند. بعد از هجوم بیگانه شامل جنبش مقاومت

افغانستان گردید در تنظیم محاذ ملی اسلامی علیه اشغالگران رزمید.

وی در سال ... در حالیکه امر امنیت تنظیم محاذ ملی اسلامي افغانستان بودند از جانب اشخاص مجهول الهویه در شهر پشاور بشهادت رسید. مرقد وی در شهر پشاور واقع است.

۸۳- شهید قوماندان جمیل

قوماندان جمیل خان فرزند حاجی عبدالرحیم خان در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. وی جوان رشید ودلیر مرد ولایت غزنی بود بعد از سال ۱۳۵۷ در جنبش مقاومت افغانستان مبارزات مسلحانه را علیه اشغالگران آغازید. شامل تنظیم محاذ ملی اسلامی افغانستان گردید وصادقانه درتعهدات خویش باقیماند شهید قوماندان جمیل ۷ سال قبل از امروز در روز اول عید قربان جام شهادت نوشید.

۸٤- قوماندان غلام سنائی

جناب قوماندان غلام سنائی خان مشهور به بچه هراتي از شهر غزنی ولایت غزني است. یکی از قوماندانان برجسته، تنظیم محاذ ملی اسلامی افغانستان میباشد که بعد از سال ۱۳۵۷ در جنبش مقاومت افغانستان علیه هجوم بیگانه از خود شایستگی نشان داد و تا اینجم استوار به آرمان ها تعهد کرده خویش است. وی فعلاً در ولسوالی مقر در قریه گدل تشریف دارد.

۸۵- قوماندان آمر امیر گل

جناب قوماندان امیر گل مشهور به آمر امیر گل در قریه روضه ولایت غزنی دیده به جهان گشود. ایشان از جمله رزمنده گان جنبش مقاومت افغانستان است که در ترکیب تنظیم محاذ ملی افغانستان، شایستگی خویشرا به اثبات رسانید.

جناب آمر امیرگل فعلاً پیشه آزاد دارند و در شهر کویته مغازه انتیك فروشی باز نمودند ویکی از انتیك فروشان خوب به شمار میرود که شرح شان در فصل مخصوص انتیك و باستانشناسی آمده است.

۸۶- قوماندان سرور کوچی

جناب قوماندان محمد سرور خان کوچی یکی از قوماندانان نامدار فعلی ولایت غزنی بشمار می آید. وی که در نوغي غزني متولد شده است دارای استعداد عالی بخصوص در سوق و اداره نیرو وقوت نظامی تحت قومانده اش میباشد. تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی اتمام نمود قوماندان سرور کوچی در صفوف حزب اسلامی افغانستان در جنبش مقاومت افغانستان از خویش رشادت های فراوان نشان داده است. قوماندان محمد سرور خان کوچی در غزني بودند وبعد از آمدن طالبان به غزنی، در غزنی تشریف ندارند.

۸۷- عزیز احمد خان

جناب عزیز احمدخان فرزند مدیر اختر محمد خان خواهرزاده اسدالله سروری است که بعد از اسدالله سروری که او با ماما خویش اختلاف نظر پیدا نموده بود به کرسی ریاست کام دستگاه مخفی جاسوسی حفیظ الله امین تکیه زد ودر سه ماه که حفیظ الله امین به تنهائی حکومت میکرد عزیز احمد خان نیز این دستگاه را اداره میکرد با سرنگونی امین، عزیز احمد خاننیز در جدی ۱۳۵۸ برطرف گردید.

۸۸- دگروال محمد ظریف صدیقی

جناب محمد ظریف صدیقی فرزند محمد نادر خان در قریه منگور ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ثانوی را در لیسه عالی حبیبیه به انجام رسانید و شامل اکادمی پولیس گردیدند. وی یکی از فارغین دوره اول اکادمی پولیس افغانستان است. ایشان به منظور تحصیلات عالی پولیسی عازم جرمنی گردید و از اکادمی پولیس المان غرب دیپلوم بدست آورد و در کادر علمي اکادمی پولیس منحیث استاد باقی ماند. جناب دگروال محمد ظریف صدیقی فعلاً در اضلاع متحده امریکا با رتبه نظامی تورن مشغول وظیفه رسمی است.

۸۹- دگروال محمد یاسین مولائی

دگروال محمد یاسین فرزند مسجدی خان مولائی که درقوم کرد

اند در ولسوالی خواجه عمری متولد شد تعلیمات ابتدائی را در ولایت غزنی فرا گرفت وبعداً به عرصه نظامی رو آوردند وبالاخره ارکان حرب را در کابل از فابریکه حربی بدست آورد.

ایشان رئیس ارکان قندهار ونهرین وظیفه اجرا نمودند ومدت ۳۵ سال در اردو کشور جانبازانه خدمت کرد. جناب دگروال محمد یاسین مولائی در سال ۱۳٦٤ به عمر ٦۷ سالگی دیده از جهان بست.

۹۰- دگروال محمد امیر

دگروال محمد امیر فرزند محمد نذیر از ولسوالی مقر ولایت غزنی قریه بیرانه است که در شوربازار کابل دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی، ثانوی وعالی را در حربی شونحی وحربی پوهنتون به پایان رسانید. مسلك نظامی جناب دگروال محمد امیر خان رادار است ایشان مدت زمان آمر سیاسی فرقه هرات بودند که بعداً به کابل تبدیل و در مربوطات وزارت دفاع ملی کشور ایفای وظیفه کرد. وی که اکنون نظامی متقاعد است ۵۰ بهار عمر را سپری می نمایند.

۹۱- دگروال سید هاشم

دگروال سید هاشم خان فرزند ارشد جناب سید محمود خان وکیل دورهء هفتم وهشتم ولایت غزنی در شورای ملی افغانستان است. وی لیسه حبیبیه را در سال ۱۳۵۰ به اتمام رسانید و کارمند وزارت زراعت گردید بعداً به وزارت مالیه تبدیل شد که به تعقیب آن

مسلك نظامی را انتخاب نمودند.

ایشان یکی از استادان خوب مرکز تعلیمی میباشد. تحصیلات خویشرا در اتحاد شوروی سابق به انجام رسانیده اند. فعلاً نیز استاد برحال و خوب مرکز تعلیمی به شمار میروند در کابل اقامت دارد.

۹۲- دگروال آقا محمد خان

دگروال آقا محمد خان فرزند محمد یوسف در شهر غزني متولد شد. تعلیمات ابتدائی را در غزنی تحصیلات ثانوي وعالی را در حربي شونحی و حربی پوهنتون به انجام رسانید مسلك پولیسی را انتخاب نمود وبه منظور اکمال تخصص راهی المان غرب گردید و از اکادمی پولیس المان غرب دیپلوم بدست آورد ایشان تقریباً همه وقت مشغولیت رسمي خویشرا در سرحدات کشور سپری نمود. در پهلوی علوم دیگر به قرائت و تجوید قرآن عظیم الشان دسترسی دارد. فعلاً در کابل اقامت دارد.

۹۳- دگروال سید عالمشاه

دگروال سید عالمشاه فرزند سید سرور خان از ولسوالي جاغوری غزنی است ایشان در همانجا دیده به جهان کشوده و تعلیمات ابتدائی را در همان جا و تعلیمات ثانوی و عالی را در حربی شونحی و حربی پوهنتون به پایان رسانیده. دگروال سید عالمشاه خان مدت های زیادي قوماندان کندك های مختلف لوای نقلیه سیاه سنگ بود. فعلاً در غزنی در ولسوالي جاغوری تشریف دارد.

۹۴- دگروال سید احمد شاه

دگروال سید احمد شاه فرزند سید سرور خان از ولسوالی جاغوری غزنی است ایشان تعلیمات ابتدائی را در ولایت غزنی و تحصیلات ثانوي و عالی را در حربي شونحی و حربی پوهنتون به انجام رسانیده. توپچی ماهر وقابل ستایش اند. قوماندان کندك توپچی در لوالی ۸۸ توپچی مربوط وزارت دفاع واقع ریشخور بود. دانش مسلکی فراوان دارند و رویه نیك اش با مردم همیشه او را محبوب همه‌میسازد.

۹۵- دگروال سنائی

جناب دگروال سنائی فرزند عبدالرشید خان در شهر غزني دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی را در لیسه سنائی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون در سال ۱۳٤۷ به انجام رسانید وبه صفت مدیر لوازم حربی پوهنتون وبعدها مدیر لوازم حربي شونحی ایفای وظیفه کرد. وی فعلاً در غزني تشریف دارد.

۹۶- دگروال زلمی بشیرامیری

دگروال زلمی بشیر امیری در سال ۱۳۲۷ در قریه کندر ولایت غزنی متولد شده موصوف فرزند بزرگ وکیل بشیر خان خروتی است. تحصیلات عالی خویشرا در حربی پوهنتون کابل به اتمام رسانیده. ایشان در ریاست تعمیرات وزارت دفاع افغانستان ایفاي وظیفه نمود. فعلاً در شهر پشاور زندگی دارد.

۹۷- دگروال غلام نبی خان

دگروال حاجی غلام نبی خان فرزند عبدالمجید خان در قریه اسنفده مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شدند. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات عالی را در حربی پوهنتون ختم نمود. در پست های مختلف ایفای وظیفه نمود. اخرین وظیفه رسمی جناب دگروال حاجی غلام نبی خان مدیر مکلفیت ولایت قندهار بود. ایشان فعلاً در غزنی تشریف دارد.

۹۸- دگروال سیر

دگروال سیر فرزند فرقه مشر میر احمد خان میباشد. ایشان تحصیلات عالی خویشرا در حربی پوهنتون به انجام رسانیده. مدت های زیادی دگروال سیر آمر کلوپ سپورتي اردو بود. سفرهای زیادی خارجی را انجام داده در سال ۱۳۷۱ در اثر اصابت مرمی یك پا را از دست داد. وعازم خارج کشور گردیدند. فعلاً در المان بسر میبرد.

۹۹- شهید دگروال غلام حضرت خان

شهید گردوال غلام حضرت خان فرزند حاجی عبدالمجید در قریه اسفنده مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و ثانوي وتحصیلات عالی را در حربی شونحی و حربي پوهتون به انجام رسانیده ایشان توپچی فعال و ورزیده کشور بودند شهید دگروال غلام حضرت خان رئیس ارکان فرقه ۱٤ غزنی بود

وبعد از رژیم اسلامی نیز به همین کرسی باقي ماند و عضو شورای جهادي ولایت غزني گردید در سال ۱۳۷۳ در اثر انفجار ماین نخست زخمی وبعد از اندك مدت فوت شد.

۱۰۰- شهید دگروال سید انور خان

شهید دگروال سید انور خان فرزند سید اشرف خان در شهر غزني متولد شد ایشان تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تعلیمات ثانوی را در حربی شونحی تعقیب کرد و با استفاده از یك بورس تحصیلی عازم چکوسلواکیا گردید و دیبلوم را از انجا اخذ نمود. رشته تخصصی شان تانك بود.

موصوف الی سال ۱۳۵۹ قوماندان تانك فرقه ریشخور ایفای وظیفه میکرد در همین سال از جانب یاورش بقتل رسید.

۱۰۱- دگروال محمد یوسف خان

دگروال محمد یوسف خان خسر تورن جنرال محمد یونس خان در قلعه پس حصار غزنی چشم به جهان کشود ایشان نظامی ورزیده بودند. در اواخر سلطنت ظاهر شاه سمت رئیس ریاست دیوان حرب و در زمان ریاست جمهوری محمد داود خان رئیس منازعات وزارت دفاع را به عهده داشتند.

۱۰۲- دگروال کبیر خان

دگروال کبیر خان فرزند کرنیل جاندل خان از نظامیان خوب ولایت غزنی است که در قلعه عشرت غزنی دیده به جهان گشوده تعلمیات ابتدائی را درغزنی وتحصیلات ثانوی و عالی را در حربی شونحی و حربی پوهنتون به انجام رسانیده. ایشان قوماندان قوای کار حیرتان - شبرغان وسالنگ ها بود. فعلاً خارج کشور بسر میبرد.

۱۰۳- دگروال عبدالعزیز خان

دگروال عبدالعزیز خان فرزند عبدالحکیم خان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. ایشان تعلیمات ابتدائی را درغزنی و تحصیلات عالی را در اکادمی پولیس به اتمام رسانید. ایشان استاد ورزیده اکادمی پولیس بوده وقوماندان انظباط عبدالقدیر خان وزیر داخله دولت محمد داود خان وظیفه اجرا نمودند.

۱۰۴- دگروال محمد اکبر خان

دگوال محمد اکبر خان پسر مرحوم محمد انور خان در قلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ابتدائی را درغزنی وتحصیلات عالی کادر حربی پوهنتون به انجام رسانید. ایشان در زمان ریاست جمهوری سردار محمد داود خان قوماندان غند نه هم توپچی فرقه غزنی بود. فعلاً در کابل تشریف دارند.

کرد اخرین مصروفیت ایشان سناتور ولایت غزنی در سال ۱۳۶۵ الی ۱۳۷۱ بود.

ایشانرا اکثر کسانیکه با ایشان مصاحب بودند تاریخ زنده نام گذاشته بودند. تاریخ کشور را بصورت شیوا بیان میکرد در قسمت حفظ اسمای تاریخی و اشعار شعرا استعداد قابل ملاحظه داشت. جناب سید محبوب غزنوی در زمستان ۱۳۷۱ در میکروریان کابل چشم از جهان پوشید و در همان جا به خاك سپرده شد.

۲۳- سید محمود غزنوی

جناب عالیقدر سید محمود غزنوي فرزند مرحوم جناب سید امیر غزنوی در سال ۱۲۸۷ در محله رئیس مرکز ولایت غزنی چشم به جهان گشود از همان آغاز خدا دوست، نماز خوان بود و در ایام طفلی آیات قرآن مجید را حفظ نمود.

مناظره جناب سید محمود غزنوي با شاه امان الله که خودش بارها از آن یاد میکرد و اکثریت از مردم غزنی آنرا با افتخار تصدیق میدارند جالب است. هنگام افتتاح بند سراج یکی از مولوی صاحبان مي خواست به منظور افتتاح بند آیات قرآن عظیم الشان را قرائت نمایند. ولی شاه امان الله علاقه داشت که این آیات آسماني را یکی از شاگردان مکتب قرائت کند.

علامه استاد غلام جیلانی جلالی که مدیر مکتب غزني بود از سید محمود غزنوي که صنف چهارم مکتب بودند و دوازده بهار از عمر شان نگذشته بود خواهش کرد. جناب آغا صاحب را از میان مردم

۱۰۵- دگروال اسدالله

دگروال اسدالله فرزند وکیل عبدالرشید خان درقلعه پس حصار مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات عالی را حربی پوهنتون انجام داد. نظامی ورزیده بود.

۱۰۶- دگروال محمد آصف

دگروال محمد آصف خان فرزند برکت محمد اسحق خان در قلعه عشرت مربوط مرکز غزنی تولد شد. تحصیلات عالی نظامی را درحربی پوهنتون انجام داده بیشتر از ۳۰ سال در اردو کشور خدمت نمود فعلاً در پاکستان مهاجر میباشد.

۱۰۷- شهید غلام حضرت خان

شهید غلام حضرت خان فرزند محترم حاجی غلام سخی خان فضلی در شهر غزنی تولد یافت تحصیلات عالی نظامی را درحربی پوهنتون انجام داد، و در قوای ٤ زرهدار ایفای وظیفه می نمود. در سال ۱۳۵۸ هنگامیکه از ولایت غزنی به کابل می آمد به شهادت رسید. وی در این هنگام رئیس ارکان قوای چهار زرهدار بود.

۱۰۸- دگروال عبدالاحد کیهان نورد

دگروال عبدالاحد کیهان نورد یکی از افتخارات هوانوردي کشور از ولایت غزني میباشد. ایشان که تحصیلات هوا نوردی را در

اتحاد شوروی فرا گرفته بود بامتعهد بودنش در این عرصه برای اولین بار در منطقه به عملیات کیهان نوردی دست بازید. عبدالاحد کیهان نورد اولین بار درطول تاریخ از کیهان قرآن مجید را قرائت نمود و با خود آیات از کلام خداوند را به کیهان بردند ایشان در سال ۱۳۶۷ معین وزارت هوانوردی تقرر حاصل کرد. فعلاً در خارج کشور تشریف دارند.

۱۰۹- دگروال محمد نذیر خان

دگروال محمد نذیر خان فرزند حاجی شیر محمد خان زمیندار بزرگ غزنی است. در شهر غزنی تولد شده مکتب ابتدائی را در غزنی وباقی تحصیل را در حربی شونحي و حربی پوهنتون ادامه داده اند. ایشان تا اکنون رئیس محکمه نظامی ولایت غزني میباشند.

۱۱۰- دگروال غلام سنائی خان

دگروال غلام سنائي خان فرزند رجب خان در شهر کهنه ولایت غزنی چشم بدنیا گشوده. تحصیلات عالی خود را در اکادمی پولیس در سال ۱۳۵۵ به پایان رسانیده در حالیکه تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی انجام داده ایشان زمان زیاد آمر سرحدی میدان هوائی کابل بود. مدت چندی در میدان هوای جلال آباد که پرواز کابل از انجا صورت میگرفت مصروفیت داشتند فعلاً ایشان در پشاو اقامت دارد.

۱۱۱- دگروال محمد گل خان

دگروال محمد گل خان فرزند عبدالرزاق خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائی را درغزنی وباقی تحصیلات را در حربی شونحی و حربی پوهنتون انجام داد فعلاً در المان تشریف دارند.

۱۱۲- دگروال عبدالرحمن خان

دگروال عبدالرحمن خان فرزند عبدالله خان در شهر غزنی متولد شده است. تعلیمات ابتدائی را درغزنی و تحصیلات ثانوی وعالی را در حربی شونحی و حربی پوهنتون به اتمام رسانیده اند. ایشان مدت های زیاد در فرقه ۱۸ مزار شریف ایفای وظیفه میکرد. اخرین وظیفه شان در ریاست کشف وزارت دفاع ملی بود. فعلاً در غزنی تشریف دارند.

۱۱۳- دگروال عبدالرؤف خان

دگروال عبدالروف خان فرزند میرزا شیردل در شهر کهنه مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. تعلیمات ابتدائي وثانوی را در لیسه سنائی انجام داد. وشامل پوهنحی سیانس وعلوم طبعیی گردیند. بعد از فراغت به صفت معلم در حربی شونحی معرفی وبارتبه نظامی به کار گماشته شد تا ۱۳۷۱ به آن ادامه داده است.

۱۱٤- دگرمن محمد نسیم خان

دگرمن محمد نسیم خان فرزند خیر محمد خان در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود تعلیمات خویشرا الی صنف دوازدهم در لیسه سنائی انجام داده و شامل اکادمی پولیس گردیده وموفقانه آنرا به پایان رسانید.

آمر جواز سیر ولایت قندهار بودند. فعلاً در غزنی تشریف دارند.

۱۱۵- دگرمن سید ذکریا خان

دگرمن سید ذکریا خان فرزند سید محبوب خان سناتور ولایت غزنی در سال ۱۳۱۷ در شهر غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در کابل تعقیب نمود. در وزارت مالیه ایفای وظیفه میکردند. اخرین وظیفه ایشان مدیر عمومی مفروشان و محروقات وزارت امنیت دولتی بود که تا سال ۱۳۷۱ ادامه نمود ایشان در خارج زندگي میکنند.

۱۱٦- شهید دگرمن خان محمد خان

شهید دگرمن خان محمد خان فرزند عبدالحمد خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزني متولد شد تعلیمات ابتدائی را در غزني و تحصیلات ثانوي را در حربی شونحی و حربی پوهنتون انجام داد. در اثر تصادم موتر در شاهراه سالنگ به شهادت رسید.

۱۱۷- شهید ضیا الدین پیلوت

شهید ضیا الدین پیلوت در قریه سایز مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا کشود تحصیلات عالي خویشرا درپوهنتون هوائی کابل و اتحاد شوروی انجام داد و در اثر یك سانحه هوائی در سال ۱۳۵۲ به شهادت رسید.

۱۱۸- احمد ضیا پیلوت

احمد ضیا پیلوت فرزند برگد محمد اسحق خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا کشود. تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات عالی هوانوردی را در سال ۱۳٦٤ در پوهنتون هوائی به اکمال رسانید.

فعلاً یعنی سال ۱۳۷۳ قوماندان غند هلیکوپتر اند ویکی از ورزیده ترین هوابازان اردو به شمار میرود.

۱۱۹- عبدالاحد پیلوت

عبدالاحد پیلوت نواسه حاجی قلندرخان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت تعلمیات ابتدائی را در غزنی در لیسه سنائی تعقیب نمود و تحصیلات عالی هوانوردی را در پوهنتون هوائی کابل فرا گرفت و از آن با دیپلوم هوا بازي را در سال ۱۳۷۲ بدست آورد.

۱۲۰- احمد فرید پیلوت

احمد فرید پیلوت ورزیده کشور فرزند استاد عطا الحق خان در کابل چشم بدنیا کشود. ایشان تحصیلات هوانوردی را در اتحاد شوروي فراگرفت و دیپلوم هوانوردی را بدست آوردند ایشان تحصیلات خویشرا در سال ۱۳۷۰ خاتمه بخشید فعلاً در شرکت هوانوردی آریانا ایفای وظیفه میکنند.

۱۲۱- دگرمن عبدالشکور خان

جناب دگرمن عبدالشکور خان فرزند عبدالغفور خان در شهرکهنه مسجد مفتي مربوط مرکز ولایت غزنی تولد گردید. ایشان یکی از پولیسان سابقه دار کشور است که فارغ التحصیل اکادمی پولیس میباشند. وی وظایف چون مامور پولیس قندهار، هرات ومیدان شهر را بدوش داشت. فعلاً در کراچی اقامت دارد.

۱۲۲- سید حفیظ الله آغا

جناب سید حفیظ الله آغا فرزند سید عبدالسلام آغا که شرح آن قبلاً ذکر شد در قریه امیر محمد خان مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد ایشان تحصیلات ثانوی را در اکادمی پولیس ختم وبه ماموریت های مختلف گماشته شد.

موصوف در ولایت ننگرهار، لوی ولسوالی خوست، ولایت پکتیا، سپین بولدک، ولایت زابل ولایت فاریاب و دهمزنگ کابل

ایفای وظیفه نمود. مدت خدمت موصوف در پولیس کشور به ۳۵ سال میرسد. ایشان شخص با نفوذ و پر اعتبار ولایت غزنی اند. وی فعلاً ۶۰ بهار عمر را سپری می نمایند. در پشاور مقیم است.

۱۲۳- دگروال غلام دستگیر خان

دگروال غلام دستگیر خان نظامی ورزیده ولایت غزني وارد کشور در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تحصیلات خویش را در حربی شونحی وحربی پوهنتون به پایه اکمال رسانید وبه وظایف گوناگون در چوکات اردو افغانستان گماشته شدند. مسلك جناب دگروال غلام دستگیر خان سواره نظام است. وی پدر صبورالله سیاه سنگ که شرح شان در فصل شعرا و نویسندگان آمده است، میباشند.

۱۲٤- دگروال محمد زمان خان

دگروال محمد زمان خان ولد محمد عثمان خان در سال ۱۳۲۸ در ولسوالی قره باغ قریه فیض محمد خان دیده به جهان گشودند. وی بعد از اکمال دوره ثانوی با درجه عالی از حربی پوهنتون کابل فارغ التحصیل گردیدند. در زمان قدرت محمد داود برای تحصیل تخصصی بیشتر عازم جمهوریت عربی مصر شد. در مکتب الصاعقة کوماندو تحصیلات خویشرا به پایان رسانید فعلاً در غزنی تشریف دارند ودر فرقه ۱٤ غزني مصروف خدمت اند.

۱۲۵- دگروال محمد سرور خان

دگروال محمد سرور خان فرزند فیروزخان در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شد تحصیلات ثانوی را در حربی شونحي و تحصیلات عالی نظامی را در حربی پوهنتون به اتمام رسانید. مسلك جناب دگروال محمد سرور خان توپچی بوده ویکی از ورزیده ترین توپچی های کشور به حساب می آیند فعلاً قوماندان غند تعلیمی فرقه ۱٤ غزنی میباشد. ویکی از صاحب منصبان است که میتوان او را نمونه انظباط ودسپلین عسکری در سطح فرقه ۱٤ غزنی به شمار آورد.

۱۲۶- دگروال عزیز احمد بها

جناب دگروال عزیز احمد بها فرزند الحاج میرزا غلام بهاوالدین خان در سال ۱۳۱٦ در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد، تعلیمات ابتدائی را در مکتب ابتدائی وثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی به انجام رسانید. بعداً شامل پوهنحي پیاده حربي پوهنتون گردیده وبعد از فراغت به ترتیب در پست هاي مختلف در حربی شوونحي، کمیساري مزارشریف، ریاست تشکیلات اردو وبالاخره به رتبه دگروال تقاعد اخذ نمود.

فصل ششم

باستان شناسی و انتیه

۱- حاجی محمد یوسف

حاجی محمد یوسف خان فرزند محمد زمان خان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. جناب حاجی محمد یوسف خان از جمله اولین انتیك فروشان غزنی است. ایشان در سال ۱۳۶۱ وفات نمودند و در غزنی به خاك سپرده شد.

۲- حاجی معراج الدین خان

حاجی معراج الدین خان فرزند حاجی محمد یوسف خان در قریه روضه مرکز ولایت غزنی متولد شد. یکی از انتیك فروشان سابقه دار کشور دست اول است موصوف ٤٦ بهار زندگی را سپری نموده و فعلاً در پشاور اقامت دارند.

۳- حاجی غلام سخی خان

حاجی غلام سخی خان فرزند حاجی محمد یوسف خان در قریه روضه مرکز ولایت غزنی متولد شد. مسلك انتیك شناسی را از پدر به

ارث برد. در سال ۱۳۷۳، ٤۹ بهار عمر را سپری کرد. در پشاور اقامت دارد.

٤- حاجی عید محمد خان

حاجی عید محمد خان فرزند حاجی محمد یوسف خان در قریه روضه مرکز ولایت غزنی متولد شذ. از دیر زمانی است که مشغول انتیك فروشی اند ایشان در سال ۱۳۷۳ چهل و دوساله شدند. در پشاور اقامت دارد.

٥- حاجی خیر الدین خان

حاجی خیر الدین خان فرزند حاجی محمد یوسف خان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شذ. ایشان یکی از انتیك فروشان خوب کشور اند. ایشان ۳٥ بهار عمر را در سال ۱۳۷۳ تکمیل نمود.

٦- حاجی شمس الدین خان

حاجی شمس الدین خان فرزند محمد یوسف خان در قریه روضه مرکز ولایت غزنی تولد شد. از انتیك فروشان ماهر به حساب می آید. ۳۰ بهار عمر را در سال ۱۳۷۳ تکمیل نمود.

به پیشگاه شاه آوردند و شاه امر قرائت داد ولی آغا صاحب چوکی خواست. شاه خندید گفت. آدم پیش خداوند با پای ایستاده نماز می خواند. و آغا فوری گفت. نماز در بیشگاه خداوند است و حالا پیشگاه آدم.

شاه بازهم خندید و چوکي خواست. جناب سید محمود غزنوی بر چوکی نشست و آیات قرآنی را از حافظه خویش قرائت کرد و بند سراج افتتاح گردید.

جناب سید محمود غزنوي وظیفه چون سرکاتب قوماندانی امنیه ولایت غزنی، امر ساختمان های ولایت قندهار (۱۳۳۳) حاکم حکومت اعلی قلات ۱۳۳۵ حاکم حکومت اعلی تکاب ۱۳۳۷ وعضو تفتیش صدارت اعظمی الی تقاعد را بسر رسانیده اند.

ایشان وکیل ولایت غزنی در اولین دوره انتخابي برای پارلمان کشور که مصادف با دوره، هفتم شورا ملی است پیروز گردید وآنرا چنان شایسته انجام دادند که دوستی نزدیك با شاه محمود خان صدر اعظم ایجاد گردید در دوره هشتم شاه محمود خان به غزنی آمد و در میان جمعی از شهریان غزني گفت سید محمود، شاه محمود است اگر سید محمود نیست شاه محمود هم نیست. وبدین طریق دوره هشتم شورای ملي نیز در خود از ولایت غزنی جناب سید محمود غزنوی را داشت.

جناب سید محمود غزنوی در اواخر عمر زیر بار سیاست بازی های روزگار نرفت و از آن گوشه گیری اختیار نمود زیرا فکر میکرد که جناح و پارت بازي وطن را برباد میدهد.

۷- حاجی عبدالغفور خان

مرحوم حاجی عبدالغفور خان فرزند دوست محمد خان در قلعه ارباب متولد شده اند ایشان یکی از سابقه دار ترین انتیک فروشان است که در کابل مغازه انتیك فروشی داشت جناب حاجی عبدالغفور خان در سال ۱۳۷۰ جهان را وداع گفت.

پسرانش غلام حضرت خان وغلام سخی خان از انتیك فروشان خوب کشور اند که بعداً روی آن ها صحبت خواهیم کرد.

۸- غلام حضرت خان

جناب غلام حضرت خان فرزند ارشد جناب حاجی عبدالغفور خان در قریه ارباب ها مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. مسلك انتیك شناسی را از پدر مرحوم شان فرا گرفت تا جائیکه امروز در این مسلك یکی ا ماهرین به شمار میرود ایشان به زبان انگلیسی تکلم میتوانند. ایشان در سال ۱۳۷۳ چهل وپنج بهار عمر را سپری کرد. فعلاً در شهر پشاور مقیم است.

۹- غلام سخی خان

غلام سخی خان فرزند بزرگتر حاجی عبدالغفور خان در قلعه ارباب ها مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت. ایشان از انتیك فروشان اند که آینده خوب در انتیك فروشی خواهند داشت ایشان در سال ۱۳۷۳ چهل نه بهار عمر را سپری نموده اند.

۱۰- غلام جیلانی خان - غلام حیدر خان

ایشان فرزند محمد زمان خان که از زرگرانخوب ولایت غزنی بود میباشند در شهر کهنه ولایت غزنی تولد شده اند سال تولد غلام جیلانی ۱۳۲۱ ووسال تولد غلام حیدر خان ۱۳۲۳ اند.

ایشان اصلاً زرگر اند و پیشه زرگری را از نزد برادر بزرگشان محترم محمد عثمان خان زرگر فرا گرفته اند. امروز یکی از انتیک فروشان خوب کشور اند.

۱۱- حاجی محمد نواب خان

حاجی نواب خان فرزند سنگر خان در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت یکی از انتیک فروشان دست اول کشور است. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

۱۲- حاجی عبدالوهاب خان

حاجی عبدالوهاب خان فرزند سنگر خان در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت. از ماهرین انتیک شناسی اند. وی برادر حاجی محمد نواب انتیک فروش است. در شهر پشاور اقامت دارد.

۱۳- حاجی محمد عارف

حاجی محمد عارف خان در قریه روضه ولایت غزنی تولد شد ایشان یکی از انتیک فروشان قدیمی کشور بشمارمیرود. فعلاً در شهر

پشاور اقامت دارد.

۱۴- زلمی خان

زلمي خان فرزند حاجی چمن خان تاجر سابقه دار کشور است که شرح شان قبلاً آمد در قریه مغلان مربوط مرکز ولایت غزنی چشم به جهان گشود مسلك انتیك فروشي را از پدر شان آموخت. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۱۵- محمد اشرف خان

محمد اشرف خان درقریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد ایشان در اوایل به تجارت کشمش مصروفیت داشت ویکی از تاجران خوب کشور در آن عرصه به شمار می آمد. در این اواخر رویه انتیك فروشي آورد. ویکی از انتیك فروشان خوب به شمار می آیند. فعلاً در شهر پشاور تشریف دارد.

۱۶- نور محمد خان آریا

نور محمد خان آریا در شهر غزني دیده به جهان گشوده اند ایشان تحصیلات ثانوی را در رشته طب و ترنری دارد. مدت میشود که به انتیك شناسي رو آورد و از انتیك شناسان خوب به شمار می آیند. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۱۷- حاجی احمد شاه خان سلطانی

حاجی احمد شاه خان سلطانی فرزند سلطان شاه خان د شهر کهنه غزنی مسجد ارباب ها چشم بدنیا گشودند ایشان از قوم ارباب خیل اند. اکنون در ساحه انتیك فروشی از جمله ماهرین به شمار می رود. در شهر لندن نیز به انتیك فروشی مصروف اند.

۱۸- فضل الحق

محترم فضل الحق فرزند عبدالاحد در شهر کهنه متولد شده ایشان یکی از انتیك فروشان خوب کشور است. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۱۹- ظاهر خان

ظاهر خان فرزند فضل الحق در دروازه کنك شهر غزنی متولد شد. ایشان یکي از جمله خوب های انتیك فروشی به شمار میرود. فعلاً در شهر پشاور مقیم است.

۲۰- حاجی خیر گل

حاجی خیرگل خان در قریه روضه، مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد در ساحه انتیك فروشی مرد مبتکر است. فعلاً در شهر پشاور تشریف دارد. جناب حاجی خیرگل که به مفهوم تخلص اند یکي از شاعران ولایت غزنی نیز به شمار می آیند شرح شان در فصل

چهارم آمده است.

۲۱- حاجی عبدالله خان

حاجی عبدالله خان در قریه روضه ولایت غزنی چشم بدنیا گشود از انتیك فروشان است که در مسلك خویش مهارت خوب دارد. فعلاً در شهر پشاور مسکن گزین است.

۲۲- معلم عبدالخالق خان

جناب معلم عبدالخالق خان در برکات مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت. بعد از ختم دوره ابتدائی وثانوی در لیسه سنائي به حیث معلم ایفای وظیفه نمودند. در این اواخ روبه مسلك انتیك شناسی آورده و در آن استعداد خوب تبارز داد. ایشان فعلاً در پشاور تشریف دارد.

۲۳- حاجی غوث الدین خان

حاجی غوث الدین خان فرزند غلام غوث خان در دروازه میری شهر غزني متولد شد از جمله انتیك فروش های سابقه دار کشور به شمار می آیند که در این مسلك مهارت خوب دارد. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۲٤- فخرالدین خان

فخرالدین خان فرزند جلال خان در شهر کهنه ولایت غزنی مسجد ارباب ها پابه عرصه وجود گذاشت. ایشان یکی از ماهرین ساحه انتیك شناسی به شمار می آیند. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۲۵- شیر محمد خان

شیر محمد خان در قریه ده حاجی مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. از ماهرین انتیك فروشی به شمار میرود و استعداد خوب در زمینه دارد. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

۲٦- زلمی خان، عبدالواحد خان

ایشان فرزندان حاجی عبدالقادر خان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. هردو تعلیمات ابتدائي وثانوی را در لیسه سنائی اتمام نمود. امروز یکی از کارشناسان خوب انتیك شناسی به شمار می آیند. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۲۷- نجم الدین خان

نجم الدین خان فرزند جلال خان در شهر کهنه مسجد ارباب خیل متولد شد. ایشان نیز یکی از ماهرین انتیك فروشی کشو است. فعلاً در شهر پشاور تشریف دارد.

۲۸- حاجی محمد غوث خان

حاجي حمد غوث خان فرزند قربان علی در شهر کهنه ولایت غزنی تولد شد در اوایل پیشه مسگری داشت و در آن شهرت خوب کسب نمود. حاجی محمد غوث خان یکی از مسگران شناخته شده ولایت غزنی است. بعداً در ساحه انتیك فروشی مصروف فعالیت گردید. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۲۹- غلام جیلانی خان، غلام ربانی خان، عبدالشکور

ایشان فرزندان حاجي نادرشاه خاناند که در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزني تولد شد. ایشان از ماهرین بخش انتیك شناسي است فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۳۰- حاجی بهاوالدین خان

حاجی بهاوالدین خان فرزند ادیب وشاعر گرانمایه شرینحدل شرین غزنوی است. ایشان در سال ۱۳۱۱ در شهر غزنی متولد شده از جمله انتیك شناسان وماهرین این بخش به شمار می آیند. اکنون در شهر پشاور سکونت دارد.

۳۱- دل آغا خان، عزیزالله خان، ذبیع الله خان

ایشان در قلعه آهنگران چشم بدنیا گشوده اند از ماهرین فعالیت های بخش انتیك فروشي ولایت غزنی به شمار می آیند باوجود جوان بودن در انتیك شناسي دست بالا دارند. فعلاً در پشاور زندگي دارند.

۳۲- زلمی خان

زلمی خان فرزند حاجی فضل احمد خان در قریه خواجه احمد چشم بدنیا گشود. اکنون در بخش انتیك فروشی مصروف است. در شهر پشاور اقامت دارد.

۳۳- محمد نعیم خان

محمد نعیم خان فرزند حارنوال سید شاه در قریه اربابها ولایت غزنی چشم بدنیا گشود یکی از انتیك فروشان خوب و جوان به شمار می آیند.

۳٤- عبدالغفور و عبدالصبور

در قوم ارباب خیل اند. در شهر کهنه متولد شدند یکي از ماهرین بخش انتیك شناسي شناخته شده میباشد.

۳۵- حاجی خلیل

ایشان فرزند حاجی فضل احمد خان در مرکز ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در لیسه سنائی به انجام رسانید. دیر زمانی حارنوال بودند بعداً به ساحه انتیك فروشی رو آوردند. از انتیك فروشان دست اول کشور است. فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۳۶- محمد رسول خان

محمد رسول خان در قریه شمس مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود ایشان یکی از ماهرین ساحه انتیك فروشی است و استعداد خوب دارد. فعلاً در پشاور مقیم است.

۳۷- حاجی احد

۳۸- غلام دستگیر خان

غلام دستگیر خان در شهر غزنی تولد شده اند شخص با استعداد دراموِر انتیك فروشی است. فعلاً درشهر پشاورتشریف دارد.

۳۹- حاجی غلام بهاوالدین خان

حاجي غلام بهاوالدین خان فرزند غلام محی الدین خان در شهر کهنه ولایت غزنی متولد شد ایشان نیز از انتیك فروشان ورزیده به

شمار می آیند فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۴۰- حسام الدین خان

جناب حسام الدین خان فرزند جلال خان در شهر کهنه ارباب خیل متولد شد یکی از انتیك فروشان ممتاز به شمار می آید. فعلاً در شهر پشاور زندگی دارد.

۴۱- حاجي دل خان و حاجي نجیب الله خان

ایشان فرزندان غلام دستگیر خان غزنیوال است که در شهر غزنی چشم بدنیا گشود در خانواده تجارت پیشه پابه عرصه وجود گذاشته و از اینرو در این مسلك دارای استعداد خوب است فعلاً در شهر پشاور اقامت دارد.

۴۲- روزی خان

روزی خان در ولسوالی اندر ولایت غزني متولد شده یکی از ماهرترین انتیك فروشان به شمار می آیند که تجربه خوب اندوخته است. و در میان انتیك فروشان دست اول است. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

۴۳- دولت خان

دولت خان یکی از ماهرین انتیك فروشی اند که در شهر کویته

در اواخر عمر در سال ۱۳۷۳ به پاکستان شهر پشاور تشریف آوردند و در همان سال در ۱۵ سرطان ۱۳۷۳ پدرود حیات گفت و در همان دیار هجرت دفن گردید. جناب ایشان همیشه این بیت را زمزمه میکردند.

دو چیز آدمی را کشاند به زور
یکی آب و دانه دیگرش خاك گور

۲٤- میرزا غلام صدیق خان

یکی از شخصیت هاي پر نفوذ و صاحب قلم ولایت غزنه همین میرزا حاجی غلام صدیق خان مشهور به حاجی لالا است. ایشان امور خوش نویسی و میرزائی را از نزد جناب میرزا سید امیر غزنوي که قبلاً به آن اشاره نمودیم فرا گرفت.

میرزا حاجی غلام صدیق خان فرزند سلطان احمد خان در شهر غزني دیده به جهان گشود مدت های زیادی در کوتوالی غزنی به میرزائی پرداخت. جناب شان کتاب مشهور حدیقه الحقیقه سنائی را به قلم خویش نوشت. حوادث اخیر کابل این کتاب را که آماده چاپ از جانب آکادمی علوم افغانستان بود از بین برد. نمونه های خط میرزا لالا را فقط میتوان از بعضی نوشته ها انهم نامه های که به عجله نوشته اند دریافت کرد.

حاجی لالا در سال ۱۳٦۳ در شهر غزني پدرود حیات گفت از ایشان تعداد کثیری کتب که تعدادش به ۱۰۰۰ جلد میرسید به میراث ماند.

پاکستان مصروف کارهای انتیك شناسي است. ایشان دارای استعداد خوب در شناخت اشیای انتیك دارد. در کویته مقیم است.

٤٤- حاجی عبدالقیوم خان

حاجی عبدالقیوم نیز یکی از دست اندرکاران کار انتیك شناسی و انتیك فروشی است در شهر کویته پاکستان مقیم است و تجربه کافی در ساحه انتیك دارد.

٤٥- آمر امیر گل

آمر امیرگل در ولایت غزنی متولد شد از جمله انتیك شناسان معرف غزنی به شمار میرود. فعلاً در شهر کویته مقیم اند. که از مبارزان خوب جنبش مقاومت افغانستان بود شرح شان در فصل نظامیان مطالعه شود.

٤٦- گل احمد خان، عزیز احمد خان، عزیز الله خان

فرزندان حاجی بهاوالدین خان و نواسه های ادیب گرامی شیرین غزنوی میباشد ایشان در سالهای ۱۳۳۰ - ۱۳۳۲ و ۱۳۳٦ در زیارت ارباب ها صاحب ولایت غزنی تولد یافت. از جمله جوانان با استعداد است. فعلاً مقیم شهر پشاور میباشد.

۴۷- صوفی لعل محمد

صوفی لعل محمد خان اصلاً از ولایت بلخ اند ۷۵ سال پس از امروز به غزنی آمدند و در این شهر مقیم شد. به انتیك فروشی پرداخت ویکی ازماهر ترین انتیك فروشان روزگار خویش شد. وی بیشتر به فروش اسلحه انتیك اشتغال داشت.

درغزنی ازدواج نمود ودختر خلیفه ملك، خلیفه ارشد طریقه نقشبندیه شریف در نکاح صوفی لعل محمد بود او از جمله پیروان طریقهٔ نقشبندیه شریف بود. از ایشان فرزند باقی نماند.

۴۸- بخت جمال

بخت جمال خان فرزند جمعه گل خان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. ایشان یکی از پر استعداد ترین ماهر بخش انتیك شناسی است و استعداد خوب در تحلیل اوضاع دارد. جناب بخت جمال خان در سال ۱۳۷۳ چهل سه سال بهار عمر را سپری کرد. فعلاً در پشاور مصروف است.

فصل هفتم

ورزش کاران - پیشه وران و هنرمندان

I- هنرمندان

۱- آغا گل ربابی

آغا گل ربابی در قریه پیرزاده مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت ایشان که در زمان سلطنت امانیه حیات داشتند یکی از نوازنده گان به نام ولایت غزنی بشمار می آیند. رباب او را معما غزنوی ادیب وشاعرگرامایه وخلیفه بزرگ طریقه نقشبندیه شریف دوست داشت واکثراً آغا گل ربابی برایشان رباب می نواخت.

۲- سلطان جان

سلطان جان در ولسوالی اندر ولایت غزنی تولد شده یکی از خوانندگان بزرگ محلی خوان زبان پشتو به شمار می آیند. آواز شان درآرشیف رادیو افغانستان موجود است در اخیر زمان قدرت ظاهر شاه زندگی را پدرود گفت.

۳- دینی ربابی

دین محمد مشهور به دینی ربابی از ولسوالی اندر ولایت غزنی اند. یکی از رباب نوازان بنام ولایت غزنی و در سطح کشور بود. فرزند ایشان گل علم خان دهل نواز مشهور کشور اند. وی درغزني شاگردان زیادی تربیه کرد در اواخر زمان ظاهرشاه وفات نمود.

٤- عزیز غزنوی

عزیز غزنوی فرزند عبدالله خان در شهر غزنی تولد یافت. تحلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزني به پایان رسانید. در رادیو افغانستان ایفای وظیفه میکنند یکی از آواز خوانان بنام کشور میباشد. تعداد از آهنگ های عزیز غزنوی از جانب هنرمندان خارجی بخصوص آواز خوانان تاجك و ازبك کاپی گردیده است. شهرتش در خارج کشور نیز ستودنی است.

٥- شیر محمد غزنوی

شیر محمد غزنوی فرزند محمد جان در قریه خواجه حکیم غزنی متولد شد. یکي از سابقه دار ترین آواز خوانان ولایت غزني و رادیو تلویزیون افغانستان به شمار می آیند.

مستانه ترین هنرمند رادیو تلویزیون افغانستان برحق اوست ترانهء اخرین او که به پیشواز مجاهدین سرود زبانزد عام است. ایشان در کابل اقامت دارد.

۶- خان قره باغی

خان قره باغی از ولسوالی قره باغ ولایت غزنی است در سال ۱۳۵۷ زندانی شد وبعد از رهائی به ثبت آوازش در رادیو پرداخت و به زودی یکی از پر آوازه ترین آوازخوانان زبان پشتو گردید. آهنگ های او تاهنوز محافل را رنگینی می بخشد. آهنگ های محلی قره باغی که از دیر زمان محبوبیت خاصی داشت توسط خان قره باغی بیشتر معرفی گردید. ایشان در سال ۱۳۵۹ به قتل رسیدند در حالیکه قاتلینش هرگز شناخته نشدند.

۷- عبدالله مقری

ایشان از ولسوالی مقر ولایت غزنی اند. تعلیمات خوب مدرسه اي دارند و به گفته خودشان مدت های زیاد طالب علم بودند. در سال ۱۳۶۰ رو به رادیو تلویزیون نمود ومانند خان قره باغي به یکباره گی گل کرد ومورد قبول شنونده گان قرار گرفت فعلاً در پشاور تشریف دارند.

۸- گل علم

محترم گل علم فرزند دین محمد در ولسوال اندر ولایت غزنی تولد شده ایشان پسر یکی از هنرمندان بنام کشور اند که شهرت خوب دارند. سفرهای متعددی در کشور های خارج نمود در ایران، چکوسلواکیا، اتحاد شوروي از شهرت خوب برخوردار است. جناب گل

علم خان دهل نواز رسمی رادیو تلویزیون افغانستان میباشند. در کابل اقامت دارد.

۹- خلیفه اختر

خلیفه اختر در قریه بهلول مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شده یکی از رباب نوازهای بنام ولایت غزنی است. ایشان فعلاً درغزنی تشریف دارند.

۱۰- اکبر

استاد اکبر در ولسوالی اندر ولایت غزنی تولد شده یکی از محلی خوانان خوب کشور در زبان پشتو است. چندین پارچه از آهنگ های استاد اکبر در آرشیف رادیو افغانستان ثبت است.

۱۱- خلیفه توکل

خلیفه توکل درقریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شده ربابی خوب شهر غزنی اند که داراي استعداد خوب دراین بخش میباشند. فعلاً در شهر غزني تشریف دارند.

۱۲- فرهاد دریا

فرهاد دریا فرزند گل محمد خان از ولسوالی قره اغ ولایت غزنی اند. ایشان که نواسه غلام جیلانی خان ناشر اند سالیان پیش به

کندز هجرت نمودند و مقیم آنجا شدند. فرهاد دریا یکي از محبوب ترین آواز خوانان امروز را میسازد. فعلاً در المان تشریف دارد.

۱۳- نور محمد خان

نور محمد خان فرزند محمد حسن خان در قریه یعقوب شیلگر متولد شد یکي از آواز خوانان خوب محلي به شمار می آیند وشهرت خوب کسب نمود. ایشان در سال ۱۳٦۷ به شهادت رسیدند.

۱٤- طاهر شباب

طاهر شباب از جمله هنرمندان جوان است که بزودی گل کرد. وی برادر صدیق شباب است که در یك گروه هنری به فعالیت های هنری میپردازد. فارغین لیسه موزیك کابل است و استعداد خوب دارد. از ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی میباشد. فعلاً در خارج کشور زندگی دارد.

۱۵- معصوم عشرتی

ایشان از جمله هنرمندان اند که فعلاً در غزنی به فعالیت های هنری میپردازند. آواز خوان قبول شده ولایت غزنی است. در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشوده اند.

۱٦- عبدالوهاب صالحی

جناب عبدالوهاب صالحی فرزند غلام رسول خان که در سال ۱۳۳۷ در قریه رامك ولسوالی ده یك ولایت غزنی متولد شدند. تعلیمات ابتدائی را در رامك و تعلیمات ثانوی را در لیسه مسلکی صنایع کابل به اتمام رسانیدند. در سال ۱۳۵۸ در جنبش مقاومت افغانستان فعالانه سهم گرفتند. به تعقیب آن در زبان شناسی (زبان انگلیسی) پرداختند و تاحدی استادی در کابل سنتر آنرا تعقیب نمودند تا جائیکه امروز یکی از استادان این رشته اند.

صالحی صاحب در رشته نقاشی و مجسمه سازی که رشته اصلی او است استعداد قابل ملاحظه دارند، آثاری را خلق نموده اند که مورد تائید همه اهل فن است. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

۱۷- آغای حیران

آغای حیران در قریه پیرزاده مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. هنرمند خوب است که هم اکنون در غزنی به فعالیت های هنری میپردازد. وآواز خوان خوب است.

۱۸- نجیب الله

ایشان درشهرغزنی تولد شده اند. یکی از هنرمندان خوب ولایت غزنی به شمار می آیند آواز رسا وخوب دارد. در غزنی فعالیت هنری دارد.

۱۹- آغا محمد

فرزند افغان بنحه در شهر غزنی تولد شد. ایشان یکی از پر آوازه ترین هنرمندان فعلی ولایت غزنی اند. گروه هنری دارد و در محافل رنگینی خاص می بخشند.

۲۰- استاد غلام محی الدین شبنم

استاد ارجمند غلام محي الدین شبنم فرزند میرزا عبدالرحمن خان در قریه خواجه حکیم چشم بدنیا گشود. ایشان نقاش شناخته شده ویا استعداد در سطح کشور اند. استاد پوهنحی هنرها میباشند. استاد شبنم معرفی کننده سبك کوبیزم در کشور بودند و خود نیز یکی از پیروان آن اند. فعلاً در اسلام آباد تشریف دارند. ایشان آهنگ های بلوچی را نیز در رادیو افغانستان اجرا میکردند.

۲۱- محمد یاسین اسلمی

محمد یاسین اسلمی فرزند میرا عبدالرحمن خان در قریه خواجه حکیم متولد شد ایشان در پهلوی برادر هنرمند به هنر پرداخت وآهنگ های بلوچی را نیز در رادیو افغانستان ثبت نمودند محمد یاسین اسلمی نقاش ورزیده کشور به شمار می آیند. فعلاً در امریکا اقامت دارند.

۲۲- پوهنیار محمد عیسی اسلمی

پوهنیار محمد عیسی اسلمی فرزند غلام بهاولدین خان اسلمی

و برادر زاده استاد شبنم است ایشان در ۱۳٦۱ از پوهنحی هنرها فارغ گردیدند وبالافاصله به صفت استاد در دیپارتمنت گرافیك پوهنحی هنرها شامل گردید. ایشان یکی از هنرمندان جوان اند که آینده فوق العاده روشن خواهند داشت. فعلاً در استرالیا زندگی دارد.

۲۳- داود میرزا غزنوی

جناب داود میرزا غزنوي در سال ۱۳۳٦ در شهر غزنی متولد شد. تحصیلات ثانوی خویشرا در لیسه حبیبیه به پایان رسانید. خطاط گرانمایه وستار نواز به نام کشور میباشد. هردو هنر را با کمال موفقیت به پیش میبرد و چهره، روشن آینده هنر افغانستان خواهند بود. ایشان در رادیوتلویزیون افغانستان وظیفه رسمی دارند. داود میرزا غزنوی فرزند جناب وکیل فاروق خان وکیل ولایت غزنی در دوره دوازدهم شورای ملي کشور است.

۲٤- طارق میرزا غزنوی

طارق میرزا غزنوی فرزند جناب وکیل فاروق خان وکیل دوره دوازدهم شورای ملی کشور در شهر غزنی سال ۱۳۳٤ متولد شده اند. برادر داود میرزا غزنوی اند. خطاط خوب کشور به شمار می آیند. طبله نواز برجسته رادیو تلویزیون کشور اند که همه با ایشان اشنائی دارند در کابل مقیم اند.

۲۵- میرزا غلام بهاولدین

میرزا غلام بهاولدین خان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی متولد گردید تعلیمات امور دینی رانزد مولوی هاي همان روز فرا گرفت. در خوش نویسي شاگرد سید امیر غزنوي گردیدند و تا حدي رسید که خط اش زبانزد اهل غزني گردید. ایشان امور میرزائی را نیز از جناب سید امیر غزنوی فرا گرفت. ایشان در روضه وفات یافت و در همان جا به خاك سپرده شد از ایشان فرزندان استوار چون میرزا غلام محمد خان برجا ماند که روی آن در صفحات بعد روشنی خواهیم انداخت.

۲۶- وکیل شیر محمد خان

جناب وکیل شیر محمد خان فرزند نایب سالار محمد علم خان در قره باغ قریه کشي تولد شد ایشان زمیندار خوب به شمار میرفت. جناب شان وکیل در پارلمان کشور بود در قوم اندر میباشند در سال ۱۳۵۶ به سن ۸۰ سالکی فوت نمود.

۲۷- وکیل غلام فاروق خان

وکیل غلام فاروق خان فرزند یکی از میرزاهای مشهور غزني میرزا فضل احمد خان است تعلیمات خویشرا در ولایت غزنی به اتمام رسانید. ایشان وکیل ولایت غزنی در دوره دوازده هم شورای ملی افغانستان اند.

۲۵- گل احمد هوشمند

جناب گل احمد هوشمند فرزند نور محمد خزانه دار در شهر غزنی متولد شده ایشان لسانسه زراعت اند که شرح آن قبلاً آمد. از جمله خطاطان خوب ولایت غزنی و کشور است وی تا هنوز به معرفی خط این هنرمند خوب کسی نپرداخته است ایشان در پشاور مقیم اند.

۲۶- محمد مسعود

محمد مسعود فرزند پراستعداد محترم برادر عبدالحمید است در کابل تولد شده اند و با وجود سن کم استاد کورس ها خطاطی اند. تقریباً در همه انواع خط اشنائی دارد یکی از چهره های تابناك هنر خط کشور درآینده نزدیك او خواهد بود ایشان درسال ۱۳۵٦ در کارته سخی کابل تولد شده اند اکنون صنف یازدهم مکتب است. علاوه از خطاطی یکی ازقالین بافان، کندن کار وگلدوزان خوب به شمار میرود.

۲۷- سید مجتبی

سید مجتبی فرزند سید ذکریا خان در سال ۱۳۵۱ در شهر کابل متولد شده اند ایشان تحصیلات ثانوی را در لیسه ابن سینا کابل اتمام نموده اند و شامل پوهنحی طب کابل شد. نسبت تعطیل پوهنحی طب کابل وتمامی موسسات عالی کشور درپشاور مقیم است.

از خطاطان جوان کشور است که میتوان آینده خوب برایشان پیشبین بود. نمونه خط و روش خوش نویسی شان در کتاب حاضر

مورد قضاوت قرار میدهند.

۲۸- عبدالقدیر

عبدالقدیر خان محصل صنف سوم پوهنحي اقتصاد پوهنتون کابل است. ایشان یکی ازخطاطان وخوش نویسان ولایت غزنی بشمار می آیند. که آینده خوب در پیش دارند. فعلاً در غزنی اقامت دارد.

۲۹- محمد عثمان اثیر

محمد عثمان اثیر فرزند دکتور امیر محمد اثیر از جمله خطاطان جوان وچیره دست کشور به شمار میرود اثار خطاطی ایشان در اکثر نمایشگاه ها برنده جوایز شده. ایشان فعلاً در کابل تشریف دارند.

۳۰- جواد غازیار

جواد غازیار آوازخوان پر آوازه کشور نواسه عبدالرحمن خان تره کی از اوبند ولسوالی مقر ولایت غزنی اند. تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه محمود طرزی ولایت کابل به پایان رسانیده است. وبه رادیو تلویزیون افغانستان وظیفه رسمي داشت. جواد غازیار از هنرمندان ممتاز است که مانند فرهاد دریا، خان قره باغي، عبدالله مقری به زودی در بین مردم راه یافت و آوازش قبول مردم شد. جواد غازیار فعلاً در خارج کشور اقامت دارد.

۳۱- محمد شعیب شفیقی

جناب محمد شعیب شفیقی فرزند محمد نسیم در ولسوالی مقر ولایت غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وعلوم متداوله را در ولایت غزنی فرا گرفت. ایشان مدت های زیادی مدیریت های مختلفه را در وزارت معارف قبل از سال ۱۳۵۷ به عهده داشتند. بعد از هجومبیگانه در کشور شامل جنبش مقاومت گردید ودیر زمانی معاون مولوی منصور بود. مدت در کشور ایران اقامت داشت وبعداً به پاکستان تشریف آوردند. حافظ قرآن مجید اند ویکی از خطاطان بنام کشور است. اکنون مصروف خطاطی قرآن مجید میباشند که قسمت های ازین کار مقدس به اتمام رسیده است. فعلاً در پشاور اقامت دارد.

۳۲- عبدالوکیل شفیقی

عبدالوکیل شفیقی فرزند محمد شعیب شفیقی درشهر کابل تولد شد. با پدر وفامیل راهي مهاجرت شد و در ایران اقامت گزید و تحصیلات ثانوی را در همانجا به اتمام رسانید. هنرخطاطی را از پدر به ارث برده و با استعدادیکه دارد آنرا در خویش پرورش خوب داده است. در شهر پشاور مقیم میباشند.

۳۳- دلیپ کمار

آصف خان فرزند یوسف خان مشهور دلیپ کمار هنرمند پرآوازه هندوستان و جهان که بارها هالیوود مرکز هنرمندان امریکا از

او تقاضا کار کرد به گفته خودی هنرمند که ده ها بار آنرا تکرار کرده از ولایت غزنی اند که پدرش از آنجا مهاجرت نمود و در هند مقیم گردید. ذوق دیدار وطن اصلی در دلیپ کمار آنقدر جوانه زده است که در کمتر مصاحبه خویش است که از آن یاد نکند. وی در هنگام عروسی با سائره بانو هنرمند نامدار هند به او وعده داد که زادگاهش را «غزنی» به او نشان خواهد داد.

۳۴- محمد رفیع

محمد رفیع بزرگترین آواز خوان کشور هندوستان وشرق که آوازه اش در سراسر گیتی پیچد از ولایت غزنی است که مدت ها قبل فامیل شان راه هجرت را در پیش گرفتند و مقیم هندوستان گردید. وی طی مصاحبه ها متعدد به این واقعیت انگشت گذاشته بود. پدر هنر مند بزرگ درقریه بهلول ولایت غزنی زندگی داشت و به هندوستان مهاجرت نمود.

۳۵- حمید گلستانی

آواز خوان جوان وپر استعداد رادیو تلویزیون کشور حمید گلستانی در ولسوالی قره باغ ولایت غزنی میباشد. حمید گلستانی در قریه جنگلک ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شد. وی تعلیمات ثانوی را در لیسه موزیک کابل به انجام رسانید. گروه هنري خوبي داشت. حمید گلستانی فعلاً در خارج کشور بسر میبرد.

II- پیشه وران:

۱- خلیفه نور محمد مسکر

خلیفه نور محمد مسکر یکي از نامداران صنایع دستی کشور و ولایت غزنی فرزند محمد خان در شهر غزنی متولد شده سالیان دراز مسلك مسکري را هنرمندانه پیشبردن وشاگردان زیادی تربیه نموده اکنون در شهر کابل اقامت دارد و سن ایشان به ۹۸ بهار عمر میرسد. خلیفه نور محمد مسکر باری از برونز عینك ساخت که ده ها مراتبه از عینك های خارجی که با ماشین کار شده بود زیبا تر و مقاوم تر بود.

۲- خلیفه قربان مسکر

خلیفه قربان مسکر فرزند رجب علی خان در ولایت غزنی متولد شده یکی از ورزیده ترین مسکران ولایت غزنی به شمار می آیند. ایشان در اواخر سلطنت محمد ظاهر چشم از دنیا بستند و در غزني دفن گردید. فرزند ایشان رئیس محمد اسمعیل خان رئیس بلدیه غزنی بود.

۳- خلیفه امان زرگر

خلیفه امان زرگر در مسجد محله کنجك ولایت غزنی دیده به جهان گشود از زرگران سابقه دار ولایت غزنی به شمار میرود که همه با ایشان اشنائی دارد.

٤- خلیفه زمان زرگر

خلیفه زمان زرگر فرزند نور محمد خان زرگر یکی از خلفای زرگری بنام ولایت غزنی است. ایشان در جوانی زندگی را پدرود گفت از ایشان سه فرزند باقی است. محمد عثمان خان زرگر، غلام جیلانی انتیك فروش وغلام حیدر انتیك فروش.

٥- خلیفه سلام زرگر

خلیفه سلام زرگر فرزند خلیفه تاج محمد زرگر در شهر غزنی تولد یافت ایشان پیشه زرگری را از آیام کودکی فرا گرفتند آنرا تا سرحد یك هنرمند آموختند.

٦- خلیفه حاجی غلام دستگیر زرگر

خلیفه حاجی غلام دستگیر زرگر یکی از زرگران دست اول ولایت غزنی است ایشان در شهر غزنی چشم بدنیا گشوده اند. فرزند ایشان انجنیر محمد نعیم خان که از ایشان در بخش انجنیران یاد شد ویکی از شخصیت جوان ولایت غزنی را میسازند، میباشند.

۷- خلیفه نور محمد زرگر

مرحوم خلیفه نور محمد زرگر در شهر غزنی چشم بدنیا گشوده ویکی از زرگران سابقه دار کشور است. پسران شان مرحوم امیر جان زرگر و مرحوم محمد زمان زرگر از زرگران خوب این مسلک بود. اما معاصرین سلطنت امان افغان اند.

۸- خلیفه محمد امین زرگر

خلیفه محمد امین زرگر یکی از زرگران در شهر غزنی تولد شد از زرگران صاحب نام ولایت غزنی است. جناب خلیفه محمد امین در این بخش شاگردان زیادی تربیه کرد.

۹- خلیفه امیر جان زرگر

خلیفه امیر جان زرگر فرزند خلیفه نور محمد خان زرگر در شهر غزنی تولد شد. ایشان در اواخر دست به تجارت زدند و از پیشه زرگری دست برداشتند.

خلیفه امیر جان زرگر درسال ۱۳٦٤ در کابل در حالیکه ۷۰ بهار از عمرش میگذشت وفات نمود و در همانجا به خاك سپرده شد.

۱۰- خلیفه حاجی آغا محمد زرگر

خلیفه حاجی آغامحمدخان زرگر یکی اززرگران ولایت غزنی در شهر غزنی تولد شده یکی از زرگران سابقه دار کشوربه شمار می آید.

۱۱- خلیفه قیصی زرگر

خلیفه قیصی زرگر از شهر کهنه مرکز ولایت غزنی است. در زمان حاضر یکی از ورزیده ترین زرگرهای ولایت غزنی به شمار می آیند. در غزنی تشریف دارند.

۱۲- خلیفه عزیز مسگر

جناب ایشان فرزند عبدالطیف خان اند که در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافت. ایشان از مسگران صاحب نام امروز ولایت غزنی است که داراي شهرت خوب در قسمت مسگری میباشند.

۱۳- حاجی محمد اکرم پوستین دوز

حاجی محمد اکرم پوستین دوز یکی از پوستین دوزها و پوست فروش های صاحب نام ولایت غزنی است که در بخش پوست و پوستین دوزی دارای استعداد خوب میباشد.

۱٤- نبات پوستین دوز

محترم نبات پوستین دوز یکی از ماهرین صنعت پوستین دوزی است. ایشان فرزند عاشور خان اند که در شهر غزنی متولد شده.

فرزند نبات پوستین دوز جناب پوهاند نباتی میباشد که شرح شان قبلاً در صفحات قبلي آمد.

۱۵- محمد حنیف پوستین دوز

محمد حنیف خان یکی از فعالین عرصه پوست و پوستین دوزی ولایت غزنی است که سالیان دراز به آن مصروفیت داشتند. ایشان در شهر غزنی متولد شدند و در کابل وفات نمودند و در شهدای صالحین به خاک سپرده شد فرزند ایشان جناب تورن جنرال محمداصف فروزان اند که شرح آن در فصل نظامیان آمده است.

۱۶- مرحوم عبدالعزیز

مرحوم عبدالعزیز خان فرزند عبدالطیف خان در قلعه نو ولایت غزنی تولد شد. در جوانی در پیشه بوت دوزی مصروفیت داشت وبعدها در بخش صادرات پوستین با حوزه اتحاد شوروی پرداخت ویکی از صادر کننده گان خوب در این عرصه قد علم کردند. مرحوم عبدالعزیز در سال ۱۳۷۳ در ولایت غزنی حیات را پدرود گفت.

۱۷- محمد سرور زرگر

جناب محمد سرور خان زرگر د شهر غزنی تولد شدند. یکي از زرگران نامدارولایت غزنی بوده فرزندشان محمدانورخان یکی اززرگران خوب کشور اند. ایشان در سال ۱۳۵۵ در غزنی پدرود حیات گفت.

۱۸- حاجی عبدالله مسکر

حاجی عبدالله مسکر درمسجد باباحاجي صاحب تولد یافت یکی از مسکران ورزیده کشور بود. ایشان در سال ۱۳۵۳ درغزنی وفات یافت.

III- ورزشکاران

۱- ملك جلال

مرحوم ملك جلال یکی از پهلوانان محلی بنام ولایت غزنی است. ایشان در قریه کشنك مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد ودر همانجا در اثر نفوذ فراوان که داشتند ملك شد. میگویند: تولی مشر هراتی که تازه وارد غزنی شده بود وزور آور بود به گفته خودش بی حریف که پشتش هنوز خاك را نبوسیده بود روزی مبارزه طلبید و خودش از ملك جلال خواست که به میدان آید و زور آزمائی کند.

ملك جلال مردانه ایستاد وگفت: اول سپاهیانت را از این جا دور کن تولی مشر این را انجام داد وبعد ملك جلال دستمال را به کمر بست و وارد میدان شد. وتولی مشر هراتی اولین بار خود را در بین مشت های آهنین یافت و اندك بعد سنگین بدن زور آور غزنه را احساس کرد و پشتش خاك را بوسید. این واقعه در سال ۱۳۲۰ لب دریا غزنی پیش چشم هزاران نفر اتفاق افتاد.

۲- محمد اسلم

محمد اسلم مشهور به اسلم لوك در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی تولد شد. او هر روز ۲۰ سیر گِل سفید را که به حساب امروز ۱۴۰ کیلو گرام میشود از صبحگاهی الی شام کوچه به کوچه به

ایشان بعد از وکالت پارلمانی کشور حاکم اندراب ولایت فاریاب وغوربند تقرر حاصل کردند وی در سال ۱۳۵۷ در کابل وفات نمود و در غزنی به خاک سپرده شد.

وکیل غلام فاروق خان شخص تحصیلکرده و ذکی بود، مهمان دوستی و مهمانوازی خاصه شان بود از ایشان فرزندان هنرمند چون داود میرزا غزنوی ستار نواز خوب کشور وطارق میرزا غزنوی طبله نواز خوب به یادگار ماند که روی هردو در فصل هنرمندان بحث صورت گرفته است.

۲۸- وکیل محمد عوض

وکیل محمد عوض وکیل دوره، سیزده هم شورای ملی افغانستان در ولسوالی خواصه عمر غزنی دیده به جهان گشوده است. ایشان شخص با سواد و میرزا خوب اند. اولین وکیل خوب و ماهر مرکز غزنی بودند که از ملیت محترم هزاره انتخاب گردید ایشان فعلاً در اطلاع متحده امریکا اقامت دارد.

۲۹- میرزا عبدالرحمن

میرزا عبدالرحمن خان فرزند میرزا محمد اسلم خان در شهر غزنی متولد شدند میرزا آبدیده و خوش نویس خوب بود. سال های زیاد در شرکت صابر امور اداری شرکت را پیش میبرد. جناب میرزا به عمر ۶۰ سالگی درزمان ریاست جمهوری محمد داود پدرود حیات گفت.

خاطر فروش بر پشت داشت. و روز های که خرش با خود می آورد از جوی ها خرش را با بار او در شانه میکرد و میگذشتاند. اگر خرش را ۱۰۰ کیلو به حساب آوریم او در یک بار ۲۴۰ کیلو گرام را از زمین بلند میکرد که اینکار را فقط الکسیف وزن بردار روسی که ریکارد هانی اش تاهنوز نشکسته است بلند میتواند وبس.

او شبانه یک کله گاو، چهار پاچه گاو و شکمبه گاو را نوش جهان میکرد و باری غذای سی نفر را نوش جان کرد و شکر خدا را به جا آور که کمی سیر شد. او سه بار عروسی کرد عروس اول بعد از سه ماه وفات یافت. عروس دوم هم سه ماه دوام نکرد وعروس سوم تا اخر عمر با او زندگی کرد. وفرزند از ایشان باقی ماند.

۳- محب الله گدلی

یکی از پهلوانان قریه گدل مربوط مرکز ولایت غزنی بود. تا اخیر عمر مغلوب کسی نشدند.

٤- مرحوم خلیل الله نوری

زور آور شهر غزني در کشتی و پهلوانی سر آمد روزگار بود در جواني وفات یافت.

۵- سردار

محترم سردار فرزند آدم خان در شهر کهنه ولایت غزني تولد شد یکی از پهلوانان خوب به شمار میرفت.

۶- غلام دستگیر

پهلوان غلام دستگیر فرزند حاجی قربان از شهر کهنه مربوط مرکز ولایت غزنی اند ایشان نیز از زور آوران خوب به شمار میرود.

۷- خلیفه حاجی عبدالله جان

یکی از خلفای پهلوانی بنام ولایت غزنی که شاگردان چون شهید حلیم پهلوان و شهید عارف پهلوان را در رشته ورزش پهلوانی پروریده جناب خلیفه حاجی عبدالله جان اند ایشان حیات دارد.

۸- شهید پهلوان حلیم

شهید پهلوان حلیم شاگرد خلیفه حاجی عبدالله جان از قریه گدل مربوط مرکز ولایت غزنی است. ایشان در جنبش مقاومت افغانستان شرکت فعال داشتند و به درجه شهادت نایل آمدند امروز کلپ شهید حلیم منصوب به نام ایشان اند او فرزند سیمین قصاب بود.

۹- احمد فرید مولائی

فرید مولائی در سال ۱۳۳۲ در خانواده محترم محمد یاسین مولائی چشم بدنیا گشود تعلیمات ابتدائی وثانوی را در لیسه غازی در سال ۱۳۵۰ به اتمام رسانید.

فرید مولائی یکی از چهره های شناخته شده ورزش کشور است

وی در تیم های تاج، کابورا باختر و معارف بازی نموده و از سال ۱۳۵۲ الی ۱۳۵۸ عضو تیم ملی فوتبال کشور بود ۲۳ سفر خارجی به منظور مسابقات فوتبال نموده است. وی از ۱۳۵۹ الی ۱۳۶۵ ترینر تیم فوتبال اردو بود فعلاً در کابل اقامت دارد.

۱۰- زلمی مولائی

زلمی مولائی فرزند سلطان حسین از ولسوالی خواجه عمری غزنی است وی بعد از اتمام مکتب غازي شامل اکادمی حارندوی گردید. از جمله ورزشکاران بنام کشو اند عضو تیم ملی فوتبال کشور بود در سال ۱۳۶۳ به امریکا هجرت نمود.

۱۱- احمد شاه لعلی

تابناك ترین چهره ورزشی فوتبال کشور برحق احمد شاه لعلی است. وی تعلیمات ثانوی را در لیسه غازی به انجام رسانید و شامل دانشکده زراعت دانشگاه کابل گردید عضو تیم ملی فوتبال کشور بود که میتوان او را نمونه فوتبال کشور قلمداد نمود. در سال ۱۳۶۲ به امریکا مقیم شد.

۱۲- پهلوان عارف شهید

پهلوان عارف شهید فرزند سیمین قصاب در قریه گدل مرکز ولایت غزنی دیده به جهان کشود در جوانی به ورزش رو آورد و شاگرد

خلیفه عبدالله جان شد ایشان نیز یکی از قوماندانان ورزیده جنبش مقاومت افغانستان در مقابل هجوم بیگانه بود این مبارزه تا درجه شهادت ادامه داشت. عضو فعال حزب اسلامی افغانستان بودند.

۱۳- عبدالرحمن منشی

عبدالرحمن منشی از ولسوالی قره باغ ولایت غزنه است. شرح شان در فصل نظامیان آمده است. یکی از ورزشکاران ورزیده کشور در بخش والیبال به شمار میرود. فعلاً در خارج کشور است.

۱٤- شهید عبدالحمید

شهید عبدالحمید فرزد حاجی عبدالله از لیسه سنائی فارغ شد. او یکی از والیبالست های خوب ولایت غزنی به شمار می آمد در سال ۱۳۵۷ به درجه شهادت نایل آمد.

۱۵- غلام غوث گرگ علی

غلام غوث مشهور به گرگ علی در شهر غزنی تولد شد. یکی از والیبالست های معروف ولایت غزنی و سطح کشور است. عضو تیم ملی والیبال کشور و ماستر سپورت از کشور المان میباشد که در سال ۱۳٦۳ دیپلوم ورزشی را بدست آورد. فارغ التحصیل انستیتوت سپورت کابل میباشند. فعلاً در کابل اقامت دارد.

۱٦- عبدالحمید

برادر عبدالحمید خان فرزند عبدالرحیم خان از ولسوالی جغتو ولایت غزنی اند که در سال ۱۳۳٤ متولد شده از فوتبالیست های بنام کشور است که در تیم های دست اول کشور بازي میکردند. در سال ۱۳۵۵ سفر داشتند به کشور هندوستان که سهم شایسته در مسابقات ایفا کرد ایشان در پنبک پانك علاقمندی فراوان دارند و این ورزش را نیز خیلي خوب میدانند. بازی های پینك پانك شان در جمنازیوم پوهنتون خاطره انگیز است.

۱۷- شهید عبدالله

شهید عبدالله فرزند محمد کریم خان در شهر غزنی متولد شد. انستیتوت تربیت بدنی کابل را اتمام نمود. در سال ۱۳۵۸ به شهادت رسید.

۱۸- نجیب الله

نجیب الله خان فرزند میرزا فضل احمد خان در جلال آباد تولد شد ایشان از شهر کهنه غزني اند. ۳۲ بهار عمر را سپری نموده اند. عضو تیم ملی حاکی و کپتان تیمملی حاکی افغانستان است ده ها سفر ورزشي به خارج کشور نموده فعلاً در کابل اقامت دارد.

١٩- مدير عبدالنبى

مدير عبدالنبى خان فرزند حق داد خان يكى از ورزش كاران خوب بخش ثيزه زئى است كه در قريه يعقوب شلگر ولايت غزنى تولد شد. ايشان در شيلگر اقامت دارد و عمر شان در حدود ٦٤ سال است. يكي از محاسبين خوب نيز به شمار مى آيند.

٢٠- عبدالله حكيمى

عبدالله حكيمى فرزند حاجى غلام سخى خان حكيمي در قريه خواجه حكيم مربوط مركز ولايت غزني متولد شد. تحصيلات ثانوى را در ليسه سنائي و تحصيلات عالي را در انستيتوت سپورت و تربيت بدنى كابل انجام دادند از ورزش كاران خوب به شمار ميرود. فعلاً در استراليا زندگى دارد.

٢١- فريدون آزادزوى

فريدون آزادزوي فرزند عبدالرحيم آزاد زوى يكى از باسكتباليست هاي ورزيده كشور به حساب مي آيند. عضو تيم ملى باسكتبال كشور بود. در قلعه آزاد مربوط مركز ولايت غزني است. وي تعليمات ثانوى را در ليسه غازى به پايان رسانيد و قبل از ١٣٥٧ عازم المان گرديدند فعلاً در هامبورگ المان مقيم است.

۲۲- نجیبه عمری

نجیبه عمری دختر محمد عمر اکبری لسانسه پوهنحی زراعت پوهنتون کابل در سال ۱۳۶۶ ورزشکاران بنام باسکتبال کشور است. عضو تیم ملی باسکتبال کشور ویکی از ورزشکاران خوب میباشد سفر های ورزشی در خارج کشور داشته است که با شایستگی آنرا به سر رسانیده اند. وی در سال ۱۳۴۳ در کابل تولد یافت. در کابل تشریف دارد.

۲۳- طوبا خواجه عمری

طوبا خواجه عمری دختر محمد یوسف خان در سال ۱۳۴۴ ولایت کابل چشم بدنیا گشود یکي از نخبه های ورزش باسکتبال زنان در سطح کشور طوبا خواجه عمری است که میتوان او را در طول ورزش باسکتبال دختران از ورزیده ترین ها شمرد. ایشان کپتان تیم ملی باسکتبال کشور و از چهره های شناخته شده ورزش کشور میباشند وی از سال ۱۳۵۸ عضو تیم ملی و از ۱۳۶۳ - ۱۳۷۱ کپتان تیم ملی باسکتبال دختران بود. در کابل اقامت دارد.

۲۴- استاد کریمی

ایشان از قریه ککرك ولسوالي جغتو ولایت غزنی اند ورزش تکواندو را در ایران فرا گرفته و دارنده کمر بند سیاه این ورزش میباشد فعلاً در غزني کلپ ورزشی دارد و ده ها ورزش کار تحت نظر

شان تربیه میشود.

۲۵- استاد محمد اسمعیل

از استادان بنام تکواندو کشور وولایت غزنی میباشد. در شهر غزني تولد یافته. فعلاً در شهر غزني دارای کلپ تکواندو اند. دارنده کمربند سیاه و ورزش کاران زیادي تحت تربیه ایشان قرار دارد.

۲۶- شهید برید جنرال محمد انور عیار

شهید برید جنرال محمد انور عیار از استادان بوکس وعضو تیم ملی المپیك کشور بود و در سال ۱۳۶۰ در جنبش مقاومت افغانستان رول کلیدی داشت و بعد ازانقلاب اسلامی بحیث رئیس کوپراتیف های پولیس وزارت امور داخله تقرر یافته و در سال ۱۳۷۲ به شهادت رسید.

۲۷- ذکریا عظیمی

ذکریا عظیمي فرزند میرزا رمضان متولد غزنی از جمله تکواندو بازها معروف ولایت غزنی بوده ایشان برعلاوه ورزش فعلاً محصل سال پنجم انستیتوت طب کابل میباشند.

۲۸- محمد ظاهر غفور غزنوی

محمد ظاهر غفور غزنوی فرزند مامور عبدالقدوس خان از

جمله تکواندو بازهای مشهور کشور است ایشان هم چنان در شغل شناسائی باستانی در انتیك فروشی فعلاً سرامد روزگاراست و همچنان ماموریت رسمی نیز دارد.

۲۹- جواد هویدا

جواد هویدا فرزند محمد هاشم هویدا وکیل ولسوالی خواجه عمری ولایت غزني در اخرین پارلمان کشور قبل از رژیم اسلامی یکی از تکواندو بازان مشهور کشور است. وی دارنده کمربند (سیاه دان دو) میباشد.

۳۰- فردین هویدا

ایشان نیز مانند برادر یکی از تکواندو بازان مشهور کشور اند که دارای کمربند سیاه (دان دو) اند در کابل تشریف دارند.

۳۱- اسدالله سکندری

اسدالله سکندري فرزند محترم نور الله سکندری تاجر مشهور کشور که شرح شان قبلاً آمد میباشند. وی از کشور المان دیپلوم ورزشی تکواندو را بدست آورد. فعلاً در هندوستاناقامت داشته و صدها ورزش کار را تحت تربیه دارند.

۳۲- سید جلال نوری

ایشان فرزند سید محمد حسن نوری اند که در شهر کابل درسال ۱۳٤۷ متولد شد یکی از ورزشکاران خوب به شمار میرود.دیپلوم ورزشی در رشته کانگفو بدست دارد. در پشاور مقیم است.

۳۳- پهلوان احمد

پهلوان احمد مشهور به احمد طلا فرزند طلا محمد در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان شخص فوق العاده عظیم الجثه بودند ویکی از پهلوانان نامی روزگار به شمار میرفت در زمان قدرت محمد داود چشم از دنیا پوشید.

۳٤- پهلوان خیالی

پهلوان خیالی در قریه خواجه احمد مربوط مرکز ولایت غزنی در سال ۱۳۰۰ خورشیدی یکي از نامي ترین پهلوانان ولایت غزنی به شمار میرفت وی در حالی چشم از جهان پوشید که هیچ گاه پشتش خاك نشد.

۳۵- سید همایون

سیدهمایون در علی آباد ولسوالی خواجه عمری ولایت غزنی متولد شد وی که تحصیلات عالی خویشرا در دانشکده زراعت

۳۰- حاجی شیر محمد خان

حاجي شير محمد خان يکی از زمينداران بزرگ و صاحب نفوذ قريه مغلان مرکز غزني است.

۳۱- حاجی قلندر خان

حاجی قلندر يکي از اشخاص صاحب نفوذ ولايت غزنی است ايشان در قريه روضه مربوط مرکز ولايت غزنی ديده به دنيا کشود. بازحمت زياد هستی مناسب فراهم آورد در دوره، سيزده هم شوراي ملی خود را کانديد شورای ملی کرد ولي شکست نمود.

۳۲- ملك عبدالعزيز

ملك عبدالعزيز خان شخصيت صاحب نام قلعه علی اندر ولايت غزني است ايشان ملك با اقتدار با هستی فراوان بود.
پسر شان عزت الله عزيزی که بعداً روی آن صحبت خواهم کرد اخرين وظيفه اش معاون والی ننگرهار بود. ميباشند.

۳۳- حق داد خان

حق داد خان فرزند مولا داد خاندر قريه يعقوب شيلگر ولايت غزنی چشم بدنيا کشود ايشان از خوانين بزرگ شيلگر به حساب می آيند. ميگويند ايشان در سن ۷۵ سالگی چشم از دنيا پوشيد.

دانشگاه کابل به اتمام رسانیده است یکی از فوتبالیست های خوب ولایت غزنی به شمار میرود. وی در تیم سعادت میری بازی میکند و ۲۸ بهار عمر را سپری می نماید.

۳۶- محمد شکیب

۲٤ سال قبل جناب محمد شکیب در ولسوالی خواجه عمری چشم بدنیا گشود. جواني پر استعداد در ورزش اند. در تیم سعادت میری بازی میکند.

۳۷- اصغر

فوتبالست و ورزشکارسابقه دار ولایت غزني ویکي از مهره های خوب تیم سعّادت میری به شمار می آیند.

۳۸- حاجی ذبیع اللّه

جناب حاجی ذبیع اللّه فرزند حاجی قربان در قریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی در سال ۱۳٦۳ به انجام رسانید فعلاً عضو تیم فوتبال آزادی و در خط دفاع بازی میکند یکی از فوتبالیست های صاحب نام ولایت غزنی اند.

۳۹- امین الله

جناب امین الله فرزند میرزا محمد عمر در شهر نو غزنی متولد شده تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی در سال ۱۳۶۶ اتمام نموده در غزنی اقامت دارد.

یکی از فوتبالیست های خوب تیم آزادی است وی درخط حمله بازی میکند.

۴۰- حفیظ الله

محترم حفیظ الله فرزند عنایت الله خان درقریه خواجه حکیم دیده به جهان گشود تعلیمات ابتدائی و ثانوی را در لیسه سنائی ولایت غزنی در سال ۱۳۵۹ به اتمام رسانیدند. به ایران و پاکستان هجرت نمود وبعد از پیروزی انقلاب اسلامی در ولایت غزنی مقیم است. وی یکی از فوتبالیست های ورزیده ولایت غزنی به شمار می آید. در خط نیم مدافع بازیگر خوب است.

۴۱- حاجی اشرف

حاجی اشرف فرزند جاندل خان در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود تعلیمات ابتدائی را در روضه و تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی در سال ۱۳۵۹ اتمام نمود. موصوف یکی از ورزشکاران خوب ولایت غزنی به شمار می رود وی را میتوان از جمله خوبترین گولکیپر های ولایت غزنی بشمار آورد. عضو تیم

آزادی ولایت غزنی است.

٤٢- عبدالباقی

عبدالباقی خان فرزند حاجی عبدالاحد خان درقریه خواجه حکیم مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. تعلیمات ابتدائی و ثانوي را در لیسه سنائی در سال ۱۳٦٥ به انجام رسانید. یکی از ورزشکاران خوب ولایت غزنی به شمار می رود ایشان در خط مدافع بازی میکنند. عضوّ تیم آزادی ولایت غزنی است.

٤۳- عبدالخلیل

جناب عبدالخلیل فرزند ولی الله در قلعه نو مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود اکنون ۲٤ بهار عمر را سپری میکند یکی از ورزشکاران خوب ولایتغزنی به شمار می رود عضو تیم خواجه روشنائی است و در خط حمله بازي میکند.

٤٤- نجیب الله

جناب نجیب الله در قلعه نو مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ۲٤ بهار عمر را سپری می نمایند عضو تیم خواجه روشنائی در خط حمله از جمله مهره های اصلی تیم به حساب می آیند.

٤٥- عبدالهادی

جناب عبدالهادی از قلعه نو مربوط مرکز ولایت غزنی اند. دروس خویشرا الی ختم دوره ثانوی در شهر کابل به اتمام رسانیده و فعلاً مقیم ولایت غزنی است. از جمله فوتبالیست خوب ولایت غزنی به حساب می آیند در تیم خواجه روشنائی درخط مدافع بازی میکنند.

٤٦- عتیق الله

جناب عتیق الله از شهر غزنی است و ۲٦ بهار عمر را سپری می نمایند. تعلیمات ثانوی را در شهر کابل تعقیب نمود و فعلاً در غزنی اقامت دارد. یکی از فوتبالیست های خوب ولایت غزنی به شمار میرود در تیم شهادت بازی میکنند ویکی از بازیکنان اصلی این تیم است.

٤٧- عبدالهادی

عبدالهادی فرزند حاجی گل احمد در شهر غزنی متولد شده اند. تعلیمات ثانوی را در لیسه سنائی اتمام نموده و فعلاً ۲٤ بهار عمر را سپری میکنند. عضو تیم شهادت است ویکی از فوتبالیست های خوب ولایت غزنی به شمار میرود.

٤٨- عبدالستار

جناب عبدالستار از شهر غزني است. تعلیمات ثانوی را در

لیسه سنائی به اتمام رسانیده فعلاً ۲۳ ساله میباشند. عضو تیم شهادت ولایت غزنی میباشد. در رشته ورزش فوتبال علاقمندی فراوان دارد و از همین رو یکی از فوتبالیست هاي خوب ولایت غزنی به شمار می رود.

٤۹- خلیل الله

خلیل الله فرزند رمضان علی در سال ۱۳٤٦ در شهر غزنی متولد شد تعلیمات ابتدائی وثانوی را در ولایت غزنی وتحصیلات عالی را در بخش ورزش در انستیتوت تربیت بدنی به انجام رسانید. وی یکی ازاستادان بنام ورزش کانکفو دارنده کمربند سیاه است که عضویت کمیته المپیک افغانستان را دارا میباشد.

حرف آخر

می خواستم اخرین کلماتم را با واژه های ترکیب کنم که تنها سرود را میساختند و سوژه اش را همان خاطره های شرین کام میساخت که انجام کتاب برایم داد. ولی بعد از تلاش ها وزحمات فراوان که کتاب برایم گشود، دانستم که آدم های اینزمانه، آدم های دیگری اند. آدم های منتظر وچارزانو نشسته به کار های تو که باید انجامش دهی و چون سبد پیشش بگذاری که روبر آن انگشت گذارد و فراتر از همه کژی آنرا بیابد وبرخ آن نستوه برد که بادستان خالی و کیسه خالی تر از دستانش چیزی می آفریند که مورد خوانش همه است برخش بکشند و خود را بالاتر از همه قرار دهند.

ولی با تمامی این همه، مرداندانشمند چون، داکتر رامکی، داکترسلام جلالی، داکتر فرید دانش، انجنیر شکیب حمیدی، انجنیر اسمعیل عمری، غلام سنائی نوری، اسمعیل ضارع، غلام سخی خان پس حصاری سید ذکریا غزنوی، غلام سخی حکیمی، سید پادشاه آغا، عزیز احمد حازم غزنوی، نیاز محمد دلیلی، باقی هیله من نگارنده را در کوره راه های دشوار همراهی کردند. تا این اثر به انجام رسید و آماده چاپ شد.

داکتر فرید دانش وانجنیر شکیب حمیدی شاعر نوخاسته، گوی تذکرهٔ ها را تعقیب کردند و از نگارنده در هر لحظه برخورد جویائی

چگونگی کار شدند.

غلام سخی خان پس حصاری واسمعیل عمری در تهیه اسما و تذکره ها زحمات فراوان را متقبل شدند.

عزیز حازم غزنوی با علاقمندی فراوان که با شعر و ادب و موسیقی دارند نویسنده را در جمع آوری نمونه های شعر همرائی کرد و از همه مهمتر امکانات مالی معدودی را به گونه تشویق در اختیارم قرارداد که ولو اندك بود ولی بیان کننده احساس او در قبال چاپ یافتن اثر داشت.

درآغاز، همه تلاشم را با امکانات ایام هجرت بیهوده میپنداشتند و از فرجام، تصویر بد شکل میساختند از همین رو راه دور و درازی را به تنهائی پیمودم و نمود خوشرنگ را به دیگران مژده دادم ولی مشوقات داکتر فرید دانش وشکیب حمیدی همیشه همراهم بود.

دانشمند یکه از اهل غزنه نیست استاد عزیز دکتور هدایت الله هدایت بیشتر از دیگران به تشویقم نشست و کارام را ستود استادان پوهندوی باوري، پوهندوی سیدکریم بها، داکتر عزیز احمد رهمند، استادان ارجمند پوهنحی تاریخ و فلسفه نیز تشویقم کردند. شاعر و نویسنده خوب استاد تاج محمد زریر از اولینهاي بود که درفرجام اثر تشویقم کرد و آنرا رسالتم دانست وی با نوشتن یادداشتی بر اثر پر مسرتم فزود.

باقی هیله من که خود شاعر است برایم روزنه های را گشود که سخت موثر افتید.

دانشمند خوب و محقق گرانمایه جناب عبدالاحد عشرتی با دادن مشوره ها در اصلاح کتاب یاری ام نمود. در آغاز ملاقات با او هراس داشتم که نگوید کارها ناقص است ووقت را پیش از حد تلف نموده ولی گرانمایه مرد غزنی برایم تبریك گفت گوی دنیا را به من بخشید و جالب ترآنکه معلومات راجع به زنده گی خواجه محمد غزنوی را برایمنوشت. از کتابهایش گفت و ازغزل هایش، سه جلد کتاب خلوتگاه راز، سید جمال الدین افغانی و ماسونیه و روزنامچه میرزا بوباني را برایم داد. راز محمد دلیلی فرهنگی جوان وپرتلاش که خود ناشر روزنامه و جریده و مجله است سهولت های قابل یاد آوری را در قسمت کامپیوتر وآماده شدناثر به منظور چاپ ایجاد نمود.

خواننده عزیز! کار این اثر چنانچه گفته آمدم با دشواری های خاصی خود همراه بود که یقیناً اشتباهات ما را در کتاب به وجود آورده است. پژوهشگران عزیز میتوانند نویسنده را در هر زمان از ان آگاه سازند تا در چاپ دوم آنرا اصلاح نمائیم.

با عرض حرمت

پوهنمل سید مسعود

استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل

۱۳۷۳

مآخذ

۱- غبار غلام محمد افغانستان در مسیر تاریخ کابل
۲- دولت آبادی بصیر احمد شناسنامه افغانستان تهران
۳- پهلوان چنگیز شعرا معاصر افغانستان پشاور
٤- اسناد لانه جاسوسی شماره ۲۹ تهران
۵- خیر محمد مفتون نور الوحدت پشاور
٦- عشرتی طارق خلوتگاه راز پشاور
۷- عزیزی غزنوی فقیر احمد ویدا دهلی جدید
۸- مجله چراغ شمار پشاور
۹- مجله سباوون شماره پشاور
۱۰- مصاحبه‌ها

۳۴- وکیل محمد غوث خان عالمی

جناب محترم وکیل محمد غوث خان عالمی فرزند ملا عبدالسلام خان در شهر غزنی ولایت غزني متولد شد. ایشان علوم دینی را از پدر مرحوم شان فرا گرفت و تا درجه ملا امام ارتقا یافت ایشان وکیل انتصابي ولایت غزنی در دوره های نهم و دهم شورای ملي افغانستان و منشی آن شورا بود شخص نماز خوان و خدا دوست بود. معلومات اش در علوم دینی از یك جهت و در وقایع روزگار از جانب دیگر میتوانست منبع خوب برای شناسائی ولایت غزني باشد. ایشان دارای سه فرزند اند. و اثر کوشش داکتر احسان عالمي فرزند دانشمندش اثر چاپ ناشده، جناب عالمي به زودي اقبال طبع خواهد یافت.

۳۵- میرزا عبدالرزاق خان

میرزا عبدالرزاق خان فرزند میرزا عبدالقدوس خان در قلعه عشرت مسجد شاه ابوالفت صاحب دیده به جهان گشود. ایشان مرد بزرگوار وصاحب رسوخ مرکز غزني اند. خانواده میرزا عبدالرزاق خان نقش خوب در جامعه غزنی داشته اند.

میرزا عبدالرزاق خان وظایف چون حارنوالی مقر ولایت غزني، ولسوالی ناوه ولایت غزنی را بسر رسانیده مرد دانشمند و ادیب اند وبه لسان عربی دسترسی دارد ایشان برادر بزرگ جنرال محمد عظیم و تورن جنرال عبدالمتین اند.

فعلاً در کابل تشریف دارد سن ایشان از ۵۰ تجاوز میکند.

۳۶- میرزا عبدالحمید خان

میرزا عبدالحمید خان فرزند وکیل عبدالرشید خان در شهر کهنه ولایت غزنی متولد شده است تعلیمات متداوله را در غزنی فرا گرفته و در تعلیمات دینی نیز وارد بودند ایشان مدت ای زیادی متصدی توزیع پطرول در تانك بود." یکی از متنفذین ولایت غزنی را تشکیل میدهد موصوف در سال وفات یافت و در غزنی به خاك سپرده شد.

۳۷- رئیس حبیب الله خان مولائی

رئیس حبیب الله خان مولائي فرزند شیر محمد خان مولائی در ولسوالی خواجه عمری ولایت غزني متولد شد ایشان تعلیمات ابتدائی وعلومتداوله را نزد علما در ولایت غزنی فرا گرفت لقب رئیس را از بزرگي قوم بدست اورده اند در زمانِ حاضر از پر نفوذ ترین شخص ولسوالی خواجه عمری ویکي از اشخاص پر اعتبار ولایت غزني به شمار میرود.

ایشان در جنبش مقاومت افغانستان نقش خوب را ایفا نموده اند. فعلاً نیز در ولسوالی خواجه عمری مقیم است و قوت های نظامی را رهبری مي نماید.

۳۸- وکیل سید سکندر مظفری

وکیل سید سکندر مظفری یکی از اشخاص پر نفوذ ولایت غزنی است ایشان فرزند نایب سالار شاه علی رضا خان اند که در فتح نورستان در زمان امیرعبدالرحمن خان از خود رشادت قابل وضعی نشان داد و در همانجا به شهادت رسید.

وکیل سید سکندر مظفری وکیل ولایت غزني در دوره٫ هفتم شورای ملی کشور است ایشان هم سن و سال وهم دوره٫ وکیل سید محمود غزنوي اند.

پسرانشان داکتر سید امیرزره، داکتر سید هاشم قطره، داکتر سید بشیر مظفری، و سید مظفر مطونی همه از شخصیت های روزگار خود اند که روی هرکدام آن در صفحات بعدی صحبت صورت خواهد گرفت.

ایشان سخن گوی خوب بودند و در منبر خوب صحبت میکردند و تعداد کثیری شنونده سخن های زیبا او بودند. جناب سید سکندر مظفری در سال ۱۳۶۱ از جانب اشخاص نامعلوم مورد سؤ قصد واقع گردید و زخمی شد وبعداً در کابل زندگي را وداع گفت.

۳۹- میرزا یوسف زنده گی

میرزا یوسف زنده گی از اهل تشیع مرکز ولایت غزنه است.

میرزا ورزیده و در امورات اداري استعداد قابل ملاحظه داشت.

میرزا یوسف زنده گی در پهلوی میرزائی وقلم زني علاقه

یادداشت از دکتور هدایت الله هدایت

شغل مقدس استادی در دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل معرفتم را با فضیلتمند پوهنمل سید مسعود میسر ساخت. دیر زمانیست با وی می شناسم. ایشان از جمله استادان مجرب و پرتلاشیست که پیوسته با داشتن روابط عالی انسانی نه تنها با همکاران و محصلان بلکه با همه، و در قلب همه جای معین و خاص خود را دارد.

استاد سید مسعود تشنه علم و معرفت بوده، آثار علمی و ارزشمندی به مناسبت های ویژه ایجاد نموده است. مقالات تحلیلی وتحقیقی فراوانش در مطبوعات کشور اقبال چاپ یافته است. با شعر و شاعر علاقه خاص دارد. فراتر از آن خود شاعر است که مجموعه شعری شان زیر عنوان «آخرین خشت» آماده چاپ میباشد.

خلاقیت در کنار سایر صفات نیك ذاتي و تربیه عالي خانواده گی اش به ارجمندی وی افزوده است. از همین روست که در دیار هجرت آرام نه نشسته و به ادامه کار وفعالیت مثمر علمی خویش در تلاش نوشتن کتابی زیر عنوان غزنی گنجی ازآدم ها شده وطی آن به معرفی مشعلداران علم و معرفت را تیار و دیار خویش پرداخته است.

وقتی در آغاز از قصد خویش برایم گفت، گرچه به نظرم انجام چنین فعالیتی وبر آورده شدن این آرزو در دیار و سرزمین پر درد هجرت دشواری مي نمود و محدودیت های فراوانی به گونه مثال به

فراوان با تخنیك داشت و ازهمین رو ایشان پیشه رادیو سازی و ترمیم آلات برقی را پیشه خود ساختند و دیر زمانی به این کسب ادامه داد.

میرزا یوسف زنده گی در سال ۱۳۶۰ در ولایت غزنی جهان را وداع گفت و در همان شهر به خاك سپرده شد. میرزا یوسف زنده گی در هنگام وفات ۸۴ بهار عمر را گذشتانده بود.

۴۰- وکیل بشیر خان خروتی

وکیل بشیر خا خروتی از خوانین وصاحب نفوذ ولایت غزنی قریه کندر است ایشان در دوره هفتم شورای ملی افغانستان وکیل کوچیان ولایت غزنی انتخاب گردیدند وکیل بشیر خان خروتی فرزند آدم خان خروتی که قبلاً به آن روشنی انداخته که میباشند ایشان در سال ۱۳۷۱ در شهر پشاور وفات یافتند وبعداً در قریه کندر ولایت غزنی منتقل وبه خاك سپرده شد.

۴۱- رئیس عبدالسلام خان

رئیس عبدالسلام خان فرزند حاجی عبدالحمید خان در شهر غزنی ولایت غزنی متولد شدند. ایشان از همان اوان پیدایش تحت تربیه خانواده اش که همه از صاحبان رسوخ بودند قرار گرفتند و در همان محیط بزرگ شدند.

ایشان سه بار رئیس ریاست بلدیه ولایت غزنی را که انتخابی بود موفقانه به انجام رسانیدند پسران رئیس عبدالسلام خان هریك برید

جنرال شهید خلیل الله پوهاند انجنیر ذبیح الله حمیدی وپوهنوال دکتور حفیظ الله از جمله اشخاص تحصیلکرده ولایت غزنی به شمارمی آیند که هر کدام بعداً معرفی میشود.

رئیس عبدالسلام خان در سال ۱۳۶۸ در حالیکه ۸۱ بهار عمر را سپری نموده بود پدرود حیات گفت.

٤٢- رئیس عبدالرزاق خان

رئیس عبدالرزاق خان ملکیار فرزند غلام محی الدین خان در قلعه نو مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان رئیس بلدیه غزنی در سال ۱۳٤٤ بودند. یکی از اشخاص با نفوذ و پر اعتبار غزنی بشمار میرود. جناب رئیس عبدالرزاق خان در سال ۱۳٦۹ زنده گی را پدرود گفتند و در غزنی به خاک سپرده شدند.

٤٣- میرزا عبدالغفور خان

یکي دیگر از متنفذین مرکز غزنی قلعه پس حصار میرزا عبدالغفور است میرزا دانا و در کارهای حکومت دارای هوش فراوان بود از همین رو هر والي و حاکم در قسمت سازمان دادان کارهای حکومت با ایشان مشوره داشتند وی از همین خصوصیت خویش به حدی عالی در قسمت بسط نفوذش در ولایت غزنی کار میگرفت.

کاردانی میرزا عبدالغفور باعث آن شد تا وي موجب ویکی از نزدیکان برگت عبدالحکیم خان والی عزنه که از قره باغ بود گردد.

واین نزدیکي دوستی پایدار را بین اندو به جا گذاشت.

٤٤- رئیس حاجی عبدالعلی خان حکیمی

حاجي عبدالعلی خان فرزند عبدالحکیم خان در مرکز غزني شهر کهنه مسجد مفتی دیده به جهان گشود. تعلیمات متداوله روزگار خویشرا چون احادیث وفقه و تاریخ در غزنی نزد علما و مکتب زمان امانیه فرا گرفت. استعداد شان از همان آوان کودکی نمایان بود.

ایشان دوبار رئیس بلدیه ولایت غزنی تقرر حاصل نمودند و هر دو بار موفقانه به انجام رسانیدند جناب حکیمی در قریه خواجه حکیم سنائی مسکن گزین شدند، شخص مهماندار و مهمانواز بود در امور پرورش گل ذوق خاصي داتش. منزلش را در سطح ولایت غزنی میتوان به گلخانه، شباهت داد استعداد فراوان در قسمت حفظ اشعار بخصوص در قسمت حفظ اشعار سنائی و فرخی داشت نسبت همین علاقه اسم اولین فرزند را فرخ نام نهاد. ایشان در سال ۱۳۶۲ در کابل در حالیکه ۸۰ بهار عمر را سپری نموده بودند به شهادت رسید.

٤٥- حاجي غلام سخی خان حکیمی

حاجی غلام سخی خان حکیمی فرزند عبدالحکیم برادر کوچك حاجی عبدالعلی خان حکیمی است ایشان در یك خانواده روشن وعلم دوست دیده به جهان گشودند وعلوم متداوله روزگار را در ولایت غزني فرا گرفتند والی صنف نهم بدروس خویش ادامه دادند. اولین

مصروفیت رسمي ایشان در سال ۱۳۲۹در ولایت لوگر در ثبت آمر تحریرات است. و اخرین مصروفیت ایشان در موسسه نبراسکا امریکائی‌بود.

ایشان در سال ۱۳۵۸ در زمان قدرت حفیظ الله امین زندانی شدند وبعد از آن راهی ولایت غزنی وبعداً هم به پاکستان مهاجرت نمود. فعلاً در شهر پشاور سکونت دارد. دارای چهار فرزند میباشد.

٤٦- مامور عبدالصمدخان

مامور عبدالصمد خان فرزند عبدالله خان ونواسه میرزا خالقداد خان است. ایشان در قریه خواجه حکیم شهر غزني متولد گردید و مانند پدرکلان خوان گسترد و ده ها نفر به دستر خوان داشت.

مامور عبدالصمد که روزگاری آمر ساختماني ولایت غزنی بود لقب مامور را مردم از نهایت احترام برایش دادند. شخص ذکی و فوق العاده هوشیار بود. قدرت سازماندهی مردم را انقدر در خود پرورش داده بود که هیچ مقاله بدون مامور صمد خان ناممکن بود وی در قسمت ساختمان و ترمیم مقبره حضرت سنائی صاحب رول فوق العاده بازیکرد ایشان در سال ۱۳٦۱ جهان را وداع گفتند و در شهر غزنی به خاك سپرده شد.

جنرال آدم خان قوماندان جهادی مرکز ولایت غزنی یکی از ارادت مندان مامور عبدالصمد خان بشمار میرود.

٤٧- میرزا سید احمد گل خان

میرزا سید احمد گل خان فرزند سید محمد نور خان در شهر غزنی ولایت غزنی دیده به جهان گشود ایشان نیز یکی از جمله میرزاهاي بودند که همیشه مورد احترام همه قرار داشتند. شیوه میرزائی را بدرستی میدانست ازاینرو تقریباً همه امورات ولایت غزني که او با ایشان همراه بود خود انجام میداد به اصطلاح امروز او دستیار والی غزنی بود.

میرزا سید احمد گل خان از دوستان نزدیك عبدالهادی داوی شاعر و نویسنده و شخصیت فراموش ناشدني معاصر بود و از مصاحبت با ایشان فیض برده و اکثراً خودشان نیز یاد میکرد هنگامیکه عبدالهادی داوی گوشه نشینی اختیار کرد میزا سید احمد کل خان مدت چهار سال میرزا خصوصی عبدالهادي داوی بود.

میرزا سید احمد گل خان در سال ١٣٦٧ در ده بوری کابل دیده از جهان فروبست و به زادگاه اش غزنی منتقل و در جوار خواجه روشنائي به خاك سپرده شد. سیدهاشم خان و سید خلیل الله خان ، انجنیر سید جبار حامدی فرزندان میرزا سید احمد گل خان میباشند.

٤٨- وکیل عبدالشکور خان

جناب وکیل عبدالشکور خان فرزند شیر داد خان در قریه یعقوب شیلگر ولایت غزنی متولد شده است ایشان وکیل انتخابی در پارلمان کشور بودند.

۴۹- میرزا عبدالاحد خان حاکم

میرزا عبدالاحد خان فرزند مرزا عبدالسلام خان در مسجد ارباب مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان تعلیمات ابتدائی و علم متداوله را در غزني فرا گرفتند. شخصي با نفوذ و داراي اعتبار میان مردم بود. در امور اداری مهارت خوب داشت. جناب عبدالاحد خان در سال ۱۲۹۶ چشم بدنیا گشود و در سال ۱۳۵۲ در ولایت کابل جهان را پدرود گفتند و در کابل به خاك سپرده شد.

۵۰- وکیل عبدالحی خان

جناب وکیل عبدالحی خان فرزند یکی از ورزیده ترین میرزا های غزنه، میرزا عبدالوهاب خان است که مدت زیادی مصروفیت های رسمی داشت. ایشان در قلعه میراحمد خان مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشوده اند. فن و اداره و میرزائی را از پدر به ارث برده اند. نظریات جالب و قابل شنیدن و رول اکتیف وي در پارلمان در زمان عضویت پارلمانی اش او را برازنده میسازد. ایشان در زمان حیات دوباره پارلمان کشور در زمان قدرت داکتر نجیب وکیل انتخابی مرکز غزني در پارلمان کشور بودند والی اخیر به آن ادامه دادند. ایشان فعلاً در حدود ۴۰ سال عمر دارند.

۵۱- حاجی قاسم خان شالیزی

یکی از متنفذین ولایت غزنی قریه شالیز مربوط مرکز ولایت

غزني را مرحوم حاجی قاسم خان شالیزی تشکیل میکند. ایشان زمیندار خوب و هستی فراوان داشت.

۵۲- حاجی محمد صدیق خان

حاجی محد صدیق خان در قلعه میر احمد خان مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد یکی از اشخاص صاحب اعتبار و نفوذ فراوان مرکز ولایت غزنی بود.

۵۳- میرزا عبدالرؤف خان

میرزا عبدالروف خان در قلعه میر احمد خان مربوط مرکز ولایت غزنی در یك فامیل متمول و زمیندار دیده به جهان گشود. ایشان از جمله خوانین صاحب نام ولایت غزنی ویکی از میرزاهای ورزیده این ولایت به شمار میرفت.

۵٤- حاجی صالح محمدخان

حاجی صالح محمد خان معاصر سلطنت امیر امان الله خان در قلعه میر احمد خان دیده به جهان گشوده اند از هستی وجایداد فراوان برخوردار بود. نفوذ و اعتبار قابل ملاحظه به هم رسانید ویکی از اشخاص با نفوذ این ولایت را در زمان امانیه تشکیل میداد.

٥٥- حاجی محمد ابراهیم خان

حاجی محمد ابراهیم خان از خوانین وصاحب نفوذ فراوان ولایت غزنی است که درقلعه مری (میراحمدخان) چشم بدنیا گشود، معاصر سلطنت ظاهرشاه است و دارای هستی فراوان بود.

٥٦- محمد عیسی خان

ایشان برادر حاجي محمد ابراهیم خان قلعه میری اند که در قریه قلعه مری مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشودند. در پهلوی برادر از جمله متنفذین ولایت غزني به شمار می آید.

٥٧- دین محمد خان

دین محمد خان یکی از متنفذین مرکز غزنی قریه قلعه قدم خاناست. ایشان مرد با خدا زاهد و پرهیزگار بود. فرزند نور محمد خان که خود از جمله متنفذین غزنیست میباشد فرزند ارشد دین محمد خان مرحوم، میرزا محمد خان یاور سردار محمد داود خان اولین رئیس جمهور و بنیادگذار نظام جمهوریست.

ایشان در سال ١٣٣١ درغزنی وفات یافتند. مرقد ایشان در غزنی واقع است.

٥٨- میرزا محمد خان

جناب میرزا محمد خان فرزند ارشد جناب دین محمد خان در

قلعه قدم ولایت غزنی چشم بدنیا گشود تحصیلات خویشرا در ح ا ش و ح پ به اتمام رسانید. ایشان یاور رئیس جمهور داود اولین رئیس جمهور افغانستان بودند. ولی ۵۵ بهار عمر را در سال ۱۳۷۳ سپری نمود فعلاً در کابل تشریف دارند.

۵۹- میرزا فضل احمد خان

میرزا فضل احمد خان در یك فامیل صاحب نفوذ وزمیندار در قلعه آهنگران متولد گردید وصاحب رسوخ فراوان شد. ایشان مرد زیرك وهوشیار بودند و در حل وفصل دعوا مهارت خاص داشتند میرزا نیاز محمد خان کاتب قوماندانی ولایت غزنی که خود از اشخاص صاحب نفوذ بود فرزند همین میرزا است.

میرزا فضل احمدخان معاصر سلطنت امیر امان الله خان است.

۶۰- سرکاتب نیاز محمد خان

سرکاتب نیاز محمد خان فرزند جناب میرزا فضل احمد خان در قلعه اهنگران مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. ایشان سرکاتبت قوماندانی امنیه ولایت غزني را بدوش داشتند که در آن زمان پست مهم بشمارمیرفت. وي از جمله متنفذین ولایت غزنی است که اعتبار فراوان دارد. سرکاتب نیازمحمد خان فعلاً در استرالیا مقیم میباشد. فرزند شان جناب انجنیر شریف استاد در دانشکده غربی استرالیا که شرح شان در بخش انجنیران آمده است میباشد.

٦١- رئیس سلیمان خان

یکی از روسای بلدیه غزنی رئیس سلمان خان است. ایشان فرزند سید محمد خان در شهر کهنه مرکز ولایت غزنی دیده به جهان کشود. مرد با نفوذ و پر اعتبار بود.

٦٢- رئیس محمد اکبر شریفی

رئیس محمد اکبر شریفی یکی دیگر از روسای بلدیه غزنی است. ایشان فرزند جناب مامور بهاوالدین خان اند که در قریه خواجه حیکم ولایت غزنی چشم بدنیا گشودند تحصیلات ابتدائی وثانوی را در همانجا به اتمام رسانیدند.

محترم محمد اکبر شریفی در سال ۱۳۷۲ عازم استرالیان شد وفعلاً نیز در همانجا اقامت دارد.

٦٣- رئیس فخر الدین

رئیس فخر الدین رئیس بلدیه غزنی در زمان قدرت حفیظ اللّه امین است در قریه روضه مربوط مرکزولایت غزنی چشم بدنیا گشود تعلیمات ابتدائی وثانوي را در همانجا به اتمام رسانید. ایشان از لحاظ اداری شخص صاحب فهم به شمار میایند.

٦٤- رئیس سلمان

رئیس سلمان از ملیت هزاره ولایت غزنی در ولسوالی قره باغ

عدم دسترسی کامل به موخذ ها، تماس نزدیك با افراد و شخصیت هاي مورد نظر، آرامش روحی لازم نوشتاری وکار علمي وغیره کاریست نهایت دشوار، با آنهم با نقل قول از شاعر شرین کلام و توانای وطن دوکتور رازق رویین برایش گفتم:

گر به دل شورتپیدن های هستی زاست
زندگـی این کشتـگاه آدمی زیـباسـت

بلی! این بار مسعود به ادامه کار فعالیت هاي علمي خویش قلم برداشته و در معرفی سرمایه معنوی دیروز، امروز و فردای ولایت غزنی که چون شاخه پر شگوفه از تمدن پر بار میهن باستانی ما در امتداد قرون بوده است مطالب ارزشمند نگاشته است.

اگر معرفی فصل های آن بگذاریم استاد مسعود با نوشتن این اثر تاریخي به سرمایه معنوي فردای غزنی افزود. اینکه از هرگونه رنگ تعلق آزاد بدون ارزش ولابخشیده است.

امید وارم سایر دانشمندان قلم بدستان و اهل علم و معرفت، ابر مردان و شخصیت های سایر ولایات وطن عزیز ما به گونه استاد مسعود معرفی بدارند. در فرجام نیاز ابدی ام از بارگاه أیزد متعال موفقیت های مزید در حیات شخصي واجتماعي شان میباشد.

با احترام

هدایت الله هدایت
استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل

تولد یافت. بعد از رئیس فخرالدین به ریاست بلدیه ولایت غزنی رسید که مصادف به سال های ۱۳۶۰ است.

۶۵- حاجی علی احمدخان

حاجی علی احمد خان فرزند حاجي نور علي خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشوده ایشان یکی از زمینداران بزرگ و شخص پر اعتبار به شمار میروند.

۶۶- محمد عمر خان

از جمله متنفذین مرکز ولایت غزنیست جناب محمد عمر خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. شخص زمیندار وصاحب رسوخ فراوان است.

۶۷- حاجی نور علی خان

حاجی نور علی خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزني دیده به جهان گشود و ی پدر حاجی علی احمد خان اند. هستی فراوان وصاحب رسوخ قابل ملاحظه بود. در همانجا پدرود حیات گفت و به خاك سپرده شد.

۶۸- خیر محمد خان

خیر محمد خان یکی از متنفذین ولایت غزني وزمینداران خوب

به شمار می آید که که درقریه ده خدایداد مربوط مرکز ولایت غزنی چشم بدنیا گشود. ایشان در قوم درانی اند و از جمله مهاجرین اند که سال هاي قبل به غزنی مسکن گزین گردیده اند.

۶۹- باز گل خان

بازگل خان درقریه ده خدایداد مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد ایشان در قوم درانی اند از زمینداران وصاحب نفوذ مرکز ولایت غزنی بشمار مي آید.

۷۰- میرزا دین محمد خان

جناب میرزا دین محمد خان درقریه ده خدایداد مربوط مرکز ولایت غزني تولد یافت شخص با استعداد در امور میرزائي بودند. مدت هاي زیادي کارمند اداری فرقه ۱٤ غزنی بودند در ده خدایداد و مرکز غزنی او را همه احترام قابل ستایش دارند شخص متقی و پرهیز گار است وخیر رساني عادت یشان میباشد.

۷۱- گدام دارعبدالله خان

یکی از متنفذین قریه ده خدایداد مربوط مرکز ولایت غزنی گدام دار عبدالله خان است. گدامدار عبدالله خان نفوذ فراوان و اعتبار بزرگ میان مردمخویش داشت ازاینرو همیشه مورد توجه حکومات قرارداشت در اخیر ایناعتبارونفوذ به ضرر ایشان تمام شد و در سال

۱۳۵۸ روز ۲۱ حمل زندانی و به تعقیب آن به شهادت رسیدند.

۷۲- محمد اسلم گدام دار

محمد اسل خان در قریه کشک مربوط مرکز ولایت غزنی تولد یافته است ایشان برادر مرحوم کرنیل محمد علم خان اند که به امر نادر خان رتبه کرنیل به وی اعطا شد.

محمد اسلم خان نیز معاصر سلطنت محمد نادر خان است. شخص متنفذ و خان برجسته در بین قوم و ولایت غزنی از اعتبار خاص برخوردار بود.

۷۳- ملك جمعه خان

یکی از اشخاص پر اعتبار قریه کشك مربوط مرکز ولایت غزنی است در زمان ظاهر شاه حیات داشت و از نفوذ فراوان برخوردار بود در کشك هیچ معامله بدون ملك جمعه خان به انجام نمیرسید. در بین قوم اعتبار خاص داشت.

۷٤- ملك آغای

از ملك های نادر بود که در قریه کشك گذشته ایشان در همین قریه دیده به جهان کشودند باوجودیکه از بزرگترین زمینداران به شمار نمیرفت ولی نفوذ اش بلند تر از هرکس دیگر بود. در زمان سلطنت ظاهر شاه ایشان ملك کشك بود در همانجا پدرود حیات گفت و به

خاك سپرده شد.

۷۵- شهاب الدین خان

شهاب الدین خان معاصر سلطنت محمد نادر خان درقریه کشك مربوط مرکز ولایت غزنی متولد گدید. شخص متنفذ ودر ضمن روحانی بود. ایشاندارای هستی فراوان بودند جوان طبیعت و زنده دل بود از اینرو دوستانش او را شباب الدین خطاب میکردند.

۷۶- حاجی محمد عثمان خان

حاجی محمد عثمان خاندر قریه بهلول مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود شخص با نفوذ وقابل اعتماد مرد بود ایشان معاصر سلطنت ظاهر شاه است.

۷۷- زمان خان

ایشان نیز از جمله حاصبان رسوخ ولایت غزن اند. محترم زمان خان در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. صاحب جایداد وهستی فراوان گردید. معاصر سلطنت محمد ظاهر میباشد.

۷۸- شمس الله خان

شمس الله خان نیز یکی از آشخاص پر نفوذ ولایت غزني است وی در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی چشم به جهان گشود

ودر همانجا بزرگ گردید. از اعتبار خوب در بین قوم برخوردار است پسرش جناب نجیب الله صدای ضد هجوم شوروی را از رادیو صدای امریکا در طی مصاحبه برای اولین بار بلند کرد.

۷۹- قاسم خان

شخصیت با نفوذ ولایت غزنی است در قلعه عشرت مربوط مرکز ولایت غزنی تولد گردید شخص زمیندار و داراي هستی فراوان شد.. خدا دوست وغریب نواز بود.

۸۰- میرا نور محمد خزانه دار

میرزا نور محمدخان فرزند غلام محمد خان به گمان اغلب در سال ۱۲۹۷ دیده به جهان گشود. میرزا ورزیده و صاحب قلم بودند بدون تعصب قومي و مذهبی بود وهمیشه خلاف تعصبات صحبت میکرد ایشان از اهل تشیع غزنی بودند که مورد احترام همه مردم غزنی قرارداشتند.

فرزند ارشد شان گل احمد هوشمند رئیس ارتباط واسناد وزارت انکشاف دهات است که در صفحات بعد روی آن صحبت میشود. ایشان در سال ۱۳۷۲ به عمر ۷۵ سالگی وفات یافتند.

۸۱- وکیل سید مظفر مظفری

جناب سید مظفر مظفري فرزند بزرگ سید سکندر مظفری

اند.ایشان در آغاز در شرکت آبرسانی بعداً رئیس جرگه صلح ناحیه سوم وبعدوکیل ناحیه سوم در شورای ملی کشور منتخب گردیدند ایشان منشی شورای ملی کشور بوده و این وظیفه را الی ۱۳۷۱ ادامه دادند فعلاً در کابل تشریف دارند.

۸۲- میرزا غلام محمد خان

میرزا غلام محمد خان فرزند میرزا بهاوالدین خان درسال ۱۳۰۳ خورشیدی در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شدند ایشان تعلیمات ابتدائی را در غزنی و تحصیلات ثانوي را در مکتب اصول تحریر در کابل به اتمام رسانیدند. وظایف رسمی زیادی را بدوش داشتند.آخرین وظیفه میرزا غلام محمد خان مدیر سره میاشت ولایت غزني بودایشان در سال ۱۳۷۳ در قریه روضه ولایت غزنی پدرود حیات گفتند ودر همانجا به خاک سپرده شدند.

۸۳- سید عبدالقیوم هاشمی

ایشان از جمله اشخاص پر آوازه مطبوعات ولایت غزني اند. تیغ قلم همراه با زبان آزاد مطبوعاتی او را استوارتر از پیش ساخته بود. این خصوصیت برازنده بود که تا اخیر عمر جناب سید عبدالقیوم هاشمی را در بین مردم محبوب تر میساخت.

اخرین ماموریت سید عبدالقیوم هاشمی، آمر تبلیغ مدیریت عمومی اطلاعات وکلتور ولایت غزنه است ایشان در ۲۳ سنبله ۱۳۵۸

دستگیر و به شهادت رسیدند. شهادت آغا صاحب فقط دو روز پیشتر از کشته شدن نور محمد تره کی اتفاق افتاد.

۸۴- غلام سخی خان

جناب محترم غلام سخی خان در قلعه پس حصار مربو مرکز ولایت غزنی در یك خانواده متمول وصاحب نفوذتولد یافت. ایشان در امور اداری و مطبوعاتی سابقه طولانی داشته و از اولین خبر نگاران ولایت غزنی میتوان ایشان را یکی از آنان بر شمرد.

ایشان مدت ۳۲ سال در مطبوعات غزنی مصروف فعالیت بودند.

مرگ فرزند که در ۲۱ حمل سال ۱۳۵۸ به وقوع پیوست او را از روزگار و مطبوعات دلسرد کرد و خودش مطالبه تقاعد نمود.

جناب شهید محمد داود مدیر خدمات صحت عامه فرزند غلام سخی خان یکی از برومندان غزنی بودند جناب غلام سخی خان فعلاً در کابل تشریف دارند.

۸۵- عبدالاحد خان (حمیدی)

ایشان فرزند قاضی عبدالحمید خان غزنوی بوده و در غزنی متولد شده ایشان در طول ۲۵ سال خدمت نموده و آخرین ماموریت شان مدیر عمومی اسناد و ارتباط ریاست آبرسانی وزارت فواید عامه بوده و ایشان فعلاً در پشاور زنده گی میکنند.

۸۶- وکیل هاشم هویدا

جناب وکیل هاشم هویدا در ولسوالی خواجه عمری دیده به جهان گشوده اند ایشان یکی از اشخاص با نفوذ ولایت غزني و بصورت رخص ولسوالی خواجه عمری به شمار میرود جناب هاشم هویدا وکیل انتخابی اخرین پارلمان کشور از جانب مردم ولسوالی خواجه عمری بودند فرزند ایشان جناب الجنیر هویدا که شرح ایشان در صفحات بعدی آمده است یکی از الجنیران برجسته پوهنحی الجنیری پوهنتون کابل اند.

۸۷- سید محمد حسن

سید محمد حسن خان فرزند سید محمد نور در سال ۱۳۰۳ در غزني تولد شد قرار اظهار ات خود شان تعلیمات ابتدائي و ثانوی را در لیسه سنائي و تحصیلات عالي را در فاکولته حقوق اتمام نمود. موصوف وظایف چون مدیریت عمومي کار و ساختمان وزارت فواید عامه را پیشبرده اند. در سال ۱۳۵۶ متقاعد شد. جناب سید محمد حسن در سال ۱۳۶۲ رئیس هیات نظار شرکت ساختمانی وطن تقرر یافت که تا اکنون به آن وظیفه ادامه میدهد.

۸۸- حاجی فضل الحق خان

جناب حاجی فضل الحق خان در سال ۱۳۰۷ خورشیدی در شهر غزنی تولد شدند ایشان تعلیمات ابتدائي متداوله روزگار را نزد علما

آموختند. و تحصیلات ثانوی را در مکتب رشدیه غزنی در سال ۱۳۲۲ به اتمام رسانید. وی وظایف چون سرکاتب کنترول معارف، مامور کنترول سرشته داری، مامور مالیه جغتو، و اخرین وظیفه مدیر عمومي محاسبه شاروالی کابل را به عهده داشت. در سال ۱۳۵۸ تقاعد نمودند. ایشان حافظ قرآن مجید ویکی از علمای خوب ولایت غزنی به شمار میروند. فعلاً در پشاور تشریف دارند و ٦۵ بهار عمر را سپری می نماید. وي فرزند جناب خلیفه شادواله خان خلیفه بزرگ طریقه قادریه، شریف اند.

۸۹- حاجی عبدالسلام خان

حاجی عبدالسلام خان فرزند عبدالاحمد خان در در دروازه سنائی صاحب شهر غزنی مربوط مرکز ولایت غزنی متولد شد. حاجی عبدالسلام خان دستیار پیر سید احمد گیلانی رهبر تنظیم محاذ اسلامي افغانستان اند; مدت ۳۰ سال با ایشان با پیر سید احمد گیلانی صاحب هم صحبت اند. فعلاً در پشاور مقیم میباشد.

۹۰- میرزا محمد عمر خان

میرزا محمد عمر خان فرزند کوچك جناب سلطان احمد خان در شهر غزنی دیده به جهان گشود میرزا ورزیده وخوش نویس توانا بود. در بهلوی سایر وظایف انجام شده دیر زمانی مدیر عرایض مقام ولایت غزنی درزمان ولایت سیدعباس خان در غزنی بود. جناب میرزا محمد

عمر خان به عمر ۵۸ سالگی در سال ۱۳۵۸ پدرود حیات گفت و در غزنی به خاك سپرده شد.

۹۱- میرزا عبدالوهاب خان

میرزا عبدالوهاب خان فرزند سلطان احمد خان در شهر غزنی تولد یافت. ایشانرا میتوان یکی از خوش نویسان روزگار نه چندان دور ولایت غزنی بر شمرد. ایشان حاکم اعلی شرن یحی خیل ولایت کتواز کنونی بودند، مرد اداره چی وصاحب قلم به شمار می آید او باری رئیس تفتیش سمنت جنوبی شد وبعد از آن به ولایت غزنی عودت نمود ومدیر زراعت ولایت غزنی شد والی تقاعد وظیفه اجرا نمودند. مدت خدمت میرزا عبدالوهاب خان ٤٠ سال را در بر گرفت وبالاخره در سال ۱۳۶۶ در غزنی دعوت حق را لبیك گفت و در همان جا دفن شد.

۹۲- استاد محمدرضا خان

استاد گرامی محمد رضا خان متولد ولسوالی خواجه عمری از معلمان برازنده ولایت غزنی اند که عمری پر باری خویشرا در پای تربیه اولاد وطن صرف نموده است. استاد گرامی الی سال ۱۳۵۲ در غزنی در لیسه سنائی ولیسه جهان ملکه مضمون ادبیان دری را با شیوائی خاص خودش تدریس میکرد. ایشان را میتوان یکي ازاشخاص با نفوذ ولایت غزنی بر شمرد.

بنام خداوند دادگر

بقول سنایی غزنوی:

بسکه شنیدی صفت روم وچین
خیز بیا ملك سنایی ببین

«غزنه گنجی از آدم ها» اثریست اجتماعي و تاریخی متضمن محتوی پر ارج و مطالب که هر خواننده میتواند از خوانش آن آدمهای مورد نیازش را در لابلای فصول و اوراق که در همین ده دهه اخیر دریافت نماید. این اثر با داشتن و بررسی مسایل معاصر از رهگذر تاریخ و فرهنك و پس منظر اجتماعی آن در معرفي سیما ها پرداخته که در شرایط کنونی عمده ترین وظیفه قلم بدستان کشور عزیز ما را تشکیل میدهد.

اثر از لحاظ موضوع کاملاً تازه و نو است و خلاقیت ابداعی مؤلف در نوشته و گرد آوري مطالب خواهان یك سلسله شکیبایی و حوصله مندی بوده زیرا اکثر این سیما ها بنابر معاذیری دور از هم وبعضی از آنها که فعلاً در جمع مایان حیات ندارند، دریافت مدارك اصولی وحساب شده در خصوص آنها فوق العاده دشوار است که مؤلف اثر این زحمات را متحمل گردیده اند. کتاب باداشتن مطالب در متن مانند سایر آثار دیگری که قبلاً در ارتباط با ولایت غزنی نوشته

۹۳- سید نور محمد شا آغا

سید نور محمد شاه آغا فرزند سید آغاز شیر خان که خود از اشخاص بانفوذ ولایت غزني اند در قریه روضه مربوط مرکز ولایت غزنی دیده به جهان گشود. ایشان یکی از زمینداران بزرگ وشخص با نفذو در سطح ولایت غزنی اند. فرزند شان جناب داکتر سید محمد داود نوری که در فعل پزشکان به آن می پردازیم میباشند. جناب سید نور محمد شاه آغا در سال ١٣٦٤ در ده بوری ولایت کابل پدرود حیات گفت و به غزنی منتقل وبه قریه روضه به خاك سپرده شد.

۹٤- استاد عبدالقیوم خان

استاد عبدالقیوم خان فرزند شمس الدین خان در دروازه میری شهر غزنی متولد شد تعلیمات ابتدای وثانوی را در ولایت غزنی و تحصیلات عالي را در دانشکده زبان و ادبیات دانشگاه کابل به انجام رسانید ودر لیسه سنائی و جهان ملکه شهر غزنی مشغول تدریس شندد. وی با ابتکار خویش مکتب نسوان شهر کهنه غزنی را تاسیس نمود فعلاً در غزني تشریف دارد و ۵۰ بهار عمر را در سال ١٣٧٣ سپری نمود.

۹۵- استاد عبدالکریم خان

جناب استاد کریم خان درقریه بکاول مبوط مرکز ولایت غزنی چشم بنیا گشودند. تعلیمات ابتدائی و ثانونی را در ولایت غزنی و

تحصیلات عالی را در پوهنحی علوم طبعی دانشگاه کابل به اتمام رسانید. جناب استاد کریم مدتهای زیاد مدیر لیسه سنائی شهر غزنی بودند و باری هم رئیس تدریسات ثانوی وزارت معارف تقرر یافت. ایشان یکی از اشخاص با نفوذ ولایت غزنی است که مورد احترام همگان قرار دارد صدها شاگرد استاد امروز همه یاد او رامیکنند.

۹۶- وکیل عبدالقیوم خان

جناب وکیل عبدالقیوم خان در ولسوالی مقر ولایت غزني چشم بدنیا گشودند ایشان تعلیمات ابتدائی را در مقر و تعلیمات امور دینی را نزد علما آن روزگارفرا گرفتند. یکی از خوانین ولسوالی مقر ولایت غزني به شمار می آیند.

جناب وکیل عبدالقیوم خان اولین وکیل انتخابی پارلمان کشور که مصادف است با دوره هفتم شورای ملی کشور میباشند. جناب ایشان رابطه نزدیك با شاه محمود خان غازي دومین صدر اعظم کشور در زمان فرزندان سردار یحیی خان داشت.

۹۷- میرزا محمد نبی خان

جناب میرزا محمد نبی خان فرزند میرزا عبدالرزاق خان در شهر غزنی چشم بدنیا گشودند. تعلمیات ابتدائي و علم متداوله روزگار خویشرا نزد علماء دین فرا گرفت و به مسلك میرزائی که مسلك پر اهمیت بود رو آورد.

ایشان مدت های زیادی الی سال های ۱۳۱۶ مدیر مخابرات ولایت هرات بودند و مدت یکسال بعد از آن در سال ۱۳۱۷ در زمانیکه هاشم خان صدر اعظم کشوربود چشم از دنیا بست. و در غزنی به خاك سپرده شد.

۹۸- غلام حیدر خان بیات

جناب غلام حیدر خان بیات فرزند سیف الله خان مشهور به سرکرده یکی از اشخاص پر نفوذ و با اعتبار ولسوالی جغتو غزنی بودند که پنجاه سال قبل از امروز به کابل آمد و در آنجا مسکن گزین گردید. وی پدر داکتر بیات اند. وی مدت ها مدیر محاسبه انحصارات دولتی بود موصوف در سال ۱۳۷۱ به عمر ۸٤ سالگی زندگی را پدرود گفت.

۹۹- سناتور نادر علی خان جاغوری

مرحوم سناتور نادرعلی خان جاغوري در قریه جنگلك ولسوالی قره باغ دیده به جهان کشود وی از جمله بزرگترین خوانین و متنفذین ولسوالی قره باغ وولایت غزني اند. موصوف از جمله سناتوران انتخابی زمان قدرت محمد ظاهر شاه بود و روابط بسیار نزدیك و خوب با دربار داشت جناب سناتور نادر علی خان جاغوری در زمان قدرت نور محمد تره کي از بین برده شد.

۱۰۰- ملك صفدر علی

جناب مرحوم ملك صفدر علی خان در قریه توچی ولسوالی قره باغ ولایت غزنی تولد شد موصوف از جمله اشخاص با نفوذ و از موسفیدان با اعتبار منطقه بود ملك صفدر علی خان داراي معلومات عمومی زیاد بود و بخصوص در قسمت وقایع تاریخی از معلومات وسیع برخوردار بود.

۱۰۱- حاجی علی جمعه

جناب حاجي علی جمعه در قریه قره چه ولسوالی قره باغ ولایت غزنی چشم بدنیا گشودند یکی از موسفیدان محترم و شخص بانفوذ منطقه به شمار میرود و دارای اعتبار فراوان در میان مردم اند. فعلاً در غزنی تشریف دارند.

۱۰۲- ناصر خان

مرحوم ناصر خان در قریه جنگلك ولسوالی قره باغ ولایت غزنی متولد شده اند یکی از خوانین بزرگ منطقه و شخص با نفوذ بوده و از اعتبار وسیع مردم برخوردار بود وي در زمان فعالیت جنبش مقاومت افغانستان با مبارزین همکاری نزدیك داشته است.

۱۰۳- میرزا سلیمان خان

جناب میرزا سلیمان خان فرزند جمعه خان در شهر غزنی متولد

شدند. ایشان یکی از کارمندان با سابقه ولایت غزنی میباشد. ایشان برادر بزرگ دکتور بهاول درویش میباشند میرزا سلیمان خان مرد با نفوذ در ولایت غزنی اند که از اعتبارخوب جانب بر خوردار بوده. موصوف هفتاد بهار عمر را سپری میکند. فعلاً در غزني تشریف دارند. جناب مرزا سلیمان خان در سال ۱۳۰٤ خورشیدی در مرکز ولایت غزنی متولد شد. آخرین وظیفه رسمی جناب ایشان آمر استخدام وزارت عدلیه میباشد.

۱۰٤- غلام حضرت بها

جناب غلام حضرت بها فرزند الحاج میرزا غلام بهاولدین خان متولد سال ۱۳۱۳ قریه روضه ولایت غزنی، تعلیمات متداوله روزگار را ازنزد اساتیذ وعلما وقت فرا گرفتند بعد از آموختن امور میرزائی شامل وظیفه رسمی شده و در مدیریت عرایض ولایت غزنی ایفا وظیفه نمود موصوف فعلاً در بست رتبه اول در اصلاحات اراضی ولایت کابل مصروف کار میباشد.

۱۰۵- سید عبدالمنان

جناب سید عبدالمنان فرزند جناب سید نور محمد در شهر غزنی متولد شدند ایشان تعلیمات متداوله را نزد علما و ملا امامان تعقیب نمودند و مدت ها امور تانك بودند بعداً دست به تجارت زد. جناب آغا در سال ۱۳۳۲ به عمر ٤١ سالگی وفات یافتند و در جوار مقبره

شده چون: غزنه وغزنویان، دشت شاه بهار معرفی نامه های مبسوط ومقاله های که در آثار شادروان استاد خلیلی، احمد علی کهزاد، میر غلام محمد غبار استاد جلالی و مرحوم منشی علی احمد خان شالیزی تحریر گردیده، مایه گرفته که شیوه تحقیق استاد سید مسعود و روش کارش بیشتر در کرکترستیك مهاجرین چند دهه اخیر متمرکز است، زیرا اثر موصوف در برگیرنده هفت فصل و هر فصل مبین مباحث مختلف است. چنانچه از روحانیون مي آغازد وبعداً در نتیجه فعالیت وسهم گیری پزشکان و انجینیران وفعالین تعلیم و تربیت و کارکنان عرصه حقوق واقتصاد و معرفی شخصیت هاي سیاسی واجتماعی را مختصر گونه معرفی میکند. او بحیث یك نگارگر بدون اندکترین جانب داری از موقف این یا آن شخص تنها رسالت خویش را مؤرخانه انجام میدهد. در متن فصل خاصی در معرفی ادبیان معاصر غزنه اختصاص داده شد. چون این ولایت از عهد تکوین و قوام پذیری ادبیان دری تاکنون که هزاروند سال از عمر شفاهی و تدوینی آن میگذرد ومانند سایر ولایات باستانی دیگر از میهن مان مهد پرورش ابمردان بزرگ شعر و نثر بوده از گوینده گان ونویسندگان معاصر درهمین ده دهه یاد بودی به عمل آورده که میتواند سر آغاز سودمندی برای ارباب ذوق در بخش شعر و نثر باشد.

مولف کتاب در اصول نگارش وشیوه تحقیق کاملاً مجرب است، زیرا کتب دیگرش: «طرز سنجش مالیات در افغانستان» تجارت خارجی افغانستان و راه بیرون رفت آن و مقاله های دیگری که همه بازیور طبع آراسته اند از تجربه کافی بهره مند است. او خود یکي

از شعرای معاصر است و مجموعه شعری تحت عنوان: «آخرین خشت» دارد. سلسله منطقی را بیان مطالب مراعات نموده و از مأخذ ومنابع که استفاده نموده هماهنگی موضوعات و شکل نوشته خویش را کاملاً با معیار ها و موازین قبوول شده معاصر تحریر نموده اند.

کتاب دارای یك مقدمه از طریق مولف بوده که در برگیرنده ابعاد جغرافیایی، تاریخی وروان شناختی منحصر به اشخاص و افراد میشود که در متن اثر به معرفی آن پرداخته اماده است. این اثر با معرفی شخصیت های که در متن آن معرفی شده این قوتمندی رادارد تا بحیث حلقه اتصال بین حال وگذشته وحال وآینده را در خود داشته باشد. سودمندي اثر به منزله یك روزنه امید شاخص های کار علمي و فرهنگی را برای نسل امروز و فرداي هموطنان ما داشته که دارد. موفقیت بیشتری استاد را از ایزدمتعال تمنی داریم.

ومن الله توفیق

پوهنیار تاج محمد زریر
استاد زبان و ادبیان پوهنحی روشان انیستیوت
پیداکوژی کابل

یادداشتي در خصوص کتاب «غزنی گنجی از آدم ها»

از نام غزنه آغاز میکنیم،

قدیمیترین ذکر نام این شهر در قرن دوم میلادی که بطلیموس نام گزگه را بر آن یاد نموده است وهمچنان پروفیسور بوموورت در دائرة المعارف اسلامی زیر نام غزنه مینویسد که کلمه گزك به معنی گنز و گنج بوده است.

هیوان تشانگ سیاح بودائی چینی قرن هفتم میلادی آنرا هوك، سیك - گرنیك یاد میکند وآنرا شهر بزرگ فرمانروائی آزاد میداند.

شکوه وعظمت این شهر که در سال ۳٦۷ به نام محمود غزنوی پسر سبکتگین آغاز و تا سال ٤۲۱ هـ امپراطوری بزرگی را تاسیس نمود.

محمود در طی سال های سلطنت خویش بر علاوه اینکه غزنه را به یك امپراطوری بزرگي تبدیل کرد که از غرب ایران تا وادی گنگ پهنای داشت و با کابلستان مرزی بود میان جان اسلام وهندوستان برعلاوه به آرایش دلپذیر دربار نیز پرداخت وبه دانش وفرهنگ وهنر توجه ویژه مبذول نمود چنانچه به قول معروف ٤۰۰ تن شاعر عالم و

۱۲- پوهنمل دکتور فرید دانش

پوهنمل دکتور فرید دانش فرزند دکتور عبدالصمد دانش در سال ۱۳٤۲ در کابل تولد یافت. تعلیمات خویشرا الی ختم دوره ثانوی در لیسه استقلال به انجام رسانید در سال ۱۳۵۸ در پوهنحی طب کابل شامل و در سال ۱۳٦۵ بادرجه عالی از این مکان علمي فارغ گردید و در همانجا در کادر علمی باقی ماند موصوف دوبار در سمینارهای بین المللی خارج کشور اشتراك نمود، بار نخست در سال ۱۹۸۹ در مدراس هند. در سمینار تحت عنوان ادویه سازي و توصیه منطقی ادویه، بار دوم در سال ۱۹۹۲ در دوبی در سمینار بین المللی رادیو فارمسی.

اثار علمی ای به منظور ترفیع رتبه علمي

- فارمکولوژی سریری واساسی ترجمه، نوشته Katzung چاپ ۱۹۸۸ نیویارك

فارمکوکنتیك درسریریات ترجمه از منابع انگلیسی چاپ ۱۹۸۹ نیویارك

سایر آثار:

- ادویه اساسی ترجمه، چاپ سازمان صحی جهانی ژنیو ۱۹۸۸

- ادویه اساسی در مراقبت های صحي اولیه ترجمه چاپ ۱۹۸۹ سازمان صحی اسکندریه مصر وپنج مقاله طبی در مجله افغان طبی.

۱۳- دکتور عبدالصمد دانش

داکتر عبدالصمد دانش یکی از عزیزترین و مهربان ترین داکتران این ولایت را میساخت در سال ۱۳۰۸ در مرکز ولایت غزنی در یك فامیل دانشمند ومجاهد پا به عرصه وجود گذاشت پدر شان قاضی عبدالحمید خان که شرح زندگی شان بعداً صورت خواهد گرفت به گفته غبار در کتاب افغانستان در مسیر تاریخ یکي از مجاهدین راه استقلال بوده اند. داکتر عبدالصمد دانش تعلیمات ابتدائی را در حربی پوهنحی وتحصیلات عالی را در طب کابل وترکیه در سال ۱۳٤۱ به اکمال رسانید. رشته تخصصي داکتر دانش جراحی است ایشان در سال ۱۳۵۵ سرطبیب شفاخانه، ۱ قول اردو مرکزی بودند.

داکتر دانش در سال ۱۳٦٦به تقاعد سوق ولی طبابت ایشان جریان یافت داکتر دانش در سال ۱۳۷۰ به رحمت حق پیوست و در کابل در شهدای صالحین به خاك سپرده شد.

از ایشان فرزندان با سواد و تحصیلکرده باقیست که هر کدام میتواند نشانی از استعداد مردم غزنی باشد. روی زنده گی هر کدام در جایش صحبت خواهد شد. ایشان یك کتاب به زبان ترکی را به نام زنده گی پیامبر به فارسی دری ترجمه نموده اند که تاهنوز اقبال چاپ نیافته است.

۱٤- داکتر امیر محمد اثیر

داکتر امیر محمد اثیر از اولین داکتران ولایت غزنی اند که

بعد از تحصیلات عالی طبی به درجه طبابت رسید. چون ایشان در پهلوی مسلک طبابت ادیب توانا اند. روی زندگی شان در بخش شعر او نویسندگان روشنی انداخته شده لطفاً به انجا مراجعه شود.

۱۵- دکتور عمر سلام

دگروال دکتور عمر سلام متولد در قریه نانی ولایت غزنی یکی از سابقه دارترین دکتوران در سطح کشور بوده ایشان تحصیلات عالی خویشرا در طب کابل و ترکیه به اکمال رسانیده اند پسر ایشان جناب شهید برید جنرال محمد انوری اند که شرح شان در صفحات بعدی آمده است.

۱۶- دکتور محمد اسلم رامکی

محمد اسلم رامکي ولد راز محمد در قریه رامك ولایت غزنه در سال ۱۳۱۹ چشم بدنیا کشود. مکتب ابتدائیه را در مکتب سیدحاجی قریه رامك بدرجه عالی ختم نمود. تعلیمات ثانوي را در حربی سوونحی به اتمام رسانید. بعداً شامل دانشکده طب کابل ختم وبعد از یکسال کار در شفاخانه قوای مرکز بحیث آمر مرکز صحیه فرقه هفت ریشخور موظف گردید که مدت دوسال وظیفه در آنجا در پهلوی کورس لسان فرانسوی با موفقیت به انجام رسانید. موصوف در امتحان کاندیان تحصیلات در فرانسه شرکت نمودند به درجه عالی و اول موفق گردید وعازم کشور فرانسه شد. ایشان مدت هفت سال در

دانشمند در دربار وی میزیستند. بزرگان دانش بشری چون البیرونی در این ایام قلم زد وشهنامه کبیر را فردوسی بنام محمود اهدا نموده است.

گرچه این امپراطوری بزرگ با مرگ محمود و باالخصوص حمله، علاوالدین حسین غوری ملقب به جهانسوز ویران گردید با این هم با مطالعه تاریخی دانسته میشود که بعد ازآن غزنه تا حدودی شاهد حوادث و واقعات تاریخی کشور ما افغانستان بوده و جاي بخصوص در تحولات و جریانات سیاسی و اجتماعی و فرهنگي واقتصادی داشته است.

گرچه نوشته و یاد آوری نکات فوق الذکر از حوصله و ارتباط کتاب حاضر «غزنی گنجی از آدم ها» اضافی خواهد بود اما ضرور دانستم یادی منحیث مقدم کلام ویادداشت به کتاب فوق الذکر تحریر دارم تا باشد در استواری پایه های قدرت فرهنگی، همان درجه که اسلاف ما سهیم بوده واند در پاسداری از این میراث بزرگ معنوی در این خط آشفته سامان امروز وظیفه اخلاقی وملی است که دست تاریخ بردوش فرزانه شان این دیار نهاده است بناءً با هر وسیله و در هر فرصتی نتیجه ابداعات خویشرا در زمینه فعالیت های معنوی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی به معرفی استفاده و قضاوت دیگران بگذارند و بیرون از مرزهای سیاسی، قومی، منطقوی شوق فعالیت های همدیگر باشند.

به استنادك نکات و مطالب که فوقاً تذکر داده شد میتوان از مؤلف و گرد آورنده، این اثر وباشناخت و اشنائی ایکه قبلاً با محترم

ب-روحانيون

به سلسله معرفی غزنه و غزنویان

غزنی

گنجی از آدمها

(۱۹۱۹م - ۱۹۹۵م)

سال ۱۳۷۴ هـ ش

مؤلف : پوهنمل سید مسعود استاد
دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل

II- مهندسین:

فصل سوم - فعالین عرصه اقتصادی وحقوقی

I- فعالین عرصه حقوقی (اداری، دیپلوماتی، قضائی)

غزنی

گنجی از آدمها

(۱۹۱۹م- ۱۹۹۵م)

سال ۱۳۷٤ هـ ش

مؤلف : پوهنمل سید مسعود استاد
دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل

شاعران و نویسنده گان

فصل پنجم - نظامیان

فهرست مندرجات

فصل ششم - باستان شناسی و اتنیك

فصل هفتم - ورزش کاران - پیشه وران و هنرمندان

I-هنرمندان

III-ورزشکاران